karl may

RĂZBUNĂTORII

EDITURA EDEN

KARL MAY

Opere — 40

RĂZBUNĂTORII

Consilier editorial
Dr. ANTONIU POPESCU

KARL MAY

DIE LIEBE DES ULANEN *(1—5 Bände)*
Roman
Druck und Verlag H.G. Münchmeyer
Dresden, 1905—1906

La pregătirea pentru tipar a romanului s-a folosit ca text de bază romanul-foileton *Sub vulturul imperial*, apărut în traducerea Liei Hârsu, la Editura COSMOS, fasc. 1—93. Confruntarea cu textul original și traducerea fragmentelor omise în versiunea română aparțin Ilincăi Pandele, redactarea finală Nedeei Burcă.
Drepturile de folosință a acestei ediții aparțin Editurii Eden.

KARL MAY

Opere — 40

RĂZBUNĂTORII

Din ciclul
„Dragostea ulanului“

* *

Roman

EDITURA EDEN
București, 1998

Coperta de
SERGIU GEORGESCU

Tehnoredactarea de
CRISTINA STANCIU

Corectura de
MIHAI GRIGORESCU

ISBN 973-9141-71-4

Până la jumătatea secolului al XIX-lea, puțini europeni reușiseră să viziteze Timbuktu*. Numeroși exploratori, oameni serioși, și-au pus la încercare toată priceperea pentru a ajunge la acel oraș de graniță dintre Sahara și Sudan, însă foarte puțini au fost norocoși. Când solitare, când în grupuri mari, caravane bine echipate de exploratori au încercat să se apropie de oraș, atât din nord cât și din vest. În nord se afla deșertul cu pericolele sale, cu bandele de tâlhari pe versantul de sud al Munților Atlas și cu temerarii tuaregi** din interior, care apărau orașul Timbuktu de curiozitatea europenilor. În sud și vest, din cauza neîncrederii populației mahomedane față de albi și fricii lor de a fi subjugați de aceștia, majoritatea vizitelor eșuau.

Apoi, în 1848, „Societatea berlineză de geografie" a organizat o expediție care avea ca scop

---

* Oraș situat în actuala Republică Mali, pe Niger, în Africa de Nord-Vest *(n.ed.)*.

** Populație din interiorul Saharei, nomazi islamizați *(n.ed.)*.

cercetarea interiorului Saharei şi, dacă permiteau condiţiile, vizitarea oraşului Timbuktu. Pentru aceasta a fost căutat un ofiţer tânăr, curajos şi, în acelaşi timp, pregătit din punct de vedere ştiinţific, care să însoţească expediţia. Sorţii au căzut asupra locotenentului-major Gebhard von Greifenklau şi acesta îşi exprimă acordul cu mare bucurie, deşi părinţilor lui le-a fost foarte greu să-şi lase fiul să plece, având în vedere pericolele care-l aşteptau pe drum.

Gebhard era unicul fiu al căpitanului de cavalerie Hugo von Greifenklau şi al soţiei acestuia, Margot. Povestea acestor doi este cunoscută cititorilor*. La botezul lui, i-a fost naş bătrânul mareşal Blücher. Micuţul, care semăna leit părinţilor lui şi care promitea mult, abia depăşise vârsta copilăriei când sosi vestea că murise baroana de Sainte-Marie şi că îi lăsase moştenire ferma „Jeannette".

Familia de Sainte-Marie avu o soartă tristă. Din cauza căsătoriei cu Berta Marmont, baronul se certase cu mama sa şi se mutase la Berlin cu tânăra-i soţie. Hugo von Greifenklau se mutase şi el la moşie, îndată după ce se căsătorise. Din pricina aceasta nu putuse afla ce căsnicie nefericită ducea baronul cu Berta. Mai târziu primi o scrisoare, prin care baronul Romain îl înştiinţa că Berta fugise cu fostul căpi-

* Din volumul anterior (39), care deschide ciclul romanesc.

tan Albin Richemonte și că el pornise în urmărirea celor doi.

Asta însemna că Richemonte fusese în apropiere, probabil pentru a căuta să se răzbune. Numai întâlnirea cu Berta îl oprise de la aceasta.

După câtva timp, baroana de Sainte-Marie îi scrise doamnei Richemonte că, de acum încolo, fiul ei era pierdut pentru dânsa și sufletește, deoarece aflase că își omorâse soția la Marsilia.

Din acea vreme atât căpitanul Richemonte, cât și baronul de Sainte-Marie, dispărură fără urmă. Căpitanul fusese nevoit să demisioneze din armată, din cauză că fusese bănuit de asasinat, cât și pentru alte motive.

Hugo și Margareta von Greifenklau încheiaseră total cu trecutul. Gândurile lor erau pentru prezent și viitor. Dorința lui Hugo fusese ca fiul său să devină ofițer, astfel că-l înscrisese la școala de cadeți, unde tânărul Gebhard se relevă curând printre ceilalți. Unul singur ținea pasul cu dânsul, Kunz von Eschenrode, și amândoi se împrieteniseră la cataramă.

Tineretul visează spre depărtări . . . Cei doi tineri erau și dânșii plini de acest vis. Urma să fie curând împlinit.

Își trecuseră examenele și aveau în buzunar numirea de ofițer. După un stagiu relativ scurt, Eschenrode fu atașat Ambasadei germane din Paris. Se afla de câțiva ani în capitala lumii, când „Societatea de geografie“ îl angajă pe Geb-

hard von Greifenklau ca însoțitor al expediției spre Timbuktu. Tânărul ceru concediu pe timp nelimitat și se dedică cu tot entuziasmul pregătirilor.

Era nevoie de multe lucruri: hărți, instrumente și multe altele, care pe vremea aceea se găseau numai la Paris. De aceea orașul acesta fu ales ca punct de întâlnire pentru membrii expediției.

Când ajunse la Paris, primul gând al lui Gebhard fu să-i facă o surpriză lui Kunz von Eschenrode, vizitându-l:

— Tu, aici? întrebă Kunz, îmbrățișându-l cu căldură. Probabil în voiaj de plăcere?

— Spre Sahara.

— Spre Sahara? Nu vei fi vrând să spui că ai de gând să pleci spre deșertul cel mare?

— Ba am de gând, chiar să-l străbat.

— Nu vorbi în enigme, Gebhard!

— Explicația e foarte simplă: am norocul de a fi membru al unei expediții de explorare care merge la Timbuktu.

— La Timbuktu? Asta sună a poveste.

— Și mie mi se pare la fel.

— Dar ia spune, cum ai ajuns la asta? Cine sunt membrii expediției și ce scopuri urmăresc la Timbuktu?

După ce Gebhard îi dădu lămuririle necesare, Kunz îi strânse mâna prietenește și-i zise:

— Te felicit, dragul meu. Nici nu-ți închipui cât sunt de bucuros că cel puțin ție ți se rea-

lizează visul nostru cel mare: vei cunoaște Sahara.

— Mulțumesc! răspunse Gebhard, puțin ironic. Voi cunoaște Sahara, înotând în nisip până la genunchi, în vreme ce tu îți vei face studiile în societatea elegantă a Parisului. Vei străluci la festivități și banchete, în vreme ce eu mă voi lăsa prăjit de arșița soarelui. Și când mă voi înapoia mai târziu, tu vei fi maior, iar eu tot locotenent major.

— Cu toate acestea aș dori să fiu în locul tău. Ce perspective de aventuri! Te vei bate cu sălbaticii berberi, arabi și tuaregi, vei ucide hiene, șacali și lei . . . ah, lei, asta mă face să mă gândesc la Hedwiga.

— Hedwiga? întrebă Gebhard. Hienele, șacalii, leii și Hedwiga? Și asta-i sălbăticiune?

— Hm. . . aproape; Hedwiga nu-i prea blândă.

— Ah! râse Greifenklau. Atunci Hedwiga-i vreo tigresă neîmblânzită, care-și are locuința în grădina zoologică?

Kunz clătină capul cu un aer misterios.

— Nu, Hedwiga e o făptură fermecătoare, care-i, ce-i drept, cam neîmblânzită, dar nu locuiește într-o cușcă din grădina zoologică, ci într-unul din palatele de pe Rue de Grenelle.

— Tânără și frumoasă?

— O frumusețe răpitoare.

— Bogată?

— Cu o mătușă putred de bogată.

— Măi să fii! Ia-o tu pe Hedwiga și lasă-mi-o mie pe mătușa ei!

— Cu plăcere! Dar mai bună ar fi soră-sa pentru tine. Și ne-am împărți frățește moștenirea.

— Ia te uită! Are și o soră? Ai putea să mi-o descrii?

— Firește.

— Să începem: vârsta?

— Șaptesprezece ani.

— Părul?

— Blond mijlociu.

— Culoarea mea preferată. Ochii?

— Căprui deschis, luminoși ca niște astre.

— Cometă sau planetă?

— Dulci și blânzi cum nici nu-ți închipui.

— Corpul?

— Suplu, dar împlinit, cu toată tinerețea ei.

— Glasul?

— Ca un clopoțel de argint.

— Are vreun admirator și ea?

— Încă nu.

— Cât se poate de bine. Numele?

— Ida.

— Nu-i urât. Are părinți?

— Nu.

— A! Așadar, gata de măritiș?

— Din păcate, nu. Bătrânul Cerberus stă în fața ușii.

— Dacă acest Cerberus e cumva bătrâna și bogata mătușă, atunci facem și noi ca Hercule: învingem pe acest câine al Infernului cu bi-

ciușca sau cu blândețea, după cum va fi cazul.

— Din nenorocire, în cazul nostru, nu ajută nici arma, nici bunele maniere, zise Kunz, oftând.

— Nu se știe, poate că sunt eu mai norocos, zise Gebhard.

— Ți-o doresc din inimă.

— Atunci fă-ți datoria și condu-mă în Rue de Grenelle. Din ce secțiune a speciei umane face parte mătușa aceea bătrână și bogată?

— E contesa de Rallion.

— E sociabilă?

— Îi urăște de moarte pe nemți. Iar oamenii nu-i plac în general.

— Dar tu o iubești pe nepoata ei, Hedwiga?

— Cu anumite piedici.

— Anume? Bătrâna?

— În primul rând aceasta, în al doilea rând însăși Hedwiga și în al treilea rând un afurisit de văr, care-mi stă mereu în cale: contele Jules de Rallion.

— Îl preferă bătrâna pe acesta?

— Câtuși de puțin. Bătrâna nu preferă pe nimeni din lumea asta.

— Să lăsăm gluma! M-ai făcut curios să cunosc familia asta. Te rog să mă introduci acolo.

— Cât timp rămâi la Paris?

— Vreo două săptămâni.

— Atunci e bine, căci nu ești prea primejdios pentru mine. Te voi introduce.

— Ce-ai spus? Să reprezint eu vreo primejdie?

— Sunt de-o gelozie înfiorătoare, dragul meu.

— Iar eu sunt blând ca o oaie. De mine n-ai ce să te temi. Și-apoi, nu-mi prea plac fetele ciudate, cum pare să fie aia a ta.

— Da, e cam stranie. În schimb Ida e cu totul altfel. Sunt încredințat că-ți va plăcea, dacă ai putea să rămâi mai mult timp aici.

— Două săptămâni e de ajuns, râse Gebhard. Dar ia spune, mătușa aceea n-are vreo slăbiciune, vreo particularitate care s-ar putea specula?

— Vreo slăbiciune? Drace, am și uitat de asta, tocmai voiam să-ți vorbesc înainte, când ți-am spus că m-am gândit la Hedwiga, pomenind despre tigri, lei și alte fiare. Da, bătrâna are o parte slabă și Hedwiga la fel.

— Care anume?

— Ai auzit de Gérard?

— Gérard? Care Gérard? Generalul?

— Nu, vânătorul de lei.

— Vestitul saharian? Firește c-am auzit de dânsul.

— Hedwiga și mătușa ei sunt nebune după el.

— Ciudățenii femeiești.

— Mie îmi este însă foarte neplăcut, mai ales că nu sunt vânător de animale sălbatice.

— Ce, fata vrea să se mărite numai cu unul dintr-ăștia? Dar poate că prin asta caută

numai să te întărâte și, în cazul acesta, te poți socoti fericit. Totuși, cum se face că femeile acelea sunt atât de entuziasmate de acest vânător de lei?

— Există două motive. Mătușa e nebună după memoriale de călătorie. Hedwiga citește foarte bine și trebuie să-i facă lectura. Ca atare au amândouă înclinații pentru aventurieri și pentru persoanele care trăiesc în acest mod. Numele lui Gérard e acum pe toate buzele. Ce-i de mirare, deci, dacă și aceste două femei sunt entuziasmate de el?

— Ăsta e unul din motive. Al doilea?

— Acesta o privește numai pe mătușă. Ea l-a văzut pe Gérard și chiar l-a invitat într-un rând, și a dat în cinstea lui o serată, ceea ce înseamnă un sacrificiu grozav, dacă ții seama de zgârcenia ei. Și cu prilejul acesta a descoperit o asemănare izbitoare între Gérard și . . . unul din foștii ei admiratori, la care pare să fi ținut.

— Ah! Dar nu cred să-ți fi spus ție asta! De unde știi atunci?

— Dragul meu, fac parte din diplomație. Ca diplomat înveți multe și izbutești să afli lucruri care altora le rămân ascunse.

— Care vasăzică ai reușit să-l descoperi și pe fostul admirator al bătrânei?

— N-a fost prea greu. Într-un rând mi-a arătat un album cu fotografii ale rudelor. Printre ele numai una aparținea unui străin. Ea s-a uitat la dânsa cu o privire aparte și aproape

că n-o putea lăsa din mână. Dar și era un cap frumos.

— Aha! Și de aici începe diplomația aia a ta?

— Firește. Am aflat că fotografia era a bancherului soțului ei. M-am adresat nepoatei, adică Idei. Ea cunoștea numele și mi-a dat lămuriri. Era un parizian, care pe vremuri avusese o situație foarte bună, dar care mai târziu a scăpătat și s-a prăpădit în cele din urmă, din cauza unuia căruia îi zicea baronul de Reillac.

— Reillac? întrebă Gerhard, repede. Și bancherul cum se numea?

— Richemonte.

— Richemonte? Ah!...

Kunz se uită mirat la prietenul său.

— Te-a surprins numele acesta? întrebă el. Pentru ce?

— Nu bănuiești? Familia mamei mele.

— Da, da, mi-aduc aminte acum că mama ta e franțuzoaică, născută Richemonte.

— Și tatăl ei a fost bancher...

— Pe care Reillac l-a nenorocit... Așa e! Iartă-mă că nu m-am gândit la asta, dragă Gebhard. N-am intuit nici o legătură între aceste fapte.

— Nu-i de mirare. Nici eu nu l-am cunoscut pe bunicul. Crezi, așadar, că a fost un admirator al contesei de Rallion?

— Da, cu toate că te supăr cu asta.

— Câtuși de puțin! Bunica mea a fost a doua lui soție. Poate că asta s-a întâmplat înainte.

— De altminteri, și astăzi contesa îl are pe dracu' în ea, cum se zice, deși altfel decât în anii tinereții. Îmi dau prea bine seama că se pricepea să sucească capul unui bărbat.

— Îți mărturisesc sincer că familia asta începe să mă intereseze din ce în ce mai mult.

— Atunci chiar că trebuie să te prezint. Îți convine astă-seară?

— Să zicem că da. Ne întâlnim la șase aici la tine.

— Foarte bine! În cursul după-amiezii mă voi duce la contesă ca să te anunț.

— N-ar fi mai bine să renunți la asta? Ar putea să refuze pe când, dacă mă duci cu tine diseară, nu va avea încotro și va trebui să mă primească.

— Atunci n-o cunoști pe contesă. Nu ține seamă decât de voința ei; de considerațiunile sociale nu-i pasă. Dacă te aduc cu mine, fără s-o înștiințez, se poate întâmpla să nu ne primească pe nici unul.

— În cazul acesta, procedează cum crezi că e mai bine.

La ora șase Gebhard, în costum de seară, veni la prietenul său Kunz von Eschenrode.

— Ce punctual, ce punctual! Ida pare să exercite o atracție.

— Dar și Hedwiga cea neîmblânzită! Te văd în ținută de gală.

— Ai vrea să te primesc în pijama?

— De ce nu? Nu ți-aș fi luat-o în nume de rău. Dar pentru că te văd pregătit, îmi dau cu presupusul că doamna contesă a consimțit să mă primească, nu?

— Da. Și numai recomandației mele călduroase se datorește asta.

— Mulțumesc, mulțumesc!

— Vorbesc serios. Nu-i prea place să facă cunoștințe. Când a auzit că ești german, s-a încruntat, și când a aflat că mai ești și ofițer...

— ... o fi încruntat și bărbia, urechile și nasul, interveni Gebhard, râzând.

— Cam așa. Zicea că nu vrea să stea de vorbă cu tine.

— Și cum s-a făcut că și-a schimbat totuși hotărârea?

— I-am spus că ți-am dat cuvântul că te va primi. Probabil că ține puțintel la mine, de vreme ce a ținut seama da asta. Altminteri puțin s-ar fi sinchisit, dacă era să-mi calc cuvântul. Dar mi-a spus, totuși, că mai mult de o singură dată nu te va primi.

— Frumos, n-am ce zice! Dar după cum văd, nu prea se dă în vânt după călătorii, precum m-ai lăsat să cred, altminteri m-ar fi primit cu brațele deschise, pe mine, care sunt pe punctul de a pleca în Africa.

— Nu i-am pomenit nimic despre asta.

— Hm! Poate c-ai făcut chiar bine că ai trecut deocamdată sub tăcere faptul.

Luară o trăsură și ajunseră repede la locuința contesei, din Rue de Grenelle. Era o casă mare, boierească; totuși, nu se vedea nici un portar, iar în gangul înalt ardea o lumină slabă. De asemenea, scara și coridorul erau sărăcăcios luminate. Sus însă dădură peste un servitor.

— Doamna contesă e acasă? întrebă Kunz.

— Se află în salon, cu domnișoarele contese.

— Altcineva nimeni?

— Ba da, răspunse servitorul, clipind șiret din ochi.

Kunz scoase din buzunar o monedă și, dând-o omului, întrebă:

— Cine?

Servitorul, obișnuit cu zgârcenia contesei, făcu o plecăciune adâncă și răspunse:

— Contele Rallion, nepotul coniței. Mulțumesc, domnule.

— E de mult aici?

— A venit abia de cinci minute.

Anunță-mă pe mine și pe domnul locotenent von Greifenklau.

Salonul era o încăpere mare, cu mobile care păreau să fi costat mult pe vremuri, dar care acum aveau acel aer de vechi, amintind de străluciri apuse. Pe masa din mijloc ardeau două lumânări într-un sfeșnic cu șase brațe. Dădeau lumină puțină, motiv pentru care cei prezenți

se așezaseră aproape de tot în jurul mesei. Când cei doi germani intrară, se ridicară cu toții.

Contesa era o femeie de statură potrivită, în vârstă cam de șaizeci de ani, avea figura energică și ochii negri, strălucitori. Gebhard dădu dreptate prietenului său: ea trebuie să fi fost foarte frumoasă pe vremuri.

Alături de dânsa, îmbrăcată în mătase albastră, ședea Hedwiga, neîmblânzita. Ochii sclipitori, gropițele din obraji și bărbie, zâmbetul batjocoritor din jurul buzelor și capul lăsat pe spate îi dădeau un aer de luptătoare gata să intre în acțiune, împrăștiind în același timp vrajă în jurul ei.

Ida era îmbrăcată în roz. Deși mai tânără cu un an, era mai bine dezvoltată ca sora ei. Avea ochi blânzi, umbriți pe jumătate de genele lungi, o bărbie fină și buze pline și arcuite. Acestea, împreună cu celelalte atribute ale înfățișării ei, făcură asupra lui Gebhard o impresie deosebită.

Persoana a patra se retrase cu câțiva pași, pentru ca, la adăpostul semiîntunericului, să poată observa fără a fi el însuși observat. Contele Rallion, nepotul, avea vreo treizeci de ani, fiind lung și slab. Obrazul îngust aducea cu al unei păsări de pradă. Avea privire pătrunzătoare, sprâncene stufoase și împreunate la rădăcina nasului, buze subțiri.

— Doamnă contesă, zise Kunz von Eschenrode, îmi iau permisiunea să vă prezint pe

prietenul meu, locotenentul Gebhard von Greifenklau.

Bătrâna îl măsură pe ofițer cu ochi reci.

— Fii binevenit, domnule locotenent von Eschenrode. Domnule locotenent von Greifenklau acestea sunt contesele de Rallion, nepoatele mele, și celălalt e contele Jules de Rallion, nepotul meu.

Îi spuse „bun venit" numai lui Kunz, astfel că Gebhard se înclină cu răceala cuvenită.

— Mulțumesc, stimată doamnă, zise el. Am sosit abia azi la Paris; această primă zi trebuia să fie destinată prietenului meu, și deoarece el a făgăduit să vină seara la dumneavoastră, m-am văzut silit să-l urmez, ca să nu trebuie să renunț la tovărășia sa.

— Cu alte cuvinte asta înseamnă: nu vin de dragul dumneavoastră, ci de dragul prietenului meu.

Lipsei de politețe a contesei, Gebhard îi răspunsese în același fel, numai că el și-o îmbrăcase într-o haină mai potrivită.

Bătrâna avu o privire surprinsă pentru tânărul care cutezase atât de mult. Ida era gata să facă un semn de prevenire, în vreme ce Hedwiga aplecă și mai mult capul pe spate, bătând încetișor în masă cu degetele ei roze. Contele Rallion tuși semnificativ și chiar Kunz von Eschenrode nu se putu abține de a arunca o privire mustrătoare prietenului său.

— Luaţi loc! zise contesa, scurt, şi se întoarse spre Kunz: aşadar, domnule, prietenul voia să fie al dumitale astă-seară?

— Da, însă nu chiar numai al meu, cum aţi putea crede din cuvintele sale.

— Fie şi aşa! zise ea, pe un ton batjocoritor. Poate că nu cunoaşte atât de bine limba franceză, ca să se folosească de expresii mai potrivite.

Contele se folosi de prilej ca să-şi dea drumul necazului:

— Germanii nu vorbesc niciodată bine franţuzeşte. Şi ce nume grele au! Numele de botez al locotenentului este Gepar... Ce greu de rostit!

— Vă înşelaţi, domnule conte, răspunse Greifenklau, nu mă numesc Gepar, ci Gebhard. Şi dacă numele noastre nemţeşti vi se par atât de grele, asta dovedeşte numai că nu stăpâniţi limba germană atât de bine, pe cât cunoaştem noi pe cea franceză. Şi mă folosesc de prilej ca s-o informez pe doamna contesă că sunt stăpân pe limba dumneavoastră ca un francez de baştină şi că exprim şi în această limbă numai ceea ce vreau şi cât vreau.

Efectul acestor cuvinte fu uimitor. Cei din familia Rallion se priviră unii pe alţii cu ochii mari. Kunz îl călcă pe picior pe îndrăzneţul său prieten şi dintre toţi numai Ida nu părea nemulţumită. Ea ştia că Greifenklau fusese întâi insultat de mătuşa ei şi admira sângele rece cu care reacţionase.

— Aş! zise contele, mânios. Gebhard e totuşi un nume urât. Blücher se numea astfel.

— Mi s-a dat numele acesta, răspunse Greifenklau, pentru că mareşalul Blücher era prieten cu tata şi a fost naşul meu.

— Cum, Blücher a fost naşul dumitale?

— Da, domnule.

— Atunci nu pot decât să te sfătuiesc a trece sub tăcere faptul acesta, sau să eviţi a frecventa societatea pariziană. Blücher a fost un monstru, el a nenorocit frumoasa noastră Franţă.

— Şi credeţi cumva că Napoleon a fost un înger, care a copleşit cu fericiri urâta Germanie? Deoarece mi-aţi făcut cinstea de a-mi da un sfat în mod atât de deschis, pot răspunde, în acelaşi fel. Mama mea e născută la Paris, aşa că nu-s străin de naţia dumneavoastră, pe care o apreciez. Pretutindeni unde am fost introdus până acum mi s-a spus „bun venit", cu excepţia dumneavoastră; în schimb, aţi găsit de cuviinţă să vă distraţi pe socoteala numelui şi limbii mele franţuzeşti, care totuşi nu se deosebeşte cu nimic de a dumneavoastră. Plec de aici în Sahara şi sunt încredinţat că sălbaticul tuareg, în al cărui cort voi intra, mă va întâmpina cu: *Hababek la Sihdi,* ceea ce înseamnă: fiţi bine venit, domnule. Să le povestesc acestor banditi nomazi că în Paris, centrul culturii universale, n-a pătruns această dovadă de politeţe?

O tăcere adâncă se așternu în salon. Văzând că aceasta se prelungește, Greifenklau se ridică. Dar imediat se auzi un glas limpede de fată:

— Cum, domnule locotenent, mama dumitale e pariziană?

— Da, domnișoară.

— Și dumneavoastră plecați chiar în Sahara?

— De-a curmezișul Saharei, până la Timbuktu, și poate mai departe.

— Atunci mama dumneavoastră trebuie să fie foarte curajoasă dacă-l lasă pe fiul ei să se expună unor astfel de primejdii. Aș dori să-i pot spune că-i admir curajul.

Ida era aceea care vorbise. Cu acea inteligență unită cu viclenia femeilor, ea scoase din micul discurs al locotenentului cele două puncte indicate să trezească interesul mătușii.

Gebhard se apropie de ea.

— Domnișoară, vă mulțumesc! Vorbiți cu prietenie de mama mea, deși nici n-ați văzut-o. De aceea aș vrea s-o cunoașteți cel puțin din fotografie.

Desprinse un medalion care atârna de lanțul ceasornicului și-l întinse fetei. Ea se apropie de lumină, ca să vadă mai bine.

— Ce femeie frumoasă, ce ochi minunați! exclamă dânsa. Da, mama dumitale trebuie să fie o femeie nobilă. Mătușico, n-ai vrea să privești și tu chipul acesta?

Dădu contesei medalionul și bătrâna, nehotărâtă încă dacă să izbucnească de mânie

sau să-l dea pur și simplu afară pe străinul acesta, se pomeni în mână cu mica bijuterie, fără să știe cum se făcuse asta. Apoi ridică repede privirea spre Gebhard.

— Asta e fotografia mamei dumitale?

— Da, doamnă.

— E originară din Paris? Care e numele ei de familie?

— Richemonte.

— Richemonte? Ah, am cunoscut o familie cu numele acesta! Era o fiică acolo, pe care am văzut-o adesea. Cred c-ar avea acum aproape aceleași trăsături pe care le văd aici. Ce-a fost tatăl mamei dumitale?

— La început bancher, doamnă.

Privirea ei nu mai avea acum asprimea dinainte și, cu un interes vădit, întrebă mai departe:

— Care era numele întreg?

— Jean-Pierre Richemonte, de fapt, de Richemonte. Un strămoș a renunțat la particula „de", din nu știu care motiv.

Chipul contesei începu să se însuflețească. Trăsăturile deveniseră mai puțin aspre și ochii ei priveau cu oarecare căldură la Gebhard.

— *Mon Dieu!* Cred că am cunoscut familia acestui om. Ai putea să-mi spui unde locuia?

— Avuseseră birourile în Rue de Vaugirard. După moartea sa, mama s-a mutat în Rue d'Ange, unde a cunoscut-o tatăl meu, care era pe atunci ofițer prusian.

— L-a iubit?

— Da, doamnă. Îl mai iubeşte şi astăzi.

— E bine asta pentru ea, ca franţuzoaică?

— Firește, doamnă. Şi Hristos a spus ca toți oamenii să se iubească între ei, din orice seminție ar face parte. Şi bunul Dumnezeu ne-a dat o inimă, al cărei grai are o înrâurire atât de puternică, încât în faţa lui trebuie să amuţească vocea urii de rasă, a răzbunării şi a prejudecăţilor. Această inimă a vorbit o dată în fiecare piept omenesc. Ferice de acela căruia i-a fost dat să poată urma şoaptele sale aducătoare de mulţumire sufletească.

Ochii Idei erau aţintiţi cu satisfacţie asupra tânărului ofiţer. În privirea ei era admiraţia pentru felul cum se pricepea să trateze lucrurile.

Cuvintele lui Greifenklau păreau să nu fi rămas fără efect nici asupra contesei. Privirea ei era mai senină acum şi odihnea în depărtarea amintirilor, unde vedea imagini de iubire, dintr-acelea despre care tocmai pomenise locotenentul.

— Se poate să ai dreptate, zise ea, cu şovăială. Dar tot nu ştiu încă dacă familia dumitale e într-adevăr aceea la care mă gândesc eu. Avea mama dumitale fraţi, surori?

— Un singur frate.

— Cum îl chema?

— Albin.

— Aha! Ce era el? Tot negustor sau bancher?

— Nu, ci ofiţer. Căpitan în garda imperială.

— Așa e. Mai trăiește?

— Poate. Nimeni nu știe.

— Nu știe nimeni? Cum să-mi închipui că n-ai oarecare informații asupra soartei unei rude atât de apropiate?

— E un caz special, doamnă.

— Părinții dumitale n-aveau legătură cu dânsul?

— L-au evitat. Și când el izbutea uneori să se apropie în mod trecător de dânșii, urmarea era întotdeauna o nenorocire pentru ei.

— Da, zise contesa, băiatul acesta a contribuit la pierzania tatălui său. Știi despre asta?

— Cunosc unele amănunte.

— Cunoști și pe tovarășul său, cu care a lucrat mână în mână ca să-și nenorocească părinți și sora?

— Vă referiți la baronul de Reillac? Ăsta e mort.

— Ah! Așadar, o fiară mai puțin pe pământ. Cum a murit?

— A fost ucis.

— Când?

— De mult; în ziua sau cu câteva zile înaintea bătăliei de la Ligny.

— Cine a fost asasinul?

— Prietenul său, căpitanul Richemonte.

— Propriul său prieten și tovarăș? Ce ironie a soartei! Va trebui să-mi povestești despre aceasta, precum și despre ai dumitale. Înainte de asta însă, și aici vocea ei deveni iarăși rece și aspră, trebuie să-ți spun că felul în

care te-ai introdus la mine nu e deloc . . . recomandabil.

Privirea ei se aţinti asupra lui Greifenklau, ca şi cum s-ar fi aşteptat să-i ceară scuze. El avea mare poftă să continue duelul, dar văzu ochii Idei aţintiţi asupră-i cu o rugăminte mută, aşa că luă un ton mai moale când răspunse:

— Aveţi dreptate, doamnă. În orice împrejurări o femeie trebuie să se aştepte la acele atenţii care îi sunt atribuite de legile societăţii. Dacă am păcătùit împotriva acestor reguli . . .

Nu-şi sfârşi fraza, ci o încheie cu o plecăciune care spunea multe.

Chipul ei se lumină iarăşi. El îşi cerea scuze, ceea ce însemna că dânsa repurtase — cel puţin aparent — un succes asupra lui. Acum putea să fie mai prietenoasă.

— Nu vreau să fiu crudă, domnule Greifenklau. De aceea îţi doresc bun venit în casa mea, cu o mică întârziere.

Îi întinse mâna, pe care el o sărută afectuos.

Pe chipul frumos al Hedwigăi se puteau citi lămurit cuvintele: „Germanul acesta a învins totuşi". Ochii Idei radiau căldură. Dar din semiîntunericul unde se retrăsese contele, se auzi o voce aspră:

— Dragă mătuşico, uiţi că nu eşti singură aici?

Ea se întoarse spre el cu o expresie de uimire.

— Ce vrei să spui cu asta?

— Că erau de față mai multe persoane care au fost insultate.

— La asta nu m-am gândit, zise contesa. În orice caz, însă, în ce privește persoana mea, îmi iau dreptul să fac ceea ce socot de cuviință.

Jules de Rallion se apropie de masă și zise batjocoritor:

— Firește! Dar atunci te rog ca în orele când primești vizite . . . neplăcute, să renunți la plăcerea de a primi pe cei apropiați.

Contesa își dădu capul pe spate, așa cum avea obiceiul să facă Hedwiga:

— N-am nimic împotrivă să renunți la mine chiar și în orele când te-ai simți bine aici. Nu pierd nimic cu asta.

— Nici nu-mi trece prin gând — replică el. De dragul unui străin, a unui intrus, nu renunț eu la tine, tot atât de puțin cum aș renunța la o persoană sau la un lucru drag și plăcut. N-am deloc intenția să te insult, ci vreau numai să te previn a nu lega cunoștințe care ți-ar putea aduce dezamăgiri. Sper că Ida e de aceeași părere cu mine, nu?

— Eu locuiesc la mătușa și trebuie să mă conduc după dânsa, zise fata, apăsat. Pe de altă parte, nu pot spune că domnul Greifenklau m-a insultat.

Probabil că Jules de Rallion nu se așteptase la acest răspuns. Renunță însă la replică și se adresă celeilalte fete:

— Tu ce zici, dragă Hedwiga?

Aceasta înălță din umeri și zâmbi adorabil.

— Vere, trebuie să recunosc că ești foarte susceptibil. Sunt cu totul de acord cu Ida.

— Fie și așa! scrâșni contele. Dar va veni vremea când veți recunoaște de a cui părere ar fi trebuit să țineți seamă.

Se întoarse apoi spre Gebhard, care în vremea asta se așezase, având aerul unui ascultător indiferent.

— Ești ofițer, domnule Greifenklau?

— Da, precum ai auzit.

— Mă îndoiesc. Acela care se introduce acolo unde-i de prisos nu e ofițer și nici om de onoare.

— Dă-mi voie să-ți răspund mâine la aceasta.

— N-am nevoie de răspunsul dumitale! zise Jules, disprețuitor, și adăugă cu țâfnă: Nu te vei fi gândind la o provocare?

— După cum se vede nici asta nu știi, că în prezența unor doamne nu se obișnuiește a se vorbi despre anumite lucruri.

— Ceea ce mă privește pe mine, poate fi auzit de aceste doamne. Vrei să te bați cu mine, domnule?

— O vei afla la vreme.

— Eu însă îți spun de pe acum că în nici un caz nu mă voi bate cu dumneata.

— De vreme ce ai adus vorba despre această chestiune delicată în fața doamnelor, o să-ți comunic și eu, în prezența lor, hotărârea mea: stărui asupra satisfacției din partea dumitale, chiar dacă ar fi numai ca să pedepsesc . . . lipsa

de bună creștere de care ai dat dovadă. Domnul von Eschenrode va avea bunătatea să-mi servească de martor. Mâine dimineață la ora nouă fix va fi la dumneata, ca să afle pe cine ți-ai ales ca martori și cum te-ai înțeles cu aceștia. Dacă nu vei primi provocarea mea, te declar de pe acum drept un laș și voi aduce asta și la cunoștința publică.

Rallion râse batjocoritor.

— Știu bine cum trebuie tratați oamenii de teapa dumitale și ți-o voi dovedi. Noapte bună, doamnelor!

Se răsuci în călcâie și plecă.

Contesa căută să șteargă impresia proastă produsă de cele petrecute.

— Domnule Greifenklau, zise ea, după ce se închise ușa în urma contelui, voiai să ne povestești despre moartea baronului de Reillac.

— Sunt gata să mă țin de cuvânt, răspunse Gebhard, dar nu știu dacă asasinarea unui om este un subiect de discuție potrivit pentru doamne.

— Poți povesti fără grijă, domnule locotenent, interveni Hedwiga, așezându-se mai bine pe scaun. O crimă e ceva grozav, dar dacă ai ști cât de mult îmi place să am fiori, nu m-ai lăsa să aștept nici o clipă.

— În cazul acesta, duduie, zise el zâmbind, să încerc. Și sper că nu veți pierde plăcerea fiorilor.

Începu să povestească în atenția încordată a femeilor, care-l întrerupseră numai cu câte o

exclamație. Întâmplarea pe care o istorisi era atât de strânsă cu problemele sale familiale, încât întrebările începură să curgă cu nemiluita după ce sfârși.

Astfel se porni o conversație însuflețită, căci el era un bun vorbitor și un plăcut om de societate. Contesa se simți din ce în ce mai bine și deveni vorbăreață ca niciodată. Urmarea fu că-i invită pe cei doi tineri să ia cina împreună cu ele.

Dar bucuria cea mai mare păreau s-o resimtă cele două fete. Rar se întâmpla ca mătușa lor să facă unui bărbat cinstea de a lua masa cu ele și astfel se făcu că invitația contesei le aduse în cea mai bună dispoziție.

Cu puțin înainte de a fi servită masa, contesa se îndepărtă pentru câteva minute și de acest prilej favorabil se folosi Kunz pentru a o urma pe Hedwiga, care se dusese la pian și începuse să răsfoiască notele. Tot frunzărind prin ele și lăsând impresia că discută despre muzică, cei doi întreținură o conversație pe tăcute, din care ceilalți doi n-ar fi putut auzi nimic, chiar dacă și-ar fi încordat toată atenția.

— Prietenul dumitale a luat în serios provocarea? întrebă Hedwiga.

— Fără îndoială, domnișoară.

— Deci duelul va avea loc?

— Sunt convins de asta.

— E un spadasin și un țintaș bun prietenul dumitale?

— E cel mai bun din câți cunosc.

— Atunci vărul meu e pierdut, căci nu se pricepe aproape deloc la mânuirea armelor. Are o repulsie înnăscută pentru tot ceea ce e armă, şi de aceea nu şi-a ales cariera militară.

— Prietenul meu nu va renunţa la satisfacţie.

— Ar fi rău de tot, dacă domnul Greifenklau ar fi rănit.

Îngrijorarea pe care o manifesta acum era sinceră, ceea ce se putea recunoaşte lesne. Kunz îşi dădu seama de aceasta şi se întunecă puţin.

— Te-ar îndurera atât de mult? o întrebă el.

— Foarte mult.

— Atunci îl invidiez.

Ea îl pricepu imediat; totuşi întrebă:

— Pentru ce?

— Pentru că îi porţi de grijă. Cine ştie dacă ai avea cea mai mică îngrijorare dacă aş fi eu implicat într-un duel.

— Îngrijorare? replică ea râzând. Pentru dumneata, domnule? Câtuşi de puţin.

El se întunecă şi mai mult la faţă, dar ea păru că nu bagă de seamă.

— E adevărat, duduie?

— Foarte adevărat.

— Rămâi cu bine!

Vru să plece repede, dar nu izbuti, căci şi mai repede îl prinse ea de braţ şi-l sili să rămână, dacă nu voia să atragă atenţia celorlalţi doi.

— Încotro, domnule Eschenrode?

— Plec de lângă dumneata.

— Pentru ce?

El nu răspunse și atunci ea adăugă:

— Probabil pentru că n-aș fi îngrijorată pentru dumneata, nu?

El nu răspunse nici de data aceasta.

— Ești un urs, un urs dintr-ăia mari. Spune-mi, te rog, ce m-ar face să fiu îngrijorată pentru dumneata?

— Ai dreptate, contesă. Ce te privește pe dumneata ursul acela german? De multă, de foarte multă vreme duce el dorul după un cuvânt prietenos, după o privire caldă din partea dumitale. Dar ce-ți pasă! N-are decât să ducă dorul, să spere și să aștepte! Dacă ar fi vreodată în primejdie, nu te-ai îngrijora câtuși de puțin.

Vorbise cu multă amărăciune, dar ea răspunse totuși:

— Chiar că ești un urs! Când Moș Martin se duce să se lupte cu lupul sau cu vulpea, cine s-ar îngrijora pentru el? Căci oricum va învinge.

— Niciodată n-o să te lași de glume! zise el, clătinând din cap.

— Ba nu, domnule, pot fi și serioasă, dar numai atunci când se cere.

— Dacă e așa, te rog să-mi îndeplinești o rugăminte; fii și acum o dată serioasă, domnișoară Hedwiga! De ce spuneai adineauri că n-ai fi îngrijorată pentru mine?

— Bine, voi fi serioasă, răspunse ea și cu toate astea trebuie să te mai numesc urs încă o dată. Știi pentru cine poți fi îngrijorat?

— Ei?

— Pentru copii . . .

— Ah!

— Da, pentru copii, sau pentru persoanele slabe, în care n-ai încredere. Dar pentru oameni în care ai toată încrederea, nu poți fi îngrijorat.

— Dar soția unui soldat care luptă pe front?

— Grijă se cheamă ceea ce simte ea? Nu e mai degrabă frică?

— Fie și așa! Așadar, nu te îngrijorezi niciodată pentru cineva pe care-l stimezi și în care ai încredere?

— Întocmai.

— Nici pentru cineva pe care-l iubești?

— Întrebi prea mult, domnule.

El îi luă mâna, o ținu strâns și urmă:

— Atunci spune cel puțin dacă cunoști pe cineva de care nu te îngrijorezi pentru că . . . îl iubești.

Zâmbetul ei viclean îi lumină iar fața.

— Da! răspunse ea, hotărât.

El fu aproape speriat și abia izbuti să întrebe:

— Cine e? Pot să știu?

— Da, domnule. Nu e nici o taină.

— Ei, atunci spune!

— Ida, sora mea.

— La dra . . .

Aproape să-i scape cuvântul de pe buze.

— Contesă, ţii cu tot dinadinsul să mă aduci la disperare? Te rog să mă crezi că nu la sora dumitale m-am gândit.

Ea făcu o mutră serioasă şi spuse:

— Abia acum ştiu la ce te gândeşti.

Înfăţişarea ei de acum îi dădu speranţe noi, de aceea, aplecându-se spre ea, îi şopti:

— Slavă domnului! Aşadar există şi o astfel de persoană?

— Da, domnule locotenent.

— Cine e?

— Mătuşa mea.

Asta era prea mult. El deschise gura să spună o vorbă aspră, dar se răzgândi în ultima clipă. Se întoarse repede, ca să plece, şi ea vru să-l oprească din nou, dar nu izbuti, astfel că făcu ceea ce era mai indicat în cazul de faţă: îl urmă, pentru ca împreună cu el să se întoarcă la ceilalţi doi. Însă în timpul celor câteva clipe cât dură drumul, schimbară următoarele cuvinte:

— Eşti supărat pe mine?

— Da.

— Cu ce am meritat asta?

— Credeam că am găsit în dumneata o stea, dar eşti numai o lumină înşelătoare.

— Domnule, n-am încotro, trebuie să-ţi spun iarăşi că eşti un urs. Te pomeneşti că pentru un urs o lumină înşelătoare este o stea.

— Dar nu pentru mine.

— Pentru cine atunci?

— Pentru alții, pentru mulți . . .

Se opriră.

— Ce te face să crezi asta?

Faptul că aceasta e natura luminii înșelătoare.

— Poate că e totuși și pentru dumneata o stea, și știi că fiecare stea se rotește cu fidelitate și netulburată în jurul alteia. N-ai deloc încredere?

— Cum poți avea încredere, când nu auzi niciodată un cuvânt care să fie destul de serios, pentru a putea clădi ceva pe el!

Ea îi luă mâna și-l întrebă:

— Hedwiga e un cuvânt?

El o privi mut și cercetător.

— Poți clădi pe acest cuvânt! urmă dânsa. Unul mai bun și mai trainic nu-ți pot spune.

Apoi se apropie de fereastra la care stăteau Ida și Gebhard, care erau atât de adânciți în convorbirea lor, încât nu dăduseră nici o atenție celorlalți doi.

— Domnule locotenent, spuse Ida, abia în clipa aceasta îmi dă în gând că era cât pe ce să comit un furt . . .

El știa ce voia să zică dânsa. După ce bătrâna contesă privise medalionul cu fotografia mamei sale, îl dădu înapoi Idei. Fata se jucase cu el în mână și mai târziu, tot în joacă, îl atârnase de lanțul pe care-l purta la gât, uitând apoi de dânsul. Abia acum își reaminti de el.

— Dacă mătușa nu v-ar fi invitat pe amândoi la masă, dumneata ai fi plecat și bijuteria ar fi rămas la mine.

— M-aș fi înapoiat s-o iau. Dar, domnișoară, trebuie să-ți strâng mâna pentru că mi-ai venit în ajutor.

Ea îi întinse mâna dreaptă și zise:

— Ai repurtat un succes în toată regula, domnule Greifenklau.

— Numai datorită abilei dumitale intervenții.

— Am făcut ceea ce mi-a poruncit inima. Mătușa a făptuit o mare nedreptate față de dumneata. Din nenorocire îi urăște pe germani, și în primul rând pe ofițerii lor.

— Pentru ce?

— E franțuzoaică cu trup și suflet.

— Și crezi că acesta e un motiv să-i urască pe germani?

— Nu e părerea mea, ci a ei.

— Dumneata n-ai urî așadar pe nimeni numai pe motiv că e german?

— Nu, niciodată. Parcă-ai fi vorbit din inima mea, atunci când ai pomenit de frumoasa poruncă a Mântuitorului și de glasul inimii, care...

Se întrerupse. Spusese prea mult, sau călcase pe un teren riscant?

— Glasul inimii care . . .? Te rog, continuă!

— Nu... nu mai știu! zise ea, stingherită, și aduse repede vorba despre altceva. Povesteai despre lovitura aceea gravă pe care a căpătat-o

tatăl dumitale la cap. Mai suferă şí acum de pe urma ei?

— Îí produce dureri din când în când.

— Cât de rău îmi pare! Tatăl dumitale trebuie să fie un om extraordinar.

— Sunt încredinţat că ar fi ajuns departe, dacă n-ar fi intervenit rana aceea.

— Crezi dumneata că-i cunosc personal pe părinţii dumitale?

— Cum? Îi cunoşti personal? întrebă el, surprins peste măsură.

Ea zâmbi uşor.

— Nu lua cuvintele chiar în litera lor! Eşti un foarte bun povestitor şi zugrăveşti atât de amănunţit, încât persoanele de care vorbeşti îţi apar oarecum în faţă şi începi să le iubeşti. Asta voiam să spun şi nu altceva. Tatăl dumitale a fost un om foarte curajos, chiar îndrăzneţ. Sunt încredinţată că-i semeni întocmai.

— De unde presupui asta?

— Nu e presupunere, ci convingere. Cine se duce în Sahara are o inimă curajoasă. Şi că dumneata ai o astfel de inimă, ai dovedit-o chiar azi. Mă crezi că am tremurat pentru dumneata?

— Din pricina duelului?

— Nu, domnule locotenent, ci din pricina mătuşii.

— E atât de rea? întrebă el pe un ton glumeţ.

— Rea nu, dar foarte ciudată. Eram gata să cred că va părăsi salonul, silindu-te astfel şi

pe dumneata să pleci. În privința chestiunii de onoare, nu mă tem însă câtuşi de puțin.

— Dar știi, domnișoară, că un duel e ceva rău?

— Ai dreptate. De aceea n-am putut pricepe și admite niciodată ca anumite clase sociale să fie silite a lichida neînțelegerile lor pe o cale atât de crudă și de cele mai multe ori nedreaptă, în vreme ce alte clase se bucură de binefacerile legilor în vigoare.

— Se poate ca oamenii din clasele superioare să fie sclavii unor prejudecăți, dar te rog să-mi spui cum i-aș fi putut răspunde altfel vărului dumitale?

— E drept că ai fost nevoit să-l provoci, ca să nu fii considerat un laș. După cum am auzit, așa e obiceiul în cercurile ofițerești.

— A fost chiar cel mai nesemnificativ lucru pe care l-am putut face.

— Se putea mai mult?

— Da. Dacă nu m-ar fi jignit în prezența dumneavoastră, l-aș fi pălmuit pe loc.

— *Mon Dieu!* replică ea, speriată.

— Înțeleg considerația cu care doamna contesă a trecut, prin tăcere, peste această întâmplare neplăcută, dar trebuie să-ți mărturisesc că am admirat atitudinea ei, fiind vorba de o rudă atât de apropiată.

— Nu e nimic de admirat în asta, spuse Ida zâmbind... Ea știe bine că duelul nu va avea loc.

— Eu cred dimpotrivă.

— Vorbesc din experiență. Vărul meu nu se bate niciodată. A fost provocat adesea, dar n-a acceptat.

— Ah! Laș . . .

Ea rămase tăcută o clipă, apoi răspunse:

— Ai dreptate. E un mare laș. Mătușa îl disprețuiește, iar noi. . .

— Dumneavoastră? întrebă el, văzând că șovăie.

— Noi nu-l putem nici stima, nici iubi.

— Îl voi sili să se bată cu mine.

— N-o să izbutești în nici un caz.

— Atunci voi fi silit să-l umilesc în public.

— Trebuie neapărat să se întâmple asta?

— Da, căci dacă voi trece cu vederea insulta adusă, mi s-ar aduce mie învinuirea că aș fi laș.

— Eu nu-ți aduc nici o învinuire, domnule locotenent. Dar te învinuiesc atât pe dumneata cât și pe toți aceia din clasa dumitale, pentru că sunteți sclavii unei asemenea mentalități. Îmi dau seama însă că nu vei admite cu nici un chip ca acuzația de lașitate să cadă asupra dumitale. Pot ști în ce fel îl vei umili pe conte, în cazul acesta?

— Nici eu nu știu încă.

Ea rămase cu privirea ațintită pe fereastră. El continua să-i țină mâna într-a sa. Deodată dânsa se întoarse, i-o dădu și pe cealaltă, și apropiindu-și capul de al lui, zise:

— Îmi vei îndeplini o rugăminte, fără s-o înțelegi altfel de cum o înțeleg eu?

— Cred că ghicesc această rugăminte, spuse dânsul. Din păcate, însă, îmi va fi cu neputință s-o îndeplinesc.

— Nu, nu ghicești, și cu puțintică bunăvoință nu-ți va fi greu să-mi arăți această dovadă de dragoste.

— Dragoste . . . cuvântul acesta fusese rostit. El simți un val cald în inimă.

— Vrei să ceri îndurare pentru vărul dumitale?

— Nu, nu asta! Cum aș putea exprima o dorință prin care ar fi atinsă onoarea dumitale?

— Atunci vorbește, domnișoară!

— Te rog să procedezi în așa fel încât să nu impietezi imaginea mamei dumitale. Asta e rugămintea mea.

— Acum te înțeleg foarte bine, răspunse el fericit. Domnișoară, ai fost sinceră cu mine! Pot fi și eu la fel de sincer cu dumneata?

— Te rog chiar.

— Ai văzut fotografia mamei mele. Ea a fost un înger de frumusețe, dar în același timp și un înger de bunătate.

— Sunt încredințată de asta, domnule Greifenklau.

— Tatăl meu a fost un ofițer vrednic, sincer, modest, inteligent și curajos până la îndrăzneală. Când cei doi s-au văzut prima oară, și-au dat seama imediat că-și aparțineau unul altuia pentru toată viața. Crezi dumneata că iubirea poate fi atât de puternică și . . . atât de fulgerătoare?

Ea lăsă capul în jos și roși.

— Poate . . .

— Și vei crede că tatăl meu a vorbit despre iubirea sa la prima întâlnire cu mama fetei?

— De vreme ce spui dumneata, trebuie să fie adevărat.

— Trebuie însă ca și persoana iubită să fi avut din primul ceas acea impresie care să-i fi dat putința să se hotărască asupra unei fericiri atât de mari, sau a unei dureri atât de grele.

— Nu se întâmplă așa întotdeauna, domnule? întrebă ea.

— Cred că îndeobște așa se întâmplă. Și acum țin să-ți spun că și eu am auzit acest glas al inimii, despre care ai început dumneata să vorbești adineauri. Legenda spune că Dumnezeu trimite întotdeauna pe pământ două suflete care-și aparțin unul altuia. Ele își aleg locuința în trupuri omenești, care se află mai aproape sau mai departe unul de altul. Dar când acești doi oameni se întâlnesc, sufletele lor se recunosc și de acum încolo rămân împreună pentru toată viața.

— Ce legendă frumoasă! șopti ea.

— Mi-am adus aminte de ea astăzi, când te-am întâlnit pe dumneata. Am văzut doi ochi aţintiți asupra mea și am simțit că mi-am găsit aici sufletul tovarăș, care îmi spunea bun-venit. M-am înșelat oare, domnișoară?

El vorbise încet, dar cu multă căldură. Îi mai ținea mâinile într-ale sale și i se păru că o

simte tremurând încet, când îi răspunse aproape în şoaptă:

— Parcă pot şti asta?

— Da, poţi să ştii, căci dumneata eşti aceea din ai cărei ochi s-a revărsat asupra mea urarea de bun-venit, şi acum fiecare bătaie a inimii mele e o întrebare adresată dumitale, dacă e adevărat că eşti lumina şi sufletul meu.

— O, Doamne! şopti ea. Trebuie oare să răspund? Asta vine atât de repede şi mă înfricoşează . . .

El văzu două picături mari de lacrimi sclipind în ochii ei. Se simţi fericit şi îşi dădu seama de furtuna pe care cuvintele sale o stârniseră în sufletul acestei fete, atât de liniştită până acum. Ţinându-i mereu mâinile într-ale sale, îi zise:

— Vorbesc din străfundul inimii, totuşi aş avea puterea să închid imediat poarta acestei inimi, dacă n-ai vrea să auzi cuvintele mele. Dacă mă poţi iubi, sunt fericit ca nimeni altul. Dar nu voi cere de la dumneata nimic altceva decât acest cuvânt, care ne poate hotărî soarta. Îmi voi urma meseria şi voi pleca printre străini, şi după ce mă voi înpoia şi vei fi căpătat încrederea că sunt demn de dumneata, voi cere să-mi acorzi un dar.

— Şi anume?

— Cea dintâi sărutare.

Ea îşi retrase brusc mâinile dintre ale lui. Dânsul crezu că o insultase, dar se linişti văzând

privirea caldă a ochilor ei mari aţintiţi asupra lui.

— După atâta timp abia? întrebă dânsa, cu seriozitate.

— Da.

— Şi acum îţi ajunge cuvântul meu . . . că sunt a dumitale?

— Ida! Îţi mulţumesc! . . . Cuvântul că vrei să-mi aparţii cântăreşte cât toate comorile de pe pământ.

Ea îşi încolăci braţele în jurul capului lui şi îşi ascunse faţa la pieptul său.

— Îţi dau de pe acum comorile şi sărutarea nu după ani de zile, zise ea, şi, înainte ca el să se poată dezmetici, simţi gura ei caldă apăsându-i buzele.

Stătură lipiţi unul de altul, fără să-şi vorbească, copleşiţi de fericire.

Deodată îi auziră în spatele lor pe Hedwiga şi Kunz şi se întoarseră repede.

— Aha, studii premergătoare! zise Kunz, vesel.

— Cum? întrebă Gebhard, silindu-se să nu lase să se observe nimic.

— Stai cu doamna ta la fereastră şi numeri stelele. Se zice că în deşert asta e mai uşor şi mai plin de farmec. Sirius nu e acolo de trei ori mai mare decât aici la noi luna?

— Nu prea cred să fie aşa. Dar în prima scrisoare pe care ţi-o voi scrie de acolo, îţi voi da lămuriri precise.

— Vezi să nu uiți! Aici n-am timp acum pentru studii cerești, căci, uite, tocmai se întoarce doamna contesă.

Bătrâna intră în salon și aproape imediat se anunță că masa e gata.

Abia în cursul mesei, contesa aduse discuția asupra subiectului ei preferat: călătoriile și explorarea continentelor și țărilor străine. Citise mult în domeniul acesta și își însușise cunoștințele temeinice pe care cu greu le-ai fi găsit la altă femeie.

Gebhard nu-i rămase dator cu nici un răspuns, ceea ce o aduse într-o dispoziție minunată. Și când se arătă familiarizat cu aventurile lui Gérard, vânătorul de lei, câștigă toată încrederea gazdei.

— De obicei, germanii nu prea sunt tari în știința geografică, zise ea. Cum se face că dumneata constitui o excepție atât de onorabilă?

Gebhard se feri să mărturisească că nu-i împărtășea părerea.

— Încă de pe când eram copil, răspunse locotenentul, m-a interesat geografia și mi-am dat osteneala să-mi însușesc câteva cunoștințe.

— Câteva? Ești cât se poate de inițiat și cred că nici eu nu știu mai multe decât dumneata. Și apoi, dumneata posezi și limbi străine. Cunoști și araba? Vei avea nevoie de ea în călătoria prin deșert.

— Nu m-am prea ocupat de limba asta, dar am început s-o învăț. De altfel, vom avea tălmaci buni.

— Te rog să mă vizitezi zilnic. Îl voi invita și pe profesorul Grenaux, care e profesor de limba arabă, și-ți va putea fi de folos.

Asta însemna foarte mult din partea contesei. Când se întoarseră acasă, Kunz comentă faptul cu nespusă mirare:

— Ești un om norocos, zise el. Cine ar fi crezut?

— Nici eu însumi.

— La început te credeam puțin nebun . . .

— Când i-am spus contesei părerea mea?

— Da. A fost mai mult decât îndrăzneț din partea ta.

— A făcut însă o impresie enormă; și apoi acel conte Rallion! Cred că nu se va mai arăta la mătușă cât timp vom fi noi acolo.

— Sper că-mi vei face mâine micul serviciu pe care ți l-am cerut.

— Mai e vorbă! Mă voi duce la el. Cum îți place contesa ?

— Îmi place foarte mult.

— Pentru că ai avut noroc la ea. Vezi să rămână și mai departe la fel. Și ce zici de nepoate?

— Hm . . . fete tinere!

— Ce? întrebă Kunz, mirat. Fete tinere? Atâta tot? Dă-mi voie să nu te înțeleg. Mai întâi ardeai de curiozitate să cunoști familia, și acum, după ce te-am introdus, ești nepăsarea întruchipată.

— Hm . . . sunt mulțumit, zise Gebhard cu două înțelesuri.

— Așa, așa! te vei duce pe acolo?

— Se înțelege. Contesa se ocupă mult de mine.

— Dar nepoatele mai puțin? Omule, ai sânge de pește în vine. Ia spune-mi, pe care din cele două fete ai prefera-o?

— Pe Ida. Tu o preferi, desigur, pe neîmblânzită?

— Firește.

— Ați fost grozav de muzicali.

— Te rog, fără înțepături! Ne-am ocupat cu opere și lieduri.

— Era printre ele și o operă care se numește *Îmblânzirea îndărătnicei*?

— Asta cred că e mai curând o comedie muzicală.

— Fie și așa, principalul e să-ți fi izbutit îmblânzirea.

— Poate. Știi, dragul meu, cred că am tratat-o greșit pe Hedwiga până acum. Ea e veselă, cu draci, plină de duh, eu însă am fost întotdeauna respectuos și serios. Va trebui să mă schimb puțintel.

În seara următoare cei doi tineri se duseră iarăși la contesă, unde-l găsiră și pe profesorul Grenaux. Cei doi îl „confiscară" aproape pe Greifenklau, încât bietului locotenent îi fu cu neputință să schimbe o vorbă între patru ochi cu Ida. Abia după masă, când Hedwiga se așeză la pian să cânte, el luă loc lângă iubită și începură să stea de vorbă în șoaptă.

Cea dintâi întrebare a fetei era referitoare la vărul ei, contele:

— A fost prietenul tău la el?

— Da.

— L-a refuzat, nu-i așa?

— Nu, căci nu l-a găsit acasă. S-a sustras plecând în călătorie.

— Încotro?

— La Geneva și de acolo mai departe.

— Ce intenționezi acum?

— Deocamdată, nimic. A lăsat vorbă că se întoarce abia după câteva luni, și atunci nu voi mai fi de mult aici. Va trebui deci să amân rezolvarea acestei probleme până mă voi înapoia și eu din călătorie.

— Și atunci?

— Atunci vei fi tu sfătuitoarea mea, scumpo. Începând de ieri avem amândoi o singură viață și o singură voință, astfel că ai același drept ca și mine să hotărăști tu rezolvarea incidentului.

Greifenklau veni apoi zilnic la contesă și cu toate că nu căuta să-i câștige bunăvoința aceasta creștea totuși mereu.

Cât timp rămase la Paris le scrise zilnic părinților și primi tot atât de des răspuns de la ei. Scrisorile le dădea contesei să le citească, ceea ce avu drept rezultat că ea cunoștea din ce în ce mai bine familia lui și se interesa tot mai mult de ai săi.

Plecarea expediției fu hotărâtă peste vreo zece zile. Seara se afla iar la contesă, discutând cu ea despre aventuri de călătorie și vânătoare,

în vreme ce Kunz și cele două fete ascultau. Deodată, bătrâna îl întrerupse:

— Ah, am uitat să te întreb: n-ai primit nici o veste de la părinții dumitale?

— Ba da. Ultima pe care o aștept aici la Paris. Îmi dați voie să vă dau scrisoarea s-o citiți?

— Te rog, chiar.

I-o dădu, ea își puse ochelarii, trase lampa mai aproape și începu să citească. În vremea asta tinerii vorbeau între ei în șoaptă, dar Gebhard se uita din când în când pe furiș la bătrână.

Deodată, ea îl privi pătrunzător pe deasupra hârtiei, dar dânsul păru că nu bagă de seamă. Chipul ei căpăta iarăși, după atâta vreme, vechea expresie de asprime. Apoi își lăsă iar ochii pe scrisoare, ca s-o citească până la sfârșit.

Când fu gata i-o dădu înapoi, fără să facă vreo observație, ca de obicei în cazuri asemănătoare.

După masă îi spuse că sosiseră în cursul zilei câteva volume de geografie și, dacă voia să se uite prin ele, putea veni în odaia ei.

El o urmă și, ajunși acolo, dânsa îi oferi un scaun, în vreme ce ea însăși începu să umble de colo-colo prin încăpere, cum obișnuia atunci când era preocupată de ceva în mod deosebit.

— Domnule locotenent, începu dânsa, te aștepți, desigur, să vezi cărți de geografie, dar trebuie să-ți mărturisesc că n-am primit nici una. El bănuise asta, dar se prefăcu totuși mi-

rat. A fost numai un pretext, ca să pot vorbi cu dumneata între patru ochi. E vorba de o chestiune importantă. Pot vorbi deschis cu dumneata?

— Cred că mă cunoașteți, doamnă contesă...

— Bine! Dumneata însă n-ai fost până acum deloc sincer cu mine.

El făcu o mutră ca și cum n-ar fi înțeles ce vrea să spună. Bătrâna urmă:

— Vrei să-mi dai încă o dată scrisoarea mamei dumitale?

— Cu plăcere.

Ea o luă, o despături și zise:

— Îți voi citi câteva rânduri dintr-însa, deși cred că le cunoști mai bine decât mine. Ascultă:

„În ce privește comunicarea atât de importantă din ultima ta scrsioare, află că inima mea de mamă e plină de bucurie că ai găsit tocmai la Paris, orașul meu natal, o ființă care ți se pare că e demnă de iubirea ta. N-ai nevoie de încuviințarea noastră. Te cunoaștem și știm că alegerea ta va fi bună. Primește, deci, binecuvântarea noastră, și să dea Domnul să fii cu iubita ta tot atât de fericit cum sunt și părinții tăi unul cu altul“.

Contesa îi înapoie scrisoarea, se plimbă de câteva ori gânditoare prin odaie, apoi spuse pe un ton foarte serios:

— Recunoști că n-ai fost sincer cu mine?

— Vreți să spuneți pentru că nu v-am făcut și dumneavoastră aceleași mărturisiri ca părinților mei? întrebă Gebhard.

— Da. Recunosc că n-am nici un drept formal să-ți cer o astfel de sinceritate, dar m-ar fi bucurat mult, totuși, s-o găsesc la dumneata.

— În cazul acesta trebuie să-mi cer scuze.

— Te iert. Dar fii sincer acum! Credeam că ai plecat din țara dumitale fără să-ți lași inima acolo.

— Așa și e, cel puțin în sensul pe care-l credeți dumneavoastră.

— Acum însă iubești o pariziană?

— Da.

— Nu vreau să insist mai mult decât e absolut necesar. E o fată dintr-o familie cumsecade și din clasa dumitale socială?

— Absolut.

— Te iubește și ea?

— Din toată inima.

— Așadar n-ar fi vorba de o căsătorie de conveniență?

— Nu, ci de o legătură de inimă.

— Te invidiez.

Zicând acestea privi afară prin fereastra deschisă. Reflexul lămpii îi lumina trăsăturile și Gebhard avu impresia că n-o văzuse încă atât de blândă. Ce s-o fi petrecând în sufletul ei? se întrebă dânsul.

Deodată se întoarse, trase un sertar și scoase dintr-însul un album, din care luă o fotografie.

— Îl cunoști pe bărbatul acesta? întrebă.

Gebhard bănui cine era, răspunse totuşi sincer:

— Nu l-am văzut niciodată.

— Ştiu, şi cu toate astea îţi este apropiat.

Îşi încrucişă mâinile la piept, cum fac femeile cu voinţă, şi urmă:

— Am fost şi eu odată tânără, şi am iubit — pe acesta de aici. Tatăl meu a fost baron, a lui însă un simplu burghez, ai cărui strămoşi au renunţat la particula „de". Ne-am despărţit şi am suferit mult din cauza aceasta. Eu am devenit contesă de Rallion şi el s-a căsătorit de asemenea. Nu ne vedeam, dar nici nu ne-am uitat unul pe altul. Dânsul era bancher şi a devenit consilierul de afaceri al soţului meu. Astfel a ajuns să ne întâlnim mai des. Iubirea veche a reînviat, dar trebuia să rămânem străini. Afară de amintire n-am salvat decât această fotografie. E mai preţioasă pentru mine decât oricare dintre bijuteriile pe care le posed. El a murit. Soţul meu a murit şi el şi eu am rămas văduvă. Am fost bogată, dar fericită nu; am rămas bogată, însă şi nefericită. Când, iată, m-am întâlnit cu un urmaş al acestui om, şi imediat au reînviat sentimentele vechi, pe care le credeam moarte. Ia ghici, cine e acest urmaş?

— Habar n-am, doamnă contesă.

— Dumneata eşti, chiar dumneata.

— Eu? întrebă el, surprins peste măsură.

— Da, dumneata. Ai în faţa dumitale fotografia bunicului, a bancherului Richemonte, tatăl mamei dumitale.

— Ah! El e acesta?

Privise până acum fotografia numai superficial, deoarece întreaga-i atenție fusese concentrată asupra contesei. Acum însă se apropie cu ea de lumină.

— Da, privește-l bine! spuse dânsa. A fost un bărbat frumos și s-a prăpădit în chip mizerabil, după cum știi. Te-am cunoscut pe dumneata, te-am studiat și am fost mulțumită cu dumneata. Avem aceleași înclinații . . . Te-am socotit vrednic, astfel că am hotărât să-ți aduc fericirea.

— Fericirea mea?

— Da. Sau crezi poate că n-aș fi în măsură să fac nimic pentru dumneata?

— Doamnă, ați făcut până acum destul pentru mine.

— Aveam de gând să fac și mai mult. Mi-ai făcut însă cu neputință asta.

— Cum?

— Prin . . . prin dragostea dumitale neașteptată.

— Prin dragostea mea?

— Da. Vreau să fiu sinceră. Voiam să te căsătoresc.

La asta nu se așteptase Gebhard.

— Te surprinde? întrebă ea. Și totuși e adevărat. Știi că-mi plac oamenii care au călătorit. Dumneata pleci în Sahara, ai curaj și cunoștințe multe, astfel că vei deveni un om vestit. Asta era ce mă bucura în sinea mea. În-

dată ce te-ai fi întors ca bărbat celebru, voiam să-ți dau tot ce posed mai de preț.

— Ce anume, doamnă? întrebă el, ca în vis.

— Spuneam doar: tot ce am mai de preț, adică pe nepoata mea.

— Aveți două . . .

— Mă gândesc la Ida, pe care o iubesc cu tandrețe, fără ca să fi lăsat până acum să se întrevadă.

El se stăpâni.

— Contesa Ida, spuneți? Erați sigură de dânsa? Știa domnișoara de planul dumneavoastră?

— Nu știa nimic. Speram că inimile voastre se vor găsi una pe alta.

— Din păcate, asta nu se mai poate întâmpla, zise el, cu ton de adânc regret.

— Firește, pentru că ți-ai dăruit inima.

— Și Ida pe a ei.

Contesa păru înspăimântată.

— Ce? Cum ai spus? Ida . . . iubește? Pe cine?

— Pe un ofițer german.

— *Mon Dieu!* Nu te vei fi referind la domnul von Eschenrode?

— Doamnă, știți că Eschenrode e prietenul meu. Nu voi trăda niciodată taina unui prieten.

— Ah, el este, el este! Mai e aici! Vino, domnule Greifenklau, vino! Voi . . .

Vru s-o oprească să-i dea lămuriri, dar buzele îi rămaseră închise, fără să vrea.

Ea alergă atât de repede, încât el abia putu s-o urmeze.

Cele două surori stăteau la masă cu Eschenrode, când contesa deschise brusc uşa şi dădu buzna înăuntru. Văzând-o, toţi trei se ridicară. Recunoscuseră imediat că era foarte agitată.

— Domnule Eschenrode, am de vorbit cu dumneata! zise dânsa.

— Vă stau la dispoziţie.

— Cer de la dumneata să-mi spui adevărul întreg!

— Fireşte.

El habar n-avea despre ce e vorba. Ea se propti în faţa lui, cu ochii scăpărători de mânie.

— Eşti un seducător!

— Eu? Doamnă, vă rog . . .

— Da, un seducător. Am dovezile în mână.

— Ce fel de dovezi?

— Vrei să negi că iubeşti?

El se dădu uimit înapoi.

— Pe cine, doamnă?

— Pe nepoata mea.

Luat prin surprindere, tânărul nu ştiu cum să întâmpine această acuzaţie; privi mirat la femeia care stătea în faţa lui ca un judecător şi deodată i se lumină parcă ceva în minte. Contesa fusese singură cu Gebhard, vorbiseră împreună şi acum se întorcea furioasă.

— Aşadar ai trădat? îl întrebă pe prietenul său.

— De trădat n-a trădat nimeni, răspunse contesa în locul lui Greifenklau, dar am ghicit.

Prietenul dumitale e discret și nu a rostit numele dumitale, dar eu totuși l-am aflat. Mai negi și acum?

— Doamnă, vocea inimii este adesea covârșitoare.

— Nu vorbi despre vocea inimii! Vorbește mai bine despre vocea minții și a datoriei! Datoria dumitale ar fi fost să vorbești înainte cu mine. De la un om de onoare trebuie să mă aștept la aceasta.

— Nu eram însă sigur de încuviințarea domnișoarei . . .

— O să mă conving eu!

Zicând acestea se apropie de Ida și-i zise răstit:

— Dacă el mai neagă, aștept cel puțin din partea ta să-mi spui adevărul. Atâta lucru am dreptul de la tine. Îl iubești?

Întrebarea aceasta o puse pe biata fată într-o încurcătură grozavă. Pentru moment ea nu-și dădu seama de cine era vorba, și răspunse plină de teamă:

— Da, mătușico.

— Și el pe tine? Ați vorbit împreună despre asta?

— Da!

— Când?

— La sfârșitul săptămânii trecute.

— Ți-a declarat așadar iubirea în toate formele cuvenite?

— Da!

Contesa tocmai voia să-şi descarce din nou mânia, când auzi pe cineva plângând îndărătul ei. Se întoarse şi văzu că era Hedwiga, care ţinea batista la ochi.

— De ce plângi? întrebă ea, şi mai enervată.

— Oh, mincinosule! abia izbuti să rostească fata.

— Cine?

— Locotenentul von Eschenrode.

— De ce-l numeşti mincinos?

— Pentru că mi-a vorbit şi mie de dragoste.

— Ah! Adevărat? strigă contesa, ieşită din fire. Şi ce i-ai răspuns tu?

— Eu . . . am . . . am.

— Hai, continuă! Vreau să aud adevărul, adevărul întreg!

Kunz stătuse ca prostit tot timpul! Acum abia izbuti să-şi vină în fire.

— Doamnă contesă, trebuie să fie o greşeală la mijloc, zise el. Nu pricep cum . . .

— Taci! îl întrerupse ea. Ida mi-a spus cu siguranţă adevărul. Ea nu m-a minţit încă niciodată.

— Şi cu toate astea acum n-a rămas credincioasă adevărului.

— Da, mătuşico! zise Ida, printre lacrimi. M-am înşelat.

Contesa împreună mâinile şi strigă:

— Te-ai înşelat? Von Eschenrode nu ţi-a spus că te iubeşte? Abia adineauri ai mărturisit-o.

— Ah, credeam . . . Doamne . . . credeam . . .

— Ce credeai? Vreau să aud adevărul întreg!

— Credeam . . . că vorbești de un altul . . .

Doamna de Rallion rămase năucă.

— Un altul? Un altul care te iubește?

— Da, mătușico.

— Și pe care-l iubești și tu?

— Da, mătușică.

— Ah, e cu putință să se întâmple așa ceva în spatele meu? Stimate domn Greifenklau, scuză-mă! Vezi și dumneata că e vorba aici de lucruri delicate. Cred că-mi vei face plăcerea să vii mâine dimineață.

Gebhard se înclină politicos.

— Firește, doamnă contesă. Dacă doriți, trebuie să mă supun, deși cred că tocmai prezența mea este mai necesară acum.

— Prezența dumitale? Cum adică?

— Pentru că sunt în măsură să vă dau lămuririle trebuitoare. Vedeți că eu sunt acel „altul“ despre care vorbea domnișoara Ida.

— Ce? Care o iubește și pe care-l iubește și ea?

— Slavă Domnului, da.

Spunând acestea se apropie de Ida, îi petrecu brațul în jurul mijlocului, o mângâie cu mâna cealaltă pe păr și-i zise:

— Nu fi speriată, sufletelul meu! Mătușa o să-ți ierte această neînțelegere.

Pe chipul contesei se oglindeau sumedenie de sentimente: uimire, necaz, bucurie, furie . . .

— Așadar voi doi vă iubiți? întrebă ea.

— Da, și ăia doi de colo la fel, râse Greifenklau, arătând spre Kunz și Hedwiga.

— Cu ăștia doi voi sta eu de vorbă mai târziu. Acum am de-a face cu dumneata. Spuneai doar că iubești pe alta?

— Nu, doamnă. N-am pomenit nici un nume.

— Apoi ai spus că von Eschenrode o iubește pe Ida.

— Nici asta n-am spus. Dumneavoastră înșivă ați confirmat adineauri că n-am rostit numele lui.

— Doamne sfinte, nu mai știu pe ce lume trăiesc! Dar ce-ai spus dumneata?

— Că iubesc din toată inima o fată. Apoi am mai spus că și Ida iubește pe cineva, și anume pe un ofițer german.

— Dar de ce nu mi-ai spus-o de la început că iubita dumitale și Ida sunt una și aceeași persoană?

— Îmi dați voie să vă spun adevărul întreg, doamnă?

— Țin neapărat chiar.

— Am băgat de seamă că prietenul meu Kunz are înclinație pentru domnișoara Hedwiga, și am mai constatat că sentimentele sale sunt împărtășite . . .

— Ai observat asta într-adevăr? Eu nu.

— Eu însă știam. De asemenea am văzut că se iubeau, fără să și-o destăinuiască și mi-am zis că aici e nevoie de o lovitură, ca să mă exprim astfel. Totuși, ideea și planul aducerii la îndeplinire mi-au venit abia adineauri, când

am observat neînțelegerea a cărei victimă ați fost, doamnă contesă. Și atunci am cutezat să intru în acțiune. Acum domnul Eschenrode a mărturisit că o iubește pe domnișoara Hedwiga și ea a trădat taina inimii sale. Scopul meu e atins. Rog să mi se dea o pedeapsă blândă.
Ceilalți se priviră zăpăciți.

— Ce urât! interveni Hedwiga, necăjită că vărsase lacrimi din pricina presupusei necredințe a lui Eschenrode.

— Dar bine, Gebhard! îi șopti Ida acestuia.

Ea nu cunoștea conținutul convorbirii dintre Greifenklau și contesă. Aceasta, la rândul ei, nu știa dacă să fie mânioasă ori să râdă de toată istoria. Se simțea însă fericită că planul ei se îndeplinise în cele din urmă, și era totuși supărată că și Eschenrode își alesese o nepoată.

— Misteriosule! interveni Kunz. De ce mi-ai trecut sub tăcere asta?

— Iubirea nefericită se tânguie, iar cea fericită tace! răspunse Greifenklau.

— De când v-ați înțeles?

— Chiar din prima zi când ne-am cunoscut.

— Absurd!

— Adevărat? Din prima zi? întrebă contesa.

— Da, doamnă.

— Dar cum ați pus la cale asta?

— Ida vă va povesti între patru ochi. Eram destinați unul altuia.

— Și v-ați spus asta în spatele meu, ai?

Voia să se înfurie iarăși, dar el o amenință în glumă cu degetul.

— Predestinația s-a întâmplat și ea în spatele nostru.

Contesa izbucni în râs:

— Tinerețea este incorigibilă! Nimeni n-o poate înțelege. Atunci când crezi că ai dat de un bărbat sincer, el se demască pe neașteptate ca un intrigant fără seamăn. Nu ați scăpat încă de pedeapsa mea!

Atunci Gebhard îi apucă mâna și o duse la buze.

— Iertare, buna mea contesă! o rugă el. I-am spus Idei că o iubesc mai mult decât propria-mi viață; dar, am mai adăugat și faptul că voi vorbi despre această dragoste abia după ce mă voi reîntoarce din călătorie. De aceea am tăcut amândoi. Voiam mai întâi să fiu vrednic de considerația ei. Dacă nu am procedat corect, sper totuși să găsesc îndurare.

În ochii contesei apăru o strălucire umedă, cum nu mai văzuseră niciodată nepoatele ei până atunci și, cu o voce emoționată, răspunse:

— Vă iert pe amândoi. Să rămână așa cum ați discutat voi doi. Dragostea voastră să se dovedească statornică. Dacă va fi așa, veți fi răsplătiți. Ei bine, și acum ceilalți doi! Vasăzică, domnule Eschenrode, afirmați că o iubiți pe nepoata mea Hedwiga?

— Din toată inima!

— Și tu Hedwiga?

— Eu? Oh, eu nu vreau să mai știu de el, spuse aceasta, supărată foc.

— De ce?

— M-a numit zvârlugă.

— Și așa și ești! confirmă mătușa.

— Ea, însă, mi-a promis, completă Kunz, că din această luminiță rătăcitoare se va naște o stea pe a cărei strălucire sigură mă voi putea baza.

— E adevărat, Hedwiga?

Aceasta privi stânjenită într-o parte.

— Da, dragă mătușă, i-am promis asta.

— Ei, atunci spuneți-mi mai întâi, domnule locotenent-major, ce aveți să-i oferiți nepoatei mele?

— Pentru moment, o inimă plină de dragoste și voința fermă de a pune bazele unui viitor demn de ea. Acum, întrucât luminița rătăcitoare s-a stins și steaua mea a răsărit, sper ca și în profesiune să am parte de stele care răsar și pe care să mă pot baza.

2. „OCHIUL FRANCEZILOR“

După cele povestite, trecuseră patru ani. Plănuita expediție în Sahara întâmpinase unele greutăți și, abia în 1850, s-au putut face din nou planuri să fie dusă la îndeplinire.

Între timp, Kunz von Eschenrode și Gebhard von Greifenklau s-au căsătorit cu cele două surori, Hedwiga și Ida de Rallion, iar bucuria lui Hugo și Margot von Greifenklau fu deosebit de mare atunci când, după un an, li se născu un nepot.

Era deja anul 1852.

Într-o cafenea din Biskra ședeau câțiva ofițeri francezi, fumând, bând și pălăvrăgind.

Biskara, cum pronunță arabii acest cuvânt, este un orășel din provincia Constantine, în Algeria, important ca punct comercial aflat în drumul caravanelor și atunci, pe vremea când se organizau târguri, foarte des vizitat de berberii și beduinii din împrejurimi, care veneau acolo să facă diverse schimburi sau cumpărături.

Cafeneaua avea o înfățișare orientală, totuși se mai lăsaseră câteva goluri pentru ferestre în zidul din față, iar deasupra intrării fusese așe-

zată o firmă pe care era scris un nume franțuzesc.

În vreme ce mahomedanii ședeau în cafenelele lor jos pe covoare, cu picioarele încrucișate, aici, în această cafenea, se aflau câteva mese și scaune.

Domnii beau vin greu portughez și păreau a fi destul de amețiți.

Cârciumarul purta costumația unui berber, dar nu era băștinaș, ci francez, căci vorbea în graiul celor din Tours. Tocmai scutura din cap și spunea:

— Cum aș putea ști dacă omul acesta a fost deja o dată în Biskra, domnii mei? În cel mai bun caz, aș putea ști dacă a fost vreodată în cafeneaua mea.

— Și asta n-a făcut-o, nu-i așa?

— Nu, deși nu exclud posibilitatea să fi venit o dată. Dar eu nu-l cunosc!

— Vasăzică, el este chiar o personalitate enigmatică?

— Da. Nimeni nu știe nimic despre el. Poate se află printre noi, fără ca să știm asta. Generalul Cavaignac este singurul care-l cunoaște.

— Doar cu el are relații?

— Cine știe?!

— Și cum îl cheamă?

— Nici asta nu știe nimeni. Nu-l cunoaștem nici noi, nici dușmanii noștri, beduinii. Ei i-au dat un nume, în stilul lor, care exprimă exact drept cine îl iau.

— Și care e acest nume?

— *Ain el fransawi,* ceea ce înseamnă „Ochiul francezilor", sau mai precis: spion ori informator al francezilor. Se susține că a fost văzut când ici, când colo; uneori e descris ca un om bătrân, alteori ca tânăr, dar nu se știe nimic precis asupra lui. Întrebați-l pe Cavaignac, guvernatorul general. El e în măsură să vă dea lămuriri, și vi le va da, dacă vrea.

În ungherul cel mai din fund al cafenelei stătea un om de vreo treizeci de ani, îmbrăcat în costum sărăcăcios de beduin. Se așezase pe scaunul său într-un chip care îngăduia să se observe imediat că era obișnuit să stea mai mult pe perne și rogojini, decât pe scaune. Avea o barbă rară, iar privirea și-o ținea ațintită în gol, cu acea nepăsare caracteristică musulmanului fatalist. Avea înaintea sa o ceșcuță cu cafea și ținea în mână un ciubuc, din care trăgea din când în când câte o sorbitură, înghițând fumul și dându-l apoi iar afară pe nas, ceea ce arabii numesc: „a bea tutun".

— Cine-i individul ăsta? întrebă unul din ofițeri pe cafegiu.

— Nu-l cunosc.

— Beduin?

— Fără îndoială, căci a cerut pipă și cafea în limba arabă.

— Poate că pricepe ce vorbim. E neplăcut să ai în apropiere ascultători străini.

— Încearcă de vezi dacă știe franțuzește!

Ofițerul se întoarse spre străin și-l întrebă în limba franceză:

— Cine eşti?

— *Tugger,* negustor, răspunse cel întrebat, şi nimic mai mult.

— Cu ce te ocupi?

— *Fewakih,* cu fructe.

— De unde eşti de loc?

— *Wadi Dscheddi.*

„Wadi" se numeşte pe arăbeşte atât fluviul cât şi valea unui fluviu. Omul era deci din valea fluviului Dscheddi, care-şi poartă apele la sud de Biskra şi le varsă apoi în Melrir.

— Pricepi franţuzeşte? După cât se pare, da.

— *Kalil,* puţin.

— Unde ai învăţat?

— Alger.

— Ai fost la Alger?

— *Na'm,* da.

— Mult timp?

— *La,* nu.

Omul dăduse răspunsurile mai mult prin gesturi decât prin cuvintele scurte pe care le rostise. Asta nu-l împiedică pe francez să-şi continue interogatoriul:

— Ai auzit de omul acela pe care-l numiţi voi *Ain el fransawi?*

— *Lisa ma,* încă nu.

— Eşti bogat?

— *Ma li şeh,* n-am nimic.

— Săracul de tine! Na, bea un pahar cu vin.

Compătimirea aceasta era numai aparentă. Ofiţerul ştia foarte bine că beduinul, fiind mu-

sulman, n-avea voie să bea vin. Şi omul făcu chiar imediat un gest de refuz cu mâna.

— *Kullu muskürün haram,* tot ceea ce te îmbată este oprit.

Acesta era preceptul din *Coran* care oprea băuturile alcoolice.

— Atunci să nu mai intri în localuri unde se bea vin! îi spuse ofiţerul. Nu ştii că refuzul tău constituie o insultă pentru mine?

— *La,* nu.

— Atunci du-te dracului sau bea cu noi! N-avem nevoie de maimuţoi care stau şi ascultă numai, fără să facă nimic.

Cine ştie ce lucruri neplăcute s-ar fi întâmplat, dacă atenţia francezului n-ar fi fost abătută de la beduin, căci tocmai atunci intră ajutorul cafegiului şi puse pe masă ziarele care tocmai sosiseră. Aici, pe înălţimile munţilor Atlas, veştile din Paris prezentau mai mult interes decât cearta cu un arab neînsemnat, care nu putea face nimic altceva decât să se îndepărteze în tăcere.

Cât ai clipi din ochi, ziarele fură desfăcute şi împărţite, astfel că fiecare căpătă câteva foi. N-aveau răbdare să aştepte până ce fiecare în parte îşi citise foile sale, ci îndată ce era descoperit ceva de seamă, le treceau din mână în mână. Unul din ofiţeri spuse:

— Eu cred că am dat de senzaţia senzaţiilor. Aici sunt veşti asupra Algeriei.

— Şi ce zice acolo? întrebă un altul.

— Mai mult decât ştim noi înşine despre

asta. Ah, uite iarăşi ceva nou asupra marabuului Hagi Omanah!

Un marabu este un pustnic musulman, pe care populaţia îl consderă drept sfânt. Hagi sau hagiu, însă, se numeşte oricare musulman, care a luat parte la un pelerinaj la Mecca sau Medina*.

— Şi ce se scrie despre el?

— Ascultaţi:

Atitudinea vestitului marabu Hagi Omanah este încă nelămurită. El exercită o înrâurire enormă asupra triburilor care locuiesc în jurul munţilor Atlas, pentru care motiv ar fi de mare însemnătate să se ştie dacă trebuie să-l considerăm ca duşman. Se spune că autoritatea guvernamentală a încercat să afle prin trimişii ei în ce ape se scaldă marabuul, dar acesta s-a arătat inaccesibil. Originea lui e de asemenea necunoscută. El poartă turbanul verde, un drept pe care-l au numai descendenţii direcţi ai lui Mahomed. Partizanii săi spun că a venit din ţinuturile sfinte ale Arabiei, în cele ale munţilor Atlas. Dar e de mirare faptul că trăsăturile sale au ceva de apusean, iar pe de altă parte umblă vestea că un călător francez, care l-a putut vedea într-un rând de aproape, ar fi recunoscut într-însul pe un cunoscut din ţinutul Metzului sau Sedanului. Probabil că această

---

* La Mecca s-a născut Mahomed, iar la Medina a murit *(n. trad.)*.

susținere se întemeiază pe o anumită asemănare și nimic mai mult.

Știm tot atât ca și înainte, zise unul din ascultători. Ceea ce se spune aici știm noi de mult. Nu s-a crezut oare până acum că marabuii sunt necăsătoriți și trăiesc în cea mai mare pustnicie?

— E drept.

— Atunci e surprinzător că acest marabu să fi fost însurat.

— Asta nu-i nici o abatere. Poate trăi singur cu toate acestea.

— Numai că n-o face.

— Cum adică?

— Are un fiu cu dânsul. Asta înseamnă singurătate?

— Nu chiar. Dar dacă în mănăstirile noastre călugării trăiesc împreună în cea mai deplină izolare, nu e totuși pustnicie?

— Pustnicie completă în orice caz nu. De altminteri, fiul acela cică ar fi tot atât de sfânt ca tatăl. Ce alte noutăți despre Algeria?

— Aici scrie despre Timbuktu:

Expediția care a fost organizată și întreprinsă acum doi ani de „Societatea Germană de Geografie", în scopul explorării Sudanului, pare să fi înregistrat succese mai bune decât altele dinaintea ei. Se spune că membrul militar al expediției, locotenentul von Greifenklau, a și plecat din Timbuktu și se află în

drum spre casă. În afară de rezultate pur ştiinţifice, se afirmă că ar duce cu dânsul şi importante obiecte de preţ şi drumul pe care l-a luat duce prin In Salah, El Golea şi Tuggurt.

— Drace! exclamă unul din francezi. Asta înseamnă că germanul acela va trece şi pe la noi prin Biskra. Cunoaştem noi oamenii aceştia antipatici, care, începând din anii 1814 şi 1815, îşi închipuie că au dreptul să privească de sus la noi. Greifenklau spuneai? Numele acesta nu vă este cunoscut, domnilor?

— Nu! răspunseră toţi în cor.

— Mie mi se pare că l-am auzit odată.

Duse mâna la frunte şi, după ce se gândi puţin, dădu din cap.

— Ah! da! Greifenklau se numea favoritul acela al bătrânului mojic Blücher, care a avut câteva incidente cu căpitanul de gardă Richemonte. De Richemonte cred c-aţi auzit?

— Care a fost alungat din armată după bătălia de la Waterloo?

— Da, acela. Îmi amintesc c-am auzit lucruri urâte despre dânsul. Unchiul meu a făcut armata împreună cu el şi l-a cunoscut bine.

— Nu s-a mai auzit nimic despre dânsul. Pare să se fi prăpădit.

— Poate să fie o greşeală. E drept că Richemonte a fost nevoit să părăsească Franţa, dar de prăpădit nu s-a prăpădit. Ştiţi care a fost motivul pentru care Franţa a blocat Algerul în anul 1827?

— Da. Beiul din Alger l-a lovit în față cu apărătorul de muște pe consulul francez Deval.

— Așa e. Și Deval a susținut mai târziu că l-ar fi văzut pe Richemonte în imediata apropiere a beiului.

— Dar ce, l-a cunoscut?

— Da. Deval se întâlnea cu dânsul la Paris, și încă atât de des, încât e exclus să se fi înșelat.

— Purta veșminte maure Richemonte la Alger?

— Da.

— Cu turban?

— Da, după cum susține Deval.

— Atunci e sigur că a devenit mahomedan.

— Omul acesta e în stare de orice. Mai scrie ceva despre Algeria?

— Da, și încă ceva foarte important: guvernatorul se află într-o vizită de inspecție prin colonie. Asta e ceea ce ne privește îndeosebi.

— Cavaignac ne va face o surpriză, asta e sigur. E așteptat să vină până într-o săptămână, dar sunt convins că va veni mai înainte . . .

Se întrerupse, căci ușa fu deschisă și un ofițer tânăr intră. Se vedea bine că alergase.

— Ca s-a întâmplat? Ce vești ne dai? îl copleșiră toți cu întrebările.

El răsuflă din adâncul pieptului și luă unul din paharele pline care se aflau pe masă. Abia după ce-l dădu pe gât răspunse:

— O noutate, *messieurs*.

— Bună sau rea?

— Cum vrei s-o iei, Cavaignac, guvernatorul, va sosi îndată.

— Mii de draci!

— Tocmai a venit unul din adjutanții săi. Generalul se află încă pe șoseaua care duce de la Bu Saada încoace, dar într-o jumătate de ceas va fi aici.

— Atunci ne rămâne destul timp să înecăm în apă duhurile vinului. Ofițerii își goliră paharele, apoi dădură buzna în stradă.

Afară de cafegiu, se mai afla numai beduinul în local. Își dăduse aerul că nu se interesase de discuție, dar pricepuse totuși foarte bine totul. Acum se ridică de pe scaun, puse pipa de o parte şi vârî mâna în buzunar. După ce puse o monedă de argint lângă cești cuța de cafea, părăsi localul, ieşind afară în piață.

În umbra caselor negustorii își expuneau mărfurile. Omul nostru se apropie de un bărbat care stătea îndărătul unui morman de curmale uscate.

Vânzătorul de curmale era înalt și slăbănog și purta veșminte de băștinaș. Părea să fie sărac, căci turbanul său era dintr-un șal vechi și peticit, iar burnuzul* său murdar era ținut de o frânghie din păr de cămilă.

— Au plecat! zise el încetișor către cel ce venea. I-am văzut îndepărtându-se. Ai iscodit ceva?

---

* Manta de lână cu glugă purtată de arabi *(n.ed.)*.

— Da.

— Despre cine vorbeau?

— Despre tine.

— Despre mine? Pe toți dracii! Cum s-a întâmplat?

— S-a întâmplat pentru că vorbiseră înainte despre un locotenent pe nume Greifenklau.

Vânzătorul de curmale părea să fie în vârstă de vreo șaizeci de ani. Părul capului îi era complet acoperit de turban. Avea o mustață mare, aproape albă. Când auzi de Greifenklau, buza de sus i se ridică, astfel că ieșiră la iveală două șiraguri de dinți mari, galbeni. Părea o fiară de pradă care se pregătea să se arunce asupra dușmanului.

— Greifenklau? întrebă el. Un neamț?

— Da.

Ochii bătrânului se învăpăiară, dar după ce stătu puțin pe gânduri lăsă capul în jos și zise:

— Nu e el. Trebuie să fie un altul.

— Pentru ce?

— Ăla pe care-l cred eu nu mai poate fi de mult locotenent. Au trecut peste treizeci de ani de atunci. Ce e Greifenklau despre care vorbeai?

— E membru al unei expediții africane, organizată de Germania.

— De unde e originar?

— Nu știu.

— Unde se află acum?

— Vine de la Timbuktu și merge spre casă.

— A! Asta e important!

— Foarte important, vere! Duce comori mari cu dânsul.

— Drace! Știi precis asta?

— Scrie în ziare.

Ochii bătrânului scânteiară ca ai unui animal de pradă.

— Ah! Și ce drum apucă?

— Vine prin In Salah și El Golea la Tuggurt.

De bucurie bătrânul era cât pe ce să sară în sus de pe scaun.

— La Tuggurt? zise el. Atunci cu siguranță că e europeanul acela pe care ți l-au anunțat iscoadele noastre.

Celălalt încuviință din cap. Nu mai avea acum figura nepăsătoare dinainte, ci o expresie de mare viclenie.

— Nu mă îndoiesc de asta.

— Ce însoțitori are?

— Afară de cămilari, treizeci de războinici din tribul ulled idenanilor.

— Ăștia vor trebui învinși. Așadar, ofițerii au vorbit de mine? Ce anume?

— Că ai fost alungat din armată după lupta de la Waterloo.

— Dracu' să-i ia! Și ce mai spuneau!

— Că Deval te-a recunoscut pe vremuri în apropierea beiului.

— De ce naiba nu era orb consulul acela?

— Au mai vorbit apoi de tine, fără să știe că tu ești.

— Ce înseamnă asta?

— Vreau să zic că vorbeau de *Ain el fransawi.*

— Și ce spuneau?

— Că acest om este o enigmă pentru dânșii.

— Sper să și rămân.

— Au mai pomenit apoi de marabuul Hagi Omanah.

— Desigur că și ăsta era o enigmă pentru ei?

— Da.

— Ei singuri sunt de vină. N-ar trebui decât să trimită oameni cu cap la el, care să se priceapă să-l iscodească. Dar de ce au plecat atât de repede?

— Pentru că li s-a adus vestea că sosește Cavaignac.

— Ah! Mi-am închipuit. Când vine?

— Peste o jumătate de ceas, și timpul acesta aproape c-a trecut.

— Atunci, grăbește-te! Aleargă în întâmpinarea sa, ca să afle că sunt aici.

Celălalt plecă imediat, îndreptându-se spre acel loc de la marginea orășelului unde erau adunate trupele franceze care urmau să-l primească pe guvernator.

Tot acolo se aflau și băștinașii, care auziseră că venea Cavaignac, devenit celebru prin victoriile sale și tocmai din cauza aceasta era foarte iubit de ei.

Când maurul ajunse acolo, se și vedeau cavaleriștii venind dinspre apus, conduși de câțiva

turcomani și însoțiți de o trupă de *Chasseurs d'Afrique**.

Când Cavaignac sosi în apropierea trupelor care-l așteptau, conducătorii convoiului se dădură înapoi, astfel că generalul călărea acum în frunte. Tobele răsunară, fanfara începu să cânte și soldații dădură onorurile. Generalul salută, trecu în revistă trupele, apoi se îndreptă spre poarta orășelului, după ce comandantul îi prezentase un scurt raport. El făcu semn acestuia să vină alături de dânsul.

— Ești mulțumit de populație? îl întrebă.

— Până acum n-am de ce să mă plâng, domnule general.

— Nu vei avea de ce să te plângi nici în viitor, atâta vreme cât vei urma dispozițiile mele. Beduinul consideră orice blândețe drept slăbiciune. Trebuie să fie tratat aspru și drept, asta face impresie asupra lui. Cum stăm cu triburile din munți?

— Se țin departe de oraș.

— Au primit șeicii lor burnuzurile?

Franța dăruise fiecărui șeic un burnuz prețios. Beduinii trebuiau să considere aceasta ca un tribut adus de Franța, totuși ei știau prea bine că prin acceptarea acestui dar deveneau dependenți de țara care li-l făcuse.

— Nu! răspunse comandantul.

— Ăsta e un semn rău. Nu le-ai oferit burnuzurile?

---

* Corp de vânători călări, din sec. XVIII—XIX *(n. ed.)*.

— Ba da.

— Așadar, au refuzat să le primească?

— Asta nu, sunt prea vicleni ca s-o fi făcut.

— Atunci ce?

— Când trimișii mei au ajuns la locurile unde se aflaseră taberele, acestea se mutaseră.

— Asta e și mai rău; e aproape la fel ca atunci când ai slobozi o ghiulea într-un pământ moale. O asemenea împușcătură e fără folos, pe când o ghiulea e în stare să fărâme piatra cea mai tare. Te-aș sfătui . . .

Se întrerupse. Privirea sa căzuse asupra maurului care stătea tocmai în drumul pe unde treceau ei. Generalul își struni calul și chipul său de obicei atât de aspru exprima acum mulțumire.

— Ah! Tu ești! zise el.

Maurul își încrucișă brațele pe piept și se înclină adânc:

— *Allah jikum ma'ak:* Dumnezeu fie cu tine!

— Ești singur?

— *La,* nu.

— Ai venit împreună cu ruda ta?

— *Na'm,* da.

— Unde-i el?

— *Hunik, fil suk,* colo în piață.

— Face negoț cu fructe?

— *Na'm,* da.

— Sunt bune?

Întrebarea aceasta trebuia să aibă alt înţeles, căci maurul zâmbi şiret.

— *S'lon daiman,* ca totdeauna.

— Atunci spune-i să-mi aducă câteva. Va afla unde voi locui.

Salută prietenos şi porni mai departe.

Comandantul fu foarte mirat că generalul cunoştea pe cineva de aici din Biskra.

— Îl cunoaşteţi pe acest om, domnule general? întrebă el.

— Da, răspunse Cavaignac, scurt.

— Eu nu l-am văzut până acum.

— Eu în schimb foarte des. E un negustor de fructe, pe care l-am cunoscut la Blidah. Unde voi locui?

— Am onoarea să vă ofer apartamentele mele.

— Primesc. Când va veni ruda acestui om să fie lăsată îndată la mine! Doresc să stau de vorbă cu el.

— După ce va fi recunoscut?

— După mustaţa mare şi căruntă, şi după numele său. El este fakihagi Malek Omar.

Fakihagi înseamnă negustor de fructe.

În timp ce generalul se îndrepta spre locuinţa sa maurul se înapoie în piaţa unde îl aştepta bătrânul.

— Ei? întrebă acesta scurt.

— Am vorbit cu dânsul şi m-a întrebat dacă eşti aici.

— Putea să-şi închipuie. Mai departe!

— Spunea să vii la dânsul.

— Unde locuieşte?

— Asta nu mai ştiu. Vom afla însă.

— Atunci du-te şi informează-te!

Celălalt se îndepărtă, în timp ce bătrânul rămase la fructele sale.

Ajutorul său, pe care-l numea „văr", se întoarse după câtva timp şi-i indică unde descinsese generalul. Richemonte începu imediat să umple cu fructe un coşuleţ împletit din fibre de curmal şi se îndreptă, cu paşii plini de demnitate ai unui arab liber, spre casa indicată, la a cărei intrare stăteau două santinele.

— Încotro? întrebă unul din soldaţi.

— *Til seri asker.*

— Ce înseamnă asta? Vorbeşte franţuzeşte, omule!

— Ge. . . . ne . . . ral! silabisi celălalt, după cât se părea cu mare efort.

— La generalul Cavaignac?

Arabul încuviinţă din cap.

— Cine eşti?

— Fakihagi Malek Omar.

— Asta-i iarăşi arăbeşte . . . Dar cred că aşa sună numele care ne-a fost spus. Poţi intra.

Negustorul de fructe intră în gangul îngust şi întunecos şi ajunse într-o curte înconjurată de jur-împrejur de colonade. Acolo se afla o altă santinelă, care puse aceleaşi întrebări ca cealaltă, apoi îl conduse într-o încăpere mare, în care generalul se odihnea după drumul lung. Când îl recunoscu pe noul venit, se ridică şi zise:

— Punctual ca de obicei. Ştiai că vin la Biskra?

— Da, domnule general.

— Aşadar, trimisul meu te-a găsit?

— Acum patru zile. Mă aflam la Wadi Igharghar şi am pornit îndată încoace, ca să primesc poruncile dumneavoastră.

Vorbea acum o frunţuzească curgătoare.

— Ai să-mi comunici ceva deosebit?

— Nu prea mult. Tribul Beni Aissa se înarmează pentru împotrivire.

— A! Unde sălăşluieşte acest trib?

— La miazăzi de Biskra.

— Câţi războinici are?

— Dacă-i strânge pe toţi, pot fi vreo câteva mii.

— Asta-i primejdios. Cine-i instigă?

— Marabuul Hagi Omanah, cred.

— Aşadar, marabuul ne e duşman?

— Aşa se arată. Nu cred totuşi să poată strânge laolaltă forţele de care pomeneam adineauri, pentru că unele secţiuni ale tribului au pornit departe spre miazăzi, iar altele pe teritoriul tunisian.

— Asta mă linişteşte întrucâtva. Avem acum atâtea de făcut în nordul şi vestul ţării, încât ne este cu neputinţă să aruncăm mase mari de trupe spre miazăzi. Informatorii dumitale sunt devotaţi?

Richemonte înălţă din umeri.

— Atâta timp cât plătesc bine, da, răspunse el.

Generalul zâmbi.

— Vrei să spui că te-au curățat de bani?

— Da, asta vreau să spun, domnule general.

— Bine, îți voi umple iar caseta, deoarece știu să apreciez valoarea unui bun informator. De altfel, sunt în măsură să-ți dau posibilitatea de a câștiga o răsplată importantă, deosebit de celelalte.

— Vă stau la dispoziție.

— E vorba de marabu.

— Bănuiam.

— Trebuie să aflăm în sfârșit ce-i cu dânsul.

— Până acum n-ați știut? întrebă spionul, zâmbind.

— Din nenorocire, nu. Am însărcinat cu aceasta oameni incapabili — după cât se pare — și acum mă adresez dumitale. Ai curajul să te apropii de el și să-l spionezi?

Cel întrebat făcu o mutră îngrijorată.

— Asta e greu, răspunse el.

— Știu.

— Și primejdios pentru mine.

— Primejdios? Aha, vrei să-ți sporești veniturile, prin mărirea răsplatei. Mare pișicher ești!

— E purul adevăr ceea ce vă spun, zise Richemonte, prefăcându-se puțin jignit.

— Cum ar putea fi primejdioasă tocmai pentru dumneata o vizită la marabu? Treci drept un bun musulman și mii dintre aceștia îl vizitează pe sfânt, fără să-i amenințe vreo primejdie.

— Tot ce se poate, domnule general, dar nu trebuie să uitați că sunt numit „Ochiul francezilor". La fel cum doresc eu să-l iscodesc pe marabu, ține și el să-l aibă în mână pe acest „ochi al francezilor". O împrejurare cât de neînsemnată e de ajuns ca să mă trădeze, și atunci sunt pierdut.

— În cazul acesta n-ai altă alegere decât să fii prevăzător.

— Asta pare mai ușor decât e în realitate.

— Ceea ce înseamnă că nu vrei să iei asupra dumitale această misiune.

— Ba da, în cazul când sunt mulțumit cu răsplata.

— Aha, asta e! Cât ceri pentru o informație precisă asupra atitudinii și dispoziției marabuului față de noi?

— În afară de cheltuielile obișnuite, cinci mii de franci.

Cavaignac se ridică și parcurse de câteva ori odaia încolo și încoace, apoi se opri în fața spionului.

— Asta e mult, zise el, dar sunt totuși dispus să-ți plătesc suma, dacă îți îndeplinești sarcina cum trebuie. Știi unde se află marabuul?

— Da.

— Ai fost vreodată acolo?

— Nu.

— Care vasăzică nici nu l-ai văzut încă?

— Nu. Știți prea bine că am fost ocupat mulți ani în Algeria apuseană și în Maroc.

— Așa e. Ne-ai făcut acolo servicii foarte

bune, astfel că sper că vei duce la bun sfârșit și însărcinarea de acum. Ești complet echipat pentru aceasta?

— Am totul, numai metalul lipsește.

— Te așteptam, așa că am luat la mine cele necesare. Ține de aici! Răsplata însă va trebui s-o câștigi.

Scoase din buzunar o pungă mare și o ținu înaintea lui Richemonte. Scuturând-o, se auzi un sunet metalic.

— Când pornești la drum?

— Chiar astăzi, domnule general.

— Bine! Și când pot avea vești la Constantine?

— Asta nu vă pot preciza, dar sper să fiu acolo cam peste două săptămâni.

— E prea mult. Nu cred să mă pot lipsi de dumneata atâta timp.

— Mai aveți și alte însărcinări pentru mine?

— Da. Spuneai mai înainte că cei din tribul Beni Aissa au de gând să se răscoale împotriva noastră. Ai observat ceva semne sigure?

— Da. Am auzit pe câțiva șeici vorbind despre asta.

— Ești prieten cu ei?

— Mai mult decât atât: sunt oaspetele lor.

— Ca ce ești cunoscut acolo?

— Le-am spus că sunt originar dintr-o oază răsăriteană și colind Sahara de apus, în căutarea unui om împotriva căruia am de îndeplinit o răzbunare de sânge. Altfel nu puteam să-mi explic față de ei felul meu de viață.

— Şi te cred?

— Da. Nimic nu impune mai mult acestor oameni ca o răzbunare de sânge.

— Foarte bine. De aceea mi-ar fi plăcut, dacă ai putea rămâne acum la acest trib primejdios. Aş fi sigur atunci că sunt bine informat despre gândurile lor.

— Să n-aveţi nici o grijă, domnule general! Pentru răzvrătirea unui trib se cere timp. Pregătirile, tratativele şi consfătuirile cer luni de zile. Sunt încredinţat că mă voi înapoia de la marabu, înainte ca tribul acela să fi luat vreo hotărâre definitivă.

— Asta mă linişteşte. Porneşte deci la drum şi vezi de fii cât mai curând la Constantine! Mai ai să-mi spui ceva?

— Nu.

— Atunci aş vrea eu să mai discut cu dumneata asupra unui punct.

— Vă ascult. Sunt gata.

Generalul îl privi pătrunzător şi întrebă apăsat:

— Pentru orice informaţie?

Înfăţişarea spionului deveni mai puţin cutezătoare.

— Pentru oricare, dacă se împacă cu circumstanţele mele, firește.

— Care vasăzică tot pui o condiţie. De ce fel de circumstanţe e vorba?

— De cele personale.

— Tocmai despre aceasta este vorba. De când eşti în serviciul Franţei în Algeria?

— De mulţi ani.

— Mereu în calitatea de acum?

— Aproape.

— N-a ştiut nici unul din superiorii dumitale sau din cei care ţi-au dat însărcinări cine eşti în realitate?

— Nici unul.

— De ce păstrezi o discreţie atât de mare?

— Pentru că pe de o parte asta îmi stă în fire, iar pe de altă parte e în avantajul meu.

— N-ai vrea să te hotărăşti a avea încredere în mine?

— Dacă n-aş avea încredere în dumneavoastră, domnule general, nu v-aş servi. Dar în ce priveşte punctul acesta, o datorie peste care nu pot trece mă sileşte să tac.

— Sunt nevoit să ţin seama de asta, deşi mi-ar fi mult mai plăcut să am de-a face numai cu oameni în a căror viaţă să pot citi ca într-o carte deschisă. Dar pot totuşi cel puţin întreba dacă eşti francez din naştere?

— Sunt.

— Ce profesiune aveai înainte?

— Vă rog să-mi îngăduiţi de a nu răspunde la această întrebare.

Chipul generalului se posomorî.

— Cred că mergi puţintel cam prea departe cu discreţia dumitale. Se pare c-ai fost silit să părăseşti Franţa.

— Nu. Am plecat de bunăvoie.

— Vreau să te cred. Aş dori mult să pot face ceva pentru dumneata. Ai rude în patrie?

— Nu, cel puțin nici una apropiată.

— Și vrei să rămână și pe viitor ascuns faptul că negustorul de fructe Malek Omar este acela care e numit „Ochiul francezilor"?

— Da. E și în interesul dumneavoastră. Dacă s-ar afla adevărul, mi-ar fi cu neputință să mai lucrez pentru dumneavoastră.

— Bine! Te înconjuri de un mister de nepătruns și mă silești să-l respect. De aceea nu trebuie să te aștepți să mă încred cu totul în dumneata. Față de beduini joci același rol de prieten misterios, ca și față de mine și de noi în general. Față de cine ești cu adevărat cinstit?

— Firește că față de dumneavoastră și compatrioții mei, domnule general.

Cuvintele acestea fură rostite pe un ton de adâncă sinceritate. Dar urma de neîncredere din cuvintele generalului făcu totuși ca mustața căruntă a spionului să se ridice, astfel că dinții galbeni ieșiră la iveală, parc-ar fi stat gata să muște. Cavaignac observă asta, și zise:

— Sper că așa este, spre binele dumitale. Contrariul, te-ar duce numai la pierzanie. Ia aminte asta!

Obrajii pârliți de soare ai fostului căpitan de gardă se împurpurară și din ochii săi țâșni un fulger asupra lui Cavaignac.

— De unde și până unde această neîncredere subită, domnule general? Ați constatat vreodată că n-aș fi vrednic de încrederea pe care mi-o acordați?

— Pentru așa ceva ești prea prevăzător. Dar vreau să fiu față de dumneata mai sincer decât ești dumneata față de mine și să-ți spun că am avut uneori impresia că ți-ai pus serviciile la dispoziția Franței numai cu anumite rezerve. Cel mai inteligent și mai experimentat om se trădează odată. Am impresia că servești acelui stăpân care plătește leafa cea mai bună. Franța e mai bogată decât un șeic de beduini dintr-ăia. Dacă ar fi dimpotrivă, ce-ai face?

— Aș servi totuși Franța, răspunse Richemonte, apăsat.

— Adevărat?

— Sunt chiar gata să mor pentru Franța.

— Pentru asta mai așteaptă câtva timp! E foarte frumos să mori pentru patrie, dar e mai folositor să trăiești pentru ea. Vreau să sper că mă pot bizui pe dumneata în toate privințele. Dar încă ceva: cum îl cheamă pe tovarășul dumitale?

— Mahmud Ben Ali.

— Asta vrea să însemne „fiul lui Ali". Cu alte cuvinte nu e fiul dumitale?

— Nu.

— Vreo rudă?

— Văr.

— Francez și el, așadar?

— Da.

— Trebuie să păstreze și el aceeași discreție ca și dumneata în privința condițiilor sale personale?

— Aceeași.

— Ciudat! Bine, nu vreau să stărui. Dacă mă servești bine, e spre folosul dumitale. Dacă te prind însă cu vreo trădare . . . sper că asprimea și spiritul meu de dreptate îți sunt cunoscute. Te aștept în curând la Constantine. Adio!

Richemonte făcu o plecăciune respectuoasă și plecă. Cavaignac privi după el până-l văzu dispărând îndărătul ușii. Apoi își trecu mâna peste ochi și murmură:

— Și cu toate acestea am mai văzut cândva figura asta! Trăsăturile lui nu-s deloc cinstite și vrednice de încredere. Când eram copil și locuiam la Paris, locuia peste drum de casa părinților mei, în Rue d'Ange, un ofițer la care am observat același rânjet al dinților, când privea uneori pé fereastră. Locuia într-o aripă de la primul etaj, pe când mama și sora sa ocupau cealaltă aripă. Din păcate nu-mi pot aminti numele. Ceea ce știu numai este că într-un rând un ofițer prusian de husari a apărat etajul acela de jefuire. Nu prea am încredere în spionul acesta și voi fi cu luare-aminte.

Richemonte părăsi casa într-o dispoziție nu prea bună. Căuta să-și stăpânească agitația de care era cuprins, dar când se înapoie la tovarășul său și luă loc îndărătul curmalelor, își dădu drumul amărăciunii.

— Chipul tău nu prea lucește ca razele soarelui, zise vărul, care se numea Mahmud Ben Ali. Și ce văd. . . ce neprevedere!

— Ce?

— Generalul n-a oprit curmalele . . .

— Oh, n-am avut timp să ne gândim la ele.

— Au fost chestiuni atât de importante de discutat?

— Firește. În primul rând însă țin să-ți spun că, începând de azi, urăsc pe acest guvernator, pentru că m-a insultat de moarte.

Zicând acestea, își descoperi dinții galbeni, într-un rânjet amenințător.

— Cum? întrebă Mahmud, curios.

— N-are încredere în mine. Spunea că are impresia că aș fi în stare să servesc stăpânului care plătește mai bine.

Vărul chicoti încetișor.

— Și n-are dreptate? întrebă el.

— Ba da, dar nu trebuie s-o gândească și mai puțin s-o exprime.

— Păi vezi că generalul ăsta nu pare să fie om prost. Vrei să te formalizezi și să renunți la avantajele ce ni se oferă?

— Nici nu-mi dă prin gând! mormăi bătrânul.

Își luă capul între mâini și rămase câtva timp cu privirea ațintită în pământ.

— Toată viața mea am fost urmărit de nenoroc, zise el apoi. M-am așteptat la glorie și răsplată, când iată că a apărut afurisitul acela de Greifenklau. Bogățiile nemăsurate stăteau înaintea mea, și iar a venit omul acela! Mi-am pierdut onoarea, și am fost nevoit să-mi părăsesc patria. Un singur gând m-a călăuzit după aceea: să devin bogat, să mă înapoiez bogat în Franța . . . Căci bogăția aduce onoare.

Am slujit beiului, englezilor, francezilor, beduinilor. Cu ce m-am ales? Cu nimic, cu nimic! Te-am chemat pe tine din patrie, ca să mă sprijini în planurile mele. Le-am înfăptuit, dar succesul a întârziat să vină. Nimic nu-mi reușește. Acum mi s-a oferit o bagatelă de cinci mii de franci! La ce-mi ajută asta, Henri?

— Cinci mii de franci? Pentru ce?

— Ca să-l iscodesc pe marabuul Hagi Omanah.

— Și o vei face?

— Ce-mi rămâne altceva de făcut? Aș putea oare câștiga suma asta la beduini?

— De ce nu? întrebă Mahmud, apăsat.

Richemonte îl privi cu îndoială.

— Ce-ți dă prin gând? De unde să ia Kabylul atâtea parale? Și ce serviciu i-aș putea face în schimbul lor?

— Mie îmi pare treaba foarte ușoară.

— Vrei să fii mai deștept decât mine?

— Întrebi de unde să ia un beduin parale? Păi, procură-i-le, și o să-ți dea cu plăcere partea ta.

— Îmi face impresia că aiurezi.

— Îți voi dovedi că nu aiurez deloc. N-ai pomenit adineauri de Greifenklau acela, despre care mi-ai povestit cândva?

— Așa e.

— Or fi mulți în Germania cu numele acesta?

— Nu cred.

— În acest caz, el şi acela care se întoarce acum din Timbuktu cu comori atât de mari, sunt, desigur, rude.

— Se poate. Ah, acum ghicesc! Vrei să zici să mă răzbun pe Greifenklau acela, luându-i ăstuia bogăţiile?

— Fireşte.

— Ideea nu e rea. Îmi ogoieşte sufletul şi m-ar face om bogat dacă ar fi realizabilă.

— De ce să nu fie?

— Greifenklau ăla are cu dânsul treizeci de războinici din tribul Uled Idenan, pe câtă vreme noi suntem numai două persoane.

Tânărul puse mâna pe umărul bătrânului şi zise:

— Vere, te renegi singur. Am fost împreună atâta timp la tribul Beni Aissa şi ai auzit doar că trăiesc în duşmănie de moarte cu Uled Idenanii.

Richemonte sări în sus de pe scaun şi exclamă:

— La asta nu m-am gândit, Henri. Acum abia bag de seamă că ai făcut şcoală bună la mine. Să nu pierdem nici o clipă! Plecăm imediat!

— Încotro?

— La prietenii noştri Beni Aissa.

— Credeam că trebuie să te duci la marabu!

— E timp pentru asta.

— Dar ce facem cu curmalele de aici?

— Le vindem cu ghiotura. Uite colo, sub acoperişul ăla vechi, e un tagir (negustor) care

o să mi le ia pe toate dacă i le dau la un preţ mai ieftin. Doar ţinem dugheana asta numai de formă. Mă duc să-l chem.

Străbătu piaţa cu o grabă care nu se potrivea cu seriozitatea musulmană şi, după câteva minute, se întoarse cu negustorul. După tocmeli cu adevărat orientale, omul cumpără curmalele şi plăti.

Richemonte propuse să plece imediat, dar vărul întrebă:

— Ai primit bani de la general?

— Da.

— Câţi?

— Nu i-am numărat încă.

— Atunci numără-i acum!

— Pentru ce?

— Pentru că am nevoie de partea mea. Vreau să-mi cumpăr unele lucruri de aici.

— Să-ţi cumperi? N-ai tot ce-ţi trebuie?

— Bă am, dar îmi mai lipseşte o *kassabe* (pipă), *bawaby* (papuci), *halkar* (inele) şi o *semsije* (umbrelă de soare).

— Eşti nebun? De ce-ţi trebuie toate astea?

— Mai întrebi? Pipa pentru şeicul Menalek, iar inelele, papucii şi umbrela pentru fiica lui, Liama.

— Aşadar, tot mai eşti îndrăgostit de fata asta?

— Trebuie să fie a mea!

Spusese aceasta pe un ton care nu admitea replică. Richemonte scoase punga şi numără banii.

— Ţine! zise el. Două treimi pentru mine şi una pentru tine.

— Bine! Vii şi tu?

— Da, altfel ar trebui să aştept prea mult.

Intrară în câteva bazare şi curând avură obiectele dorite: o pipă minunată pentru şeicul tribului Beni Aissa, iar pentru fiica acestuia brăţări şi inele de argint, o pereche de pantofi de catifea albastră, împodobiţi cu broderii, şi o umbrelă din mătase.

Cei doi o luară apoi pe drumul care ducea afară din oraş. Pe ţărmul drept al fluviului Wadi Biskra se întindea un crâng în care pătrunseră, până când auziră nechezat de cai. Ajunseră la un loc unde se aflau ascunse două animale de călărie.

— Mai sunt încă aici, zise Mahmud.

— Cine să ni-i fi luat? întrebă Richemonte.

— Beduini hoţi.

— Ăia nici nu bănuiesc că sunt cai aici.

— Sau animale de pradă.

— Lei şi pantere nu-s prin locurile acestea, şi chiar dacă ar fi, trebuie să ştii că fiarele ies abia noaptea după pradă. Hai să ne schimbăm repede de haine!

De fiecare şa era atârnată câte o legăturică. Le desfăcură şi ieşi la iveală că se aflau în ele de toate pentru o îmbrăcăminte bogată. Se schimbară şi cei doi căpătară înfăţişarea unor beduini cu stare.

Lucrurile vechi fură îndesate în legături şi legate îndărătul şeilor, după care cei doi îşi scoa-

seră caii afară, încălecară, dar nu porniră de-a lungul fluviului, ci spre miazăzi, pe drumul care ducea la Uniasch. Aceasta însă nu era direcția spre marabu.

În timp ce călăreau, avură timp să reia convorbirea întreruptă.

— Crezi că-l vom putea hotărî pe Beni Aissa să-l atace pe neamțul acela? întrebă Mahmud Ben Ali.

— Fără îndoială — răspunse bătrânul.

— Trebuie să spunem numai că e un francez, știi bine că ei dușmănesc poporul acesta. Și apoi, el e însoțit de oameni din tribul Uled Idenan, cu care sunt în dușmănie de moarte. E nevoie deci de un singur cuvânt.

— Dar ne vor lăsa nouă comorile?

— Așa sper. Totul constă în dibăcie. Dacă nu primesc, atunci îi silim.

— Să-i silim? Cum ar fi cu putință asta?

— Vezi, acum sunt eu mai deștept ca tine — râse Richemonte. O să-i silesc cu ajutorul francezilor, simplu de tot!

— Cum?

— Aduc trupe și atac tribul. Pretind apoi comorile, ca fiind proprietatea mea.

— Și-or să se lase convinși francezii să întreprindă atacul acesta?

— Fără doar și poate. I-am și spus-o azi generalului Cavaignac că tribul Beni Aissa e pe cale să se răzvrătească.

— Bine ai făcut. Dar ce se întâmplă atunci cu Liama?

— Omule, nu te mai înțeleg. Muierea aceea ți-a luat mințile?

— E de mirare? E frumoasă ca un înger.

— O simplă arăboaică și nimic mai mult. În Franța, pe lângă frumusețe se mai cere și cultură.

— Care franțuzoaică frumoasă și cultă s-ar mărita cu un spion?

— Te folosești de un cuvânt nu prea frumos. Știe franțuzoaica aceea că ai fost spion aici?

— Poate afla.

— Aducem bogății cu noi și asta netezește totul.

— Fata asta mi-e mai dragă decât toate bogățiile de pe lume.

Mustața lui Richemonte se ridică iarăși.

— Ești incorigibil! Te iubește și ea?

— Nu știu.

— N-ai vorbit încă cu dânsa?

— Nu.

— Ah, nu prea te pricepi la socoteli. Te bizui pe baloane de spumă.

— De ce n-ar iubi o arăboaică un francez?

— Așa e! râse bătrânul. Nu trebuie decât să vii și să-i întinzi mâna. Dar șeicul? Ăla ce-o să zică?

— O să spună „da“, când va vedea că fata mă iubește.

— Dar știi că un străin nu poate căpăta fata unui șeic decât numai dacă devine membru al tribului.

— Atunci mă fac beduin.

— Henri, încep să cred că aceasta așa-zisă iubire ar putea răpi mințile și unui individ cu creierul întreg.

— Și n-ai iubit niciodată?

— O, ba da!

— Tu? — Niciodată n-ai vorbit despre asta.

— Nici n-a fost nevoie. Am iubit și iubesc încă.

— Pe cine?

— Pe mine. Acum știi. Este singura și cea mai rezonabilă iubire pe care o cunosc. De altfel, ți-aș interzice excentricitatea în modul cel mai riguros, dacă nu aș ține cont și de socotelile mele.

— Te cred. Un om ca tine nu face nimic dacă nu are ceva de câștigat. La ce socoteală te gândești?

— Știi că, pentru fiii lui Aissa trec drept tatăl tău. Dacă fiul meu va deveni ginerele șeicului, o să capăt o influență mare. Seminția lor numără peste trei mii de războinici, dacă punem la socoteală toate ramurile. Vezi, deci, că prin asta se poate exercita o presiune foarte puternică.

— Îți dau dreptate. De altfel și eu m-am gândit, cu ocazia asta, și la acel Greifenklau.

— În ce sens?

— Dacă șeicul va fi socrul meu, nu va avea nimic împotrivă să împărțim între noi bogățiile pe care le duce cu el acest neamț.

— Să împărțim? Hm! mormăi bătrânul. Conform înțelegerii noastre de până acum, ar trebui să primesc două treimi.

— Da, dar asta-i altă treabă. Până acum n-a fost vorba decât despre ceea ce am fi câștigat prin activitatea noastră de spionaj.

— Și-ți închipui că din asta o să obții jumătate?

— De fapt, nu cer, ci pretind!

— Bine! Atunci și caseta aceea de război din Ardeni este o altă treabă. O s-o ridic singur, fără să am nevoie de tine.

— Dar nu știi unde se află!

— O să găsesc locul.

— N-o să mai ajungi în Franța!

— De ce nu? De îndată ce mă voi putea da drept un om înstărit, trec dincolo.

Între cele două drumuri de caravane, care, în vest, duceau de la Uinasch la El Baadsch și în est, de la Tahir Raffa la Umm et Thiur, se întinde o câmpie de la nord la sud. Partea ei nordică este străbătută de Wadi Dscheddi iar cea sudică de Wadi Jtel, o dovadă sigură că această parte a deșertului nu ducea lipsă de apă și umezeală.

Umm et Thiur înseamnă „Mama păsărilor"; acolo, însă, unde se află păsări, trebuie să existe și copaci și tufe și, într-adevăr, această regiune este mai mult o zonă de pășunat decât un deșert.

Aici se statorniciseră o parte din fiii lui Aissa, care se aflau sub conducerea șeicului Menalek, pentru a-și duce cirezile la păscut.

Câmpia nu era acoperită chiar în totalitate de verdeață, dar din ea răsăreau, plăcut ochiului, corturile albe ale beduinilor. Caii zburdau liberi în jur; vitele pășteau în tihnă, iar cămilele și oile ședeau pe pământ și rumegau.

În apropierea corturilor, beduinii practicau cu mânjii lor renumita școală arabă de călărie. Ații ședeau fumându-și pipele, înăuntru, în fața

și între corturi, urmărind activitatea intensă desfășurată de nevestele și fiicele lor, care se mișcau de colo-colo fără a fi acoperite cu văluri. Beduinul nu obligă sexul feminin, precum locuitorii de la oraș, să poarte văl.

În vest, dinspre Wadi Fahama încoace, care, la El Baadsch, se unește cu Wadi Jtel, venea un om călare.

Calul lui trebuie să fi lăsat un drum lung în urmă, căci arăta atât de obosit, încât era greu să-l convingi să meargă în trap și pe o porțiune scurtă de drum. Călărețul era un bărbat tânăr, puțin peste douăzeci de ani, și buza superioară îi era acoperită doar de un puf subțirel. Purta burnuzul alb al beduinilor iar pe cap se acoperise, împotriva arșiței soarelui, cu un șervet colorat pe care îl încolăcise artistic. Și șaua și harnașamentul erau arăbești, dar armele nu păreau să fie din acelea folosite prin aceste locuri.

Avea o pușcă cu două țevi așezată pe piept de-a curmezișul, iar din buzunarele șeii ieșeau la iveală mânerele a două pistoale. Cu toate acestea tânărul nu era european, ci un beduin. Asta se putea vedea chiar și numai după felul bucuros cum privea peisajul rustic care se întindea înaintea sa. Era privirea unui om care se întoarce după multă vreme la locurile copilăriei sale.

Păstorii îl zăriseră de departe. Tânărul își sili calul la un ultim galop și opri în fața păsto-

rului care se afla în locul cel mai îndepărtat de duar, adică de satul de corturi.

— *Muharak* — binecuvântată fie ziua ta! spuse el.

— *Neharak saaide* — norocoasă să-ţi fie ziua! răspunse păstorul.

Dar când privi mai atent la chipul noului sosit, exclamă:

— *Allah il Allah!* Tu eşti Saadi, aproape că nu te-am recunoscut.

— Oare vremea să fi schimbat atât de mult înfăţişarea mea?

— Asta nu, dar ochii mei au fost loviţi de orbire.

— Cum le merge fiilor beni aissailor?

— Slujesc lui Allah.

— Dar turmelor?

— Allah le face rodnice, încât cresc din zi în zi.

— Menalek, şeicul tribului, este în duar?

— El stă în faţa cortului său şi se bucură de înţelepciunea sa.

— Abu Hassan, fratele inimii mele, e sănătos?

— Allah i-a dăruit viaţă lungă şi bucurie de la fiul său.

— Vreau să văd dacă se bucură şi de mine, fratele său.

Îşi îndemnă din nou calul la galop şi astfel ajunse, printre turme, la cortul şeicului. Precum spusese păstorul, acesta stătea fumând în faţa cortului. Îl văzuse venind pe călăreţ şi, când

tânărul descălecă pentru a saluta respectuos pe căpetenia tribului său, fruntea şeicului se încruntă.

— *Allah jikun ma'ak* — Domnul fie cu tine! zise Saadi.

— *Ruk lit dşehennem* — du-te dracului! răspunse celălalt.

Noul venit înalță capul.

— *Ma fehimtu* — nu te-am priceput, zise el.

— Du-te dracului! repetă şeicul.

Ochii tânărului scăpărară.

— Vârsta ta e mai mare decât a mea; te iert.

— N-am nevoie de iertarea ta.

Tânărul avea pe buze o replică aspră, când se desfăcu perdeaua cortului i se ivi o privelişte atât de frumoasă, încât uită ce vroia să spună.

Fără ca tatăl să bage de seamă, fiica apăruse îndărătul lui. Avea vreo cincisprezece ani şi putea fi socotită femeie, pentru că locuitorii din sudul fierbinte se dezvoltă mai repede decât cei din ținuturile reci ale nordului.

Trăsăturile ei erau moi şi melancolice, cum se întâlnesc adesea la orientale. Ochii ei mari erau plini de seriozitate, iar părul negru ca abanosul atârna în cozi lungi şi grele şi era împletit cu fire de aur. Fruntea şi gâtul erau împodobite cu salbe mari de aur şi argint. Purta pantaloni de mătase roşie şi în picioarele goale avea pantofiori de aceeaşi culoare. Partea de sus a trupului era îmbrăcată cu o jachetă fără mâneci de culoare albastră, țesută cu aur, din

care ieșea o cămașă albă, cu mâneci largi, ce acopereau numai pe jumătate două brațe pline. La glezne și încheieturile mâinilor purta brățări de argint și agrafe din aur masive.

Când îl zări pe tânăr, chipul Liamei se împurpură. Ea duse degetele la buze cu un gest de rugăminte și se făcu imediat nevăzută îndărătul perdelei care acoperea intrarea în cort.

Șeicul n-o observase. Saadi pricepuse însă ce voia să zică ea cu degetul pe care-l dusese la gură. De aceea renunță la răspunsul aspru pe care-l avusese pe buze și zise umil:

— Iartă-mă! Ai dreptate. Tinerețea nu trebuie să cuteze să ierte bătrâneții.

Își luă calul de căpăstru și-l duse printre corturi, până se opri înaintea unuia din cele mai mici și sărăcăcioase. La zgomotul făcut de copitele animalului se desfăcu perdeaua cortului și ieși afară un beduin în care putea fi recunoscut fără nici o greutate fratele mai în vârstă al noului venit. Cei doi semănau foarte bine, numai că trăsăturile celui mai bătrân erau mai serioase și mai aspre.

— Abu Hassan!

— Saadi!

Cei doi frați căzură unul în brațele celuilalt.

Perdeaua cortului se desfăcu a doua oară și se ivi o femeie a cărei îmbrăcăminte sărăcăcioasă nu întuneca deloc frumusețea ei. Ea așteptă până ce bărbații se desfăcură din îmbrățișare și atunci se apropie de Saadi, îi întinse cu bucurie mâna și zise:

— *Ta'al, marhaba* — vino și fii bine venit!

— Allah fie lăudat! În sfârșit un „bun-venit".

— Cine ți-a refuzat acest cuvânt? întrebă fratele său, devenind repede serios.

— Șeicul.

— Trebuie să-l ierți, căci e foarte mâniat pe tine.

— Pentru ce?

— Pentru că te-ai dus la ghiauri.

— A oprit Allah asta?

— Nu, dar Menalek îi urăște pe francezi.

— Eu nu v-am părăsit de dragul francezilor.

— Dar inglisul cu care ai plecat nu era și el un ghiaur?

— Da, însă n-a fost înainte oaspetele șeicului?

— Ai dreptate, însă el te urăște și din pricină că Liama, fiica lui, nu vrea să te uite.

— Numai Allah e stăpânul inimii, și nu omul. Pot intra în cort, frate?

— Intră! Ceea ce e al meu este și al tău. Eu sunt tu, și tu ești eu.

Cei doi intrară. Soția fratelui mai în vârstă scoase șaua de pe cal și-i dădu o palmă ca să-i dea de înțeles că e liber și poate să pască. Apoi intră și ea în cort, să-l servească pe oaspete.

După câtva timp Liama ieși afară la turme. Din când în când se oprea să privească în jur și, în cele din urmă, se făcu nevăzută în fundul unei văgăuni.

Îndată după asta Abu Hassan și Saadi merseră din cort în cort și de la om la om. Saadi trebuia să se arate, pentru a fi salutat. Când formalitatea aceasta fu îndeplinită, se despărți de fratele său și se îndreptă spre văgăună.

Acesteia trebuia să-i facă în primul rând o vizită; căci în urmă cu doi ani, când tribul se așezase, ca și acum, în locul acesta, ea îi mărturisise acolo că ține la dânsul mai mult decât la toți bărbații beni aissailor laolaltă.

El nici nu bănuia că iubita lui luase același drum înaintea sa. Coborî încetișor în văgăuna presărată cu tufe, ca să ajungă la locul unde stătuse odinioară alături de Liama.

Când ajunse acolo și desfăcu tufele, scoase o exclamație de bucurie:

— Liama!

— Saadi! șopti ea.

El îi prinse mâinile și întrebă:

— De ce ai venit în locul acesta?

— Vin în fiecare zi aici, răspunse ea. Dar de ce primul tău drum a fost încoace?

— Pentru că aici te-am găsit pe tine odinioară.

— Credeam că ai uitat de locul acesta.

— Nu-l voi uita niciodată, atâta vreme cât Allah îmi va dărui viață. Și tu ai venit aici zilnic?

— Da, zilnic!

— Așadar, te-ai gândit la mine? întrebă el, fericit peste măsură. La mine, om sărac? Tu, fiica bogatului șeic?

— Allah îi face pe toți oamenii bogați.

— Da, ai dreptate. Și eu sunt bogat, bogat în dragoste pentru tine, tu cea mai frumoasă fiică a corturilor din pustiu. Știi ce ne-am făgăduit înainte de a ne despărți?

Ea nu răspunse, dar dădu din cap.

— Ne-am făgăduit să rămânem credincioși unul altuia toată viața. Eu țin jurământul acesta. Dar tu, dragă Liama?

— Și eu.

— Îți mulțumesc, comoara vieții mele.

O strânse la piept și o sărută pe buze.

— Dar tatăl tău ce zice? întrebă el apoi.

— Allah îi va călăuzi voința.

— Da, Allah e atotputernic și bun. Mă blestemi și tu că m-am dus cu inglisul?

— Nu, Saadi al meu.

— Îți mulțumesc. Să vorbesc cu tatăl tău și să-i spun că vrei să fii a mea?

— Spune-i-o!

— Doi ani am lipsit de aici. N-a venit nimeni care a vrut să întindă mâna după tine?

— Au fost mai mulți.

— Ce-a spus șeicul?

— Erau prea săraci.

— Oh, eu sunt mult mai sărac decât ei. E drept că am căpătat de la inglis un dar bănesc, dar acum n-am nici măcar o oaie ca s-o tai când mi-ar veni un oaspete. Cine au fost aceia care au venit să mi te răpească?

— Fiul unui șeic al merasigilor, un bătrân emir al uled slimanilor, apoi un șeic al uled dșe-

mailor. Au mai venit doi arabi străini din răsărit, tată și fiu, pentru o răzbunare de sânge. Fiul m-a urmărit pas cu pas și a trebuit să fug de el.

— Unde sunt ei acum?

— Nu știu, se vor întoarce foarte curând.

— Asta ți-a spus-o fiul?

— Da.

— Cum îl cheamă?

— Mahmud Ben Ali.

— Și pe tatăl său?

— Malek Omar.

— Cum poate acest Ben Ali, fiul lui Ali, să se numească astfel, câtă vreme tatăl său se numește Malek Omar? Era tânăr?

— Mai în vârstă decât tine.

— Frumos?

— Nu era urât.

— Viteaz?

— N-am văzut nimic.

— Bogat?

— Amândoi aveau mereu multe monezi de aur la ei.

— Malek Omar! Am văzut un bărbat care se numea astfel și era un fakîhagi. Făcea negoț cu fructe, intra și ieșea din casa generalului. Dar ăsta trebuie să fie altul. Ți-a spus fiul lui că te iubește?

— Nu. Dar ochii săi spuneau ceea ce nu-i ieșea de pe buze.

— Bine! Nimeni nu trebuie să te pețească, Liama! Voi vorbi mâine cu tatăl tău și el o să mă asculte.

— Nu mâine, ci astăzi! se auzi un glas furios lângă dânsul.

Cei doi tineri se întoarseră surprinși și-l zăriră pe șeic. Chipul îi era schimonosit de mânie și ochii-i scăpărau fulgere.

— Ghiaure!

Atâta doar zvârli în fața lui Saadi, dar nu există insultă mai mare decât să spui astfel unui musulman credincios. Cuvântul acesta conține toate relele care s-ar putea exprima cu o mie de alte vorbe.

Saadi se dădu un pas înapoi și duse mâna la cuțit.

— Ghiaure! Necredinciosule! repetă șeicul.

Saadi trase cuțitul din teacă, dar Liama îi căzu de gât.

— *Wakkif*, oprește! strigă ea. Vâră-ți cuțitul înapoi! E tatăl meu.

Atât fu de ajuns ca să-i redea stăpânirea de sine.

— Te voi asculta, Liama, zise el, dar te rog să părăsești locul acesta. Nu trebuie să auzi ce vom vorbi. Ceea ce aud numai urechile mele, pot ierta; ce au auzit însă altele, trebuie să răzbun.

— Ba nu, rămâi! îi porunci șeicul, fetei. Vreau să vezi cum îl voi călca în picioare pe acest prieten al francezilor.

Ea nu știa ce să facă: să plece sau să rămână. Din punctul de vedere al onoarei, Saadi avea dreptate. Dar câte nu s-ar putea întâmpla, dacă dânsa ar pleca, renunțând să încerce o împăciuire! Tânărul îi ghici gândurile și o rugă:

— Du-te, Liama! Te iubesc și nu voi face nimic care te-ar putea îndurera.

Ea îl privi cercetător în ochi, apoi zise:

— Am încredere în tine; plec.

— Ba nu, vei rămâne! porunci șeicul.

Întinse mâna ca s-o oprească, dar ea îi scăpă și se făcu nevăzută printre tufe.

— *Maşallah!* Ea ascultă mai mult de tine decât de mine! strigă șeicul. Pe Allah, vă voi judeca în chipul cel mai aspru. Mai întâi, însă, te voi culca la pământ aici la picioarele mele!

Ridică pumnalul, dar Saadi își înălță trupul.

— Șeic Menalek, ești copil sau bărbat? zise el. Nu ne învață oare Profetul: „Copiii și femeile sunt sclavii mâniei, dar un bărbat și-o stăpânește!?“ Îți spun că i-am dat Liamei cuvântul meu să nu fac nimic ce-ar putea-o îndurera, dar îndată ce mă atingi, ești hărăzit morții.

Menalek lăsă mâna în jos. Îl cunoștea pe Saadi și știa că acesta se va ține de cuvânt.

— Mă amenințI? întrebă el.

— Nu. Tu însuți te amenințI, silindu-mă să fac aceasta. Acum spune ce ai de spus! Te voi asculta în liniște și-ți voi răspunde.

Șeicul îi aruncă o privire plină de ură.

— Ridici ochii spre fiica mea! zise el.

— O iubesc.

— Şi dânsa?

— Mă iubeşte şi ea.

— *Ramallah* — fereascâ Dumnezeu! Cine eşti şi ce eşti?

— Un războinic liber al tribului Beni Aissa. Tu eşti mai mult?

— Eu sunt şeicul tribului.

— Cine te-a făcut? Tu însuţi oare? Ai fost ales şi poţi fi alungat iarăşi.

— *Allah akbar* — Dumnezeu e mare! Numără cirezile mele! Dar tu ce ai?

— Eu îl am pe Allah şi pe mine; asta-i de ajuns.

— Nu lua în deşert numele Domnului! Tu l-ai pierdut pe Allah, pentru că te-ai dus la ghiauri. Eşti ruşinea tribului Beni Aissa.

— Cuţitul meu ar fi găsit de mult inima ta, dacă nu m-aş fi gândit la cuvântul pe care l-am dat Liamei.

— Cuţitul tău? *Allah kerihm* — Dumnezeu e bun! Nu ai curajul să te răzbuni, eşti un laş!

Chipul lui Saadi se făcu palid. Trebui să-şi ia în ajutor toată puterea iubirii sale ca să rămână liniştit.

— Ce ţi-am făcut, ca să-mi adresezi astfel de cuvinte? întrebă el.

— Te-ai pus în slujba unui necredincios. *Tfu alehk* — ruşinea să cadă asupra ta!

— N-am fost servitorul, ci ocrotitorul său. L-am călăuzit pe drumurile pustiului şi ale ste-

pei și i-am făcut cunoștință cu triburile prietenilor noștri. E asta o rușine?

— Da, căci ți-a dat plată pentru asta.

— Nu mi-a dat nici o plată. N-am cerut nimic de la el. M-am dus cu dânsul numai pentru că mă așteptam la un dar din partea lui și voiam să cunosc alte ținuturi. E o rușine să primești un dar?

La asta șeicul nu putu sau nu vru să răspundă. El întrebă bajtocoritor:

— A fost mare darul pe care ți l-a dat?

— Sunt mulțumit, răspunse Saadi, rezervat.

— Ce ți-a dat?

— Aur. Inglisul acela era foarte bogat și mă iubea. Pot să-mi fac un cort acum.

— Fă-ți cortul și du într-însul orice femei vrei, numai pe fiica mea, nu! Dacă te mai prind o dată la dânsa, voi pune să te biciuiască, întocmai cum stăpânitorii Algeriei pun să-i biciuiască pe sclavii lor.

— Repet că te voi ucide, îndată ce vei cuteza să te atingi de mine.

— N-o s-o faci, căci ești un laș.

— Vorbele tale nu sunt ale unui bărbat. Învață de la mine, care sunt mai tânăr, cum trebuie să-ți stăpânești patimile! Allah e milostiv și bun, dar și răbdarea lui poate avea o limită — de ce, deci, nu și aceea a unui muritor de rând? De aceea plec și te las aici, pentru că mă gândesc la Liama, care e fiica ta.

Îi întoarse spatele și plecă.

— Lașule! strigă Menalek după el.

Saadi era enervat peste măsură. Fierbea într-însul ca într-un cazan. Trebuia s-o fi iubit foarte mult pe fata aceasta, dacă găsea puterea să sufere de dragul ei insulte atât de grave, fără să se răzbune.

Cât dor de patrie fusese în sufletul său! Și acum, când se afla între corturile duarului său, întâmpina ură în loc de dragoste, și dispreț în loc de bunăvoință. Tufișul prin care mergea era format din salcâmi sălbatici cu spini și mimoze țepoase. Nici nu băgă de seamă că ghimpii aceștia îl răneau. Mergea nepăsător printre tufe, cu singurul gând de a-și liniști sufletul.

Văgăuna se făcea mai largă și mai înaltă, deoarece fundul ei se afunda tot mai mult. Terenul, nisipos până acum, deveni pietros și, pe ici pe colo, se întâlneau bucăți rupte din stâncă, căzute din înălțime.

Ochiul lui Saadi se opri deodată asupra unei astfel de pietre. Aceasta prezenta unele întipăriturí, ca și cum s-ar fi trecut peste dânsa cu o greblă dințată. Deoarece în adâncul văgăunii începuse să fie mai întuneric, Saadi se aplecă pentru a vedea mai bine.

— *Allah il Allah!* murmură el. „Părintele vicleniei" e pe aproape. Cercetă zgârieturile de pe piatră și urmă: Sunt proaspete. Pantera a fost chiar în dimineața asta aici. Îi este foame, căci și-a ascuțit ghearele de această piatră. Va veni la noapte în duar, ca să-și ia carne.

Examină cu luare-aminte pământul și găsi întipăririle pașilor fiarei pe care le urmă câtva

timp. Mergeau în zig-zag. Animalul nu știuse încotro să se îndrepte.

„N-a avut un culcuș stabil, ci și l-a căutat, se gândi Saadi, singur, ca să-și găsească o locuință. Femela și puii și i-a lăsat acasă, dar îi va aduce cu dânsul îndată ce va vedea că există pradă bună aici".

Observațiile acestea dovedeau că tânărul nu era lipsit de experiență. Englezul, căruia i se alăturase, nu era, în orice caz, ceea ce se numește un „vânător de duminică"!

„N-am pușca la mine și în curând se va lăsa noaptea . . . urmă el să-și vorbească. „Părintele vicleniei" stă ascuns ziua, dar noaptea iese afară. Dacă dă de mine, o să mă omoare și o să mă mănânce. Trebuie să mă întorc ca să-i previn pe oamenii satului, să fie pregătiți pentru cazul când va veni să viziteze turmele".

Ieși din văgăună. Satul se afla la mare depărtare și abia îl putea zări, căci amurgul, care e atât de scurt la tropice, se lăsase și acum se întuneca repede.

Încă înainte de a ajunge la duar, văzu micile focuri ale lagărului, la care femeile pregăteau cina. Saadi porni de-a dreptul spre cortul șeicului; socotea de datoria sa să-și facă raportul în fața căpeteniei, căci el însuși n-avea dreptul să adune oamenii.

Un foc ardea și, înaintea cortului acestuia, Menalek stătea în fața lui și privea cum soția și fiica pregăteau mâncarea. Când îl zări pe tânăr, duse mâna la cuțit.

— Ce vrei? întrebă amenințător. Cară-te de aici!

Mama și fiica se înspăimântară la gândul celor ce s-ar putea întâmpla.

— Nu trebuie să mă alungi, zise Saadi, liniștit. Tu ești șeicul și am de vorbit cu tine.

— Ai de vorbit cu Menalek sau cu șeicul?

— Vin la șeic.

— Atunci vorbește, dacă pot auzi și femeile.

— Pot auzi. Adună-i pe oameni și spune-le că la noapte va veni „părintele vicleniei" ca să facă o vizită turmelor noastre.

— Ești nebun! râse șeicul.

— Am descoperit urma sa.

— Ochii tăi au orbit din pricina iubirii. Du-te la cortul fratelui tău și culcă-te! Mâine vei fi limpede la cap.

— Ura ta e mare, dar nu trebuie să te îndemne să-ți uiți datoria. Când i se vestește șeicului apropierea panterei, trebuie să adune îndată oamenii lagărului.

— Vrei să mă amenințI?

— Nu. Dar dacă n-o faci tu, voi suna eu însumi din corn.

Zicând aceasta, arătă spre un corn mare de bivol, care atârna la intrarea cortului. El servea pentru strângerea oamenilor.

— Îndrăznește! zise șeicul. Nici nu-mi dă în gând să-i sperii pe oameni cu minciunile tale.

— Ești un om liber și ai voința ta, dar și eu o am pe a mea. Dacă refuzi să-ți îndepli-

nești datoria, atunci știu ce sunt silit să fac. Fii atent!

Vârî două degete în gură și scoase o fluierătură stridentă. Aceasta era alarma la tribul Ben Aissa.

— Ce faci? întrebă Menalek, speriat.

— Voi aduna *dșemma*, ca s-o previn de apropierea panterei, și în același timp o voi întreba ce merită șeicul care refuză să vegheze asupra alor săi.

Dșemma este adunarea bătrânilor. Ea are menirea să țină sfat pentru toate chestiunile și are chiar puterea să destituie un șeic.

— Mă silești? zise bătrânul, furios. Bine! Dar ia aminte că stă în puterea mea să mă răzbun.

— Nu mă tem de tine, atâta vreme cât e vorba de datoria mea.

Când auziră semnalul lui Saadi, toți oamenii săriră de la locurile lor sau ieșiră din corturi. Stătură să audă al doilea semnal, ca să știe încotro să se îndrepte. Silit, Menalek duse cornul la gură și suflă într-însul. Abia se stinsese tonul, că oamenii veniră în grabă. Femeile și fetele rămaseră la locurile lor, căci ele n-aveau dreptul să ia parte la o consfătuire. Chiar și Liama și mama ei trebuiră să se îndepărteze.

Se formă un cerc mare, în mijlocul căruia păși șeicul. El începu:

— Bărbați ai duarului, ascultați ce am să vă spun!

Și, arătând spre Saadi, urmă:

— Necredinciosul acesta, care a călătorit cu ghiauri, m-a silit să vă chem, ca să vă spun că „părintele vicleniei“ va veni la noapte la noi. Credeți asta?

— Nu-i adevărat! se auzi un glas de tânăr.

— Și eu cred că e o minciună, spuse șeicul, de aceea vă cer iertare c-am fost silit să vă supăr.

Atunci luă cuvântul un moșneag care făcea parte din sfatul bătrânilor.

— De când e obiceiul în tribul nostru, ca tinerii să ridice glasul înainte de a fi vorbit bătrânii? De când e obiceiul să se numească nici una, nici două, minciună, un cuvânt care e drept că sună cam ciudat? De mulți ani de zile n-am pierdut nici un animal din turmele noastre, dar de ce nu i-ar plăcea o dată lui Allah să trimită asupra noastră pe „părintele vicleniei“? Îi cer lui Saadi să ne spună ce-a observat.

Venerabilitatea bătrânului exercită o înrâurire atât de mare, încât șeicul nici nu cutează să-l contrazică. Și ceilalți dădură de înțeles, prin tăcerea lor, că erau de acord cu moșneagul. Saadi îș făcu loc și zise:

— Ceea ce am spus eu e adevărul curat. Mă aflam în văgăuna care duce spre Wadi Jtel, când am văzut lămurit urmele panterei. Erau urme mari. Acest „părinte al vicleniei“ e un animal puternic și bătrân.

— Cunoști urmele de panteră? întrebă moșneagul.

— Da. Inglisul cu care am călătorit doi ani încheiaţi m-a învăţat să deosebesc urmele tuturor animalelor.

— Dar dacă „părintele vicleniei“ s-ar afla în văgăună, ne-ar fi vizitat de mult turmele.

— A venit de departe în cursul nopţii trecute.

— De unde deduci asta?

— Urma duce când într-o parte, când în alta. Umblase în căutarea unui adăpost. Am dat de o piatră de care şi-a ascuţit ghearele, ceea ce înseamnă că e flămând şi gata de pradă.

— Atunci cred că spui adevărul, zise bătrânul. Să chibzuim ce trebuie să facem. Dar de vorbit vor vorbi bătrânii, iar pe tineri îi rog să tacă.

Consfătuirea fu de scurtă durată. Afară de şeic, toţi dădură crezare spuselor lui Saadi. Se luă hotărârea a se aprinde focuri mari şi a se aduce turmele în apropierea corturilor. Dacă pantera venea într-adevăr, trebuiau să-i lase o primă victimă, dar a doua zi vor porni vânătoarea după ea.

Arabul e un vânător de pantere foarte prost. La fel ca atunci când e vorba de lei, nu cutează să atace decât ziua, în tovărăşie numeroasă. Se trage apoi asupra ei, până ce ea se prăbuşeşte din pricina pierderii de sânge din rănile îndeobşte uşoare, după ce însă a sfâşiat câţiva vânători.

Saadi era şi el tânăr. Îşi făcuse datoria şi nu cuteza să exprime altă părere.

— Ați hotărât, faceți ce vreți! zise șeicul. Eu însă nu cred în povestea asta și n-o să mă sinchisesc de nici o panteră. De altminteri, nici voi nu trebuie să aveți deocamdată vreo grijă, căci „părintele vicleniei" își ia rar prada înainte de miezul nopții.

— Deși sunt tânăr, zise Saadi, aș ruga pe venerabilii bătrâni să-mi îngăduie să mai spun un cuvânt.

— Vorbește! ceru beduinul cărunt.

— Am spus-o înainte că „părintele vicleniei" a venit abia noaptea trecută. Poate că a făcut un drum lung și e tare flămând. Și-a ascuțit ghearele, astfel că e nerăbdător. E foarte cu putință deci să se ivească înainte de miezul nopții.

— Cuvintele tale sunt chibzuite, spuse bătrânul, totuși înainte de a se apropia ne va da de veste.

— Ba nu! replică Saadi. Stăpânul cutremurului de pământ, leul, rage când iese la pradă, dar „părintele vicleniei" rage abia după ce și-a sfâșiat victima. Și apoi, nu cred că pantera va veni prin câmpie, ci se va cățăra pe pereții văgăunii, care e foarte aproape de noi, și atunci va fi prea târziu să luăm măsuri de apărare.

— Ceea ce spui e înțelept. Să începem deci imediat! Trebuie să așezăm cirezile în așa fel, încât între ele și văgăună să fie duarul.

Așa se și făcu. Numai șeicul nu putu fi convins să-și pună de pe acum animalele la adă-

post, cu toate rugăminţile şi explicaţiile. Nu voia să-l recunoască pe Saadi ca învingător.

După cină, Saadi îşi luă puşca, examină încărcătura şi se pregăti să plece.

— Încotro vrei să te duci? îl întrebă fratele său Abu Hassan, îngrijorat.

— Vreau să văd ce-i cu cirezile.

— Ce te privesc pe tine astea? Te expui primejdiei în chip zadarnic.

Totuşi Saadi plecă, şi anume spre partea unde se aflau animalele şeicului. Vântuleţul de seară, care se stârnise, adia tocmai dinspre văgăună. Saadi era încredinţat că pantera va veni dinti-acolo şi voia s-o aştepte. Şeicul îl făcuse laş, îi va dovedi acum că nu este.

De aceea se aşeză jos, între animale şi ieşirea din văgăună, apoi trase cu urechea.

De jur-împrejurul taberei ardeau focuri înalte, alimentate de crengi uscate de salcâmi. Tot ţinutul era luminat ca ziua. Timpul trecea . . . Să mai fi fost un ceas până la miezul nopţii, când Saadi văzu o făptură apropiindu-se dinspre duar. Era Menalek, care voia să dea poruncă argaţilor, ce se mai aflau pe lângă animale, să le mâne pe acestea în apropierea corturilor, pentru a arăta că disprețuieşte prevenirea lui Saadi. După ce animalele fură îndepărtate, şeicul păşi încetişor spre ieşirea văgăunii.

În apropierea ei se opri. Burnuzul său alb se vedea de departe. Glasurile soţiei şi fiicei sale se auziră . . . Ele îl rugau, înspăimântate, să se

întoarcă. Se afla numai la douăzeci de paşi de Saadi, fără să-l vadă însă, căci acesta nu-şi luase burnuzul alb şi stătea culcat la pământ, astfel că nu putea fi deosebit de acesta.

— O, Allah! strigă Liama. Vino înapoi, tată! Pantera ar putea veni.

— *Uskut* — taci! răspunse el, aspru. Nu există pisici pe aici.

Dar în aceeaşi clipă auzi în tufişul apropiat un foşnet, apoi trosnete de ramuri. O făptură negricioasă, lungă, ţâşni prin aer asupra lui. Cuprins de o spaimă de moarte, şeicul se azvârli în lături şi se rostogoli repede încă vreo câţiva paşi mai departe, rămânând locului, ca paralizat.

Pantera îşi scăpă prada în săritură, şi rămase înmărmurită, ea, care era obişnuită cu izbânzi. Abia după câteva clipe scoase un mârâit înfricoşător: A . . . uuhh . . . a . . . oorrr. Imediat se aplecă, gata să sară a doua oară.

Şeicul, care se afla la câţiva paşi de ea, văzu primejdia grozavă.

— *Ma una meded* — ajutor! strigă el, fără să fie în stare să mişte un mădular.

— Acum vezi că există pisici pe aici? se auzi un glas în apropierea sa.

O detunătură spintecă văzduhul, urmată de un răget de durere şi furie. O a doua împuşcătură urmă cu iuţeala fulgerului. Şeicul fu trântit la pământ cu putere şi îşi pierdu cunoştinţa.

Când se trezi și deschise ochii, văzu mulți oameni stând în jurul său. Câțiva aveau făclii în mână. Lângă el stăteau îngenuncheate soția și fiica.

— Ce este? Unde sunt? întrebă dânsul.

— La noi, tată, răspunse Liama. Oh, Allah fie binecuvântat că trăiești! El te-a scăpat din primejdia morții, când „părintele vicleniei" voia să te sfâșie. Ești rănit?

— Nu cred. Unde e pantera?

Abia acum își aduse aminte de cele întâmplate. Liama arătând îndărătul lui îi spuse:

— Acolo! Te poți ridica s-o vezi?

El se ridică. „Părintele vicleniei" zăcea învins, mort, iar alături de el îngenuncheașe Saadi, care se pregătea să-l jupoaie. Menalek îl zări și întrebă:

— Cine a tras?

— Saadi, răspunse fata.

— Saadi!

Rostise acest cuvânt pe un ton cu totul deosebit. Încercă să se ridice de tot și izbuti. Se apropie de tânăr și contemplă cu priviri îngrozite fiara, care avea o mărime neobișnuită.

— Saadi, tu m-ai salvat?

— Allah e milostiv și bun, răspunse tânărul. El a vrut așa. Mulțumește-i lui, nu mie!

— Dar cum s-a întâmplat asta?

— Am văzut cireada ta în primejdie și știam că pantera va veni. De aceea am ieșit afară, ca s-o aștept. Atunci te-ai apropiat tu și ea ți-a țâșnit înainte. Ai strigat după ajutor și am

tras. Glonțul meu a alunecat pe osul frunții și n-a pătruns în ochi, cum voiam. Fiara a sărit asupra ta, dar, în mijlocul săriturii, al doilea glonț al meu a nimerit-o în inimă. Te-a culcat la pământ, dar nu te-a rănit. Acum zace moartă aici, iar tu stai viu lângă ea. Slavă lui Allah care e stăpân peste viață și moarte!

Șeicul nu găsea ce să răspundă. Zeci de simțăminte se zbăteau în sufletul său.

Întinse lui Saadi mâna și zise:

— M-ai scăpat de la moarte, Saadi. Tu ești mai înțelept decât mine și Allah ți-a dat o inimă curajoasă, care nu tremură în fața „părintelui vicleniei". Vrei să uiți că te-am insultat?

Ochii tânărului scânteiară de emoție.

— Tot ce mi-ai spus să rămână așa ca și cum n-aș fi auzit, răspunse el. Tu ești șeicul și nu trebuie să-ți port pică.

— Atunci vino la mine îndată ce vei fi jupuit pielea panterei!

Dus de mână de soție și fiica sa, Menalek se îndreptă spre cortul său.

— Îl mai poți urî acum pe salvatorul tău? cutează să întrebe soția.

— Cum aș putea? El a dovedit că uneori un tânăr poate lăsa de rușine pe un bătrân.

Menalek era un om mândru, dar după grozava întâmplare nu voia să mai fie egoist.

Cei mai mulți dintre locuitorii duarului rămaseră împreună cu Saadi, ca să se minuneze de mărimea neobișnuită a panterei. Era unul din acele animale bătrâne care trăiesc în singu-

rătate și stau pe picior de dușmănie chiar cu cei din neamul lor. La fel ca la elefanți, aceștia sunt numiți pustnici și sunt de două ori mai primejdioși, din cauza experienței și vicleniei lor.

După puțin timp Saadi fu dus în triumf în satul de corturi. Predase blana cumnatei sale, nevasta fratelui său, ca s-o prepare cum se cuvenea, apoi se duse la cortul șeicului.

Acolo fu întâmpinat cu totul altfel decât mai înainte. Trebui să se așeze lângă Menalek, pe locul de onoare, unde primi tutun și pipă, fiind servit de Liama.

Cei doi bărbați fumară în tăcere, timp îndelungat; în cele din urmă, însă, șeicul puse pipa deoparte.

— Saadi, tu fiu viteaz al seminției lui Aissa, mi-ai salvat viața, chiar atunci când mă aflam la porțile morții. O iubești pe Liama, fiica mea?

— O iubesc din toată inima! Viața mea vă aparține ție și ei; de aceea am riscat pentru tine, atunci când acela care este perfidia întruchipată a vrut să te sfâșie.

Șeicul se adresă fiicei lui.

— Liama, tu desfătare a ochilor mei, sufletul tău este dăruit acestui viteaz?

— Da, tată! Allah i-a dat inima mea; Allah este atotputernic, nu trebuie să i te împotrivești.

— Atunci el să-ți fie stăpân, iar tu să-i fii soție pentru toată viața pe care v-a dăruit-o Allah. Fie ca binecuvântarea mea să vă lumineze până în ultima clipă a zilelor voastre!

Le uni mâinile. Îngenunchează în fața lui și el îi binecuvântă. Apoi, printre lacrimi, își puse și soția lui mâna pe creștetele lor. Aceste vlăstare ale lui Ismael adoptaseră obiceiurile strămoșilor lor cu atâta sfințenie, încât scena prezentă reamintea perfect de vremurile străvechi, ale *Vechiului Testament*.

— Ei bine, acum sunteți deja soț și soție, spuse șeicul. Dar când va începe luna nouă, vom face o nuntă care va dura atâta timp cât pasc cirezile tribului Beni Aissa. De acum înainte, Saadi va locui în cortul meu. Liama este fiica mea, iar el, fiul meu. Tot ce am este și proprietatea lui. Facă-se voia lui Allah.

Zicând acestea, se retrase în încăperea din spate a cortului; îndrăgostiții, însă, ieșiră afară, ca să-și împărtășească, sub strălucirea stelelor, fericirea care le cuprinsese inimile.

4. ÎN DUAR, LA FIII LUI AISSA

A doua zi dimineață sosiră trei bărbați călare, în satul de corturi. Burnuzurile lor erau acoperite de praf; aveau înfățișarea unor oameni care lăsaseră în spate o călătorie lungă.

Săriră de pe cai în fața cortului șeicului. Acesta ieși de după perdea. În timp ce-i privea, fruntea i se încreți.

— Cine sunteți? îi întrebă.

— Suntem tuaregi, răspunse unul dintre bărbați, pe un ton mândru.

Tuaregii sunt o populație a deșertului, cu multe triburi, cu pielea mai întunecată decât a maurilor și cunoscuți ca tâlhari cutezători.

— Ce căutați aici, la corturile fiilor lui Aissa? continuă șeicul.

— Ești șeicul Menalek?

— Da, eu sunt acela.

— Căutăm doi bărbați, care se află sub protecția tribului tău.

— Cine sunt aceștia?

— Sunt tată și fiu. Se trag din Est și au venit în această regiune pentru o vendetă.

— Cum se numesc?

— Malek Omar și Mahmud Ben Ali.

— Îi cunosc.

— Unde stau?

— Au plecat, fără să-mi spună unde.

— Și când se reîntorc?

— Nu știu.

— Ne-au spus că ne vor aștepta aici. Ne permiți ca, până la reîntoarcerea lor, să gustăm din pâinea și sarea tribului tău?

— Sunteți prietenii acestor bărbați?

— Da.

— Ei sunt oaspeții noștri, iar prietenii oaspeților mei sunt și dânșii prietenii mei. Intrați în cort ca să mâncați la mine sare și pâine și să vă odihniți, căci văd că ați făcut un drum lung.

— Am călărit câteva zile și nopți în șir ca să aducem o veste însemnată oaspeților tăi.

Îl urmară pe șeic în cort, dar abia intraseră bine că alți doi călăreți ajunseră acolo venind dinspre miazănoapte: Richemonte și vărul său, numit Mahmud Ben Ali.

Șeicul ieși din nou afară, ca să-i primească pe noii veniți și să le comunice că trei tuaregi sosiseră tocmai atunci cu o solie pentru ei.

— Unde sunt? întrebă Richemonte.

— În cortul meu.

— Trimite-l afară pe șeful lor! Vom vorbi cu el . . .

Cei doi francezi deghizați descălecară. Conducătorul tuaregilor ieși afară și fu dus de noii sosiți la marginea satului, unde puteau vorbi fără să fie auziți de nimeni.

Cu prilejul acesta se întâlniră cu Saadi, care se dusese cu Liama să verifice cirezile. Fata rămase acolo la cămila ei preferată. În trecere, Saadi îi examină pe cei trei bărbați și ochiul său îl întâlni pe cel al lui Richemonte. Pe figurile amândurora luci o expresie ca de recunoaștere, totuși își văzură de drum mai departe, în direcții opuse. Menalek mai stătea în fața cortului când sosi acolo ginerele său.

— Cine erau oamenii aceia? întrebă Saadi pe șeic.

— Doi arabi din răsărit, care sunt oaspeții mei, și unul dintre cei trei tuaregi care au venit acum să-i caute pe ei.

— Cum îl cheamă pe cel cu barba căruntă?

— Malek Omar.

Saadi își aminti imediat de convorbirea avută în ajun cu iubita sa. Cel mai tânăr dintre cei doi oaspeți era, așadar, Mahmud Ben Ali, care o îndrăgise pe Liama.

— Îl cunosc — zise dânsul.

— Îl cunoști? întrebă Menalek, surprins. Tu doar n-ai fost niciodată în oazele răsăritene. Unde l-ai văzut?

— În Alger.

— Te înșeli. El n-a fost niciodată acolo.

— Nu mă înșel. E Malek Omar, negustorul de fructe.

— Fiule, ochiul te înșală de data asta.

— Ochiul meu nu mă înșală niciodată. L-am văzut pe omul acesta intrând în câteva

rânduri în casa guvernatorului. Crezi că poți confunda figura asta?

— Niciodată! răspunse șeicul, îngândurat.

— Vorbesc acești oameni limba răsăritului?

— Eu am auzit dialecte multe, dar al lor îmi este necunoscut. Trebuie că-și au obârșia într-o oază sau într-o țară unde eu n-am fost încă.

— Nu cumva vorbesc limba poporului nostru așa cum o vorbesc francezii?

Pe chipul șeicului se putu vedea o tresărire.

— Allah e mare! Ai ghicit, Saadi! zise el.

— Au venit aici pentru o răzbunare de sânge?

— Da.

— Ia aminte la ei, șeicule! Eu am fost acolo unde locuiesc francezii și am aflat că inima lor e falsă. Oamenii aceștia vin din răsărit și nu spun unde este patria lor. Au o răzbunare de sânge și nu vorbesc despre ea. Întrețin legături cu tuaregii, care sunt bandiți și ucigași. Apoi vorbesc cu francezii . . . Tatăl se numește Malek Omar și fiului îi zice Mahmud Ben Ali. N-ar trebui să-i zică Mahmud Ben Malek Omar, dacă ar fi într-adevăr fiul celuilalt? Eu l-am văzut pe acest negustor de fructe în Alger, și el ți-a spus ție că n-a fost încă niciodată acolo. De bărbații aceștia s-a lipit minciuna. Îți spun că nu-s ceea ce se dau.

— Ai dreptate, fiul meu, spuse șeicul, căutând cu privirea întunecată direcția în care

dispăruseră cei trei bărbați. Dar de ce să mă mintă? Cine să fie?

Saadi privi îngândurat în gol.

— Ai auzit despre omul care e numit „Ochiul francezilor"?

— Da. E spionul francezilor.

— Nimeni nu-l cunoaște.

— Nimeni!

— Mă gândesc la el, gândindu-mă în același timp la acel negustor de fructe, Malek Omar.

— *Allah il Allah!* exclamă șeicul. Fiule, bănuielile tale sunt grave.

— Dar ar putea fi întemeiate.

— E oaspetele meu, dar cu toate acestea ar trebui să moară dacă ar fi un trădător.

— Poate că vom descoperi asta. Să-l punem la încercare. Îi voi spune că l-am văzut la Alger și, dacă e cu inima curată, va încuviința că a fost acolo; dacă neagă, atunci sufletul lui e plin de înșelăciune împotriva noastră.

— Dar n-avem încă nici o dovadă.

— E adevărat; dar știm cel puțin că nu trebuie să avem încredere într-însul.

— Graiul tău e graiul înțelepciunii și al prevederii, fiule. Rămâi aici la mine, căci vreau să fii de față când acești oameni vor cere să vorbească cu mine. Ai stat multă vreme în Alger?

— Câteva luni.

— Ai auzit limba francezilor?

— Da.

— Ai păstrat ceva dintr-însa?

— Cunosc multe din cuvintele lor și câteva întrebări.

— Să vorbești câteva din cuvintele acestea către bărbații aceia, și anume atunci când nu se vor aştepta. Poate că, luați prin surprindere, îți vor răspunde fără să-și dea seama.

— Sfatul tău e înțelept, șeicule! Îl voi urma.

Pe când Menalek și Saadi duceau această convorbire, Malek Omar, Mahmud și tuaregul ieșiseră din satul de corturi și ajunseră la intrarea văgăunii, unde fusese ucisă pantera în ajun. Hoitul acesteia fusese îngropat în nisip, pentru a se preîntâmpina putreziciunea, astfel că cei trei nu mai văzură nici o urmă. Se așezară pe marginea văgăunii, așa că erau siguri că vor observa pe oricine s-ar apropia.

Până acum nu vorbiseră nimic. Richemonte luă acum cuvântul:

— De când vă aflați în tabăra asta?

— Am sosit cu puțin înaintea voastră, răspunse tuaregul.

— Ce solie aduceți?

— Aceea pe care ați cerut-o.

— Așadar, l-ați văzut pe călătorul care vine din Timbuktu?

— L-am văzut, căci timp de două zile am mers împreună cu caravana sa.

— Ați aflat ceva?

— Totul.

— Povestește!

— Cu două zile de drum înainte de In Salah, am dat peste caravana aceasta și am fost

primiți cu prietenie. Stăpânul convoiului e dintr-o țară îndepărtată de la miazănoapte; e un *nemsche* (neamț).

— Ați putut afla numele lui?

— Da, e un nume cum nu-l poate purta decât un necredincios. Mi-am obosit zadarnic limba vreme îndelungată, ca să-l pot rosti. Se aude ca: Rai. . . . feh . . . kau . . .

— Greifenklau? întrebă Richemonte.

— Limba ta e mai îndemânatică decât a mea, căci numele acela sună întocmai așa cum l-ai rostit tu.

— Avea mulți oameni cu el?

— Un conducător și o căpetenie a cămilarilor, cu cincisprezece oameni. Și ca pavăză pentru marfa sa îl însoțeau treizeci de războinici din tribul Uled Idenan.

— Cu ce erau încărcate cămilele sale?

— Plante uscate, animale împăiate și cărți, apoi sticle cu tot felul de viermi. Câteva cămile erau însă încărcate cu mărfuri de preț, de care au nevoie francezii, dar tuaregii nu.

— Când va ajunge caravana asta la Tuggurt?

— Abia peste două săptămâni.

— O puteți ține sub observație acolo?

— Ce oferi pentru asta?

— Cât ceri?

— Mă voi sfătui cu tovarășii mei.

— Fă-o! Peste două săptămâni ne vei găsi tot în satul ăsta, pentru a ne spune când pornește caravana din Tuggurt.

— În cazul acesta nu ne putem odihni, căci trebuie să-i ieșim înainte până la Ouargla. Vom căpăta alți cai aici?

— Îi puteți schimba pe ai voștri și eu vă voi sta în ajutor pentru aceasta. Acum te poți întoarce însă în cortul șeicului, căci ai nevoie de odihnă, iar eu am de vorbit cu fiul meu.

Tuaregul se îndepărtă, iar ceilalți doi începură să vorbească în franțuzește.

— Știi, Henri, că am tras o spaimă înainte? zise Richemonte.

— Pentru ce?

— L-ai văzut pe tânărul acela care ne-a ieșit în cale? Îl cunosc și tare mă tem că și el m-a recunoscut.

— Ah! De unde-l cunoști?

— De la Alger. Era însoțitorul consulului englez și m-a văzut de câteva ori intrând la guvernator.

— E foarte neplăcută treaba asta, însă nu-i încă primejdioasă.

— Dar dacă pomenește că m-a văzut în Alger?

— Ei și? Recunoști pur și simplu că ai fost acolo.

— Dar ce să fi căutat acolo?

— Răzbunarea aia de sânge. Nu puteam oare să-l fi căutat la Alger pe acela pe care vrem să-l ucidem?

— Asta ar fi cu putință, dar uiți că am spus șeicului Menalek că nu cunosc deloc Algerul.

— Prost lucru!

— Da. Nu-mi rămâne altceva de făcut decât să neg totul.

— În împrejurările de față e cel mai bun lucru ce se poate face. Nu cred să trezim bănuieli. Cine știe dacă individul și-a întipărit în minte chipul tău!

— Și l-a întipărit, și i-am bătut îndată la ochi, ceea ce am simțit de cum l-am întâlnit. I-am citit în privire lucrul acesta.

— Ei, s-a înșelat și atâta tot. Sunt mulți oameni care seamănă între dânșii. Dar dacă șeicul capătă într-adevăr bănuială împotriva noastră, se va feri să atace caravana împreună cu noi.

— Asta ne-ar strica toate socotelile.

— Și ce ne-ar rămâne de făcut atunci?

— Ar trebui să ne bizuim pe cei trei tuaregi. Dânșii ar putea recruta un număr dintr-ai lor. Cred că ar primi.

— Dar indivizii ăștia ar lua totul și nu ne-ar lăsa nimic.

— De asta nu mă tem. Multe lucruri dintr-acelea pe care le duce cu dânsul neamțul, nu-s de nici un folos pentru ei. Să ne ducem la șeic să vorbim cu el și să aflu dacă am fost recunoscut sau nu.

În timp ce se îndreptau încetișor spre satul de corturi, Mahmud o zări pe Liama, care stătea lângă o cămilă și o mângâia drăgăstos.

— O vezi colo pe fiica șeicului? zise el. Trebuie să mă duc la ea!

— Stai, nu acum!

Dar era prea târziu, căci celălalt o şi luase la fugă. Richemonte îşi urmă drumul, mormăind câteva înjurături la adresa dobitocului îndrăgostit.

Mahmud se apropie de frumoasa fată şi o salută:

— *Sallam aaleik* — Pace ţie!

— *Aaleik sallam!* răspunse ea, întorcându-se spre dânsul.

Dar privirea ei nu era deloc bucuroasă şi încurajatoare pentru el.

— Fiica beni aissailor e azi la fel de frumoasă ca totdeauna, zise francezul.

— Şi bărbatul din răsărit linguşeşte ca de obicei, răspunse ea. Allah dă frumuseţea şi tot el o ia. Dânsa e a lui, nu a noastră.

— Vorbeşti cu înţelepciunea unui marabu. Dacă asupra valorii frumuseţii se poate sta de vorbă, simţămintele inimii nu se lasă înşelate. Spune-mi, Liama, dacă inima ta mai e liberă!

— Liberă? Poate fi inima o sclavă?

— Da, o sclavă a iubirii.

— Atunci aş urî această iubire, căci numai un tiran are sclavi.

— Şi, cu toate acestea, iubirea e un tiran. Ea stăpâneşte cu totul inima în care sălăşluieşte. Şi inima mea e sclava ta.

— Te compătimesc, răspunse ea, rece.

— Da, compătimeşte-mă, şi de aceea te rog să mă mântuieşti.

Făcu un pas înainte și ridică brațul, ca și cum ar fi vrut să și-l petreacă în jurul ei. Liama se dădu înapoi.

— Nu înțeleg! Cum te-aș putea mântui?

— Răspunzând iubirii mele. Da, Liama, trebuie să-ți spun că te iubesc, că mă gândesc la tine ziua și noaptea, fără tine nu pot fi fericit. Spune-mi dacă mă iubești și tu!

— Nu!

— Nu? Pentru ce?

— Nu știu. Numai Allah dă iubire.

El își mușcă buzele. Nu se așteptase la aceasta. El, francezul, cetățean al unei națiuni mari, să nu poată cuceri iubirea unei fete de arab?

— Iubești pe altul? o întrebă el.

Ea înălță capul cu mândrie.

— Cum îndrăznești să pui această întrebare fiicei șeicului Menalek? Sunt oare servitoarea ta, ca să-ți răspund?

În mânia ei era de două ori mai frumoasă.

— E drept, nu ești silită să-mi răspunzi — spuse el, fierbinte — ci te rog să-mi dai un răspuns.

Și înainte ca ea să se poată feri, el îi prinse mâinile într-ale sale.

— Lasă-mă! strigă dânsa.

— Nu, nu te las! Iubirea mea îmi dă un drept asupra ta.

Ea încercă să se elibereze, dar nu izbuti.

— Îți poruncesc să-mi dai drumul! zise ea, iritată.

— Nu, nu, de o mie de ori nu! exclamă el cu patimă, încercând s-o atragă spre sine.

Uitase unde se afla; uitase că aici, pe câmp deschis, putea fi zărit. Patima îl făcea orb, astfel că nu observă nici pe cei doi bărbați care veneau în grabă în spatele său. Liama însă îi văzuse, dar el nu băgă de seamă sclipirea de ușurare din ochii ei.

— Să strig după ajutor?

— Strigă dacă vrei! Dar nu-ți va folosi la nimic, căci chiar din ceasul acesta voi merge la tatăl tău pentru a-i cere mâna ta.

Atunci se auzi îndărătul său în franțuzește:

— Ce faci aici?

Se întoarse repede și-l văzu pe Saadi. Furios că fusese deranjat, răspunse repede și fără să se gândească, în aceeași limbă.

— Ce te privește?

Saadi mai stătea de vorbă cu șeicul, când tuaregul se întoarse de la văgăună. După puțin timp îi văzură și pe ceilalți doi venind dinspre sat, iar cel mai tânăr alergând spre locul unde se afla Liama.

— Se duce la ea! zise Saadi, încruntându-se.

— La Liama? întrebă șeicul. Ce să caute acolo?

— Nu ți-a .povestit Liama că o urmărește pas cu pas?

— Să se păzească! Dacă va călca legile ospitalității, insultând-o pe copila mea, atunci

pumnalul meu va găsi inima lui. Şi dacă cumva e francez, atunci . . .

Se opri. Dar chipul său exprima lămurit ce avusese de gând să spună.

— Uite, vorbeşte cu el! Haide! stărui Saadi.

Îl prinse de braţ pe şeic şi-l trase după dânsul. Străbătură repede satul de corturi şi ajunseră afară. Animalele care păşteau acolo le ofereau destulă acoperire, ca să se apropie neobservaţi de fata ameninţată. O cămilă mare de povară mânca din iarba săracă.

— Ascunde-te îndărătul cămilei! îi şopti Saadi.

— Pentru ce?

— Îi voi vorbi în limba francezilor. Poate că-mi răspunde la fel. N-o va face însă, dacă te-ar vedea cu mine. Nisipul ne va înăbuşi paşii.

Şeicul dădu din cap şi se târî înainte, până ce rămase ascuns îndărătul cămilei.

Saadi se furişă şi el cât putu mai repede şi rosti cuvintele amintite:

— Ce faci aici?

— Ce te priveşte? se răstise la el celălalt, întorcându-se.

— Mai mult decât îţi închipui.

— *Mille tonnerres!** Ce vrei să zici cu asta?

Atunci şeicul ieşi din ascunzătoare şi zise:

— Allah e mare! Vorbeşti limba francezilor?

---

* Mii de trăsnete (franc.; *n. ed.*).

Abia acum băgă de seamă Mahmud ce greșeală făptuise. Dar se reculese imediat și, arătând spre Saadi, răspunse:

— Ca și ăsta de colo!

— De el știam, de tine însă nu. Ce faci aici?

Mahmud dădu repede drumul fetei.

— Vorbesc cu Liama, fiica ta, răspunse el. Șeic Menalek, te rog să-mi îngădui să vin în cortul tău, căci am de vorbit ceva important cu tine.

— Despre ce?

— Despre Liama.

— Aici e dânsa și tot aici eu. Vorbește! Pentru aceasta nu e nevoie să mergem în cort, căci pot pricepe și aici destul de bine cuvintele tale.

Asta nu-i veni la socoteală francezului. Pe de altă parte, mutra șeicului nu era deloc încurajatoare. Stând de vorbă cu el în cort, s-ar fi putut bizui pe sprijinul lui Richemonte, pe când aici era singur. De aceea spuse, arătând spre Saadi:

— Dar ăsta de aici?

— El poate ști totul — răspunse șeicul. Vorbește! Te ascult!

Nu mai putea fi vorba de împotrivire, astfel că Mahmud începu, șovăind:

— Eu . . . o iubesc pe fiica ta.

Șeicul dădu din cap, fără să spună nimic.

— Te rog să . . . mi-o dai de soție . . . urmă celălalt.

Cu un zâmbet plin de mândrie, Menalek dădu capul pe spate și zise:

— Vorbești în cuvinte foarte scurte. Eu sunt Menalek, șeicul tribului Beni Aissa. Cirezile pe care le vezi aici sunt proprietatea mea. Cine ești tu, însă, și unde pasc turmele tale?

Întrebările acestea îl puseră în încurcătură pe francez. Dar revenindu-și repede, răspunse obraznic:

— Sunt bogat! Vorbește cu tatăl meu, care-ți va spune cine suntem și ce avem!

— Îmi va spune asta în limba francezilor? întrebă șeicul batjocoritor.

— El n-o pricepe, căci e beduin, ca și tine.

— Dar tu o știi.

— Numai câteva cuvinte, pe care le-am auzit întâmplător.

— I-ai spus Liamei că vrei s-o iei de soție, și ce ți-a răspuns ea? Te iubește?

Francezul șovăi până să răspundă:

— Nu știu.

— Minți! Știai prea bine că nu te iubește. Trebuie să ți-o fi spus, căci și-a dăruit inima altuia.

Mahmud tresări puternic și întrebă repede:

— Cui?

Șeicul arătă spre Saadi și răspunse:

— Acesta e omul pe care-l iubește și cu care am măritat-o. Vii prea târziu. Nu te mai arăta în preajma fetei! Saadi l-a ucis ieri pe „părintele vicleniei“ și te va ucide și pe tine, dacă va vedea încă o dată că te atingi de aceea care e a lui. Mai ai ceva să-mi spui?

Francezul se făcuse palid. Gelozia îl rodea grozav. Din ochii săi țâșni o privire plină de mânie spre concurentul preferat și zise:

— Bine! Întrebi dacă mai am ceva de zis? Nu, acum nu, șeicule, dar mai târziu în orice caz.

Se întoarse și se îndreptă spre sat.

— Allah fie milostiv cu noi! Se va răzbuna! oftă Liama.

— Să se răzbune? Ăsta? zise șeicul, disprețuitor. Noi nu ne temem de el. Cum să se răzbune, de vreme ce are nevoie de noi, ca să atace caravana francezilor? El are nevoie de noi, nu noi de el. Haide, Saadi, fiul meu! Să mergem la cort, ca să auzim mai departe ce au vorbit tatăl și fiul cu tuaregul!

În vreme ce mergeau unul alături de celălalt, bătrânul îl întrebă pe ginerele său ce însemnau cuvintele franțuzești de care acesta se folosise înainte. Saadi i le tălmăci, apoi șeicul întrebă:

— Se poate oare ca să priceapă numai câteva expresii?

— Nu, ceea ce a vorbit poate spune numai unul care cunoaște mai mult decât vreo câteva cuvinte.

— Așadar, crezi că e francez?

— Da, cred. Vorbește limba noastră întocmai cum i-am auzit vorbind arăbește pe ofițerii francezi la Alger.

— Atunci să fim cu băgare de seamă. Dacă e un spion, atunci vrea să ne îndemne să ata-

căm caravana aceea franțuzească numai spre folosul său și spre paguba noastră. El își va lua prada, iar noi ne vom alege cu ura guvernatorului și vom fi atacați și uciși pe locurile noastre de pășune.

Când intrară în cort, Henri tocmai se așezase alături de Richemonte, fără să fi avut timpul să comunice acestuia cele întâmplate. Își luară pipele în timp ce soția șeicului era ocupată să pregătească oaspeților ceva de mâncare.

Francezii mâncară singuri, fără șeic și Saadi. Acesta era un semn neîndoielnic că socrul și ginerele nu erau dispuși să acorde întreaga ospitalitate, așa cum se cerea.

Richemonte băgă de seamă și întrebă:

— De ce nu iei și tu din mâncare?

— Nu obișnuiesc să mănânc de dimineață, răspunse șeicul scurt.

După ce masa se sfârși și cei doi își șterseră degetele unsuroase de burnuzurile albe, Richemonte aduse vorba despre problema sa:

— Am auzit că trăiești în răzbunare de sânge cu cei din tribul Uled Idenan, e adevărat?

— Așa e, răspunse șeicul. Ei au ucis doi dintre ai noștri.

— Și ai ucide pe orice uled idenan care ți-ar cădea în mâini?

— Da, l-aș ucide.

— Mi-ai fi recunoscător, dacă ți-aș da în mână pe dușmanii tăi?

— Ți-aș mulțumi.

— Atunci dă-mi voie să-ți spun că asta se va întâmpla după două săptămâni.

— Unde?

— Pe drumul care duce de aici la Tuggurt. Acolo va veni caravana francezilor, care se înapoiază de la Timbuktu.

— Ce mă privesc pe mine francezii?

— Sunt cu ei treizeci de războinici din tribul Uled Idenan.

— Nu le voi face nici un rău, spuse șeicul, cu răceală. Pe aceștia nu-i vreau.

Richemonte rămase înmărmurit.

— De ce tocmai pe aceștia nu? întrebă el.

— Pentru că sunt servitori ai francezilor acum.

— Dar sunt și dușmanii tăi!

— Însă francezii o să-i ațâțe împotriva mea.

— Ți-e frică de francezi?

— Nu mi-e frică, dar vreau să trăiesc în pace cu ei.

— Cum se face că ți-ai schimbat atât de repede părerile, șeic Menalek?

— Nu mi le-am schimbat deloc. Am fost întotdeauna de părere să nu fac niciodată ceea ce mi-ar putea aduce pagube mie și alor mei.

— Pagube? *Allah kerihm*, îți spun că vei avea mare folos. Caravana e foarte bogată.

— Din partea mea poate fi întinsă cât tot deșertul.

— Toate cămilele, caii și armele vor cădea în mâinile voastre. Numai restul îl voi opri pentru mine.

— Numai? întrebă șeicul, batjocoritor.

— Da, numai! Căci toate acestea nu valorează atâta cât prada pe care o veți primi voi.

— Nu vreau nici o cămilă, nici un cal și nici o armă de-a francezilor. Știu că tu faci numai o glumă cu mine, deoarece ești un prieten al francezilor. Ai legături cu ei.

— Eu? Dumnezeu să-ți ocrotească mintea! Unde m-am întâlnit cu ei?

— În orașul Alger. Băiatul ăsta de aici, Saadi, soțul fiicei mele, te-a văzut acolo.

Richemonte o făcu pe miratul. Se uită la Saadi cu o expresie de surprindere nemărginită.

— Tu? Tu m-ai văzut pe mine la Alger? întrebă apoi.

— Da, răspunse tânărul.

— Atunci mustră-ți ochii, căci te-au înșelat.

— Ochii mei nu mi-au spus niciodată neadevărul. Te-am văzut intrând la guvernator. Cunosc și numele tău.

— Allah să te ocrotească! Firește că-mi știi numele. Fiecare de aici, din tabără, îl cunoaște. Ți l-or fi spus. Mă numesc Malek Omar.

— Da. Malek Omar, negustorul de fructe.

— Nu te pricep. N-am fost niciodată negustor de fructe.

Șeicul făcu un gest de nerăbdare.

— Ai auzit de acela pe care noi îl numim „Ochiul francezilor"? întrebă el.

— Da.

— Îl cunoști?

— Nu.

— Şi totuşi îl cunoşti foarte bine, căci tu însuţi eşti „Ochiul francezilor“.

Şeicul avusese de gând să-l dea de gol, dar nu izbuti, căci Richemonte avea destulă prezenţă de spirit ca să rămână calm.

— Ai înnebunit, şeic Menalek? exclamă el. Vrei să te încarci cu păcatul de a numi spion pe un credincios devotat al Profetului? Nu mă cunoşti destul de bine?

— Nu te cunosc. Nu mi-ai spus încă niciodată unde se află corturile tale.

Richemonte îşi dădu seama că pentru a risipi bănuiala ce apăsa asupra lui şi al cărei motiv nu-l cunoştea trebuia să spună numele unui loc oarecare.

— Patria mea e Sella, în nordul munţilor Harudş, zise el.

— Mahmud Ben Ali tot de acolo e?

— Da, e doar fiul meu.

— Locuiesc francezi acolo?

— Nu.

— Ai venit în contact vreodată cu francezi?

— Niciodată. Jur pe barba Profetului.

— Cu toate acestea vorbeşti limba lor.

Richemonte credea că şeicul voia numai să-l pună la încercare.

— Cum ai ajuns la ideea asta? Nu pricep nici o vorbă.

— Nici Mahmud Ben Ali, fiul tău, nu pricepe?

— Nici el.

Se silea atât de mult să se dezvinovățească, încât nu băgă de seamă semnele pe care i le făcea pe furiș vărul său.

— Și nici el n-a avut relații cu francezii?

— Niciodată, la fel ca mine.

— *Allah il Allah!* Ești un necredincios, un ghiaur! strigă șeicul. Juri pe Allah și pe Profet și cu toate astea spui minciuni. Asta face numai un ghiaur, care nu crede în Allah, și ia în deșert numele Profetului.

— Imputarea ta nu mă atinge. Spune-mi o singură minciună pe care ai auzit-o de la mine.

— Susții că fiul tău nu pricepe limba francezilor.

— Ăsta e adevărul.

— Ba nu, e o minciună, căci l-am auzit cu urechile mele vorbind franțuzește.

Abia acum aruncă Richemonte o privire plină de uimire asupra vărului său. Îl văzu pe acesta clipind din ochi și bănui îndată că făptuise o imprudență.

— Tu l-ai auzit? Unde? întrebă el.

— Afară din satul nostru, când l-am surprins cu fiica mea. Uite, Saadi pricepe franțuzește și a vorbit cu fiul tău în limba asta.

— Minte!

Spaima îi smulse lui Richemonte cuvântul acesta. Abia îl rostise, că Saadi își scoase cuțitul de la brâu și se repezi să se arunce asupra lui. Dar șeicul îl prinse de braț și-l opri:

— *Wakkif* — stai! Îți poruncesc să-ți vâri cuțitul la loc! Omul acesta locuiește sub cortul

meu și a mâncat pâinea mea. Se mai află încă sub ocrotirea mea.

Și, întorcându-se iarăși spre Richemonte, adăugă:

— Spui că patria ta e Sella, în nordul munților Harudș. Vorbești limba din ținutul acela?

— Da! se văzu silit Richemonte să răspundă.

— Ba nu. Cunosc Sella. Am fost acolo, și la Sokna, când am făcut primul meu pelerinaj. Cunosc toate dialectele. Vorbești limba noastră așa cum o vorbesc francezii. Totul e minciună în tine, și aceea că-l dai pe acest om drept fiul tău.

— Dovedește!

— Ar trebui să poarte numele tău și să se numească Ben Malek Omar.

— L-am numit după bunicul său, pe care-l chema Ali.

— Asta nu-i adevărat, căci atunci numele său ar fi Ben Malek Omar Ibn Ali. Te trădezi singur; nu cunoști obiceiurile noastre. Ăsta, despre care spui că e fiul tău, a călcat legea ospitalității, pentru că a insultat-o pe Liama, fiica mea. Asta n-o face nici un credincios adevărat al Profetului. Sunteți spioni ai francezilor și ați venit să mă îndemnați la o faptă care ar aduce nenorocire pentru mine și tribul meu. Nu mai sunt gazda voastră. Părăsiți imediat cortul meu! Dacă până într-un ceas vă mai aflați în apropierea lagărului meu, pun să vă ucidă fără milă!

Se ridicase de pe locul său și rostise aceste cuvinte pe un ton atât de poruncitor, încât francezii săriră ca arși de pe rogojinile pe care stăteau.

— Știi tu ce insultă ne-ai adus? șuieră Richemonte.

Totul venise pe neașteptate asupra lui. Nu putea pricepe bine purtarea șeicului, dar mustața i se ridică și dinții galbeni ieșiră la iveală cu acel rânjet, care era la dânsul un semn de iritare grozavă.

— Da, o rușine de moarte, zise șeicul.

— Bine, plecăm! Arunci o pată de neșters asupra ospitalității tribului Beni Aissa. Urmările le vei vedea.

— Puțin îmi pasă de amenințările tale.

— Și ce spui despre acești trei războinici ai tuaregilor?

— Sunt frații voștri, deci spioni ca și voi. Pot pleca!

Tuaregii se ridicară și dânșii de pe locurile lor. Șeful îl întrebă pe șeic:

— Și pe noi ne alungi din cortul tău?

— Da. Dacă ați fi venit la mine și nu la acești spioni, v-aș fi primit cu drag. Acum însă împărtășiți aceeași soartă cu ei.

Omul cu pielea negricioasă îl privi pe șeic amenințător și zise:

— Știi tu că asta e mai rău ca o crimă?

— Știu.

— Atunci ești dușmanul de moarte al tuturor tuaregilor și tribul tău va dispărea de pe

suprafața pământului până la ultimul om. Gheena vă va înghiți cu toți fiii, fiicele și nepoții voștri.

Cei cinci părăsiră cortul și își încălecară caii.

— Încotro? întrebă Henri, încetișor.

— Mai întâi spre răsărit, ca să nu bage de seamă indivizii ăștia unde mergem.

Caii porniră în galop în jurul văgăunii, apoi spre răsărit, mereu de-a lungul fluviului Wadi Jiel. Abia după câteva ceasuri, când atinseră aproape țărmul lui Schott Melrir, Richemonte opri și descălecă. Ceilalți făcură la fel.

— Acum putem vorbi, zise el. Haide!

Henri îl urmă, în timp ce tuaregii, prefăcându-se nepăsători, se trântiră în nisipul fierbinte.

— Ce înseamnă asta? întrebă fostul căpitan din garda imperială. Nu pricep deloc. Ai vorbit franțuzește?

— Din nenorocire, da! mărturisi tânărul.

— Măgarule! Cum ai putut să uiți asta?

— Vorbeam cu Liama . . .

— Asta a fost începutul dobitociei. Te-am strigat înapoi, dar n-ai vrut să mă asculți! I-ai făcut o declarație?

— Da.

— Ce-a răspuns?

Henri trase o înjurătură.

— Ah . . . nu mă iubește! E îndrăgostită de altul.

— Pe toți dracii! De cine?

— De Saadi acela, pe care dracul l-a adus.

— Și care m-a turnat că m-a văzut la Alger.

— Și care m-a făcut să vorbesc franțuzește.

— Cum s-a întâmplat?

— Individul a procedat cu viclenie. Tocmai eram pe punctul s-o îmbrățișez pe fată, când numai ce-l aud că strigă pe franțuzește în spatele meu: „Ce faci acolo?“ Și, fără să vreau, i-am răspuns în aceeași limbă.

— Asta a fost cea mai mare prostie din viața ta. Dar ce facem acum?

— Ne răzbunăm.

— Firește, dar în ce fel?

— O răpesc pe fată.

— Las-o încolo pe muiere! Ce vrei să faci cu ea?

— Va fi soția mea! Trebuie s-o am. Iar Saadi nu va renunța numai la dânsa, ci și la viață.

— Asta e de la sine înțeles. Din partea mea n-ai decât să-ți iei fata, dar acum e vorba, în primul rând, să nu pierdem vremea. Trebuie să ne răzbunăm și, în același timp, să punem mâna pe comorile neamțului acela. Cred că pentru amândouă lucrurile astea ne putem folosi de tuaregi. Să-l atace ei pe neamț.

— Asta ar fi prima parte. Și cealaltă răzbunare?

— E în strânsă legătură cu cea dinainte. Tuaregii îl atacă pe Greifenklau, dar noi dăm vina pe Beni Aissa.

— *Mille tonnerres*! De-ar merge asta!

— Firește că va merge. Cavaignac va fi silit să-i pedepsească. Noi doi facem pe șefii. Eu

voi cere să-i lase în seama mea pe ticălosul ăla bătrân, șeicul, și pe Saadi, iar tu poți pune condiția să ți-o lase pe Liama.

— Minunat! Să vorbim chiar acum cu tuaregii!

— Răbdare, tinere! Mai avem timp două săptămâni, căci abia atunci îl vom întâlni pe neamț. Asta ne dă posibilitatea să ne îndeplinim însărcinarea pe care ne-a dat-o guvernatorul. Ne ducem la marabu.

— Cât e până la el?

— Cu caii noștri obosiți facem cu siguranță cinci zile.

— Cinci încolo, cinci încoace, fac zece. Putem rămâne patru zile, deci, la dânsul.

— Poate că facem treaba și în mai puțin timp. Totul e dacă ne favorizează norocul sau nu. Odihnește-te puțintel, acum, în vreme ce eu voi trata cu tuaregii. Apoi ne despărțim de ei.

În vreme ce el se îndrepta spre oacheșii fii ai deșertului, ruda sa se așeză pe nisip, pentru a trece încă o dată în revistă întâmplările din ultimele ore. Sufletul îi fierbea de gelozie și patimă. O iubea pe Liama cu o pasiune soră cu nebunia. Dorința de a o avea pusese stăpânire pe el în așa măsură, încât își îndreptase toate gândurile numai asupra ei.

Să-l ucidă pe rivalul care îi luase iubita i se părea o fericire fără margini. Stătu așa acolo, în nisip, netulburat de discuția celorlalți, până ce îl trezi din visare un strigăt al lui Richemonte:

— Sus! Suntem gata!

Când se ridică, îi văzu pe tuaregi deja călare.

— *Sallam!* îi strigară ei.

— *Sallam!* răspunse acesta.

Apoi se împrăștiară, călare pe armăsari, spre sud.

— Te-ai pus de acord cu ei?

— Întru totul.

— Ce ați hotărât?

— Vor călări în întâmpinarea caravanei până la fântâna Ben Abbu și, pe drum, vor aduna atâția tuaregi câți sunt necesari, pentru a-i ataca pe cei din caravană. Apoi îi vor însoți pe aceștia, firește neobservați, peste Ouargla și Tuggurt până în regiunea fiilor lui Aissa, unde va avea loc atacul.

— Noi ce primim?

— Încărcăturile de pe șase cămile, pe care le putem alege noi. Restul aparține tuaregilor. În afară de aceasta, ei mai cer armele și animalele. Cel mai important lucru, însă, este răzbunarea lor pe fiii lui Aissa.

— Și guvernatorul va crede că făptașii sunt cei din Aissa?

— De asta mă îngrijesc eu! Și acum, gata! Avem un drum lung de străbătut și e posibil să fim urmăriți.

Câteva minute mai târziu, plecară călare spre nord, exact în direcție inversă față de tuaregi.

5. MARABUUL MURIBUND

Acolo unde înălțimile munților Aures, în vestul văii seci El Arab, coboară treptat spre câmpie, în direcția sud-est, acestea sunt sfâșiate de crestături și defileuri prăpăstioase, care fac muntele greu accesibil. În aceste defileuri sălășluiesc leii și panterele negre; urletele hienelor și ale șacalilor răsună în noapte și doar rareori trece pe acolo vreun îndrăzneț în stare să pătrundă singurătatea adâncă și periculoasă a acestei regiuni.

Un singur loc face excepție.

Dacă se urcă pe valea seacă Mehana, se ajunge într-o regiune premuntoasă acoperită din plin cu vegetație, care se distinge ca o terasă gigantică din masa de munți. Pădurea care o acoperă îi dă o înfățișare plăcută. Dar, din această întunecime, se evidenția un punct alb strălucitor, ce putea fi observat sus, chiar în vârful muntelui. Era o construcție văruită în alb, mică și neînsemnată, totuși renumită pe o rază de multe, multe mile.

Acolo sălășluia cucernicul marabu Hagi Omanah, la care veneau în pelerinaj mii de oameni, ca să se roage pentru ei, reîntorcân-

du-se apoi acasă cu conștiința că au îndeplinit o acțiune pe placul lui Allah.

Odinioară, unii l-au văzut pe marabu când ieșea din coliba lui albă, cu mâinile ridicate, pentru a-i binecuvânta pe credincioși. Acum, însă, la ușă apărea fiul lui și le transmitea credincioșilor binecuvântarea tatălui lui, căci acesta nu mai părăsea coliba.

De unde se trăgea marabuul și ce nume purtase inițial nu știa nimeni. Își spunea Hagi Omanah, iar fiul lui fusese numit Ahmed Ben Hagi Omanah, adică Ahmed, fiul pelerinului la Mecca, Omanah.

La cinci zile după evenimentele mai sus povestite, doi bărbați făcură popas în mijlocul unui crâng des de la picioarele munților. Veniseră călare și purtau o discuție cu jumătate de glas. Erau Richemonte și ruda sa.

— Crezi că aici caii sunt în siguranță? întrebă Henri.

— Da. Ia-ți arma și vino!

— Când ajungem sus?

— Nu e un drum anume până acolo. Probabil că o să ne ia câteva ore să ajungem pe înălțime.

— O să se facă noapte!

— Chiar asta și doresc!

Celălalt se uită întrebător la Richemonte.

— Și ce-o să facem noaptea colo sus? O să vină acolo să vorbim?

— Să vorbim. Dar ce, parcă vreau să vorbesc cu el? Prostule! Dragostea ta pentru ară-

boaica aceea ți-a răpit mințile. Marabuul locuiește sus cu fiu-său. N-or să fie muți, ci vor vorbi unul cu altul. Vor discuta despre situația și despre trecutul lor. Cine poate spiona, va afla multe. Și spionarea e mai ușoară seara, pe întuneric. Leagă caii astfel încât să aibă loc să mănânce frunze, să nu mai pierdem timpul.

Cei doi fură nevoiți să urce printre tufe dese și sfărâmături de stânci. Când începură urcușul, trecuse de jumătatea după-amiezii și când, în cele din urmă, ajunseră sus, soarele era la apus.

Se opriră sub niște copaci, unde nu puteau fi observați, și zăriră un luminiș pe care se afla coliba pustnicului. Era construită din piatră și spoită cu var, astfel că putea fi văzută de la sute de leghe depărtare, de dimineața până seara.

— O fi acasă? întrebă Henri, în șoaptă.

— Firește. Oare n-ai auzit la Serihet Ahmed că nu mai părăsește deloc coliba?

— Vorbesc de fiul său.

— Asta-i altceva. Trebuie să așteptăm.

Nu așteptară însă mult și zăriră un om care venea din tufișul de peste drum și se îndreptă spre colibă.

Chipul său era arămiu: să fi avut peste treizeci de ani; purta un burnuz lung, din păr de cămilă, prins în jurul mijlocului cu o frânghie, și un turban verde, cum nu aveau dreptul să poarte decât acei musulmani care se trăgeau din Profet. Arme nu purta, dar de frânghie atâr-

nau câteva săculețe, care conțineau cine știe ce fel de lucruri.

Soarele tocmai apunea și omul nostru își opri pașii. Se întoarse spre răsărit, înspre Mecca, îngenunche și își făcu rugăciunea de seară. Din ușa deschisă răspunse un glas obosit, înăbușit.

Când sfârși să se roage, tânărul se îndreptă spre colibă și intră. Interiorul acesteia era foarte sărăcăcios. Pe jos era așternut un strat de mușchi, într-o gaură din zid era o carte deschisă, *Coranul,* în limba arabă, și într-un ungher se puteau vedea câteva oale vechi și tigăi, care se vedea bine că serveau la prepararea alifiilor și altor leacuri.

Pe mușchiul întins pe jos zăcea un om într-un veșmânt din păr de animal. În afară de acesta, nu se mai vedea decât turbanul verde și o față slabă, scofâlcită, care părea mai mult de cadavru decât de om viu.

— *Sallam!* salută cel ce intrase.

— *Sallam!* răspunse bătrânul de pe culcuș. A dat Allah binecuvântarea sa?

— Da, tată. Bolnavul se va însănătoși.

— Slavă lui Allah! El dă bucurie păcătoșilor și celor ce vor să se pocăiască.

Bătrânul vorbea foarte încet; se vedea bine că-i venea greu să vorbească. După cum se ridica și se lăsa pieptul sub veșmântul sărăcăcios, îți lăsa impresia că e un muribund, al cărui suflet e pe cale să iasă din trupul slab și neprimitor.

Noul sosit desfăcu săculeţele şi scoase din ele câteva cutii de tablă şi carton, pe care le puse alături de oale şi tigăi. Bătrânul urmărea cu nespusă tandreţe fiecare mişcare a fiului, apoi zise:

— Ai mai făcut ceva bun astăzi, Ahmed?

— Din păcate nu, tată. Poate că e chiar ceva rău ceea ce am făcut.

— Allah să te ferească! Răul e ca şi animalul de pradă pe care-l creşti de mic: îl mănâncă mai târziu pe propriul său stăpân.

— Am spionat o convorbire străină. N-aş fi făcut asta, dar graiul francezilor era de vină.

— Graiul francezilor? Povesteşte!

— Fusesem la câţiva bolnavi şi m-am dus peste drum de Wadi Dib. În drum am căutat prin pădure buruieni de leac, când am auzit deodată glasuri omeneşti.

— În pădurea de la Dib?

— Da. Cei ce vorbeau erau străini, căci vorbeau franţuzeşte.

Privirea bătrânului se însufleţi.

— Franţuzeşte! repetă el. Cum erau îmbrăcaţi?

— Ca nişte beduini. Aveau şi doi cai cu ei. Stăteau lângă un copac, eu mă aflam aproape de tot şi am putut auzi fiecare cuvânt al lor. Vorbeau de prietenii noştri beni aissai.

— În ce fel?

— Duşmănos. Îi înjurau. Era un bărbat bătrân, cu o mustaţă mare şi deasă, şi altul mai tânăr, cam de vârsta mea. Am auzit din con-

vorbirea lor că fuseseră oaspeți ai beni aissailor, dar au fost alungați de acolo ca spioni. Cel mai tânăr pare să fi fost îndrăgostit de fiica șeicului, dar aceasta e deja logodită cu Saadi.

— Saadi, fratele lui Hassan, vrăjitorul? Îl cunosc. El e cel mai viteaz și chibzuit dintre toți tinerii tribului Beni Aissa.

— Apoi au mai vorbit despre un neamț, care vine cu niscai comori de la Timbuktu. Vor să-l atace cu ajutorul tuaregilor.

— O, Allah! Un german! Au rostit vreun nume?

— Da. Îl cheamă Greifenklau.

— Greifenklau?

Cuvântul acesta ieși aproape ca un țipăt din pieptul bolnavului cu respirația grea.

— Ai auzit bine numele ăsta? întrebă el.

— Da, tată. Mi l-am întipărit bine.

— N-ai auzit ce meserie are?

— Locotenent.

— O, Allah! Și pe ăsta vor să-l atace?

— Să-l atace și să-l ucidă.

— Unde?

— Pe teritoriul tribului Beni Aissa, pentru ca bănuiala și vina să cadă asupra acestora.

— Ce plan drăcesc! O, fiul meu, Allah însuși a fost acela care ți-a îndrumat pașii, pentru ca să împiedici o faptă sângeroasă. Du-te, du-te repede la vecini și împrumută calul cel mai iute! Mergi la Menalek, șeicul beni aissailor, povestește-i tot ce ai auzit și spune-i că-i poruncesc, în numele Dumnezeului drept și mi-

lostiv, să alerge cu războinicii săi înaintea acestui Greifenklau, ca să-l ocrotească. Grăbește-te, grăbește-te, fiul meu!

— Tată, dar nu trebuie să te părăsesc, căci ești bolnav.

— Allah mă va ocroti.

— Ai putea muri în vremea asta.

— Allah îmi va veni în ajutor. Grăbește-te, grăbește-te, fiul meu!

— Poate că mai e timp, tată. Cei doi oameni spuneau că abia peste nouă zile se vor întâlni cu tuaregii.

— *Allah kerihm!* — Dumnezeu e milostiv! Răgazul acesta e îndestulător. Dar încotro voiau să meargă?

— Asta nu știu, căci n-au pomenit.

— N-avem încă nevoie s-o știm. E de ajuns că atacul se va produce abia atât de târziu. Oh, cât m-a îndurerat vestea aceasta!

Se descoperise pe jumătate, și ieșiră la iveală două brațe, care nu erau decât oase acoperite cu piele. Turbanul îi căzuse jos și apăru un cap chel, care părea un craniu de mort.

Ahmed se lăsă în genunchui lângă culcușul bolnavului și zise cu îngrijorare adâncă:

— Ești atât de slab, tată! Să-ți dau apă?

— Nu, nu mai am nevoie de întăriri pământești. O, Allah, îți mulțumesc că atacul acesta mai are puțin răgaz. Îmi îngădui astfel să mor în brațele fiului meu.

— Tată!

În cuvântul acesta era exprimată toată durerea unui copil, care-l aude pe părintele său vorbind de moartea apropiată.

— Fii liniștit! îl rugă bătrânul. Mă duc la Dumnezeu, de unde am venit. Părăsesc pământul greșelilor și păcatelor, pentru a mă înălța în câmpiile curăției. Soarele a apus?

Ahmed alergă la ușă și privi afară.

— Nu, tată, răspunse el, când se-ntoarse. Ultimele lui raze mai luminează încă.

— Atunci scoate-mă afară! Vreau să văd lumina zilei care se stinge și înălțarea stelelor. Despărțirea mea de aici va fi și ea o înălțare, o înălțare dincolo de hotarele acestui pământ frumos și totuși înșelător.

Fiul se grăbi să presare mușchi în fața colibei, apoi îl luă în brațe pe muribund, îl duse afară și-l așeză jos, în așa fel încât să se sprijine cu spatele de zidul colibei și să poată privi razele de aur, cu care regele zilei împodobea orizontul apusean.

Ochii marabuului erau ațintiți asupra snopilor de aur și foc când zise:

— Fiul meu, tu ai rostit adineauri rugăciunea de seară a musulmanului credincios. Mai cunoști cântecele creștinilor, pe care te-am învățat?

— Da.

— Și acela care vorbește de soarele care apune și de cele o mie de stele care răsar?

— Îl cunosc.

— Vreau să-l aud, fiule!

Amândoi își împreunară mâinile. Ahmed se lăsă în genunchi și rosti cu glas tare versurile cântecului de rugă. Cât e de frumos să auzi un cântec bisericesc creștin. În fața colibei unui marabu!

Cine sunt? Praf și păcătos;
totuși, tată al tuturor copiilor,
și de mine te milostivești.
Când lacrimi plânse încet
îți mărturisesc pocăința mea,
tu îmi dai iertare!

După ce fură rostite aceste cuvinte, Hagi Omanah aplecă încet capul și rosti „Amin", suspinând din adânc.

Fiul rămase în genunchi. O liniște sfântă domnea în locul acesta singuratic. Lumina zilei dispăru și, cu repeziciunea caracteristică acelor ținuturi, se lăsă întunericul. În apropierea Ecuatorului nu există amurg.

Cei doi francezi mai stăteau încă sub copaci. N-aveau nici o bănuială că ei înșiși fuseseră spionați în ziua aceea de fiul marabuului.

— Ăsta trebuie să fie bătrânul sfânt, șopti Henri, când fiul își aduse părintele afară din colibă și-l așeză în fața acesteia.

— Cu siguranță, răspunse Richemonte. Ia te uită ce sperietoare de păsări! Se vede că sfințenia asta musulmană nu îngrașă. Ia ascultă, îmi pare că se și roagă!

Ahmed tocmai îngenunchease și rostea rugăciunea aceea în versuri.

— *Mille tonnerres!* exclamă Richemonte. Se roagă în franțuzește. Ăsta e un cântec dintr-acelea din bisericile noastre. Nu-i oare ciudat?

— De necrezut! Sunt convins că dacă l-am putea spiona, am afla lucruri extraordinare. Nu cumva acești musulmani deghizați sunt francezi din naștere?

— Aproape că-ți vine să crezi. Soarele apune . . . peste cinci minute va fi întuneric. Dacă ne-am furișa cu băgare de seamă de partea cealaltă a colibei, am putea auzi tot ce vorbesc. Ia haide!

Porniră. Întunericul care se lăsa repede favoriza întreprinderea lor, astfel că ajunseră aproape neobservați la peretele din spate al colibei. Până acum tatăl și fiul tăcuseră, după ce tânărul rostise rugăciunea. Dar iată că deodată Hagi Omanah ridică puțin capul și zise:

— Cât de strălucitor și-a luat soarele rămas bun de la pământ. Și eu am crezut cândva că viața mea se va sfârși tot atât de minunat. Dar în loc de asta . . . M-am ofilit ca o plantă de care s-au prins viermii.

— Tată, cruță-te! îl rugă Ahmed.

Marabuul nu ținu seama de această rugăminte și urmă cu glas slab:

— Da, viermii mustrării și ai părerii de rău. Fiul meu, există o povară mai grea ca toate, și aceasta e vina.

— Tu n-ai purtat niciodată această povară, tată.

— Oh, cât te înşeli! Eu port o vină grea, fiule, şi numai pocăinţa ar putea-o uşura. Şi cât m-am pocăit. Credinţa creştinească spune că cine-şi mărturiseşte păcatele, îi sunt iertate. Eu nu vreau să iau cu mine vina pe lumea cealaltă, ci vreau să mărturisesc. O să mă spovedesc ţie, fiul meu.

— Cuvintele tale îmi sfâşie inima, tată.

— Cu toate acestea trebuie să bei din această licoare amară, de dragul meu. Vino aici lângă mine şi ascultă ce am să-ţi spun! Poate că inima ta îmi va da iertare.

— O, Allah! Ce-aş putea să-ţi iert?

— Mult, foarte mult, căci am păcătuit şi faţă de tine. Haide, muribundul tău tată îţi vorbeşte. Vrea să priveşti în sufletul lui şi să afli taine de care n-ai nici o bănuială până acum.

Bătrânul se ostenise în tot timpul acesta să scoată un obiect din veşmântul său. Îl întinse fiului şi-i zise:

— Deschide!

— Ce-i înăuntru, tată?

— Un obiect de preţ, care-ţi aparţine.

Ahmed îl desfăcu şi scoase dintr-însul câteva hârtii bine întreţinute. Mai era tocmai atâta lumină încât să poată citi ceea ce era scris pe ele.

— O, Allah, astea-s cuvinte în limba franceză!

— Da — murmură Hagi Omanah. Vei afla acum de ce te-am învățat să vorbești și să scrii limba francezilor și germanilor. Vreau să cunoști motivul pentru care ți-am fost profesor de tot ceea ce francezii cunosc și pricep. Noi îi numim „ghiauri", „necredincioși", dar ei sunt mai înțelepți decât musulmanul care-i disprețuiește. Citește hârtiile acestea, fiul meu! Ele îți vor dezvălui o taină mare.

Tânărul se supuse. Desfăcu prima hârtie, care era prevăzută cu o ștampilă și o iscălitură oficială. Când sfârși, privi uimit la tatăl său și zise:

— Ăsta e actul de naștere al unui copil care se numește Artur de Sainte-Marie?

— Da, răspunse muribundul.

— Tatăl său e baronul Romain de Sainte-Marie de la ferma „Jeannette".

— Da, fiul meu.

— Unde se află această fermă?

— În frumoasa Franță, în apropierea orașului Sedan.

— Acest Romain făcea parte din nobilime așadar. După cum văd de aici, însă, mama acestui copil se numea Berta Marmont. Nu era din nobilime, deci?

— Nu. Era fiica unui simplu cârciumar.

— Și cu toate acestea am auzit că la francezi se căsătoresc numai oameni de rang egal.

— În general așa se întâmplă, totuși sunt și excepții. Dar ia te rog a doua hârtie.

După ce o citi și pe aceasta, Ahmed zise:

— E vorba într-însa de același copil. E actul său de botez. La câteva săptămâni după naștere a fost botezat la Berlin; martori au fost trei membri ai familiei Greifenklau. Ah, tată, ăsta e chiar numele ofițerului care urmează să fie atacat.

— Așa e, fiule. Dar mai citește și celelalte hârtii!

Tânărul citi, apoi zise:

— Acesta e actul de naștere al baronului Romain de Sainte-Marie . . . Celălalt e certificatul de căsătorie cu Berta Marmont . . . Apoi, mai văd aici câteva pașapoarte pe numele tău, și câteva scrisori adresate lui de un notar.

— Întocmai. Și tu, fiul meu, nici nu bănuiești cât de mult te privesc toate aceste documente?

— Pe mine? Ce legătură aș putea avea eu cu ele? N-am fost niciodată la ferma „Jeannette“ sau la Berlin.

— Totuși, ai fost, fiule, căci ești copilul acela care a fost botezat la Berlin, și a căpătat numele Artur de Sainte-Marie.

— *Allah akbar* — Allah e mare! La dânsul nimic nu-i cu neputință, căci el e atotputernic. Dar cum pot fi eu copilul acela?

— Foarte simplu: pentru că eu sunt tatăl tău, acel baron Romain de Sainte-Marie.

Tânărul își împreună mâinile:

— Ce glumă!

— La sfârștul vieții nu-ți arde de glume.

— Nu ești arab din semințiа șammar, ci francez? Și fiica acelui cârciumar e mama mea? Oh, tată, repede, repede! spune-mi dacă mai trăiește?

Marabuul clătină capul cu tristețe, când răspunse:

— Ea nu mai trăiește . . . e moartă.

— Oh, de ce a chemat-o Allah la el? Cât aș fi de fericit dacă aș putea-o vedea pe mama!

— Cu atât mai mare e vina mea, căci eu am fost acela care . . . oh!

Se întrerupse și-și duse mâinile uscate la cap.

— Vorbește, tată!

— Cât îmi vine de greu! O, fiule, aici e locul despre care se spune în *Biblie: Unde arde focul care nu se stinge niciodată și unde muşcă viermele care nu moare deloc.*

Zicând acestea, arătă cu mâinile la cap și inimă.

— Tu și voi toți m-ați ținut drept un favorit al lui Allah și al Profetului, urmă el, și cu toate acestea am fost cu totul altceva . . . Am fost . . . un hoț . . . și un ucigaș.

— Greșești, tată! Tu nu poți fi nici hoț și nici ucigaș.

— Și totuși sunt. Sunt ucigașul . . . mamei tale.

— *Allah kerihm!* Ți-ai ucis propria soție?

— Da! gemu bolnavul.

Artur tresări speriat.

— Spune că . . . s-a întâmplat din greşeală, tată!' strigă el.

— Oh, dacă aş putea spune asta!

— Dumnezeule sfinte, ai făcut-o cu bunăştiinţă?

— Am făptuit crima într-o clipă de furie.

Un suspin de uşurare ieşi din pieptul tânărului.

— Slavă lui Allah! exclamă el. În mânie s-a întâmplat! Profetul spune că omul nu e răspunzător de ceea ce a făcut la mânie.

— Ceea ce zice Profetul nu mă linişteşte pe mine. Cel ce mă va judeca pe mine va fi Dumnezeul puternic al creştinilor.

— Nu m-ai învăţat chiar tu că acest puternic Dumnezeu este, în acelaşi timp, iubirea, mila şi bunătatea? Nu mi-ai spus că în cerul creştinilor e mai multă îngăduinţă pentru un păcătos care se pocăieşte decât pentru nouăzeci şi nouă de oameni drepţi?

— Da, fiule, aşa ţi-am spus. Aceasta a fost singura mea mângâiere în viaţă şi e şi acum singura mea mângâiere în pragul morţii.

— Atunci ai curaj, tată! Încredinţează-mi ce te apasă! Poate că atunci scapi de povara de pe inimă.

— Da, vreau asta. Poate că mă vei putea ierta, şi atunci voi pleca de pe pământul acesta cu nădejdea că şi judecătorul veşnic va fi milostiv cu sufletul meu. Aşază-mi capul ceva mai sus, pe muşchiul acela, şi vino mai aproape, ca să auzi totul!

Întunericul nopții se așternuse peste câmpie și munți, dar era acel întuneric al tropicelor, presărat cu milioane de stele; dinspre crengile copacilor adia o răcoare binefăcătoare, ce se amesteca cu mireasma caracteristică deșertului.

Marabuului îi venea greu să-și înceapă spovedania și fiului îi era inima nespus de grea. Văzuse în tatăl său un sfânt, și acum va afla că dânsul era nu numai un om de rând, ci și un criminal . . .

Cei doi spioni auziseră fiecare cuvânt. Folosindu-se de pauza scurtă care se produse, Henri se adresă lui Richemonte:

— Ai auzit?

— Da.

— Nu-i marabu, nici mahomedan, ci creștin.

— Da.

— Și are pe cuget o crimă.

— Îl cunosc. Acest venerabil Hagi Omanah e un vechi cunoscut de-al meu.

— Un vechi cunoscut? Care vasăzică te cunoaște din Franța și tu pe dânsul la fel?

— Și încă bine de tot. Se prea poate să povestească acum și despre mine ceva ce nu ți-am putut încredința încă. Sper că vei ține totul închis în tine, ca într-un mormânt. Împotriva unei trădări, voi ști să mă pun la adăpost. Cu astfel de lucruri nu glumesc.

— Mă amenințI?

— Ia-o cum vrei! De altminteri voi ști să răsplătesc cum se cuvine discreția ta. Poate astăzi încă. Am un plan. Seara asta trezește idei moarte de mult. Odinioară, pe când erai copil încă, aveam gânduri mari cu tine. Nu mi-au reușit însă. Poate că acum va fi posibil ceea ce nu s-a putut realiza atunci.

— Mă faci curios.

— Pst! Ascultă, vorbește marabuul! Fii liniștit!

Hagi Omanah răsuflă adânc și începu:

— Ți-am povestit multe despre Napoleon, marele împărat al francezilor.

— Da. El e respectat chiar și de arabi, care-l numesc Sultan el Kebir, adică „Sultanul cel mare".

— Da, a fost într-adevăr mare. Dar și el era un muritor. Eu nu l-am iubit, ba într-un rând am lucrat chiar împotriva lui. Dar asta nu mi-a adus totuși nici un folos. Tot un biet fugar am devenit.

— Te-au alungat din patrie?

— „M-au?" Oh, dacă aș putea spune asta! Doar eu însumi sunt vinovat că am fost nevoit să mă ascund.

Trase pentru o clipă perdelele subțiri ale pleoapelor peste ochi ca și cum ar fi vrut să se afunde în împărăția amintirilor.

— Eram tânăr, bogat și plin de speranțe. Mă numeam baronul Romain de Sainte-Marie. Aveam o mamă bună și iubitoare, dar posedam o inimă nestatornică, eram ușuratic și a-

veam un caracter căruia-i lipsise prilejul să se întărească la școala vieții.

Mai trase o dată aer în piept și urmă:

— Am cunoscut o fată, căreia i-am dăruit iubirea mea: Berta Marmont, mama ta. La început n-aveam de gând să fac dintr-însa soția mea. Dar ea era curată și cumsecade. Asta m-a atâțat. Am hotărât s-o am cu orice preț. Mama mea era o femeie bună, dar mândră. Ea m-a oprit să vin în contact cu o fată săracă din popor.

— Și ai ascultat-o?

— Împotriva unei iubiri atât de puternice, nici interzicerea celei mai bune mame nu are vreo putere. Am hotărât deci să mă însor în taină cu Berta, dar s-a întâmplat ceva care a schimbat totul dintr-o dată. O rudă îndepărtată a venit la noi în vizită, ea aduse cu sine o fiică, o fată atât de frumoasă, încât imediat toate simțurile mele începură să freamăte.

— Cum o chema pe aceasta?

— Margot Richemonte. Eram atât de vrăjit de ea, încât din prima clipă nu m-am gândit la altceva, decât s-o cuceresc. Dar după foarte scurt timp am aflat că iubirea mea era fără speranță. Ea era logodită cu un ofițer german, care venise cu trupele nemțești în Franța, ca să-l învingă pe Împărat, pe Sultan el Kebir.

— Ea iubea pe un dușman al patriei?

— Da, însă nu un dușman al nostru, căci și mama avea sânge german în vine, și nu fu-

sesem învățat să-i urăsc pe nemți. N-am izbutit să-l urăsc pe bărbatul acela, căci era un om ce impunea respect.

— Cum se numea?

— Hugo de Greifenklau.

— Greifenklau? Ăsta e numele acelui ofițer care urmează să fie atacat.

— Da. Venise la noi să-și viziteze logodnica. În aceeași zi fu găzduit și Împăratul la ferma „Jeannette". El o văzu pe Margot și se îndrăgosti de ea. Voia s-o lege de dânsul, dar fata fugi cu logodnicul ei. Ea avea însă un frate, care era tocmai contrariul ei. Porni o adevărată vânătoare după dânsa, ca s-o aducă înapoi Împăratului, dar nu izbuti. Fugarii fură descoperiți, dar în vremea asta împăratul pierduse bătălia de la Waterloo, trebui să fugă și apoi fu prins și transportat de englezi pe insula Sfânta Elena. Greifenklau fu grav rănit, dar cu timpul se vindecă, plecă la Berlin și Margot Richemonte deveni soția sa. Fu nevoit să-și dea demisia din armată, căci lovitura ce-o căpătase la cap îi atinsese creierul și, drept urmare, se alese cu o slăbire a memoriei. Nu-și putea aduce aminte de tot ce se petrecuse cu puțin timp înainte de rănirea sa. Făcuse servicii însemnate patriei sale și astfel fu răsplătit pentru aceasta, încât nu mai trebuia să aibă nici o grijă de viitor.

— Dar ce-ai făcut tu cu iubirea aceea mare, pe care o avuseseși pentru Margot?

— Eram tânăr și superficial și nu-mi fu greu

să mă resemnez. M-am întors deci la iubirea dinainte, la Berta Marmont. Devenisem încăpățânat și făcui jurământ să nu mă mai despart de ea. Zadarnic a încercat mama să mă abată. Am opus o împotrivire înverșunată.

— Și ea a cedat?

— Nu. A făcut ce-a făcut ca Berta să dispară și atunci m-am despărțit de mama, pornind în lume.

— *Allah il Allah!* Singur? Fără aceea pe care o iubeai?

— Fără ea. Dar i-am descoperit urma.

Bolnavul închise ochii, de parcă l-ar fi orbit strălucirea stelelor. Abia după câteva minute îi deschise iar și șopti:

— Mama era bogată. Am luat cu mine toți banii pe care i-am găsit. M-am dus și la Paris, unde am încasat în contul mamei sume mari și am mai luat prețioasele bijuterii de familie, care erau marea avere a casei noastre.

— Și ce-a făcut mama ta?

— Nimic. Mi-a lăsat tot ce am furat. Dar după ce a aflat unde mă aflu, mi-a trimis vorbă că nu mai sunt copilul ei și nu o voi mai vedea niciodată.

— Sărmane tată! Și blestemul ei s-a împlinit?

— Da, fiule.

— N-ai implorat-o niciodată să te ierte?

— Am încercat, dar nu m-a lăsat să mă apropii de ea. I-am adus înapoi cea mai mare parte din ceea ce îi luasem, dar am fost totuși

respins. Nu voia să mă vadă și nu voia să mai ia îndărăt nimic, deși mă despărțisem de Berta.

— Ah! N-ați rămas împreună?

— Nu, fiule. La Berlin mi s-a născut un fiu. Nași au fost Margot Greifenklau și mama lui Margot. Am făcut o fotografie a copilului, pe care am trimis-o mamei, dar ea mi-a înapoiat-o. Faptul m-a îndurerat mult și soția mea a suferit de pe urma aceasta. Fiul nostru erai tu. Nașterea ta a costat-o pe aceea care ți-a fost mamă frumusețea și sănătatea, iar eu am încetat s-o mai iubesc.

— Biata mea mamă!

— Încetul cu încetul am dat vina pe ea pentru tot ce făcusem și suferisem. Am neglijat-o și i-am făcut imputări. Din zi în zi ea deveni mai nefericită și într-o seară, când m-am întors acasă, dispăruse.

— Allah! Unde?

— Multă vreme n-am știut.

— Singură?

— Nu, te luase și pe tine. Am fost crud față de ea, însă de tine era prins tot sufletul meu, căci tu erai imaginea mea fidelă. La tine nu puteam renunța, trebuia să te recapăt. Și atunci am pornit cercetări.

— N-a plecat în Franța?

— Ba da. I-am descoperit urma, dar nu numai a ei, ci și a unui om în a cărui tovărășie n-aș fi bănuit-o niciodată pe Berta.

— Cine era omul acela?

— Căpitanul Richemonte, care voise s-o dea pe propria-i soră lui Napoleon Bonaparte. Cum dăduse el de Berta! Ce intenții avea cu ea?

Din anumite motive, pe care nu le-am putut afla, Richemonte fusese îndepărtat din corpul ofițeresc și plecase mai întâi în Germania. Îl căutase la Berlin pe Greifenklau, ca să se răzbune pe el, dar probabil că nu găsise prilejul pentru aceasta. Atunci a întâlnit-o pe Berta, pe care o cunoștea de la ferma „Jeannette". Află că ea era soția mea și trăia rău cu mine. Unui om cu defectele lui nu-i fu greu s-o convingă pe femeia chinuită de mine să mă părăsească. O duse la Marsilia, făgăduindu-i că-i va găsi acolo o ocupație. Ajunseră amândoi în marele port numai cu două zile înaintea mea.

— Ai găsit-o?

— Da. El ieșise în oraș, numai Berta era acasă, la hotelul unde trăsese.

— Locuiau împreună?

— Nu. Berta n-ar fi putut deveni niciodată iubita unui alt bărbat; ea îl urmase numai pentru că el îi oferise o slujbă la niște rude. Asta a fost totul.

— Avea Richemonte rude la Marsilia?

— După câte știu eu, nu. Cine știe cu ce gând rău îmi răpise soția și copilul. N-am putut afla asta niciodată.

— Cum te-a primit mama mea?

— A fost speriată, dar s-a recules repede. Am rugat-o să se întoarcă înapoi la mine, dar ea a refuzat. Atunci am amenințat-o, însă și

asta a rămas fără efect. I-am cerut să-mi dea copilul cel puțin, la care ea mi-a răspuns că mai bine s-ar omorî decât să se despartă de tine, fiule.

— Ce nenorocire! Biata mamă! Biet tată!

— Nu te-am putut recăpăta nici prin rugăminți, nici prin amenințări. Ca o leoaică ce-și apără puiul s-a așezat înaintea pătuțului . . . Pe masă era un cuțit ascuțit . . . ea puse mâna pe el și mă amenință cu înjunghierea, dacă mă voi folosi de forță. Am luat-o în râs și am prins-o de mână, ca s-o îndepărtez de lângă tine. Ea se apără și atunci s-a iscat o luptă între noi. Văzând că nu mi se poate împotrivi, dânsa se folosi de cuțit, pe care mi-l înfipse în braț. Enervat, în dorința de a te avea, de împotrivirea Bertei și de rana pe care mi-o făcuse, îi smulsei cuțitul din mână și, în culmea furiei, izbii . . . Ea scoase un țipăt și se prăbuși la pământ, lovită în inimă.

— Ah, *Allah il Allah!* Ce îngrozitor! Și după aceea?

— După aceea, te-am luat pe tine, fiule, te-am învelit bine și am părăsit odaia, a cărei ușă am încuiat-o, punând cheia în buzunar.

— De ce-ai făcut asta?

— La înapoierea sa, voiam ca Richemonte, precum și personalul de serviciu, să creadă că Berta se dusese la culcare. În felul acesta câștigam timp pentru fugă. În primul rând trebuia să ajung neobservat la camera mea de hotel.

Avui noroc. Tu dormeai în brațele mele și din partea ta n-aveam să mă tem de vreo trădare. Întâmplarea făcu să aflu că în același hotel cu mine locuia un barcagiu din Ajaccio, care urma să plece spre casă chiar în noaptea aceea. L-am rugat să mă ia și el primi, pentru că aveam bani și hârtiile în regulă.

— Ce s-a întâmplat a doua zi dimineață, când a fost găsit cadavrul?

— Asta am aflat-o în Corsica. Mama fusese înjunghiată și copilul lipsea. Din bunurile ei nu dispăruse nimic. Cine putea fi făptașul? Nimeni altul decât tatăl, de la care ea fugise. Se făcură cercetări și astfel se află că, într-adevăr, am urmărit-o. Nu mai exista, deci, nici o îndoială. Nu mă mai puteam înapoia în patrie, și am plecat deocamdată în Sicilia.

Vorba îl slăbea pe bolnav din clipă în clipă. Era epuizat și abia după câtva timp izbuti să urmeze:

— Astfel hoțul deveni un ucigaș și ucigașul un Ahașver rătăcitor, fără patrie, pe care Zeița Răzbunării îl urmărea din loc în loc. Aflai că se descoperise fuga mea la Ajaccio și de acolo mă căutară mai departe. Am plecat, deci, în Egipt. Eram abia de puțin timp acolo, când auzii că se și știa că fusesem în Sicilia. Ca să mă pun la adăpost, trebuia să mă despart de tine. Trebuia să treci drept un copil de musulman, astfel că, în disperarea mea, te-am dus pe pragul unuia din leagănele de copii, care pe vremea aceea funcționau pe lângă unele mos-

chei din Cairo. Am așteptat ascuns, până te-au găsit și te-au ridicat, apoi am pornit-o în susul Nilului și am trecut granița Nubiei. Acolo am rămas timp de doi ani. În vremea asta am învățat să vorbesc arăbește ca un băștinaș. Eram în siguranță numai dacă mă dădeam drept un arab născut, un adevărat credincios. Astfel am făcut și nu m-au bănuit niciodată.

— Acum mi se trezește amintirea, tată. Mă văd la niște bătrâni bărboși, într-o curte unde domnea o căldură nemiloasă, înconjurată de un zid înalt, și în care mai erau mulți copii.

— Acesta e zidul de pe lângă moschee, fiule. M-am înapoiat la Cairo și te-am căutat. Am spus că nu am copii și aveam de gând să adopt unul. Făcând un dar moscheii, mi se îngădui să-mi aleg un copil. Te-am recunoscut și mi s-a mai dat și rochița pe care o purtaseși când te-au găsit, și pe care am cumpărat-o de la un negustor evreu din Cairo. Era vremea marelui pelerinaj la Mecca. M-am alăturat și eu, căci de acum încolo voiam să trăiesc numai pentru tine, și asta o puteam face numai dacă eram în deplină siguranță, ca musulman veritabil.

La Mecca am rămas cu tine cinci ani încheiați, ca să cunosc temeinic legea mahomedană. Apoi însă a început să mi se facă dor de un loc, unde să-mi fie cu putință să aud din când în când ceva de acasă. Am părăsit deci Arabia și m-am înapoiat în Egipt, de acolo, prin pustiu, în Tunisia și mai târziu în Algeria.

În Mecca purtasem un nume arab. Pe numele acesta îmi făcuse certificatele mutaşeriful. Purtam atârnat de gât *Coranul* din Mecca şi la brâu sticluţa cu apa sfântă din fântâna Zem-Zem; aveam multe relicve din oraşul sfânt şi din Medina. Pretutindeni treceam drept un hagiu foarte evlavios. Necazurile şi regretele m-au slăbit, soarele îmi pârlise chipul. Purtam chiar turbanul verde al coborâtorilor Profetului, ceea ce în Algeria puteam cuteza, la Mecca însă nu. În patrie făcusem unele studii de medicină. Pe munţii de aici creşteau sute de plante vindecătoare, pe care am început să le strâng şi să le experimentez. Curând am devenit binefăcătorul multor triburi. Se putea oare o soartă mai bună pentru un rătăcit?

— Nu, tată.

— Ai dreptate, fiule, şi-ţi mulţumesc. Mi-am clădit coliba asta şi am rămas ceea ce sunt. Voiam să fii urmaşul meu şi să nu afli niciodată cine am fost şi cine eşti tu, de fapt.

— Şi totuşi mi-ai spus-o.

— Fiul meu, gândurile şi hotărârile omului sunt ca firele de păr care au căzut pe nisip. Cea dintâi adiere de vânt le ia cu dânsa. Eu eram tatăl şi ocrotitorul tău. Acum însă plec din lumea asta şi tu rămâi singur. Pe cine să iubeşti şi cine te iubeşte? Vei trăi printre musulmani, respectat cum sunt puţini, dar inima ta nu va trebui să găsească cuvinte. Eu te-am adus în pustiu şi trebuie să te trimit înapoi, acolo de unde se trage viaţa ta.

— Să părăsesc mormântul tău, tată? Niciodată!

— Totuși! Binecuvântarea și spiritul meu vor fi cu tine. Tatăl tău stă înaintea ta, sufletău său e înecat de lacrimile regretelor amare, iar inima sa strigă după un cuvânt de iertare. Colo sus strălucesc stelele lui Dumnezeu; ele trimit în jos dragoste și milostenie. Îmi cunoști faptele. Blesteamă-mă sau iartă-mă, după cum îți poruncește Cel Atotștiutor.

Bătrânul își împreună mâinile și astfel așteptă cuvântul pe care-l dorea rostit de buzele fiului. Acesta suspină din adâncul inimii și-l îmbrățișă pe muribund.

— Dumnezeu e iubirea, tată. El nu ți-o ia în nume de rău, ci te-a iertat.

— Dar tu?

— Și eu. Durerea mea pentru despărțirea de tine e nemărginită, dar de o mie de ori mai mare e dorința de a lua vina de pe tine. Poți pleca mângâiat din lumea aceasta . . . acolo sus nu vor fi imputări pentru tine.

Muribundul scoase un suspin lung de ușurare. La lumina stelelor se putea vedea zâmbetul de fericire care se așternuse pe chipul său.

— Îți mulțumesc, fiule, oh, îți mulțumesc! Acum mor liniștit, căci am găsit îndurare. Sapă sub culcușul meu din colibă și vei găsi acolo însemnările mele, care te vor îndreptăți să iei bijuteriile și restul banilor pe care le-am furat. Du-te la ferma „Jeannette“ și vezi dacă găsești acolo îndurarea pe care am găsit-o eu la tine.

Fiul continua să-şi ţină tatăl îmbrăţişat.

— Fiul meu, scumpul meu fiu! Când voi fi mort, aşază-mă în colibă şi zideşte intrarea, înainte de a pleca. Numai sus să laşi o mică deschizătură spre răsărit, ca să cadă în fiecare zi o rază a soarelui care răsare în mormântul omului a cărui viaţă a fost încălzită şi luminată de atât de puţine raze de fericire.

— Aşa voi face, tată.

— Şi, acum, ultima mea dorinţă, fiule. Abia mai pot vorbi. Ai spus înainte o rugăciune . . . Mai spune o dată rugăciunea aceea despre viaţă şi . . . moarte!

— Am s-o spun, bunul meu tată.

— Ridică-mă! Sprijină-mi puţin spatele . . . de colibă . . . Vreau să mai privesc o dată bolta cerului.

Artur îi făcu pe voie. Apoi îngenunche şi îşi împreună mâinile. Făcu eforturi mari să-şi înăbuşe suspinul şi începu să se roage cu voce tare, tremurândă:

Binecuvântat de tine,
mă grăbesc să merg în întâmpinarea liniştii;
lăudat fie numele tău.
Viaţa şi sfârşitul meu
Îţi aparţin. În mâinile tale,
Tată, îmi încredinţez spiritul!

Cuvintele răsunau cu forţă, urcând până în vârfurile copacilor şi coborând de pe înălţimile muntelui. Era o rugăciune de moarte, creştină, în inima unei ţări mahomedane.

— A . . .min! se auzi o șoaptă parcă venită din zid.

Apoi se făcu liniște. Cel ce se rugase nu se clinti. Artur aștepta ca tatăl lui să-l strige, să-i mai spună un cuvânt; zadarnic. Atunci, în cele din urmă, se ridică și se duse la el. Îngenunche lângă acesta.

— Tată, dragă tată!

Nici un răspuns. Ocrotitor, luă mâinile adormitului în ale sale. Mai pâlpâia în ele o urmă de căldură a vieții, dar, curând, se răciră de tot.

— Allah! Atotmilostivule! A murit! Fii îndurător cu el, acolo Sus, și cu mine, aici, în singurătatea mea!

Apoi se aruncă pe jos, lângă cel mort. Domnea o tăcere adâncă de jur-împrejur. Doar printre ramuri se auzea un foșnet ușor, ca și cum un suflet și-ar fi întins aripile, pregătindu-se pentru zborul spre patria veșnică.

Richemonte îi trase un un ghiont tovarășului lui de drum.

— Hai! șopti el.

— Unde?

— Mergi tot în spatele meu. Dar cât se poate de încet, să nu ne audă.

Se strecurară tiptil, îndepărtându-se de colibă și îndreptându-se spre marginea luminișului. Acolo, căpitanul îl înhăță pe celălalt de mână și îl trase în întunericul adânc al pădurii.

— Așa! spuse el, oprindu-se în sfârșit. Acum ne-am îndepărtat suficient de mult. Să fii nevoit să stai atâta timp fără să vorbești cere un efort deosebit. Ai auzit tot?

— Fiecare cuvințel. Pe toți dracii, cine s-ar fi gândit la așa ceva!

— Hm! Când am auzit că individul vrea să se spovedească, am bănuit o bună parte din ceea ce ne-a fost dat să auzim.

— Și totul e adevărat? Împăratul chiar a fost îndrăgostit de sora ta?

— Nebunește!

— Și tu ai îndrăznit, într-adevăr, să te duci în Germania, la Berlin?

— Firește! În Franța nu mai era posibil să rămân.

— Și ce voiai?

— Hm! Voiam să schimb câteva cuvinte cu Greifenklau, dar Satana mi s-a tot așezat în drum, încât n-am putut să ajung la el, așa cum intenționam. Atunci l-am descoperit pe acest nerod de Sainte-Marie cu și mai prostănaca lui Dulcinée. Firește, lucrul acesta mi-a convenit în cel mai înalt grad.

— În ce măsură? Din cauza banilor lui?

— Și din această cauză! Mai târziu, urma să fie ai mei. Dar mai întâi, îl vizam pe fiul lui.

— Copilul? Nu înțeleg. Banii și bijuteriile mi-ar fi plăcut mult mai mult!

— Asta-i o dovadă în plus că ești un cap sec.

— Ei, aș! Nu văd cine știe ce mare înțelepciune în faptul de a lăsa să-ți scape un om cu sute de mii de franci, și în schimb să te mulțumești cu un sugar, care nu-ți poate aduce decât necazuri și griji. Berta aceea s-a declarat îndată dispusă să meargă cu tine?

— N-a fost nevoie s-o conving prea mult. Îl ura pe soțul ei și se silea să plece de lângă el, ca să-și ducă copilul cât mai departe de el. A fost deci o lovitură mare pentru mine când i-am găsit cadavrul fără țânc.

— Dar ce gânduri aveai cu acesta?

— Întreabă-mă mai curând ce voiam atunci cu tine.

— Ce legătură am eu cu această poveste?

— E destul de simplu, cred. Pe vremea aceea nu mai aveai nici tată, nici mamă.

— Din nenorocire. Am fost chinuit şi lăsat să mor de foame de o mătuşă bătrână. Asta numea dânsa educaţie.

— Am mers atunci la această mătuşă şi am rugat-o să mi te dea mie . . .

— Ea a primit fără multă vorbă, după cum mi-a povestit mai târziu.

— I-am făcut propunerea, foarte bine primită, de a te înfia; în felul acesta scăpa de tine.

— Din păcate, n-a scăpat însă. Ani îndelungaţi n-ai mai dat pe acolo. Pentru ce? Te-am întrebat de multe ori asta, dar n-am primit răspuns.

— Tăcerea mea avea motivele ei. Acum însă vreau să vorbesc.

— Vorbeşte! Sunt curios ce voi afla.

— Atunci află că voiam să-ţi devin într-adevăr tată, ca să mă pot împărtăşi şi eu din ceea ce ţi-ar fi revenit mai târziu.

— *Parbleu!** Vorbeşti aşa ca şi cum aş fi avut să mă aştept la vreun principat.

— Chiar dacă nu era vorba de un principat, totuşi era o baronie.

— Aiurezi.

— Îmi dau seama totdeauna de ceea ce spun şi fac. Îţi voi încredinţa astăzi planul meu, căci. . . după atâţia ani de zile, el reînvie acum. Dar sper că-ţi vei ţine gura. Mă înţelegi?

---

* Drăcia dracului (franc., *n.ed.*).

— Dacă e vorba de o baronie, voi ști să tac.

— Atunci ascultă! Acestei Berta voiam să-i procur o ocupație oarecare, după cum ai și auzit. Ar fi fost o slujbă în care ar fi trebuit să se despartă, aparent, numai pentru câtva timp de copil.

— Și dânsa ar fi primit?

— M-aș fi priceput eu s-o conving. Firește că ar fi trebuit să dea copilul în îngrijirea cuiva. Și știi cui?

— Habar n-am.

— Nimănui alteia decât mătușii tale.

— Drace! Ăsteia? De ce tocmai ea?

— În primul rând Berta ar fi dispărut.

— Ah? Cum?

— Treaba mea! După aceea ar fi dispărut și plodul ei.

— Dar cu ce scop?

— Prostule! Tu i-ai fi luat locul. Hârtiile existau. Cine ar fi putut dovedi care din cei doi copii e adevăratul moștenitor al baroanei?

„Prostul" scoase o fluierătură de mirare.

— Zău? exclamă el. Vecinii ar fi putut-o dovedi, căci mă cunoșteau foarte bine și o cunoșteau și pe bătrână.

— Bătrâna și-ar fi schimbat domiciliul. Totul fusese aranjat. Aș fi înfiat un baron de Sainte-Marie. În Franța se poate asta, pe când în alte țări e ceva mai greu.

— Ce plan, ce plan! Păcat că nu s-a ales nimic de el.

— M-a împiedicat crima aceea și dispariția copilului.

— Dar de ce m-ai adoptat totuși mai târziu?

— Da, de ce? N-am avut niciodată în viață o înclinație pentru cineva. Numai pentru tine se trezise în inima mea, încetul cu încetul, un fel de sentiment de apropiere, nu prea mare, dar totuși suficient.

— Mulțumesc.

— N-ai pentru ce. Așadar, te-am adoptat, totuși, și astăzi ești în același timp vărul și fiul meu. Poate că am făcut asta, pentru că speram să mai pun mâna pe individ.

— Și el a dispărut! Aș fi putut fi baron astăzi!

— Ceea ce n-a fost atunci cu putință, se poate întâmpla acum.

— Mă faci curios.

— Nu pricepi? Un glonte sau o împunsătură de cuțit e tot ce-ar fi necesar.

— Drace! Acum începe să priceapă „prostul" de mine.

— E și de dorit. Întocmai cum plănuisem atunci, tânărul baron trebuie să dispară. Un singur glonț e de ajuns.

— E adevărat. Hârtiile sunt aici: act de naștere și de botez, toate hârtiile de identitate ale tatălui, apoi banii și bijuteriile.

— Asta-i suficient. Ai aproape aceeași vârstă, ai trăit în pustiu, vorbești arăbește și cunoști acum tot trecutul tatălui tău, adică al baronului Romain de Sainte-Marie.

Celălalt tăcu. Richemonte se feri să-l tulbure. Știa că sămânța împrăștiată va încolți cu o repeziciune uimitoare.

Socotise bine, căci tovarășul său spuse în cele din urmă:

— Individul ăla de colo ar putea fi înlăturat repede. Dar greutățile din patrie! Singur nu pot îndeplini asta.

— Te ajut eu. Pun însă condiția să nu lucrez degeaba.

— Asta e de la sine înțeles.

— Dar trebuie să lucrăm repede. Ai auzit că vorbea despre Greifenklau acela?

— Da. De unde puteau ști?

— Nu cumva ne-o fi spionat tânărul în pădure?

— Tot ce se poate.

— Atunci e probabil că se va grăbi să-i prevină pe Greifenklau și pe cei din tribul Beni Aissa.

— Asta ar fi rău.

— Ce ne împiedică pe noi să nu-l lăsăm să-l ducă pe bătrân în colibă, să-și ia lucrurile și să plece imediat, în timp ce noi ne sfătuim aici în voie? Trebuie să lucrăm repede! Haide!

— Stai! Înainte de asta, încă ceva. Îți spun de la început că fără îndeplinirea acestei condiții nu vreau să știu nimic de toată povestea. E vorba de Liama.

— Mereu fata aceea! Ce vrei să faci? Acum lucrurile stau altfel decât înainte cu două ceasuri.

— Iubirea mea însă a rămas aceeași.

— Omule, bagă-ți mințile în cap!

— Vreau s-o am.

— Cu neputință! Doar nu te poți arăta ca pretendent la baronie și apoi, când ți se va fi acordat, să te căsătorești cu această beduină pe jumătate sălbatică.

— Nici nu e nevoie. Mă căsătoresc cu ea aici.

— Ea te cunoaște ca fiul meu, Mahmud Ben Ali. Tânărul Sainte-Marie, însă, trebuie să se dea drept Ahmed Ben Hagi Omanah. Acest nume e trecut cu siguranță în însemnările marabuului.

— Asta presupun și eu. Totuși, când Liama va fi soția mea, va trebui să se supună voinței mele. În drum spre Franța va deveni din doamna Mahmud Ben Ali, doamna Ahmed Ben Hagi Omanah.

Richemonte își dădu seama că nu-l putea abate pe vărul său. Trebuia lucrat repede. De aceea se prefăcu că cedează și zise, după ce stătu puțin pe gânduri:

— Facă-se voia ta, dar te rog dinainte să nu cumva să dai vina pe mine pentru urmările neplăcute ce-ar putea rezulta dintr-asta. Hai să mergem!

Dădu să părăsească locul, dar celălalt îl prinse de braț:

— Cine să-l ajute să dispară, tu sau eu?

— Firește că tu. Eu mă voi feri să scot pentru altul castanele din foc și să-mi ard degetele. Înainte eram gata să slobozesc un glonte

în individ, dar, cum stau lucrurile acum, renunț la asta de dragul Liamei tale.

— De dragul ei? Nu pricep.

— Și totuși e foarte simplu de priceput. Ea știe că nu ești fiul marabuului. Poate trăda totul și, în cazul acesta, vreau cel puțin să nu fiu eu acela căruia să i se pună în cârcă executarea acestui Artur.

— Bine! Atunci voi trage eu glontele. Pentru această femeie fac orice. Dar nu ne va trăda.

Richemonte râse în sinea sa. În nici un caz n-ar fi luat asupra sa uciderea victimei. Avea tot interesul să aibă în viitorul baron de Sainte-Marie o unealtă docilă, și asta era cu putință numai dacă l-ar putea intimida cu amenințări.

Se strecurară printre copaci, până ajunseră iar la luminiș. Acolo Richemonte se aplecă la pământ și se târî încetișor spre colibă. Celălalt îl urmă. La jumătatea drumului se opriră deodată. Dinăuntrul colibei ieșea o rază slabă de lumină.

— Asta e bine pentru noi, zise căpitanul. El e înăuntru. Ne putem apropia fără să ne târâm în patru labe. Are lumină. În felul acesta ai o țintă bună.

Se apropiară până la zidul colibei, de care era sprijinit încă marabuul mort. Îl înconjurară și ajunseră în fața intrării, de unde puteau cuprinde cu privirea interiorul colibei. Un vas mic de pământ, umplut cu ulei și în care era vârât un fitil, închipuia o lampă, a cărei lumină

era îndestulătoare pentru a se putea recunoaște obiectele din interior. Fiul mortului dăduse de o parte culcușul și era ocupat să sape pământul cu un soi de lopată. Atunci auzi îndărătul său cuvintele:

— *Mesalcheer* — bună seara!

Se întoarse și văzu doi beduini înarmați stând în prag. Speriat la început, se reculese însă repede.

— *Allah jumessikum!* Ce vreți?

— Am venit să stăm puțintel de vorbă cu tine, răspunse Richemonte.

— Apropiați-vă.

Intrară și fostul căpitan întrebă imediat, arătând spre groapă:

— Ce faci acolo?

— Sap groapa pentru mortul care zace afară.

— Cine e acest mort?

— Tatăl meu, evlaviosul marabu Hagi Omanah.

— Minți!

— Eu nu spun minciuni.

— Și totuși minți.

— Nu vă cunosc. Sunteți străini, de aceea vă iert. Un bărbat din vreun trib de pe aici ar vorbi altfel. Dar nici vouă nu vă este îngăduit să jigniți un om sub acoperișul căruia ați intrat. Cadavrul unui marabu sfințește locul unde se află, voi însă îl profanați.

Vorbise cu gravitate, fără teamă. Richemonte însă răspunse în același fel ca înainte:

— Repet că minți. Îl cunosc pe omul al cărui cadavru l-am văzut stând acolo afară.

— Dacă-l cunoști mai bine decât mine, care sunt fiul său, atunci spune-mi cine e.

— Acum nu mai e decât praf și humă. Odinioară a fost însă baronul Romain de Sainte-Marie, zise Richemonte, în franțuzește.

— Allah!

— Ucigașul propriei sale soții.

Ochii lui Artur se măriră de groază.

— Care a jefuit-o pe propria sa mamă.

— Cine sunteți voi? exclamă tânărul.

— Eu sunt acela despre care ți-a povestit mai înainte.

— Ah! Ne-ați spionat, așadar?

— Da. Ți-ai întipărit numele Richemonte? Eu sunt acela.

— Dumnezeu să mă ocrotească!

— Da, Dumnezeu să te ocrotească! zise celălalt. Dar nu va fi în măsură.

Făcu un semn. În timpul acestei discuții. Henri se apropiase, cu pistolul pregătit în mână. Îl ridică repede și apăsă pe trăgaci. Împușcătura sfâșie tăcerea nopții. Artur de Sainte-Marie se prăbuși la pământ, cu țeasta sfărâmată.

Căpitanul se aplecă și-l examină.

— Minunat, Henri! zise el. Glonțul i-a pătruns până în creierul mic. A murit îndată și fără dureri.

Ucigașul întoarse capul în lături. Nu cuteza să arunce o privire asupra victimei sale.

— Zici că am nimerit bine? întrebă el, ca să spună ceva. Atunci du-l afară! Nu vreau să-l văd în fața ochilor. Gaura asta din cap, pumnii strânși, ochii aceștia grozavi . . .

Se cutremură.

— Inimă de iepure! Pune mâna și tu!

— Fă-o singur!

— Bine. Înainte însă, să-i luăm hârtiile. Eu n-am de ce să mă tem sau să mă îngrozesc, căci nu eu l-am împușcat. Sunt nevinovat de sângele vărsat.'

Cuvintele acestea îl atinseră pe celălalt ca o lovitură de măciucă.

— Ești nevinovat? întrebă el. N-ai pus tu la cale toată tărășenia?

— Dar ce, trebuie să faci tot ce-ți spun alții? Fiecare poartă răspunderea faptelor sale. Temeiurile stau în el însuși, chiar dacă îndemnul a venit de zece ori din afară. Și apoi, nu vreau să mai aud că eu sunt acela care te-a îndemnat la această crimă.

Apucă mortul de brațe și-l târî pe spate afară, în fața ușii. Când intră înapoi, examină groapa și porunci celuilalt:

— Ei, ce mai ții pistolul în mână? Mirosul sângelui ți-o fi răpit mințile. Haide, sapă mai departe, tinere!

Celălalt se supuse, fără să încerce a se împotrivi, vârî arma în buzunar, luă sapa și începu să lucreze. După puțin timp lovi ceva tare, și atunci ieși la iveală o oală mare, acoperită cu un capac de lut.

Richemonte o descoperi. Ieşi la iveală un caiet de hârtie destul de gros. Richemonte îl lumină şi-l răsfoi.

— Însemnările bătrânului păcătos, zise el. Sunt cuprinse într-însele zilele începând de la aceea când a părăsit ferma „Jeannette", până cu câţiva ani înainte de moartea sa. Mai departe!

Sub hârtie se afla o cârpă veche de lână. Când aceasta fu îndepărtată, celor doi le scăpă o exclamaţie de surprindere. Erau acolo bijuterii încrustate cu perle şi alte pietre preţioase, iar restul oalei era umplut cu guinee englezeşti.

— Drace, asta e mai mult decât mă aşteptam! exclamă Richemonte.

— O întreagă avere, încuviinţă celălalt, privind conţinutul oalei cu ochi scânteietori.

Vru să întindă mâna spre ea, dar căpitanul îl opri.

— Stai, tinere! Pentru moment asta nu e încă pentru tine.

— Cum, nu sunt Ahmed Ben Hagi Omanah, baronul de Sainte-Marie?

— Abia trebuie să devii.

— După aceea totul e proprietatea mea.

— Firește. Până atunci însă voi lua totul în păstrarea mea. Te cunosc eu: îndată ce te vezi cu bani în buzunar, aceştia capătă aripi. Ai fi în stare să atârni de gâtul Liamei tale tot ce e aici. Îţi îngădui să te aşezi jos, ca să numeri împreună cu mine. De luat însă nu vei lua

nici una din piesele de aici. De ceea ce avem nevoie pentru moment, am căpătat la Biskra.

— Dar ce se va întâmpla cu această comoară?

— Va fi îngropată, până vom termina cu Greifenklau. Apoi o luăm și ne întoarcem în Franța, pentru a vedea dacă împrejurările de acolo sunt prielnice întreprinderii noastre.

— N-ar fi bine să închidem deschizătura ușii? O surpriză nu e deloc exclusă.

— Aș! Cine să vină aici? Afară stau cei doi morți, unul de-o parte, altul de cealaltă. Ei păzesc atât de bine, încât nimeni nu se poate apropia. Hai să ne punem pe lucru, tinere!

Bijuteriile se compuneau din multe obiecte și reprezentau o avere. Numărând apoi banii, cei doi ucigași constatară că erau peste trei mii de guinee.

— Marabuul ăsta sfânt a fost un mare escroc, zise Richemonte. N-a fost deloc modest la hoție.

— E de mirare, spuse celălalt, că mamăsa nu și-a dat nici o osteneală să reintre în posesia averii ei. O mai fi trăind bătrâna?

— Cine poate ști? Femeile au adesea o viață lungă. Probabil însă că a murit. Nu mai era tânără nici pe atunci.

— Unde îngropăm toate astea? Aici sus?

— Aș! Jos în desiș sunt mai în siguranță. Mâine dimineață vom căuta o ascunzătoare bună pentru ele.

— Și ce facem cu cadavrele?

— Pe marabu îl lăsăm în colibă, să fie găsit de cine-o vrea. Apoi vom lărgi groapa și-l vom așeza într-însa pe Ahmed.

Când sfârșiră treaba, Henri zise:

— Hai să ieșim de aici! Lampa e pe sfârșite și pe întuneric nu vreau să rămân.

Mușchiul culcușului fu iarăși presărat deasupra pământului gropii și marabuul fu așezat deasupra.

— Așa! exclamă tânărul. Ușa nu i-o vom zidi, după cum a cerut dumnealui. Voia să aibă o rază de soare în fiecare zi, îi vom lăsa mai multe.

— Și unde rămânem noi?

— Afară undeva, pe sub copaci. De dormit nici nu poate fi vorba.

— Dar comoara o luăm cu noi afară, nu?

— Bineînțeles, deși ar fi în siguranță și aici la morți. Să vedem însă dacă nu mai sunt pe undeva pete de sânge. Cine va veni aici trebuie să creadă că bătrânul a murit, iar fiul a plecat în călătorie pe undeva.

După ce îndepărtară câteva pete de sânge, stinseră lampa și se duseră cu oala spre locul unde stătuseră împreună înainte. Nu erau deloc obosiți și încercară să-și alunge timpul, discutând în șoaptă. După ce schițară unele planuri, cel mai tânăr zise:

— Sora dumitale Margot și bărbatul ei mai trăiesc?

— Afurisitul acela de Hugo von Greifenklau, favoritul bătrânului Blücher? Aș fi vrut să-l

fi luat dracul. Dacă l-a și luat, nu pot spune, deoarece n-am fost dincolo de atâta amar de vreme.

— Dar locotenentul Greifenklau, pe care avem de gând să-l atacăm, să fie într-adevăr o rudă de-a lui?

— Firește. E fiul lui și al surorii mele. Dacă ar ști găgăuțul că unchiul său îl pândește în drum, ca să-l ușureze de câteva picături de sânge și unele încărcături de-ale cămilelor . . . Cred că, în fine, mi-a sosit și mie timpul. Ani îndelungați am așteptat să vină, dar n-a venit. Acum însă sunt semne că se apropie. Vreau să mă răzbun, să mă răzbun pe Greifenklau și pe toate neamurile lui.

Dacă n-ar fi fost întuneric, s-ar fi putut vedea acel rânjet, care la el era un semn de mânie.

— Ce veşti îi vei aduce guvernatorului Cavaignac? întrebă Henri.

— Să-i aduc? Nici una. I le voi trimite prin comandantul din Biskra, la care vom merge. Prin aventura noastră de azi s-au schimbat atâtea, încât mă văd nevoit să dau planurilor mele altă direcție. Va fi ultimul serviciu pe care-l facem generalului. M-am săturat de viața asta nestatornică.

— Va afla dânsul cine a fost, în realitate, marabuul?

— Ce-ți dă în gând! Va afla numai că nu mai trebuie să se teamă de evlaviosul Hagi Omanah, pentru că acesta a murit azi. Și răs-

plata firește că ne-o vom primi. Mi-o voi lua după atacul împotriva caravanei.

— Bine. Dar nu sunt încă lămurit cum vom face să abatem asupra beni aissailor bănuiala că l-au atacat pe neamț.

— Planul pentru aceasta e gata.

— Stărui însă în condiția pe care am pus-o, ca Saadi acela, iubitul Liamei, să moară.

— Prefer să nimicesc întreaga seminție și în primul rând pe dulcea ta Liama. O să vezi tu unde o să te ducă această iubire oarbă. Eu mi-am făcut datoria și te-am avertizat; acum gândește-te dacă vei fi în stare să suporți, pe propriii umeri, urmările încăpățânării tale!

— Lasă asta în grija mea! îl maimuțări celălalt.

Mireasma deșertului se ridica în aer; fâlfâia ușor printre ramuri, ca bătaia din aripi a unui suflet fugar; stelele sudului surâdeau pe cer, de parcă nu ar fi avut loc nici un eveniment care să fi tulburat pacea și liniștea adâncă a muntelui sfânt, într-un mod atât de înfiorător. Când Artur se rugase, la dorința tatălui său:

Viața și sfârșitul meu
Îți aparțin. În mâinile Tale,
Tată, îmi încredințez spiritul!

durerea și suspinele lui cu greu înăbușite erau doar pentru acesta, dar, de fapt, își rostise și propria rugăciune de moarte. Trebuia să pă-

răsească deșertul, pentru a pleca în patria tatălui lui; acum, însă, pornise, împreună cu acesta, spre o patrie care era atât de minunată, încât nu se putea compara cu nici o țară de pe pământ.

Abia începuse cerul să se lumineze, când cei doi ucigași se apucară de treabă, pentru a îngropa oala cu aur și cu obiecte de preț. După o scurtă căutare, găsiră un loc potrivit unde puteau depune comoara jefuită. Apoi, se duseră din nou la coliba marabuului, pentru a se convinge, și la lumina zorilor, că nu rămăsese nici o urmă a faptei lor îngrozitoare.

Curând, porniră în trap, întrucât animalele se odihniseră între timp, spre vest, unde se afla Biskra, următorul lor țel.

7. O REVEDERE ÎN SAHARA

În sudul Algeriei coborau călare, prin valea seacă Fahama, trei călăreți. Erau bine înzestrați, căci animalele aparțineau acelei rase cu păr sur, care se numea cămila Bischarihn.

Doi dintre călăreți erau europeni și arătau a fi stăpân și servitor. Al treilea era beduin și le era călăuză. Vorbea cu ei acel amestec de arabă, franceză și italiană, care se folosește pe țărmul de nord al Africii.

Era încă dimineață, dar soarele ardea deja nisipul și stâncile deșertului. De aceea, nu era de mirare că europeanul se uita în jur după un loc cu umbră, unde să se poată răcori în timpul arșiței de la prânz.

— Nu se află prin apropiere nici un loc de popas? întrebă el călăuza.

— Nu, domnule! Doar la capătul văii vom găsi stânci și mimoze, care ne vor oferi umbră.

— Și cât mai e până acolo?

— Ajungem până la prânz.

— Și acolo sălășluiește leul?

— Da, acolo se află stăpânul cutremurului, care a mâncat deja destui fii ai seminției.

— Atunci să dăm frâu liber animalelor!

Călăuza scoase un fluier simplu de lemn, care avea doar trei tonuri, și începu să fluiere într-un anumit fel. La acest sunet, cămilele ciuliră urechile și începură să grăbească pașii.

Merseră așa, fără oprire, spre est.

Soarele urca tot mai sus și mai sus pe cer și, în cele din urmă, când ajunsese în punctul culminant, se îndeplini și promisiunea călăuzei. Valea se îngustă; pe cele două laturi ale sale se ridicau stânci înalte, iar mimoze spinoase formau aici păduri în care, de fapt, era destul de periculos să te adăpostești de arșița soarelui.

— Slavă lui Allah! strigă călăuza. Vedeți corturile?

— Unde?

— Colo la stânga, în vale. Acolo s-au retras fiii deșertului, de teama leului. Să mergem într-acolo!

— Vom fi bine primiți?

— Da. Vom căpăta sare, pâine și curmale, căci acești beduini nu-s tuaregi, în care nu se poate avea încredere.

Pe unul din maluri se aflau cinci corturi, în fața cărora erau legate câteva cămile și cai. Un mic număr de oi păștеau în apropiere.

Când cei trei călăreți se apropiară, corturile fură deschise și bărbații dinăuntru ieșiră afară. Aduseră pâine și sare, în semn de bun venit, și împărțiră cu noii sosiți și puținele curmale ce aveau.

Beiul el urdy* chemă călăuza de-o parte și o întrebă:

— Cine sunt străinii pe care ni i-ai adus?

— Doi francezi.

— Eu nu-i iubesc pe francezi. Când pleacă?

— După ce vor fi împușcat pe stăpânul cutremurului de pământ.

— Pe leu? *Allah il Allah!* Vor să împuște leul?

— Da. Am auzit că ar fi în apropiere.

— Își are sălașul în valea învecinată, pe care o poți zări de aici. Dar sunt numai doi, după cum văd.

— Și totuși vor să-l împuște pe leu.

— Allah le-a luat mințile. Noi am ieșit șaizeci ca să-l răpunem, dar leul a ucis patru oameni și a rănit mulți alții, fără să-l putem pedepsi.

— N-ai auzit că adesea un singur francez pornește să vâneze leul?

— Allah e mare! Francezii sunt duhuri rele, care nu trebuie să se teamă.

Întorcându-se la stăpânul său, călăuza îi povesti ce aflase. Europeanul privi spre valea învecinată și aprecie distanța.

— Rămânem aici, hotărî el, ca să ne încercăm norocul în zori. În sfârșit, în sfârșit, o dată un leu! Sper să mă pot ține de cuvânt.

Amândoi aveau înfățișare de ostași și vorbeau acum franțuzește.

---

* Stăpânul taberei.

— Şi eu aş vrea să dau ochi o dată cu un asifel de animal, spuse servitorul. E ciudată dorinţa unei femei ca soţul să-i aducă blana şi colţii unui leu. Aşa ceva pare primejdios.

— Ţi-e frică, Rudolf?

— Nu, domnule căpitan. Un leu nu e decât o pisică ceva mai mărişoară.

— Hm! Ba o pisică foarte mare. Ca şi tine, nici eu n-am văzut până acum un leu cu adevărat sălbatic. Poate c-ar fi bine să ne folosim de timpul prânzului, ca să cercetăm ţinutul.

— Valea aia pe unde cică s-ar aţine fiara?

— Da. Firește, pe jos. Am avea numai o jumătate de ceas până acolo.

— Bine, domnule căpitan.

După câtva timp porniră la drum, ca şi cum s-ar fi dus să vâneze iepuri sau raţe sălbatice. Beduinii clătinară capul văzându-i că pleacă. Li se părea ceva nebunesc ce aveau de gând să facă aceştia doi.

Călătorii noştri străbătură valea principală şi ajunseră în cea mai îngustă, de alături. Aceasta era presărată cu mimoze şi alte plante, şi umplutură cu sfărâmături de stânci. În valea asta, aflaseră ei în ajun, îşi avea sălaşul un leu uriaş. Sperau să-i găsească urmele şi să descopere astfel locul unde aveau de gând să-l caute în zorii zilei viitoare.

E drept că leul se arată numai arareori în ceasurile amiezii. Se întâmplă asta atunci când e deranjat prin cine ştie ce împrejurare din odihna sa şi, în asemenea caz, e cu deosebire

primejdios să-i ieşi înainte. Se răzbună pentru că i se tulbură liniştea.

Pe când urcau printre stânci şi tufe, Rudolf se opri deodată şi-l prinse de braţ pe stăpânul său.

— Pentru Dumnezeu, ce-i asta? întrebă el, arătând în sus, spre peretele văii.

Căpitanul se uită şi el într-acolo şi se cutremură.

— Mii de draci! Leul! şopti dânsul. Ăsta e leu de pustiu, şi nu dintr-ăia cum întâlneşti în grădinile zoologice. Ce facem?

Cam deasupra lor, ceva mai în lături, un animal enorm cobora valea, încet şi maiestuos, conştient de puterea-i uriaşă. Încă două clipe şi leul trebuia să-i vadă pe cei doi.

Rudolf era un om curajos.

— Băiatul ăsta e încă o dată pe atât de mare pe cât mi l-am închipuit eu, zise el, dar de împuşcat îl împuşcăm. Cine ştie dacă mâine îl mai prindem aşa în faţa puştii. Unde trebuie nimerit?

— În inimă. Numai la caz de nevoie se ţinteşte în ochi.

— Bine, să ne aplecăm aici sub tufe. Nu ne va vedea.

— Da. Fiecare avem câte două gloanţe, ceea ce face patru. Asta ajunge.

Se lăsară în genunchi, îndărătul tufelor, şi duseră armele la ochi. Animalul era la vreo treizeci de paşi înaintea lor şi la vreo douăzeci de paşi mai sus.

— Trage tu întâi! ordonă căpitanul. Pentru mai multă siguranță, eu rămân să te schimb.

Rudolf ținti și trase. Împușcătura detună, dar leul rămase neatins. Abia acum îi zări pe cei doi bărbați și scoase un răget înăbușit, care se prefăcu curând într-un fel de horcăit, de parcă o cireadă întreagă de vite și-ar fi dat sfârșitul sub cuțitul unui parlagiu.

Toată natura părea că înmărmurise de spaimă.

— Și iată că leul se pregătea acum de săritură. Dar în clipa aceasta îl nimeri al doilea glonț al servitorului, în trup, fără ca totuși să-l rănească mortal.

Stăpânul cutremurelor de pământ scoase al doilea răget și se avântă în jos, din cinci sărituri.

— Suntem pierduți, Dumnezeule! strigă Rudolf și sări în lături.

Căpitanul rămăsese în genunchi, nemișcat. Când leul se afla la mijlocul săriturii, el trase prima oară și imediat urmă al doilea glonte. Fiara uriașă făcu o întorsătură în toiul săriturii și se prăbuși greoi la pământ. Mai scoase un răget scurt și înăbușit, se zbătu de câteva ori, râcâind pământul cu labele, și rămase moartă.

— Slavă Domnului! exclamă Rudolf, ușurat. Astea au fost două lovituri de moarte. Mă temeam că mi-a sunat ceasul din urmă.

Căpitanul se apropie liniștit de cadavru și-l privi. Apoi își șterse nădușeala de pe frunte.

— Pentru prima și ultima oară! zise el. Au fost numai trei clipe, dar toată viața îmi voi aduce aminte de ele. Acum să-i jupuim blana și să-i scoatem colții!

Treaba din urmă era cea mai grea, și le luă mult timp celor doi. Tocmai sfârșiseră și se pregăteau să plece, când auziră zgomot de copite. Își încordară auzul și băgară de seamă că se apropiau doi călăreți, care coborau valea. Vânătorii leului nu puteau fi văzuți, deoarece stăteau ascunși îndărătul unui tufiș, făcând una cu hoitul fiarei.

Călăreții se apropiară, oprindu-se tocmai în fața lui. Păreau să fie beduini, dar cel mai vârstnic spuse într-o franțuzească fără cusur către tovarășul său:

— Acolo se sfârșește Wadi. Trebuie să fim cu băgare de seamă. Ia-o înainte și vezi dacă e vreun semn de viață pe acolo!

Celălalt se supuse. Când se înapoie, după câtva timp, raportă:

— Cinci corturi în Wadi Fahama.

— Mulți oameni?

— Nu.

— Totuși, nu trebuie să ne arătăm. Dacă lovitura reușește, va stârni mare senzație și se vor interesa de fiecare străin, pentru a fi descoperiți făptuitorii.

— Unde a avut neamțul ultima tabără de noapte?

— Spre seară vom da de dânsul la răsărit de fântâna Saada. Așa au raportat ieri infor-

matorii. Ne cărăm cât mai repede, iar beni aissaii vor fi arestaţi şi pedepsiţi ca făptuitori.

— Cum călărim acum?

— Repede înapoi, apoi cotim spre răsărit. Trebuie să ne grăbim, altfel ne scapă afurisitul acela de Greifenklau.

Îşi întoarseră caii şi porniră îndărăt.

— Ce-a fost asta, domnule căpitan? întrebă Rudolf. Dacă nu m-a înşelat auzul, indivizii aceştia vor să atace pe cineva.

Căpitanul se ridicase şi pusese mâna pe armă.

— Dumnezeule, prietenul meu Greifenklau să fie atacat şi jefuit? Leul ăsta ne-a adus totuşi noroc. Să încălecăm! În goană, îndărătul corturilor! Trebuie să ajungem înaintea acestor oameni.

Strânseră blana leului, apoi, cu toată căldura înăbuşitoare, călăriră în goană spre corturi.

Arabii nici nu vrură să creadă că răpuseseră leul, dar când văzură dovezile se ridică un strigăt general de bucurie, căruia căpitanul îi puse însă repede capăt.

— Cunoşti fântâna Saada? întrebă el călăuza.

— Da, stăpâne.

— Cât e până acolo?

— A cincea parte dintr-o zi de drum.

— Trebuie să pornim imediat.

— Stăpâne, animalele mele nu ţin atâta . . .

— Plătesc cât ceri.

— E atât de grabnic?

— Da, căci probabil sunt în joc vieți omenești.

— Dai șaizeci de monezi dintr-acelea pe care voi le numiți franci?

— Da.

— Atunci voi înșeua cămilele imediat.

Peste un sfert de ceas zburau pe animalele lor. Deși acestea nu erau odihnite, totuși s-ar fi putut lua la întrecere cu orice cal bun.

Pustiu și iarăși pustiu, până când, cu puțin înainte de a se însera, se zăriră în depărtare câțiva palmieri.

— Ce-i asta? întrebă căpitanul.

— Este Bir Saada, unde vrei să te duci, răspunse călăuza.

Această fântână nu e cine știe ce. Vreo două duzini de palmieri cresc în jurul unui fir de apă, care iese încetișor din nisip, pentru a dispărea îndată înapoi într-însul.

Când cei trei călăreți se apropiară, băgară de seamă că izvorul era ocupat. Erau acolo vreo douăzeci de cămile de călărie și de povară, cu care se aflau însă numai cinci oameni. Zărindu-i pe cei ce se apropiau, aceștia se ridicară.

Căpitanul descălecă și-i măsură cu privirea pe oameni, dar, înainte ca să-l fi recunoscut pe cel căutat, se auzi un strigăt:

— Kunz! Eschenrode! Tu?

Căpitanul îl privi năuc pe celălalt.

— Gebhard! Greifenklau! Mumie! Cine Dumnezeu să te mai recunoască? Ești mai negru ca dracu'!

— Cum ai ajuns în Sahara?

— Ca să te salvez puțintel pe tine.

— Să mă salvezi? De ce?

— De un atac.

— Ei asta! Dar cine să mă atace?

— Doi francezi, cu ajutorul celor din tribul Beni Aissa.

— Cine-s francezii?

— Nu-i cunosc.

— Și unde urmează să se producă atacul?

— La răsărit de aici, astăzi, înainte de a se însera.

— Ah, lucrul pare să fie într-adevăr serios! Bine că am rămas îndărătul caravanei!

— Da, personal ești salvat . . . dar lucrurile tale?

— Se găsesc pe animalele acestea. Știam că vestea încărcăturii mele se va duce ca vântul înaintea mea. De aceea am lăsat mereu să meargă în frunte Kaffila, iar eu rămâneam în urmă cu o jumătate de zi de călătorie.

— Asta e o împrejurare fericită, dar Kaffila e pierdută.

— Adevărat. Voi trimite un sol pe o cămilă repede, ca s-o prevină.

Dădu imediat ordinele cuvenite.

— Treizeci de războinici ai tribului Uled Idenan m-au însoțit, zise Greifenklau, privind gânditor după solul care pornise în goană

nebună. Allah milostivească-se de ei! Dar spune-mi acum, rogu-te, cum ai ajuns în Sahara?

— Ca vânător de lei. Vezi blana asta de colo?

— Ah, ai pus mâna pe unul?

— Da. Ai fost și tu tot atât de fericit?

— Adesea, nu o dată, prietene. Dar aproape că-mi pot închipui pentru ce o faci pe vânătorul de lei.

— Ia spune!

— Hedwiga, aceea a ta și iubita-ți mătușă vor să devii un al doilea Gérard, astfel că ți-ai transformat concediul într-o mică escapadă de vânătoare. Nu-i așa?

— Ai ghicit! Mi s-a dat însărcinarea să aduc cel puțin o blană de leu și doi colți, apoi vești sigure de la tine.

— Mă vei aduce pe mine însumi. Ce fac Ida și băiatul meu?

— Le e dor grozav de tine, pe câtă vreme neîmblânzita mea soțioară mă alungă printre lei. Dar știi că m-au făcut căpitan?

— Sincerele mele felicitări, domnule căpitan.

Kunz trebui să povestească despre patria îndepărtată, apoi Greifenklau istorisi despre aventurile sale în călătoria spre Timbuktu.

Se făcu noapte. Stelele urcau tot mai sus pe cer. Abia spre miezul nopții solul se înapoie.

— I-ai ajuns? întrebă Greifenklau.

— Da.

— Și i-ai prevenit?

— Nu m-au mai auzit . . . căci erau morți.

Treizeci de războinici din tribul Uled Idenan și nenumărați negustători care se alăturaseră caravanei fuseseră uciși și jefuiți. Era un caz care, oricât ar fi fost de obișnuit prin locurile acelea, era de așteptat să fie pedepsit în mod exemplar.

— Ce vei face acum? întrebă Kunz von Eschenrode.

— Îmi schimb direcția. O iau de-a dreptul spre miazănoapte. Nu-mi rămâne altceva de făcut.

— Merg și eu cu tine. Triburile pe lângă care vom trece sunt prietenoase față de europeni. Când pornim?

— Imediat. Nu aștept până dimineață.

— Pentru ce nu?

— Banditii care au atacat caravana puteau să bage de seamă că am rămas în urmă, și-mi vor face o vizită. Îi cunosc eu pe acești indivizi.

Împachetară totul și micul convoi se puse în mișcare. Tocmai la timp, căci numai cu un sfert de ceas mai târziu tuaregii veniseră la fântână, ca să-l caute pe Greifenklau.

Cam o jumătate de an de la cele povestite mai sus, o trupă de „Chasseurs d'Afrique" cobora din munții care mărginesc la nord teritoriul tribului Beni Aissa. În frunte călăreau, de amândouă părțile comandantului, cei doi trădători, Richemonte și complicele său. Abia acum generalul Cavaignac avea destule trupe

libere, ca să pedepsească sângeros nemaipomenitul atac împotriva caravanei.

— Credeți că ni se va opune împotrivire? întrebă conducătorul.

— Puțin sau chiar deloc. Indivizii ăștia sunt lași de tot. Au curaj numai când e vorba de jafuri de noapte sau atacuri prin surprindere.

— Și credeți voi că ei sunt într-adevăr făptașii?

— Lucrurile celor uciși vor mai fi găsite la dânșii.

— Câți au căzut?

— Treizeci de războinici uled idenani, un conducător, cincisprezece cămilari, căpetenia proprietarilor de cămile și ofițerul german, cu mai mulți oameni.

El știa cât se poate de bine că asta era o minciună, căci el însuși mânase câteva din cămilele jefuite până în apropierea beni aissailor și le lăsase acolo. Era convins că aceștia puseseră mâna pe ele, și asta era o dovadă îndestulătoare pentru vinovăția lor.

În toiul nopții trupele ajunseră la tabără, pe care o înconjurară. Când arabii dădură buzna afară din corturile lor, se văzură înconjurați de pretutindeni de un zid de oameni înarmați.

Șeicul Menalek trimise îndată un sol la comandant și acesta, ascultând de sfatul lui Richemonte, ceru să vină la dânsul *dșemma**, ca să se asigure de ea. Prin aceasta nu trebuie în-

---

* Adunarea bătrânilor.

ţeleşi numai bătrânii de ani. Sunt printre ei şi tineri, de obicei rubedenii ale şeicului. Astfel se făcu că veni şi Saadi, ginerele lui Menalek. Oamenii fură legaţi şi supuşi unui interogatoriu.

— Aţi atacat o caravană a uled idenanilor?

— Nu, suntem nevinovaţi.

— Se vor face cercetări şi se va afla adevărul.

— Da, se va găsi, răspunse Menalek. Am văzut dimineaţă patru cămile încărcate în faţa corturilor noastre şi le-am luat. Apoi am găsit pe teritoriul nostru cadavrele celor jefuiţi. Le-am îngropat după regulile *Coranului,* dar înainte de asta le-am luat obiectele ce nu le mai puteau fi de folos.

— Pricepem, mincinosule! râse comandantul trupei.

Ceilalţi bărbaţi fură aduşi de asemenea în tabără, până ce toată suflarea bărbătească a acesteia fu legată. Sentinţa a fost scurtă: toţi au fost condamnaţi la moarte prin împuşcare.

Când se află vestea aceasta, femeile şi copiii izbucniră în bocete de nedescris. Voiau să se arunce la picioarele judecătorilor cruzi, dar tabăra fu înconjurată de santinele, astfel că nimeni n-o putea părăsi.

Execuţia trebuia să aibă loc la amiază, când soarele atingea punctul culminant pe cer. În vremea asta, Henri, vărul lui Richemonte, intră în tabără prin lanţul santinelelor. Pretutindeni fu întâmpinat cu plânsete şi tânguieli. El nu

le dădu nici o atenție, ci intră în cortul șeicului. Soția și fiica acestuia, Liama, stăteau plângând pe jos și săriră în sus când îl văzură.

— *Sallam aaleikum!* salută el.

— Cum? Tu aduci salutul păcii? întrebă biata femeie. Iar afară moartea așteaptă pe bărbații și fiii noștri!

— Nimeni nu va scăpa de ea. Numai vouă vă aduc pace. E adevărat că Liama este soția lui Saadi?

— Da, răspunse mama fetei.

— Șeicul trebuie să moară, ca și Saadi.

— Ah, Allah, nu există nici o scăpare pentru ei? întrebă Liama.

— Nici una.

Ea se apropie de dânsul cu mâinile împreunate.

— Tu ești un prieten al francezilor. Bărbații noștri sunt nevinovați. Ai putere mare. Poate ai fi în măsură să-i salvezi.

— Îmi este îngăduit să salvez numai doi.

— Pe cine, pe cine? întrebară cele două femei repede.

— Am dreptul să-i aleg.

— Oh, atunci salvează-l pe șeic, soțul meu!

— Salvează-l pe Saadi!

— Și ce capăt drept mulțumire? întrebă el.

— Cere orice vrei! zise mama.

— Am cerut-o pe Liama de soție, dar mi-a fost refuzată. Dacă primește să-mi devină nevastă și să plece cu mine, atunci șeicul și Saadi vor fi salvați.

Liama se făcu palidă. Mama însă se agăță de această ultimă speranță:

— Dar Liama este soția lui Saadi, așa că nu se poate mărita cu tine.

— Căsătoria a fost celebrată de șeic, nu și de imam, așa că ea n-are valoare, dacă Liama se desparte de Saadi. Primiți propunerea mea?

— Te vei ține de cuvânt? întrebă mama, în prada unei cumplite lupte sufletești.

— Da.

— Jură-mi!

— Jur pe barba Profetului.

Liama își împreună mâinile.

— Poate să jure, dar eu nu mă duc cu el.

— Vrei să fii ucigașa tatălui tău? se tângui mama.

— Nu pot... Aparțin lui Saadi.

— Ba nu, el îți dă libertatea, ca să te salveze, zise Henri.

— Dovedește-o! exclamă bătrâna.

— Șeicul vă poruncește și el să faceți ceea ce cer eu, ca să nu-și piardă viața.

— Dovedește!

— Poftim!

Scoase din buzunar o bucată de pergament, scrisă în franceză cu litere arăbești.

— Ăsta e documentul iscălit de comandantul nostru, de șeic și de Saadi. Cunoașteți pecetea șeicului?

— Da.

— Atunci citiți hârtia asta!

Bătrâna nu putea citi, dar Liama silabisi ordinul tatălui și soțului ei, care-i poruncea să plece imediat cu aducătorul documentului, pentru a-i salva pe părinte și bărbat, făcând astfel o operă plăcută lui Allah.

— Cunoașteți și hamailurile șeicului și lui Saadi? întrebă ticălosul.

Hamail este o copie a *Coranului,* pe care pelerinii și-o cumpără din Mecca și o poartă apoi la gât în tot timpul vieții. Numai în cazuri de mare nevoie, musulmanul încredințează relicva aceasta în mâini străine.

— Sunt aici amândouă, spuse Henri, și înmână femeilor cele două cărțulii, pe care ele le recunoscură imediat.

— Te cred, zise mama, printre lacrimi.

— Ea n-avea de unde bănui că documentul era fals și că ticălosul luase cu forța celor doi prizonieri pecetea și hamailurile.

Liama se azvârli la pământ, scuturată de lacrimi.

— O, Allah; O, Allah! exclamă ea. Ei îmi poruncesc, dar eu nu pot asculta, totuși. O, Allah, Allah, ce să fac?

— Dacă nu te supui, atunci ei vor trebui să moară, o amenință el.

— Fiica mea, gândește-te la datoria ta! o imploră mama.

— Altminteri e de două ori ucigașă. Voi ieși puțin afară, ca să vă dau un mic răgaz pentru chibzuință. Sfătuiți-vă și faceți apoi ce-ați ho-

tărât. Dar nu şovăiţi mult, căci timpul e preţios.

Ieşi. Dar tocmai atunci se auzi afară, în faţa taberei, o salvă de puşti. Prin toată tabăra răsună un singur ţipăt de spaimă, scos din mai multe piepturi. Henri intră înapoi în cort, unde o văzu pe Liama palidă ca un cadavru, stând în mijlocul încăperii.

— Cine a împuşcat? Ce s-a întâmplat? întrebă mama.

— Primii cinci oameni au fost împuşcaţi, răspunse el.

— O, Allah! E şi şeicul printre ei?

— Încă nu. Dar peste două minute vor cădea încă cinci oameni, iar printre ei va fi şi Saadi.

— Liama merge cu tine! strigă bătrâna, copleşită de durere.

Cuprinsă de disperare, fata îşi lăsă capul în piept.

— Atunci îmbracă-te pentru drum! În vremea asta eu voi face semn ca cei doi să fie cruţaţi.

După câtva timp, se deschise cercul format de soldaţi şi prin locul liber trecură doi cai şi o cămilă. Pe cai se aflau Richemonte şi Henri, iar cămila ducea o Atuşa, în care o femeie vărsa lacrimi fierbinţi de durere.

Zgomotul ultimei salve se stinsese de mult. O linişte de moarte domnea peste corturile părăsite. Se lăsă noaptea deasupra deşertului.

Câteva ordine tăioase, „Chasseurs d'Afrique" se așezară în formație, cu flintele, cu care executaseră răfuiala, la umăr.

— *En avant!**

Convoiul se puse încet în mișcare și, curând, dispăru în lumina de amurg a nopții înstelate, la limita orizontului.

Atunci se ridică, dintr-o albie cu nisip, o siluetă uscățivă, suplă; amenință cu pumnii în aer și rămase așa minute în șir, ca o stană. Doar buzele i se mișcau . . . trimiteau un jurământ către Allah, atotmilostivul și atotrăzbunătorul.

Era Hassan, vrăjitorul, care, mulțumită capacităților sale extraordinare, nu împărtășise soarta îngrozitoare a celor din seminția sa.

La picioarele lui, în albie, zăcea Saadi, cu un glonț francez înfipt în piept. Hassan îl cărase în secret, îl așezase, sub cei morți și îl adusese în simțiri cu un suc de ierburi concentrat. Acum zăcea, vlăguit, pe mantia vrăjitorului și deschise ochii, înviat din morți, într-o viață sumbră și amară a singurătății, căci aceea pe care o iubea și care fusese a lui plecase, cu un alt bărbat, în patria ghiaurilor.

---

* Înainte! (franc., *n.ed.*).

De la ultimele evenimente trecură câţiva ani. Căpitanul de cavalerie, Hugo von Greifenklau, fostul favorit al bătrânului „mareşal Înainte!“, trăia la fel, ducând o viaţă retrasă, pe cele două proprietăţi învecinate ale sale. Se bucura, alături de Margot a sa, de o fericire de care puţini pământeni au parte.

O singură dată viaţa îi fu tulburată, atunci când muri mama lui Margot, doamna Richemonte. Din când în când, fericirea îi era uşor umbrită, şi asta se întâmpla atunci când Hugo era preocupat de acele goluri şi puncte întunecate din memorie, pe care le dobândise ca urmare a loviturilor de paloş primite.

Şedea ore întregi cu vizitiul Florian Ruprechtsberger, care îl urmase de la ferma „Jeannette“ în Prusia, pentru a discuta despre acest punct nelămurit, dar zadarnic, căci îi fusese şi îi era imposibil să-şi aducă aminte de locul unde îngropase caseta de război. Apoi, când apărea Margot, aceasta bănuia imediat care fusese obiectul discuţiilor dintre cei doi. Îşi punea braţul pe spatele soţului ei şi spunea, de obicei, pe un ton amar:

— Presupun că iar te-ai gândit la acea casetă de război. Nu-i așa, dragă Hugo?

— Din păcate, da! obișnuia el să răspundă, cam abătut.

— Te rog, nu-ți mai bate capul cu asta! Doar te-am rugat de atâtea ori și nu vrei să-mi faci această plăcere!

— Aș vrea, te rog să mă crezi; dar când îmi vine acest gând, n-am puterea să-l îndepărtez din minte.

— Dar, e inutil, e zadarnic. Chiar dacă ți-ai aduce aminte de acel loc, tot n-ai putea să iei comoara de acolo.

— De ce nu?

— Pentru că aceste resurse financiare sunt franțuzești. A ți le însuși ar însemna un furt. Cu totul altfel ar fi stat lucrurile, dacă ar fi fost o proprietate germană.

— Nu pot să nu-ți dau dreptate. Dar, și în aceste condiții, tot ar fi profitabil pentru mine dacă mi-aș aduce aminte de locul respectiv. Aș putea primi de la Franța o răsplată substanțială, dacă aș fi în stare să indic locul unde se află o asemenea comoară.

— Las-o moartă, dragă Hugo! N-avem noi nevoie de răsplata asta.

La această obiecție bătrânul căpitan obișnuia să nu răspundă. El se prefăcea că se liniștește, dar în sinea lui continua să se frământe.

Margot avea dreptate. Cele două moșii le aduceau venitul de care aveau trebuință. Pe de altă parte, moșteniseră ferma, „Jeannette“ de

la baroana de Sainte-Marie. O îmbunătățiseră și o arendaseră unui om capabil. Avea acum o valoare mult mai mare ca înainte, cu toate că dânșii se arătau foarte rar pe acolo, deoarece ferma se afla în Franța.

Gebhard se întorsese cu bine din Africa. Publicase rezultatul explorărilor sale și astfel dobândise un mare renume. Aceasta îl îndemnă să continue să lucreze în acest domeniu, deși fusese înaintat la gradul de căpitan. Își luă mai întâi concediu, ca să se întovărășească cu o altă expediție, apoi își dădu chiar demisia, deoarece prevedea că va trebui să rămână mult timp în străinătate, în serviciul științei.

Gebhard fu tot atât de fericit în căsnicia sa cu Ida Rallion, ca și părinți săi în a lor. Firește că Ida nu vedea cu ochi buni faptul că soțul ei lipsea atât de des din țară, dar ea se bucura totuși de renumele său, și era cu atât mai fericită când îl vedea întors. În vreme ce el era prin cine știe ce ținuturi îndepărtate, ea găsea mângâiere la socrii iubiți, iar așteptarea și-o scurta cu educația băiețelului ei, la care se adăugă mai târziu o fetiță.

Băiatul căpătase numele Richard, iar fetița Emma. Părinții îi iubeau cu adevărată dragoste părintească, iar bunicii păreau a se lua la întrecere în această privință.

În vreme ce familia Greifenklau se bucura de o fericire netulburată, spre sud-vest se adunau nori grei de furtună împotriva lor.

Napoleon al III-lea deveni întâi preşedinte, apoi împărat al Franţei*. Evenimentul acesta fu întâmpinat cu bucurie de doi oameni, care până atunci aşteptaseră zadarnic un prilej făgăduitor de succes, pentru a-şi aduce la îndeplinire planurile: căpitanul Richemonte şi fiul său adoptiv Henri, care se numea în Africa Mahmud Ben Ali. Amândoi considerară momentul acesta prielnic pentru întoarcerea lor. Scoaseră din ascunzătoare comoara marabuului şi vândură prin diferite porturi bijuteriile, fără a se observa.

Îndată ce nepotul marelui corsican deveni împărat, toţi aceia care fuseseră pentru menţinerea primului imperiu şi adepţi ai lui Napoleon I, îşi dădură seama că venise, în sfârşit, vremea lor. Şi aveau dreptate. Napoleon al III-lea care n-avea în nici un caz spiritul puternic al unchiului său, căuta să fie imitatorul acestuia.

Starea lucrurilor în Europa îi era favorabilă.

Aurul fals din coroana sa părea metal nobil, iar strasurile cu care era împodobită străluceau într-atât, încât păreau diamante veritabile. Dacă unchiul reuşise, prin puterea spiritului său, să ţină frânele lumii întregi şi nepotul izbuti, prin trucuri viclene de scamator, să

---

* La 2 decembrie 1852, Napoleon al III-lea îşi făcu intrarea triumfală în Paris, după ce, la 7 noiembrie, printr-o hotărâre a Senatului, imperiul fusese restaurat.

amăgească popoare și conducători. Lumea era mirată, uimită. Îl admira.

Napoleon I înțelesese să-și atragă de partea sa oameni mari, chiar dacă trebuia să-i caute în clasele inferioare. Și în această direcție nepotul său îl imita. El nu ezită să-și creeze „uneltele" care mai adăugau la luciul tronului său o sclipire cât de mică. Valoarea acestor oameni a ieșit la iveală însă doar atunci când tronul s-a prăbușit.

Importantă și ciudată (având în vedere istoria de mai târziu) este impresia pe care i-a lăsat-o Napoleon al III-lea arhiducelui Max de Austria, viitorul împărat al Mexicului, atunci când acesta îl vizită pentru prima oară. Chiar și înfățișarea împăratului îi displăcu. El a notat:

„Făptura scundă, insignifiantă, trăsăturile grosolane, mersul tărăgănat, mâinile urâte, privirea căutătoare, șmecheră; toate acestea formează o combinație care nu mă îndeamnă a-mi face o primă părere ceva mai blândă."

Nici împărăteasa Eugenia, fostă contesă spaniolă de Mantijo, nu-l orbi pe Max de Austria.

„Frumusețea ei de netăgăduit, căreia arta îi vine puternic în ajutor, este specifică tipicului spaniol. E rasată, dar întregii ei apariții îi lipsește maiestatea unei împărătese, iar părerea pe care mi-am făcut-o despre ea a fost mult umbrită de amintirile despre curtea din Viena."

Arhiducele împărtăși aceste gânduri cumnatei sale, împărăteasa Elisabeta.

Ulterior austriacul și-a schimbat această opinie despre Napoleon cu una mai favorabilă, dar, spre ghinionul său, drumul pe care i l-a arătat împăratul francez l-a dus de la tronul Mexicului direct la moarte.

De multă vreme făcea parte dintre favoriții perechii imperiale franceze și contele Jules Rallion, care se sustrăsese duelului cu Gebhard de Greifenklau printr-un grabnic voiaj în străinătate. Mai târziu își reînnoi pretențiile la mâna verișoarei sale Ida, fu însă respins cu dispreț și fu nevoit să vadă cum germanul ducea în țara lui pe ruda sa, ca soție.

Asta făcu să crească în sufletul său ura împotriva lui Greifenklau și această ură se răsfrânase și asupra lui Kunz de Eschenrode, care se pricepuse să câștige inima Hedwigăi, precum și a bătrânei mătușă. Contele de Rallion se pricepu, însă, prin lingușeli, să câștige favorurile împărătesei Eugenia, și în curând se știa de oricine că intervenția contelui era cel mai bun mijloc pentru a dobândi bunăvoința perechii imperiale.

Căpitanul Richemonte, viclean și fără scrupule cum era, găsi curând prilej să se facă folositor contelui. Căpătă acces în casa acestuia și nu-i fu greu să câștige înrâurire asupra favoritului slab de caracter.

Întâmplător îi povesti despre baronul Romain de Sainte-Marie, care murise ca marabu

în Africa și lăsase un fiu, în măsură să se legitimeze ca proprietar de drept al fermei „Jeannette". Când Richemonte mai spuse că Napoleon petrecuse o noapte la ferma aceasta și își pierduse cu acest prilej inima, contele Rallion ciuli urechile.

— Pentru cine și-a pierdut-o, căpitane?

— Pentru sora mea.

— Cum? Ai o soră? O soră care a fost iubita lui Bonaparte? Și încă nu mi-ai prezentat-o? Asta e notă rea, căpitane, foarte rea. O femeie care a posedat favoarea marelui împărat, ar fi favorită la Curte. E o mare greșeală ceea ce ai făcut.

— N-aș fi făptuit-o, domnule conte, dacă mi-ar fi fost cu putință să vă prezint pe sora mea. Din păcate, ea trăiește în Germania.

Rallion se uită mirat la căpitan.

— În Germania, ai spus? Cum se face că se complace la dușmanii împăratului ei iubit?

— Ea n-a fost demnă de favoarea împăratului nostru; l-a refuzat și a preferat Maiestății sale pe un locotenent german.

— Ah, e căsătorită în Germania! Ce prostie! N-ai legături cu dânsa?

— Nu. Mă gândesc ca cel puțin acum, din depărtare și printr-un avocat, să iau contact cu cumnatul meu, căci această familie este aceea care a luat în stăpânire ferma „Jeannette", al cărei proprietar de drept este acel baron de Sainte-Marie, despre care vă povesteam.

Contele avu un gest de surprindere.

— Ah, așa este? Împrejurarea aceasta e foarte importantă. Cum se numește cumnatul dumitale?

— Greifenklau.

Contele sări în sus:

— Greifenklau?

— Vă este cunoscut numele acesta?

— Oh, mai mult decât cunoscut. Cum e pronumele?

— Hugo.

Celălalt se gândi o clipă, apoi zise:

— Am cunoscut cândva la mătușa mea un locotenent de Greifenklau, care povestea că tatăl său a fost în bune relații cu mareșalul Blücher.

— Asta înseamnă că s-a referit la tatăl său, iar el era fiul.

— Îi spunea . . . Gepar . . . sau Gebhard.

— Așa e, Gebhard. Cu toate că n-am fost de mult în Germania, am luat totuși informații asupra familiei Hugo de Greifenklau; are un fiu pe nume Gebhard.

— Am auzit de la mătușa mea că Greifenklau tatăl s-a căsătorit cu una pe care o cheamă Margot Richemonte.

— Asta e sora mea, despre care vă vorbeam. Fiul, Gebhard acela, a luat în căsătorie o fată care poartă numele dumneavoastră, o anume Ida de Rallion.

Chipul contelui se întunecă. O ură neîmpăcată i se întipărise pe față.

— Ida de Rallion era vara mea, zise el.

Căpitanul îl pândea cu privirea pe conte și spuse:

— Cred că n-ați pierdut mult cu această verișoară, care poate fi numită o renegată.

Contele încleștă pumnul.

— Eram ca și logodiți unul cu altul, zise dânsul. Dar dacă sora dumitale a preferat un locotenent german împăratului, nu trebuie să mă mir prea mult de verișoara mea. Totuși, de atunci urăsc tot ce poartă numele Greifenklau și care vreo legătură cu șleahta asta.

Căpitanul dădu din cap și rânji:

— Ura mea e la fel ca a dumneavoastră, spuse el, privind pe furiș la Rallion. Aș da mult să găsesc un mijloc de a distruge toată seminția.

— Aceasta e și dorința mea. Numai că influența mea nu e îndestulătoare. Nu-ți rămâne decât să strângi pumnii în buzunare.

— Și cu toate acestea, acum am avea cel mai bun prilej să le jucăm o festă acelor Greifenklau, insinuă Richemonte, dus pe gânduri.

— În ce fel?

— Silindu-i să ne dea ferma „Jeannette".

— Ah, adevărat! Dar atunci protejatul dumitale ar trebui să fie recunoscut în prealabil ca baron de Sainte-Marie.

— Pentru asta nu-i stă nimic în cale. Avem la mână cele mai bune dovezi. Dacă îngăduiți, vi le voi prezenta și vi-l voi recomanda și pe acela pe care-l numiți protejatul meu.

— Te rog chiar. N-o să-mi fie greu să-l conving pe împărat în favoarea lui. Ba, ceva mai mult: sper că acesta va cere să stea de vorbă cu dumneata și cu el. O să capete interes și pentru dumneata, când îi voi spune că sora dumitale a atras asupra ei privirea lui Bonaparte. Povestește-mi, te rog, cum l-a întâlnit sora dumitale pe împărat!

Richemonte istorisi, adăugând de la el unele amănunte care-l puneau pe el într-o lumină favorabilă, iar pe Greifenklau într-una cu atât mai proastă.

— Interesant, foarte interesant! observă Rallion. Trebuie să-ți mărturisesc, dragă căpitane, că din primul moment când ne-am întâlnit, mi-ai inspirat încredere. Acum ne înțelegem și mai bine unul cu altul și cred că va veni prilejul să dăm sentimentelor noastre o expresie care nu va fi deloc plăcută acestei familii germane. Sunt chemat astăzi la împărătească și nu voi întârzia să-i prezint povestea baronului de Sainte-Marie. Adu-l neîntârziat pe tânăr la mine și mâine dimineață îți voi comunica ce speranțe ne putem face.

Rezultatul fu că Napoleon al III-lea îl chemă la dânsul pe Richemonte pentru o convorbire, la care fu de față și împărăteasa Eugenia. Ea era curioasă să afle ceva despre ultima dragoste a lui Bonaparte.

Richemonte se pricepu să folosească această ocazie. Își prezentă într-o lumină favorabilă evenimentele din viață și faptele de atunci, se

dădu, cum s-ar spune, drept martir și, când fu eliberat, plecă fiind sigur că într-o bună zi el, cel care fusese dat afară din armată, va fi dezvinovățit. Iar în ceea ce-l privea pe așa-zisul fiu al baronului Sainte-Marie, decedat în Africa, Napoleon al III-lea poruncise să-i fie prezentate toate actele și documentele referitoare la el, se declarase mulțumit după ce le studiase și promisese să dea această problemă spre rezolvare pe cele mai bune mâini.

Pe atunci, Gebhard von Greifenklau se afla în patrie și la fel întreaga familie, care aflase din comunicatul oficial că ar fi apărut unul din fiii lui Sainte-Marie, cel care dispăruse, și își cerea moștenirea care îi revenea de drept.

Fu cerut de îndată sfatul unui jurist capabil; răspunsul acestuia a constat într-un ridicat din umeri. După aceea se răspândi vestea că persoana respectivă se dovedise, fără nici o îndoială, a fi băiatul baronului și că însuși împăratul Napoleon îl recunoscuse ca atare. Să fi reînceput o veche luptă al cărei sfârșit nu putea fi prevăzut? Nu! Cei doi Greifenklau, tată și fiu, se hotărâră să se retragă de la fermă și mai trebuiră să fie și bucuroși că nu li se ceruseră despăgubiri pentru timpul cât fuseseră proprietarii acesteia.

Nu era o pierdere neînsemnată, dar se consolară la gândul că nu rămâneau săraci în urma acesteia. Mai aveau totuși în posesie cele două

proprietăți prusace pe care nu putea nimeni să li le ia.

Nimeni? Cât de des se întâmplă exact lucrul ce pare imposibil de înfăptuit. Chiar dacă nu avusese o acțiune distrugătoare, primul trăsnet pe care îl trimiseseră norii de furtună porniți dinspre sud-vest lovise. Dar oare se aplanase, prin aceasta, starea de tensiune?

Era în anul 1854.

Falsul baron de Sainte-Marie intrase de mult în posesia fermei, totuși nu independent, ci sub tutela secretă a bătrânului căpitan. Acesta își atinsese două scopuri: devenise stăpânul fermei „Jeannette", deși nu legal, totuși de drept, și se răzbunase, în același timp, pe dușmanul lui de moarte.

Baronul juca un rol lamentabil, fără să-i fie, într-adevăr rușine. O singură dată îndrăznise să i se opună căpitanului, dar fusese pus la punct în mod categoric. Căpitanul îi explicase clar că n-avea dreptul să riposteze aici, la fermă.

— Dar cine-i stăpânul? întrebase Henri. Tu sau eu?

— Eu!

— Așa, care vasăzică? Dar baron cine e?

— Tu, dar datorită unei crime. L-ai împușcat pe fiul eremitului și i-ai luat locul. Vreau să-ți spun, o dată pentru totdeauna, că n-ai nici o șansă să mă domini. Ferește-te să mă provoci! Încearcă doar și asta te va costa titlul de baron.

— Adică, vrei să spui cumva că ai să mă denunţi că sunt un criminal?

— Bineînţeles.

— Dar m-ai ajutat şi tu!

— Dovedeşte-o!

— Dovedeşte tu că eu am fost asasinul, fără să fii nevoit să-ţi recunoşti complicitatea!

— Nu vorbi copilării! Bineînţeles că n-o să-ţi spun ţie cum am de gând să te fac inofensiv. Ştii foarte bine că nu te poţi măsura cu mine şi asta-i suficient. Fii bucuros că treci peste tot drept baronul de Sainte-Marie şi poţi duce o viaţă confortabilă, lipsită de griji, şi să fii şi mai bucuros că ţi-am îndeplinit cea mai arzătoare dorinţă, aceea de a fi stăpânul „celei mai frumoase femei de pe pământ“!

— Te referi la Liama?

— Dar la care alta?

— Ştii că numai cu numele a devenit soţia mea.

— Asta nu e treaba mea, ci a ta. Dacă eşti atât de slab, e numai vina ta.

Aceşti doi indivizi o ademeniseră pe Liama din ţara ei, printr-o înşelătorie murdară. Ea îi urmase, încredinţată fiind că prin aceasta îşi salvează tatăl şi soţul. Abia mai târziu devenise bănuitoare şi începu să se întrebe dacă făgăduiala dată fusese îndeplinită. Ceruse dovezi că soţul şi tatăl ei rămăseseră în viaţă, dar ele nu-i fuseseră date. Şi ura ei împotriva celor doi ticăloşi spori acum din ce în ce mai mult! Gândul fugii încolţi într-însa. Dar cum?

Nu pricepea o boabă franțuzește și era ținută ca o prizonieră. Căpitanul fusese de la început împotriva pasiunii oarbe a lui Henri, dar avusese mereu motive să nu se împotrivească prea mult; își dădu însă bine seama în ce primejdie se afla mereu față de Liama, astfel că nu era de mirare că o dușmănea și o ținea veșnic sub ochi.

Totuși, biata fată și-ar fi dus la îndeplinire hotărârea de a fugi, dacă n-ar fi intervenit ceva care s-o silească să mai aștepte. Deveni mamă, dând viață unei fetițe, în al cărei chip i se părea că vede trăsăturile lui Saadi al ei. Asta îi îndulci puțin suferința și mai trăia numai prin micuța făptură.

Iubirea îi dădea în același timp și puterea de a se împotrivi dorințelor baronului. El o vizita de câteva ori pe zi în încăperile care-i fuseseră rezervate, și pe care n-avea voie să le părăsească. Dar cu spiritul de observație al celor crescuți în mijlocul naturii, ea intui slăbiciunile lui și ghici că dânsul era cu totul fără putere în fața căpitanului, în ale cărui mâini se afla și dânsa.

Cu cât se împotrivea mai dârz, cu atât sporea pasiunea baronului. În unele momente el părea că-și iese din fire. La asta se adăugau imagini din trecut, care-l terorizau în timpul nopții. Visele sale erau înnorate de umbre amenințătoare, auzea împușcături, vedea sânge țâșnind în jurul său, și când se trezea avea impresia că avusese de luptat cu făpturi reale.

Gemea și se tânguia și un singur om era în măsură să-l readucă la tăcere, bătrânul căpitan, care se folosi mai întâi de amenințări, apoi trecu la fapte, ca să îndepărteze duhurile rele ce puseseră stăpânire pe baron.

Aceste accese se produceau tot mai des. Se întâmpla uneori ca baronul să nu poată fi readus la liniște nici prin mijloacele de mai sus. În această stare de spaimă și disperare, cerea s-o vadă pe Liama, și bătrânul Richemonte era destul de inteligent ca să nu i se împotrivească. Vederea ei era de ajuns ca să-l liniștească și să-i redea pacea sufletească.

Asta fusese salvarea fetei. Căpitanul cunoștea dorința ei fierbinte să se elibereze din lanțurile sclaviei. Dar fuga ei ar fi fost pierzania lui și, deoarece paza ei neîncetată nu era deloc ușoară, era lesne de presupus că, dată fiind lipsa lui de conștiință, va ajunge la hotărârea de a-și recăpăta siguranța personală printr-un act de violență. Dar tot atât de primejdioasă pentru dânsul era și nebunia baronului; deoarece izbucnirile lui nu puteau fi potolite decât cu ajutorul Liamei, era necesar s-o lase în viață pe aceasta.

Copilul Liamei fu recunoscut de baron și căpătă numele de Marion. El era lanțul prin care nefericita mamă era ținută în sclavie. Nu i-ar fi dat niciodată în gând să fugă fără copil. Căpitanul știa asta, de aceea o păzea pe fetiță cu mai multă grijă decât pe mamă și, afară de aceasta, îi dădu de înțeles acesteia că cea mai

mică neascultare față de el ar costa-o viața micuței.

Populația din împrejurimi știa că baronul era căsătorit, dar restul nu privea pe nimeni. Uneori izbutea câte unul s-o zărească pe frumoasa și enigmatica femeie, dar de ce se ținea atât de ascunsă, asta nu căuta nimeni să afle. Își spuneau că baronul o fi având toanele lui.

Chiar când contele Rallion venea la fermă, Liama nu era chemată. O cât de mică împrejurare ar fi putut trăda totul. Că Jules de Rallion ar fi stăruit vreodată s-o vadă pe baroană, nu era de așteptat. El se informa despre dânsa în mod politicos, atunci când venea, și-i transmitea salutări la plecare. Atât și nimic mai mult.

Atitudinea aceasta era ușor de explicat.

Contele Rallion și căpitanul se cunoscuseră din ce în ce mai bine. Fiecare vedea în celălalt o unealtă de care se putea folosi. Pe câtă vreme contele era laș și slab, căpitanul era obraznic și fără scrupule. Rallion prefera să se folosească de viclenie, pe când celălalt nu se dădea înapoi din fața nici unei primejdii, când era vorba de atins un țel. Astfel cei doi se înțelegeau atunci când dorințele lor erau aceleași, și acest caz nu era rar.

De câte ori se aflau împreună, venea vorba de familia Greifenklau. Amândoi se simțeau foarte mulțumiți că izbutiseră să le smulgă ferma „Jeannette“. Dar bucuria lor ar fi fost

şi mai mare, dacă ar fi găsit mijlocul să distrugă cu totul această familie.

Într-un rând stăteau amândoi de vorbă asupra acestei chestiuni, în odaia căpitanului. Căutau cu încăpăţânare drăcească o cale prin care să se poată răzbuna pe deplin. Dar toate sforţările lor rămaseră zadarnice. Se despărţiră indispuşi, ducându-se la culcare.

Richemonte avea obiceiul să-şi pună în ordine afacerile înainte de a se odihni. Primise în ziua aceea o sumă de bani de la un negustor de cereale, pe care n-o numărase şi n-o trecuse în scriptele sale. Se aşeză deci la masa de scris şi scoase banii afară.

Treaba fu repede terminată şi tocmai închisese la loc suma şi pusese cheia în buzunar, când i se păru că aude paşi afară pe gang. Ciuli urechea şi, într-adevăr, constată că cineva se furişa acolo, oprindu-se în faţa uşii sale. Cine era? Vreun servitor, care mai avea ceva de raportat? Asta nu părea cu putinţă. Aducându-şi aminte de banii pe care îi numărase, gândul i se duse la vreun hoţ. Luând o hotărâre repede, stinse lumina, puse mâna pe revolver, care se afla totdeauna încărcat pe măsuţa de noapte, şi se trânti în pat, aşa îmbrăcat cum era.

Nu trebui să aştepte mult şi deodată auzi cum o cheie era vârâtă încetişor în broască, pe dinafară. El scosese pe a sa pe dinăuntru şi pusese zăvorul. Era deci încredinţat că nimeni nu putea pătrunde în cameră. Dar se înşela.

Spre surprinderea sa auzi că zăvorul se mișca încetișor și curentul rece de aer care pătrunse înăuntru îi dovedi că ușa fusese deschisă.

Ascultă cu răsuflarea oprită. Câtva timp nu se auzi nimic. Era sigur că străinul stătea îndărătul ușii, la pândă, ca să constate dacă Richemonte dormea.

Acesta se prefăcu că doarme într-adevăr, răsuflând regulat.

Cineva se apropie în vârful picioarelor și o rază de lumină îmbăie deodată camera.

Căpitanul ținea un ochi închis de tot, dar pe celălalt, care era mai mult în umbră, îl deschise puțin, și observă astfel un bărbat care stătea la nici doi metri de patul său, lăsând să cadă asupra acestuia lumina unei lanterne. Vreo armă nu se vedea însă. Avea o mască pe față și-l observa pe cel ce dormea.

Richemonte continuă să respire liniștit, pregătit însă ca, la cea mai mică mișcare suspectă a străinului, să scoată de sub plapumă mâna în care ținea revolverul.

Mascatul păru mulțumit. Se întoarse și se apropie de masă. Cu prilejul acesta lumina lanternei căzu pe ușă și căpitanul observă că aceasta fusese închisă. Hoțul părea să fie experimentat în meseria sa.

Vârî mâna în buzunar și scoase o cheie. Cheia se potrivea exact în broasca sertarului unde se aflau banii. Omul deschise, scoase banii și-i vârî în buzunar, cu o siguranță desă-

vârșită. Apoi închise la loc sertarul, luă cheia și se pregătea să plece precum venise.

Căpitanul era de altă părere însă. Era destul de inteligent ca să-și dea seama că trebuia în primul rând să pună mâna pe felinarul aprins, pentru ca să-l poată înhăța pe hoț și să evite o luptă primejdioasă pe întuneric. Ca atare, în clipa când mascatul se îndepărtă de masă, Richemonte sări din pat și se năpusti asupra hoțului, căruia îi smulse lanterna. Așezându-se între el și ușă, lăsă lumina să cadă asupra lui; în același timp îi puse revolverul în piept.

— Stai!

Omul fu atât de surprins, încât rămase ca trăsnit câteva clipe. Apoi, însă, se întoarse spre fereastră.

— Stai! repetă căpitanul. Nici pe acolo nu te las să ieși, stimabile.

Hoțul scoase atunci un cuțit lung din buzunar și vru să forțeze ieșirea.

— Vâră cuțitul în buzunar, băiete, altminteri trag!

Hoțul văzu că n-are încotro și lăsă în jos mâna în care ținea arma.

— Aruncă cuțitul, îți spun, altminteri trag! strigă Richemonte încă o dată, Una, două, tr. . .

Nu mai avu răgazul să rostească în întregime „trei", căci mascatul, dându-și seama în ce situație se află, vârî cuțitul în buzunar.

— Pune înapoi banii pe masă! îi porunci căpitanul.

Celălalt șovăi, dar când Richemonte se apropie de el, cu revolverul ridicat, se întoarse și puse banii pe masă.

— Acum dă jos masca!

— Asta n-o fac.

Erau primele cuvinte pe care le rostea.

La auzul acestui glas, căpitanul tresări.

— Pe toți dracii! Aud bine oare? exclamă el. Nu vrei să lași să ți se vadă chipul băiatule?

— Nu.

— Aha, te rușinezi să-ți arăți fața, pentru că e mai nedemn să-ți furi stăpânul decât pe un străin. Am dreptate, George?

Nici un răspuns.

— Ei, zise căpitanul, dacă nu vrei nici să vorbești, nici să-ți arăți fața, cu atât mai rău pentru tine. Voi chema oameni, altminteri aș fi rezolvat chestia asta între patru ochi.

Richemonte nu era omul care în asemenea împrejurări să se arate blând, dar în clipa aceea îi venise o idee, care avea mai multă valoare decât satisfacția de a pedepsi un hoț.

— E adevărat? întrebă mascatul.

— Da.

— Atunci făgăduiește-mi pe cuvânt de onoare!

— Unui pungaș nu-i dai cuvântul de onoare. N-am spus că te iert de orice pedeapsă, deși ar fi cu putință, dacă mă vei asculta. De făgăduit nu făgăduiesc nimic.

— N-am încotro, sunt în mâna dumitale. De afurisitul ăsta de revolver am uitat să țin

seamă în planul meu. Trebuie deci să mă supun.

— Dă jos masca, deci!

Hoțul își dădu jos masca și acum ieși la iveală chipul unui bărbat de vreo treizeci de ani. Avea trăsături regulate, aproape frumoase.

— George! exclamă Richemonte. Care vasăzică nu m-am înșelat, când am crezut că te recunosc după glas. Ești un băiat rău.

— Poate că asta e bine pentru mine. Am constatat adesea că celui mai rău om îi merge bine, pe câtă vreme cei buni sunt nefericiți.

— Asta nu e însă regulă generală și nu trebuie să iei excepția drept linie de conduită.

— Totuși, excepția pe care mi-am luat-o drept exemplu o veți recunoaște și dumneavoastră.

— Și care?

— Dumneavoastră înșivă.

— Eu? Mii de draci! Omule, nu fii obraznic! Asta ar putea să te coste mult.

Hoțul izbucni în râs.

— Vreți să mă înfricoșați, domnule căpitan? Propun să discutăm în liniște.

Ochii bătrânului se holbară de uimire.

— S-ar părea că vrei să-mi dictezi cum să mă port, mizerabile.

— Poate că tocmai pentru că sunt un mizerabil, m-ați putea folosi mai bine. Vă aduceți aminte că am fost mai întâi în slujbă la contele de Rallion?

— De ce-mi pui această întrebare? Recomandația contelui m-a determinat să te iau în serviciul meu.

— Să nu care cumva să credeți că sunteți dator recunoștință contelui pentru această recomandație. El era foarte bucuros să scape de mine.

— Din ce cauză?

— Contele mă folosea pentru tot felul de lucruri, pentru care nu era potrivit oricine. Astfel am avut prilejul să pătrund anumite taine, pe care nu-ți face mare plăcere să lași să le privească ochi străini, și contele a observat de bună seamă că stima mea pentru dânsul scădea cu atât mai jos, cu cât el mă iniția mai mult în afacerile lui. S-a văzut nevoit să mă concedieze și, deoarece dumneavoastră i-ați spus tocmai în vremea aceea că aveți trebuință de un servitor devotat și discret, v-am fost recomandat foarte călduros de el. În felul acesta a scăpat de mine, fără să-și atragă ura mea.

— Dacă e adevărat ce spui, atunci e drept că-i datorez prea puțină recunoștință.

— E adevărat. Am intrat în slujbă la dumneavoastră și am făcut aceeași experiență ca la domnul conte.

— Ce vrei să spui, mizerabile?

— Am fost folosit pentru servicii deosebite, fără să fiu însă și răsplătit în mod deosebit. Trebuie s-o fac, de pildă, aici la dumneavoastră, pe paznicul baroanei și a micii Marion. Asta

cere o atenție încordată de zi și noapte, dar răsplata s-a lăsat așteptată.

— Omule, ești un ticălos vrednic de spânzurătoare.

— Tot ce se poate. Am avut totdeauna ghinion. Ținta mea a fost să câștig atâta, încât să pot trăi fără grijă din venituri. Dar realitatea se arată altfel, și așa am ajuns la ideea să împing puțin norocul de la spate. Am văzut astăzi ce sumă ați primit. O cheie la sertarul mesei de scris a dumneavoastră aveam de mult pregătită.

— Ah, așa stau lucrurile, stimabile! Cine a făcut cheia?

— Eu însumi. Trebuie să știți că sunt de meserie lăcătuș. Astăzi aveam de gând să-mi iau de la dumneata răsplata așteptată. Recunosc am fost puțin cam neprevăzător, dar mi-am spus că, și în cazul când voi fi prins de dumneavoastră, n-aveam să mă tem de nimic. Că am rămas o clipă ca trăsnit, n-a fost din cauza fricii, ci a surprinderii.

Căpitanul dădu drumul armei și încleștă pumnii, ca și cum ar fi vrut să se năpustească asupra celuilalt. George însă nu se arătă deloc înspăimântat. Dimpotrivă, făcu un pas mai aproape și zise:

— Vreau să sper că nu doriți să vă măsurați cu mine. Nu-mi lipsește experiența în luptă, deoarece am fost soldat.

— Ce? Soldat ai fost? scrâșni Richemonte. Hoții pot deveni și ei soldați?

— Da. Hoții, banditții și criminalii. Nu numai soldați pot ajunge, ci chiar ofițeri. E posibil ca cel mai mare ticălos să ajungă până la căpitan și comandor al Legiunii de onoare și poate și mai mult.

Bătrânul își dezgoli dinții, cu acel rânjet de fiară.

— Ce vrei să zici? Sau la cine te referi?

— La cine? Hm! Asta nu vă va fi probabil indiferent. Voi pomeni că am făcut această constatare în Africa, și anume în Algeria.

Rânjetul bătrânului dispăru.

— Cum? Ai fost în Africa, în Algeria? Ca ce? întrebă el.

— Ca „Chasseur d'Afrique".

Bătrânul păli. Începu să bănuiască de cine vorbise George când spusese că cel mai mare escroc poate ajunge căpitan și chiar cavaler al Legiunii de onoare . . . chiar de el.

— Omule, de ce nu mi-ai povestit asta mai devreme?

— Pentru că nu credeam că vă va interesa.

— Cât ai fost acolo?

— Destul cât să învăț nițel araba.

Căpitanul se dădu înapoi. De-abia acum întrevedea gândurile servitorului.

— Ah! zise el. Înțelegi araba?

— Aproximativ.

— Ai păzit-o pe baroană și ea a vorbit cu tine în arabă?

— Nu, nici o iotă!

— Dar cu cine?

— Cu mica contesă Marion.

— Nu minți!

— De ce-aș minți? Nu văd nici un motiv.

— Cum puteai vorbi cu-n copil care de-abia gângurește câte ceva?

— Hm! N-ați observat până acum nici o mamă? N-ați văzut sau auzit că mamele obișnuiesc să-și alinte pruncii și să le povestească fel de fel de lucruri?

— Prostii! Copilării!

— Nu-s prostii. O mamă se destăinuie copilului, deși acesta nu înțelege nimic. Și dacă o femeie căreia nu-i lipsește societatea face aceasta, atunci cu atât mai mult va vorbi doamna baroană cu pruncul ei, având în vedere că este ținută prizonieră. Și ce i-ar relata dânsa?

Privirea fostului „Chasseur d'Afrique" îndreptată spre bătrân era ascuțită și sigură de victorie.

— Ei, ce? întrebă acesta, șovăielnic.

— Îi va povesti de ce e atât de nefericită și de săracă. Îi va povesti despre deșert, despre tribul acelor beni aissai uciși, despre Saadi, adevăratul tată al copilului.

— Femeie blestemată!

— Despre fakihagiul Malek Omar, urmă servitorul, netulburat, și despre fiul său, tovarășul acestuia, Mahmud Ben Ali, care însă nu poate fi fiul său.

— Omule, visezi!

— Ba sunt foarte treaz, vă rog să mă credeți. Dar în clipa de față totul e indiferent.

Lucrurile vor căpăta importanță abia în fața judecătorului. Deocamdată vă întreb numai dacă mai sunteți dispus să mă reclamați ca spărgător.

Richemonte își vârî mâinile în buzunare, ca să-și domolească agitația de care era stăpânit. Se plimbă de câteva ori prin odaie, în sus și în jos, apoi se apropie de ușă și puse zăvorul.

— Ia spune-mi, ce-ai fi făcut dacă ți-ar fi izbutit hoția de acum?

— Ce-aș fi putut face? Deocamdată aș fi îngropat banii.

— Dar bănuiala ar fi putut să cadă asupra ta.

— Nu, căci nu s-ar fi descoperit nici o urmă. Nici o încuietoare nu era forțată. Dumneavoastră ați numărat banii, apoi v-ați zăvorât în odaie. Furtul n-ar fi fost lămurit niciodată.

— Dar întâmplarea sau diavolul își vâră adesea codița. Cel mai sigur lucru pentru tine tot fuga ar fi fost.

Spunând acestea își aținti cercetător privirea asupra lui George.

— Mă socoți drept atât de naiv? întrebă acesta. Tocmai prin fugă aș fi atras asupra mea bănuielile.

— Hm! Văd că m-am cam înșelat în privința ta. Când te-ai lăsat prins, n-aveam o părere prea bună despre vrednicia ta. Dar acum încep să cred că ești un individ foarte primejdios.

— Se poate! rânji servitorul.

— Vorbești despre spargeri într-un mod de parcă ai fi făptuit adesea astfel de lucruri.

— Nici nu neg.

— Și ca și cum ai fi oricând gata să mai faci.

— Aici, cel puțin, nu. Veți purta de grijă să vă puneți banii la loc sigur.

— Dar în altă parte?

George se uită iscoditor la stăpânul său, apoi zise încet și apăsat:

— Asta va depinde de situația în care mă veți pune. Dacă mă alungați, fără să-mi dați certificat, înseamnă că nu voi mai putea căpăta slujbă, și va trebui să văd ce fac.

— Și dacă nu te alung?

— Vreți să mențineți vulpea în grajd?

— Nu, dar vreau s-o compar cu un alt animal: leopardul jefuiește și ucide, dar dacă ești cu cap, te poți folosi de el pentru vânătoare.

— Cam așa ceva mi-am închipuit și eu, spuse servitorul. Intra și asta în socotelile mele, când m-am hotărât să vâr cheia în broasca dumneavoastră.

Bătrânul se opri din plimbarea prin odaie și rămase în fața servitorului.

— George, îi zise, după cum se vede ai un cap care poate fi folosit. Vreau să te iert.

— Ca să mă puteți folosi drept leopard de vânătoare? Încercați, domnule căpitan! Dar trebuie să fiu și eu mulțumit.

— Mă voi îngriji eu de aceasta. Dar aici este vorba de îndrăzneală, șiretenie și discreție.

— Cu aceste trei însușiri vă voi sluji pe dumneavoastră. Spuneți-mi ce am de făcut!

— Răbdare! Trebuie mai înainte de toate să fiu sigur de tine.

— Nu sunteți?

— Doar n-oi vrea să am deodată încredere în tine, după ce cu câteva minute în urmă te-am prins furând?

— Nu v-am dovedit tocmai prin această spargere că vă puteți bizui pe mine în ocazii asemănătoare?

— Poate! Dar îți lipsește ceva neapărat necesar. Nu vorbești germana!

— Ce vă face să credeți asta?

— La dracu'! De unde-ai învățat-o?

— De la educatorul meu.

Richemonte crezu că răspunsul era o glumă, dar văzând figura serioasă a servitorului, întrebă:

— Ai avut educator?

— Încă mulți. Dar nici unul nu mă putea suporta, deoarece eram foarte neastâmpărat. Până la urmă părinții mei s-au lăsat păgubași. Nu le port recunoștință pentru aceasta. De-aia am ajuns ce-am ajuns.

— Cine e tatăl tău?

Spărgătorul privi un minut în lumina lanternei fără să răspundă. Dar după aceea făcu un gest de indiferență cu mâna și spuse:

— Trecutul e trecut! Ce-a fost nu mă mai interesează, vreau să uit, iar ce sunt acum îmi convine.

— Atunci să vorbim cu cărțlle pe față. Mă gândesc la un furt sau poate chiar la o spargere. Ce răsplată ai cere?

— Asta ar depinde de dificultatea acțiunii și de prețul obiectului, domnule căpitan.

— Până acum nu se poate ști nici una, nici cealaltă. Dar explică-mi un paradox. Întâi ai spus că ești lăcătuș, iar după aceea mi-ai dat de înțeles că nu ești chiar un troglodit.

— Este adevărat. Am decăzut. Am fost aventurier, apoi ceva mai puțin onorabil, unde a trebuit să-mi însușesc această meserie sau, cum i se zice pe aici, artă de la un tovarăș.

— Poate că a fost spre binele tău că ți-ai exercitat azi arta, la casa mea de bani. Sper că ești convins că nu ai de ce te teme de mine.

— Nu mă tem câtuși de puțin.

— Chiar dacă ai avea o cât de mică incertitudine, vreau să ți-o risipesc cu aceștia.

Deschise un săculeț plin cu monede de aur, își umplu pumnul și i le dădu lui George.

— Mulțumesc, domnule! spuse servitorul, în timp ce-și îndesa valorosul cadou în buzunar. Dacă ar fi să mă iau după dar, aș presupune că sarcina pe care mi-o veți da spre îndeplinire nu este deloc ușoară.

— În orice caz nu e chiar un flecușteț.

— Veți fi mulțumit de mine.

— Sper. În curând vei afla ce trebuie să faci. Restul, adică munca ta de până acum, rămâne aceeași. Noapte bună!

— Noapte bună!

Plecă spre partea castelului ce aparținea servitorimii.

Ajuns în camera sa aprinse lanterna și se așeză pe un scaun.

La ce medita oare acum? La părinții pe care-i învinovățea de-a fi ajuns un hoț?

Se lăsă dus de gânduri, fără să-și dea seama. Lumina se stinse și de-abia atunci se trezi din visare.

— Beznă! mormăi el. Așa se întâmplă și cu lumina tinereții, a norocului și a vieții. Ah, la ce bun să filozofezi și să-ți faci griji! Văd că nu m-am înșelat în privința căpitanului. Crede că a găsit în mine o unealtă pe care o va arunca când nu va mai avea nevoie de ea. Dar se înșală!

A doua zi dimineață, când căpitanul veni să ia micul dejun cu contele, chipul său atât de aspru de obicei avea o expresie de sănătate, care bătu la ochi imediat lui Rallion.

— Ce noroc a dat peste dumneata de dimineață, că te văd atât de bine dispus? îl întrebă el.

— Nu astăzi, ci aseară, îndată ce ne-am despărțit. Îți amintești de chestiunea despre care am discutat înainte de a ne duce la culcare?

— Firește. Vorbeam despre Greifenklau.

— Şi n-am găsit nici o soluţie, din nenorocire. Dar sunt vesel să-ţi pot spune că mi-a venit un gând fericit. Înainte de asta vreau să-ţi comunic despre un alt noroc, pe care l-am avut încă aseară. Ştii, s-a săvârşit o spargere la mine.

Contele privi uimit la bătrân.

— Spargere? Aici în castel?

— Da, chiar în dormitorul meu.

— Cerule! Şi asta numeşti dumneata noroc?

— Am pus mâna pe hoţ şi l-am arestat. Nu înseamnă asta noroc?

Contele făcu un gest de spaimă.

— Cred că l-ai pus îndată în fiare şi l-ai expediat unde trebuie!

— Aş, de unde!

— Nu? Atunci ce-ai făcut cu el?

— I-am dat drumul.

Rallion se uită la căpitan ca la un nebun.

— I-ai dat drumul? Cred că glumeşti.

— Ba vorbesc foarte serios. Îţi voi spune pe scurt că spargerea de ieri mi-a dat ideea planului cu ajutorul căruia o să le căşunăm Greifenklauilor o pagubă pe care n-or s-o poată acoperi niciodată.

— Adevărat? Vorbeşte!

— Acest spărgător va fi unealta cu ajutorul căreia vom distruge odată pentru totdeauna familia duşmanilor noştri. Ascultă!

Cei doi purtară în şoaptă o convorbire însufleţită. Ochii bătrânului scăpărau de o bucurie drăcească şi pe chipul contelui se vedea o în-

cordare, care deveni încetul cu încetul satisfacție.

— Ei, ce zici de planul acesta? întrebă căpitanul, în cele din urmă.

— Că este cât se poate de magistral, asta zic. Dar problema bănească? Pe asta cum o aranjăm?

— Cum obișnuiesc să aranjeze între ei prietenii astfel de lucruri.

— Asta înseamnă că facem parte dreaptă. Dar cine să facă rost de bani?

— Amândoi, fiecare după puterile sale. Dumneata ești mai bogat decât mine, dar cred totuși că-mi va fi cu putință să fac rost de o sută de mii de franci în numerar.

— Bine. Restul îl dau eu. Cât va însuma aproximativ?

— Asta nu știu. Firește, pentru a nu risca să fim refuzați, va trebui să oferim cu mult peste valoarea reală. Dar asta nu ne păgubește câtuși de puțin.

— Trebuie să ne gândim că ne cunosc pe amândoi și mă tem că nu vor vrea să știe de noi.

— Doar nu vom fi atât de proști să facem afacerea pe numele noastre.

— Printr-un om de paie?

— Întocmai. Punem pe cineva înainte, care ne va sta la dispoziție cu plăcere în schimbul câtorva sute de franci.

— Și cum va izbuti blestematul acela de George să-și îndeplinească misiunea?

— Va căuta să dobândească acces în familie.

— Ca servitor, cum a venit la dumneata? Dar poți să știi dacă ăia au nevoie de un servitor sau vor angaja unul?

— Nu trebuie să ne împiedicăm în reușita acțiunii noastre de asemenea incertitudini. Toată noaptea trecută am pus totul la cale și am găsit o soluție lesnicioasă, ca să-i ușurez lui George intrarea acolo.

— Va trebui să plece la Berlin.

— Ba mai departe chiar. Cunosc totdeauna condițiile în care trăiesc oamenii pe care îi iubesc sau îi urăsc. Astfel, am mereu pe cineva care ține sub observație familia Greifenklau. Știu că ea se află acum la Breitenheim, moșia aceea pe care bătrânul Hugo a căpătat-o în dar în urma intervenției mareșalului Blücher. Unul singur lipsește de acolo, și acesta e Gebhard de Greifenklau, care se află actualmente în Orient. Împrejurarea aceasta e de mare folos pentru noi, pentru că ne dă posibilitatea să-l introducem pe George. Cred că ți-am spus că individul acesta a fost în Algeria în legiunea aceea care se numește „Chasseurs d'Afrique"?

— Da.

— Ei bine, Gebhard von Greifenklau a fost și el acolo.

— Aha, acum bănuiesc despre ce e vorba. Ești dat dracului, zău așa! George l-a întâlnit pe Gebhard în Algeria. Unde se află moșia Breitenheim?

— În ținutul Gumbinnen din Prusia, nu departe de Nordenburg.

— Gumbinnen? Dracu' să ia numele acesta nemțesc sau prusian, care-ți stâlcește limba! Și unde se află Gumbinnen acesta?

— Spre frontiera rusească.

— Atât de departe? Dar asta n-are a face. Așadar, George l-a întâlnit pe Gebhard von Greifenklau în Algeria; se află în drum spre Petersburg și vine prin ținutul acesta. Atunci îi dă în gând că prietenul său locuiește aici și se duce să-l viziteze. Nu-l găsește însă, și firește că regretă mult faptul acesta; e însă primit călduros.

— Da, acesta e planul meu, încuviință Richemonte.

— Este, într-adevăr, nemaipomenit, dar mai există unele îndoieli.

— Și care ar fi acelea?

— Gebhard n-a povestit nimic despre acest prieten.

— Și ce-i cu asta? Greifenklau probabil că a făcut cunoștință cu mulți oameni în timpul călătoriei sale, fără să fi povestit ceva despre ei.

— Bun. Dar George va fi întrebat unde și cum l-a întâlnit pe neamț în Algeria. Oare răspunsul lui la această întrebare se va potrivi cu evenimentele trăite de Gebhard?

— Cu siguranță!

— Eu mă îndoiesc!

— O, m-am îngrijit eu și de asta. Gebhard von Greifenklau s-a grăbit, firește, după reîntoarcerea din Africa, să scrie imediat o carte, în care sunt povestite toate evenimentele trăite de el și care a fost tradusă și în limba franceză. Pentru că a trebuit să mă ocup de Greifenklau, am cumpărat și eu această traducere. Este ca un jurnal zilnic și arată tot ceea ce s-a petrecut zi de zi. Am să-i dau lui George să citească această carte și așa o să știe exact ce anume trebuie să răspundă.

Fură discutate astfel toate punctele a căror analiză era absolut necesară pentru reușita planului. Furtuna din sud-vest era pe cale de a trimite o a doua lovitură de trăsnet care era de presupus că va avea o acțiune mai distrugătoare decât prima.

Câteva săptămâni mai târziu, o birjă elegantă opri în fața intrării unei case aflate pe una dintre cele mai populate străzi din Berlin. Pasagerul, un domn înalt, subțirel, îmbrăcat într-un costum de călătorie îngrijit, coborî și intră în vestibul. Acolo, pe partea stângă, se afla o ușă de sticlă pe care se putea citi: Ewald John, operațiuni bancare și intermedieri de proprietăți.

Străinul intră și, adresându-se în limba franceză, îl întrebă pe asistentul care lucra în această cameră:

— Se poate vorbi cu domnul John?

— Da, domnule, tocmai a sosit, răspunse asistentul, înclinându-se reverențios, dar vorbind într-o franceză mai puțin bună.

— Te rog să mă anunți!

Străinul îi dădu tânărului cartea sa de vizită. Acesta, abia își aruncă ochii asupra ei și se înclină încă o dată, mai ceva ca o păpușă de cauciuc, grăbindu-se să dispară.

Samsarul de proprietăți luă cartea de vizită din mâna asistentului și porunci să fie introdus

domnul conte. Dar străinul se afla deja în încăpere, căci n-avusese chef să aştepte afară.

— Domnul John? întrebă şi se aşeză pe sofa.

— Am onoarea, operaţiuni bancare şi intermedieri de proprietăţi!

— Contele Jules Rallion. Aş vrea să fac o afacere cu dumneavoastră. Numele Greifenklau vă este cunoscut?

— Greifenklau? Da, da! Nume bun, oameni fini, punctuali . . .

— Ştiţi cumva unde locuieşte familia?

— Familia Greifenklau ocupă proprietatea Breitenheim în apropiere de Nordenburg. Mai are şi o altă proprietate, care se învecinează cu prima . . .

— Bun! Ştiţi cumva dacă aceste două proprietăţi sunt de vânzare?

— De vânzare? Nu. Doar nu sunt grevate de datorii.

— Puţin mă interesează! răspunse contele cu răceală. Vreau să cumpăr aceste proprietăţi. Am trecut prin acea zonă şi mi-a plăcut. Vreau ca dumneavoastră să vă ocupaţi de intermediere.

— Dar proprietarul n-are de gând să vândă.

Contele se ridică.

— Bine. Atunci voi . . .

Bancherul i se puse în drum:

— Rămâneţi, vă rog, domnule conte! Ceea ce poate să facă un altul, pot eu cu atât mai vârtos. Spuneţi-mi numai dacă doriţi să aveţi moşiile cu orice preţ.

— Da, cu orice preţ!
— Dar asta o să vă coste multe parale.
— Ştii dumneata ce valoare au?
— Nu. Cât sunteţi dispus să daţi?
— Oferă dumneata, până primesc. Suma o plătesc eu.
— Când şi în ce fel?
— Imediat şi în numerar.

O astfel de afacere nu trebuia lăsată din mână. Francezul acesta îşi dădea aere de englez, care nici nu-şi poate număra guineele.

— Bun! Bun! Voi vorbi eu însumi cu domnul de Greifenklau. Când să plec?
— Imediat.
— Unde să vă dau de veste?
— Plec cu dumneata până la Rastenburg. Acolo voi aştepta raportul dumitale personal. Comisionul îl vom fixa în cursul călătoriei. Înainte de toate trebuie să-ţi pun o condiţie însă: numele meu nu trebuie să fie pomenit. Proprietarul să nu ştie că eu sunt acela care cumpără moşiile.
— Asta nu-i deloc uşor. Dar vă făgăduiesc să fac tot ce-mi va sta în putinţă.

Peste câteva zile, o trăsură închiriată gonea pe şoseaua care duce de la Nordenburg la Darkehmen. Şoseaua taie pădurea aparţinătoare moşiei Breitenheim. La stânga ei un drum carosabil duce de-a dreptul la moşie.

Pe acesta îl urmă trăsura şi, după vreo cinci minute, intră în curtea deschisă a proprietă-

ții. Un domn bine îmbrăcat coborî. Un servitor îi ieși în întâmpinare.

— Moșia aceasta aparține domnului Greifenklau? întrebă străinul.

— Da, domnule.

— Se poate vorbi cu stăpânul?

— E acasă. Poftim!

Fu dus în conacul moșiei și poftit să ia loc într-o odaie de așteptare. Servitorul se întoarse îndată și-l rugă pe străin să-l urmeze. Trecură prin două camere și ajunseră în a treia, care părea să fie biblioteca. Pe mese și scaune se aflau hărți și planuri, iar de-a lungul celor trei pereți erau rafturi cu cărți până în tavan.

Lângă una din cele trei ferestre înalte se afla un fotoliu larg, în ale cărui perne ședea un bărbat.

Părul alb ca zăpada, tăiat scurt, scotea în evidență un cap nobil; o barbă deasă, albă și ea, încadra o figură ușor arsă de soare, din care priveau o pereche de ochi ca oțelul. O expresie de blândețe lumina acest chip, dar două cute mici la colțurile gurii trădau oarecare suferință sufletească.

În fața scaunului său, lângă coloana de care era prinsă o oglindă lată, se afla o mobilă, jumătate pat, jumătate fotoliu. În pernele acesteia stătea o femeie.

Un cap frumos de matroană ieșea dintre buclele albe ca zăpada. Chipul avea o paloare bolnăvicioasă, dar lumina care ieșea din ochii mari și negri, seriozitatea împăciuitoare care

trona pe fruntea netedă, rotunjimea aproape tinerească încă a obrajilor, toate astea constituiau laolaltă o confirmare a acelui adevăr că omul nu îmbătrânește atâta vreme cât inima rămâne tânără. Numai buzele deveniseră mai subțiri și ele lăsau să se bănuiască că bătrâna aceasta, în clipele când nu era observată, strângea gura ca să-și ascundă unele dureri lăuntrice, care nu trebuiau să fie cunoscute de ai ei.

Acești doi oameni erau Hugo de Greifenklau, fostul favorit al lui Blücher și Margot, soția sa, care preferase iubirii unui împărat fericirea de a sta alături de acela pe care-l îndrăgise.

Din părul lui Hugo pornea o dungă roșie, lată de un deget, până peste jumătatea frunții. Era cicatricea lăsată de acea lovitură de paloș, care fusese aproape să-l coste viața.

Privirea lui Margot era îndreptată spre mijlocul odăii, unde un băiețaș se târa în patru labe, închipuind un căluț, pe care călărea o micuță amazoană, care lovea cu pumnișorii în armăsarul nădușit.

Iar alături se afla, strălucitoare de fericire, o figură de madonă, mama acestor doi copii — Ida de Rallion, soția lui Gebhard von Greifenklau, care se afla iarăși acum prin țări îndepărtate.

Tabloul acesta familial fu întrerupt de ivirea servitorului, care prezentă o carte de vizită, anunțând că un domn străin dorea să vor-

bească cu stăpânul. Hugo luă cartonașul, aruncă o privire pe el și citi tare:

— George de Lormelle. Nu cunosc numele acesta. L-ai auzit tu vreodată, Margot?

— Niciodată.

— Sau poate tu, Ida?

— Nici eu, papa.

— Vom vedea îndată. Să poftească domnul!

Când străinul intră, salută cu o plecăciune mută. Greifenklau puse deoparte cartea din care citise, se ridică, îi ieși în întâmpinare, îi întinse mâna și-l salută în franțuzește, deoarece după nume putea deduce că vizitatorul era un francez.

— Fii binevenit, monsieur de Lormelle! Numele meu e Greifenklau și doamnele acestea sunt soția mea și soția fiului meu. Nepoții se joacă de-a călăreții, ceea ce vă rog a scuza. De asemenea, vă rog să iertați faptul că soția mea nu se poate ridica. Boala o silește să stea culcată.

Spusese toate acestea pe un ton atât de intim, ca și cum francezul ar fi fost vechi prieten al familiei. Acesta se apropie de Margot și-i sărută mâna.

— Aș fi foarte întristat dacă v-aș pricinui o cât de mică urmă de durere, doamnă, zise el. Dumnezeu să vă însănătoșească prin bucuria pe care cred c-o aveți în fața acestei imagini dragi de aici.

Zicând acestea, arătă spre cei doi copii și în același timp duse la buze mâna Idei, pe care o sărută.

Felul în care se prezentase făcu o impresie cât se poate de bună asupra familiei.

— Luați loc! spuse Greifenklau. Și considerați că vă aflați la prieteni sau cunoscuți.

Străinul se înclină în semn de mulțumire.

— În credința că voi găsi aici un prieten, zise el, am cerut îngăduința de a intra în cercul familiei dumneavoastră.

— Un prieten? întrebă Ida. Atunci nu poate fi vorba de altcineva decât că-l cunoașteți pe soțul meu.

— Nu v-ați înșelat, doamnă, spuse George, căci el era. În drum spre Petersburg, am trecut prin ținutul acesta și astfel mi-am adus aminte de țara prietenului meu Gebhard von Greifenklau, pe care l-am cunoscut în Algeria.

— În Algeria? întrebă Hugo. Domnule de Lormelle, ne faceți o surpriză plăcută. Fiul meu lipsește, din păcate, dar asta nu vă va împiedica să găsiți totuși prieteni aici. Vă doresc încă o dată, din toată inima, bun-venit.

Îi strânse mâna pentru a doua oară și urmă:

— Vreau să cred că Petersburgul nu vă atrage prea mult?

— Călătoresc numai de plăcere, spuse George, dar sunt așteptat în capitala Imperiului țarist.

— În privința asta, ăia de dincolo de frontieră s-au învățat cu virtutea răbdării. Un scurt

răgaz de odihnă la Breitenheim vă va fi îngăduit. Nu-i aşa, Richard?

Întrebarea asta din urmă, însoţită de un zâmbet, fusese adresată băieţelului, care îşi azvârlise surioara din spinare, pentru a se apropia şi, ţinând mâinile la spate, începu să-l examineze pe străin, cu o mutră comică de cunoscător.

— Vom vedea îndată dacă-i permit asta, bunicule, spuse copilul, dându-şi importanţă.

— Măi să fii! râse bunicul, şi ceilalţi îl întovărăşiră.

Micul Richard rămase serios însă şi întrebă:

— Dumneata l-ai cunoscut pe papa?

— Da, răspunse Lormelle, silindu-se să-şi păstreze seriozitatea.

— Te-a iubit?

— Da, şi eu pe el.

— Ăsta-i principalul, aşa că poţi rămâne aici.

Încuviinţarea dată de copil constitui punctul de plecare al unei discuţii însufleţite, la care luară parte toţi în mod egal. Micuţa Emma se căţărase în poala mamei; Richard însă se retrăsese într-un ungher. În timp ce răsfoia acolo un album cu poze, se părea că atenţia sa era îndreptată exclusiv asupra acestuia, totuşi ochii săi se aţinteau adesea asupra musafirului, pe care rămâneau fixaţi. Nimeni nu observă aceasta, afară de cel interesat.

După câtva timp francezului i se puseră la dispoziţie două odăi. Când se văzu singur, se

apropie de oglindă și păru să fie mulțumit cu examenul înfățișării sale, căci un zâmbet îi încolți în jurul buzelor, atunci când se depărtă.

„Hm! gândi el. Nu găsesc nimic bătător la ochi la mine. Sunt perfect încredințat că am făcut o impresie cât se poate de bună asupra tuturor, și deoarece se spune că prima impresie e hotărâtoare, pot fi mulțumit cu succesul de aici. Dar de ce oare nu și-a luat copilul acela ochii de la mine? Băiatul pare să fie dezghețat. Nu mă poate suferi. E limpede: are o repulsie pentru mine, și deoarece există părinți care țin seama de înclinațiile copiilor, acest tânăr este singurul membru al familiei care m-ar putea îngrijora. Va trebui să-i acord atenție".

George începu să se facă comod. Dar nu trecu mult și fu invitat la masă. Dânsul fusese servitor în case mari și ca atare își însușise destule maniere, pentru a juca rolul bărbatului bine educat în societate. Izbuti să câștige încrederea familiei, cu singura excepție a băiatului, care se ținea retras față de mângâierile și atențiile oaspetelui.

Ziua fu petrecută în cercul familiei, deoarece era de presupus că musafirul era obosit de călătorie. Dar în dimineața următoare, Greifenklau îl întrebă dacă nu i-ar fi plăcut să ia parte la o mică partidă de călărie, deoarece voia să supravegheze munca câmpului. Francezul primi cu plăcere. Spera cu prilejul acesta să poată

aduce discuția asupra obiectului care nu fusese încă atins până acum.

Cu toată vârsta sa înaintată, Greifenklau se dovedi a fi un bun călăreț. Francezul, care nu prea avea experiență în arta aceasta, trebui să-și dea osteneală să țină pasul cu el.

La o căsărie mică opriră, ca să ia o gustare. Cu prilejul acesta George spuse:

— În gospodărirea suprafețelor întinse germanii sunt superiori francezilor. Nu sunteți de aceeași părere, domnule Greifenklau?

Celălalt răspunse cu oarecare șovăială:

— N-aș putea afirma aceasta atât de ușor, căci îmi lipsește experiența pentru a putea face o comparație hotărâtoare. Dacă ar fi să judec după cuvintele dumneavoastră, ar însemna că francezii ne sunt superiori nouă în gospodărirea moșiilor mici.

— Așa am și crezut.

— Păi vedeți, aici nu poate fi vorba de însușiri personale sau de deosebirea dintre popoare, cât de condițiile economice ale ambelor țări. Franța e o țară cultivatoare de viță de vie și în acest soi de producție este mai rentabilă cultura în mic a pământului.

— Se poate să aveți dreptate. Dar când mă gândesc în ce stare exemplară se află moșia dumneavoastră, mă simt îndemnat să stărui în susținerea mea de odinioară. Trebuie să fie o adevărată plăcere să te poți considera stăpânul unei astfel de proprietăți.

— Scumpe domnule de Lormelle, asta sună ca și cum dumneavoastră n-ați fi stăpânul unei moșii.

— Familia mea e nu numai înstărită, ci chiar bogată. Dar știți că noi francezii suntem oameni de viață, și când lucrăm ne îndeletnicim mai mult cu arta și știința, cu literatura și politica, decât cu lucrarea pământului, din care nu putem scoate altceva decât cartofi, morcovi și varză.

— Dar asta e totuși neapărat trebuitor. Arta și știința, literatura și, într-o anumită privință, politica, se ocupă cu ele. Agricultura prețuiește aur.

— Din acest punct de vedere n-am privit încă agricultura. Sunt mulțumit dacă arendașii și administratorii îmi plătesc ce au de plătit. Aurul care curge apoi printre degetele mele îmi este mai valoros decât aurul sămânței și al rodului.

— Și cu toate acestea, unul fără altul n-are nici o valoare. Metalul e numai un mijloc de schimb. Agricultura este însă aceea care hotărăște, cu produsele sale, prețurile adevăratelor valori.

— Dumneavoastră sunteți agricultor, eu însă nu-s, așa că nu-mi pot da părerea. Dar să fie oare adevărat că viața de la sate naște dragoste pentru pământ și deci pentru țară?

— Așa e.

— Atunci trebuie să vă iubiți mult moșia.

— M-aș despărți cu multă greutate de ea.

— Chiar dacă vi s-ar oferi un câștig însemnat?

— Depinde ce importanță ar avea pentru mine acest câștig. Mă aflu acum tocmai în situația de a mă gândi serios la acest lucru.

Francezul se văzu pe drumul cel bun.

— Ah! exclamă el. Cum vine asta, domnule Greifenklau?

— Vor să-mi cumpere amândouă moșiile.

— Atunci cumpărătorul trebuie să fie bogat.

— Chiar este.

— În orice caz un locuitor de prin împrejurimi, care cunoaște bine valoarea proprietății dumneavoastră.

— Nu, e un străin, un rus.

— Ce motiv îl îndeamnă să se stabilească aici?

— Nu știu și nici n-am vreun drept să întreb. Am aflat că-i place ținutul acesta și că s-a informat amănunțit de situația moșiilor mele.

— Sunt încredințat că n-a putut afla decât lucruri bune.

— Așa e, trebuie să recunosc. Apoi mi s-a adresat printr-un mijlocitor din Berlin.

— Aș fi curios să aflu dacă acest rus e într-adevăr dispus să plătească bine. În chestiuni bănești rușii nu prea sunt corecți.

— Domnul acela mi-a făcut însă o ofertă care mă pune pe gânduri.

— În ce fel?

— Oferta însumează cu o sută de mii de taleri mai mult decât valoarea moşiilor mele.

— Ah! exclamă francezul, surprins. Şi ce aveţi de gând să faceţi?

— Nu m-am gândit niciodată să vând, căci sunt prea legat de proprietatea mea, ca să mă pot despărţi atât de uşor de dânsa.

— Chiar la vârsta dumneavoastră? Îmi iertaţi întrebarea!

— Nu v-o iau în nume de rău, căci mi-am pus-o şi eu. E drept, abia dacă mai am de trăit vreo zece ani, aşa că va trebui să mă despart de ţarina pe care am lucrat-o. Dar o las fiului meu. Asta e cu totul altceva decât s-o ştii în mâini străine.

— În cazul celălalt, însă, lăsaţi fiului dumneavoastră o sută de mii de taleri mai mult.

— E drept, asta trage în cumpănă. La asta se mai adaugă împrejurarea că tocmai acum aş avea prilejul să cumpăr o proprietate pe care aş putea-o plăti în numerar, cu toate că valorează mult mai mult ca a mea.

— Eu n-aş şovăi.

— M-am gândit şi eu la fel, dar mi-e cu neputinţă să lucrez din proprie iniţiativă. Nu pot înstrăina moştenirea fiului meu, fără să-l înştiinţez pe el despre asta.

— Trebuie s-o faceţi cât mai repede.

— Am şi făcut-o. Întâmplarea face ca Gebhard să se afle actualmente într-un loc cu care se poate comunica telegrafic.

— Aşa că i-aţi telegrafiat?

— Firește. Și aștept din moment în moment răspunsul.

— Interesul pe care vi-l port dumneavoastră și familiei dumneavoastră mă face să fiu curios cum va glăsui răspunsul fiului dumneavoastră.

— Bănuiesc că va fi afirmativ.

— Aveți motive să credeți acestea?

— Da. Este greu pentru el să fie nevoit să locuiască atât de departe de capitală de câte ori vine în țară. Profesiunea sa îi cere să stea mereu în legătură cu specialiști care locuiesc acolo. Și proprietatea pe care aș putea-o cumpăra atât de ieftin se află la linia ferată, la numai câteva ceasuri de Berlin.

— Asta e foarte avantajos. Acum sunt aproape convins că răspunsul prietenului Gebhard va fi afirmativ. Și în cazul acesta veți vinde?

— Aș vinde, dar mai sunt legat și din altă parte. V-a spus fiul meu, pe când erați împreună în Algeria, cum am ajuns în posesiunea moșiei Breitenheim?

— Cred că-mi amintesc, răspunse francezul, pe gânduri. Nu ați căpătat-o de la mareșalul Blücher?

— Prin mijlocirea lui. Breitenheim e un dar al regelui de pe vremea aceea.

— Ah, da! V-ați distins în timpul campaniei.

— Ceea ce primești în dar nu trebuie să înstrăinezi. Ca om de onoare, aș avea îndatorirea să păstrez moșia Breitenheim.

— Și în cazul acesta ar trebui să renunțați la avantajul care vi se prezintă.

— Poate că nu. Ar trebui întrebat la locul de drept dacă vânzarea moșiei ar fi privită acolo cu ochi buni.

— Și ați făcut demersul acesta?

— Da. Am dat o astfel de însărcinare în scris și încă înainte de a mă fi pus în legătură cu fiul meu.

— N-ar trebui ca demersul să fie făcut de o persoană cu trecere?

— Ba da. Am însărcinat o rudă . . . ah, trebuie s-o cunoașteți și dumneavoastră. Ați auzit vreodată numele Eschenrode?

George era instruit cât se poate de bine.

— Firește. Gebhard mi-a amintit de un prieten cu numele acesta.

— Da, la acest Eschenrode mă gândesc. Locuiește la Berlin și apare la Curte. El e persoana indicată pentru a aranja această problemă.

— Atunci vă doresc noroc.

— Nu faceți asta prea devreme. Nu știu dacă rusul va plăti cât cer.

— Asta e! Doar nu vreți să câștigați mai mult cu o sută de mii de taleri?

Punând această întrebare, Lormelle făcu o mutră mirată. I se părea cu neputință ca cineva să poată refuza un câștig atât de mare. Și în

același timp încolțea într-însul îngrijorarea că afacerea ar putea să nu fie încheiată. În cazul acesta, îi era și lui cu neputință să dea lovitura pentru care venise în Germania. Vroia să-l înșele atât pe Greifenklau, cât și pe cei doi patroni ai săi: pe bătrânul căpitan și contele Rallion.

— Credeți dumneavoastră, răspunse Greifenklau, că acești o sută de mii de taleri sunt o despăgubire îndestulătoare pentru ceea ce pierd, părăsind un loc care mi-a devenit atât de scump mie și familiei mele?

— Veți îndrăgi în aceeași măsură și viitorul dumneavoastră domiciliu.

Greifenklau clătină din cap cu un zâmbet trist pe buze.

— Nu, niciodată! Sunt prea bătrân ca să mă pot acomoda undeva.

— Așadar, vreți să ridicați prețul? Dar dacă rusul acela se răzgândește?

— N-are decât s-o facă. Nu-s obligat să vând. Dacă mai dă cincizeci de mii de taleri, fac afacerea, altfel nu.

George nu îndrăzni să mai facă nici o remarcă. Nu i se părea imposibil ca Rallion și Richemonte să accepte provocarea lui Greifenklau. În orice caz, însă, el însuși era acela care băgase banii în sac.

Acum, fu continuat drumul care monopolizase întreaga după-amiază, fără să se mai menționeze ceva despre subiectul discuției încheiate. Acest lucru, însă, urma să se întâmple la

reîntoarcerea lor, căci abia intrară și Margot îi făcu un semn din cap, prietenos și plin de promisiuni, soțului ei.

— Am o surpriză pentru tine, dragă Hugo. Ghici!

— O veste de la Gebhard?

— Exact! Iat-o!

Toți membrii familiei erau prezenți. Și pe chipul Idei se putea citi curiozitatea cu privire la ceea ce răspunsese soțul ei.

Greifenklau despături hârtia și citi.

— Ei? întrebară cele două doamne. Citește!

— Bine. Iată ce scrie, scurt și concis:

„Vinde! Sunt bine. Scrisoare pe drum. Salutări și sărutări“.

— Deci, este de acord. Îți convine asta, Margot?

Aceasta își trecu ușor mâna dreaptă prin păr și apoi răspunse destul de încet, pentru a nu i se sesiza tremurul vocii:

— Știți foarte bine că sunt fericită, dacă sunteți și voi.

Hugo, însă, o cunoștea foarte bine. Se apropie de ea și o sărută.

— Știu bine asta, Margot. Doar m-ai urmat, plecând din țara ta, printre străini. N-am să vând însă ieftin locul unde am fost atât de fericiți. În nici un caz!

Contele Rallion locuia în cel mai bun han din orășelul Rastenburg, dar își trecuse un alt nume în registrul călătorilor. Timpul se scurgea foarte greu pentru el. Își dădea toată silința să se distreze citind micul ghid al orașului, dar nu putea găsi nici o plăcere în această activitate. Tocmai avea de gând să-l arunce, plictisit, când cineva bătu la ușă.

— Intră!

Doi bărbați păsiră înăuntru. Unul era bancherul John, celălalt, un om pe care contele nu-l văzuse până acum.

— L-am adus la domnul conte Rallion pe domnul, începu îndată samsarul, care a achiziționat proprietățile pentru a le revinde imediat domnului conte, pentru ca acest supus împărătesc prusac să primească două feude, din care una, în memoria mareșalului Blücher, care . . .

— Prostii! strigă supărat contele. Fără cuvinte de prisos! Cine sunteți dumneavoastră?

Întrebarea o adresă străinului, care se înclină din nou, adânc.

— Contele Smirnoff este numele meu.

Rallion încruntă sprâncenele. Străinul purta într-adevăr un costum elegant, dar era de mirare că un conte putea să accepte o afacere ca aceasta despre care era vorba.

— Sunteţi rus? îl întrebă.

— Nu; polonez.

— Vă puteţi legitima?

— Întrucât este vorba de o vânzare, m-am îngrijit să am toate actele necesare.

— Sunteţi înstărit?

— Din păcate, nu.

— Domnul John ţi-a comunicat, cred, despre ce e vorba?

— Cunosc totul în amănunt.

— La cât apreciezi ajutorul dumitale?

— Mi s-au oferit două mii de taleri.

— Vei căpăta suma aceasta, dar numai atunci când afacerea se va încheia. Dar ce asigurare îmi dai că-mi vei preda într-adevăr cele două moşii, după ce le voi plăti în numele dumitale?

— Cuvântul meu de onoare.

Contele zâmbi batjocoritor. Rămase, totuşi, politicos când zise:

— Nu pun deloc la îndoială cuvântul dumitale de onoare, dar vei recunoaşte că, dată fiind valoarea sumei, sunt necesare asigurări mai bune.

— Nu pot da altele, deoarece nu-s bogat.

— Atunci știu eu una. Îndată ce vânzarea va fi încheiată, vei primi suma în schimbul unei polițe la vedere, pentru aceeași valoare. Cum am răscumpărat de la dumneata proprietățile, le plătesc cu această poliță și adaug în numerar două mii de taleri. Ești de acord?

— Da.

— Dacă ai să stai la îndoială, îți prezint polița și pun sechestru pe moșii. Iar în cazul acesta pierzi și cei două mii de taleri.

Bancherul luă cuvântul:

— Domnule conte de Rallion, puteți fi încredințat că mi-am ales o persoană căreia i se poate acorda deplină . . .

— Asta s-o spui altuia! îl întrerupse Rallion. Pentru când ești chemat la Greifenklau?

— N-a fost precizată ziua. Zicea că așteaptă un răspuns din Berlin.

— Nu l-o fi primit între timp?

— Cred că da.

— Atunci e bine să pleci. Ce mai ai de făcut aici?

— Nimic. Vroiam numai să vi-l prezint pe contele Smirnoff, pentru ca . . .

— Bine, bine! L-am cunoscut pe domnul conte, astfel că suntem gata. Pornește la drum și înștiințează-mă îndată ce vei avea nevoie de bani.

— Aș vrea să mai spun că depărtarea este prea mare, pentru ca să aranjăm afacerea repede. N-ați vrea, domnule conte, să veniți mai aproape de Greifenklau?

— Nu vreau să mă las văzut de ei.

— Dacă veniţi cu mine până la Drengfurt, nu veţi fi în primejdie să fiţi observat. Mai e loc în trăsura noastră.

Rallion făcu un gest de refuz.

— Vreun poştalion nu merge de aici la Drengfurt? întrebă el.

— Ba da.

— Atunci voi merge cu el. Puteţi pleca imediat.

După ce se înţeleseră la care han să se întâlnească, bancherul şi însoţitorul său plecară. Rallion se interesă apoi de poştalion şi află că acesta pleacă abia în dimineaţa următoare.

Era încă întuneric când el se duse să-şi cumpere biletul. Mai era puţin timp până la plecare şi vizitiul se şi aşezase pe capră. Rallion află că, afară de dânsul, mai pleca un singur pasager.

Când dădu să urce, acesta se şi aşeză în fundul trăsurii.

— Dă-te la o parte! zise contele, arţăgos.

Lumina felinarului trăsurii căzu pe figura lui, astfel încât celălalt o putu vedea lămurit.

— Cum asta? întrebă el.

— Nu-s obişnuit să stau în spate.

— Nici eu.

— Eu mi-am plătit biletul.

— Şi eu la fel.

— Domnule, eu sunt nobil.

— Şi eu nu mai puţin.

— *Mille tonnerres!* O să vorbesc cu vizitiul.

Contele se duse la acesta și-i spuse:

— Vezi, te rog, să capăt locul care mi se cuvine!

Vizitiul întinse leneș brațul și zise:

— Dă 'ncoa!

— Ce să dau?

— Biletul!

— Așa! Poftim!

Rallion îi întinse hârtia. Vizitiul o ținu la lumina felinarului și-și dădu osteneală s-o descifreze.

— E numărul doi! zise dânsul. Ăsta e locul în colțul din stânga, pe canapeaua din fund. Colțul celălalt îl are domnul cu numărul unu, care și-a cumpărat biletul încă de aseară. Dacă nu vă convine locul, vă puteți așeza în spate, unde sunt numai două persoane.

— Ce-ți dă în gând! Eu sunt . . .

— Ce-mi dă în gând? Că ești călătorul numărul doi, asta îmi dă în gând. De aceea și capeți locul numărul doi. Peste o jumătate de minut plecăm, și cine nu s-a urcat până atunci, rămâne jos. Așa să știi!

Contele ar fi rămas, dar n-avea poftă să mai piardă o zi până pleca celălalt poștalion. Urcă deci, cu geamantănașul său, care conținea suma de care avea nevoie pentru achiziție. Dar nu era el omul care să înghită orice.

— Obraznicule! zise el, tare.

— Nobil, nu glumă! replică celălalt, ironic.

— Domnule, îți voi cere să-mi dai satisfacție.

Celălalt râse disprețuitor.

— Ai auzit? întrebă Rallion.

— Dar dumneata ai auzit? Râd!

— Domnule! scrâșni contele. Știi dumneata ce se înțelege prin cuvântul „satisfacție"?

— Știu foarte bine.

— Că o să te bați cu mine.

— Mă tem numai că n-o să se întâmple asta.

— Se pare că nu-ți dai seama ce spui.

— Ba nu, pentru că știu doar cu cine am de-a face: cu un om care când vede o sabie leșină. De altfel, n-am nici un chef să mă cert cu dumneata. Sunt ostenit și voi dormi până la ziuă. Apoi ne vom putea continua discuția. Dar dacă mai spui un singur cuvânt cum nu trebuie, capeți o palmă atât de zdravănă, încât zbori afară în șosea.

Cuvintele acestea fură rostite pe un astfel de ton, încât Rallion renunță să dea vreo replică și se așeză pe locul său, mormăind.

Vremea trecea. Roțile se rostogoleau în nisip adânc și numai din când în când se auzea câte un strigăt al vizitiului. Contele nu prea se simțea bine; dar tăcerea care domnea în trăsură împreună cu zgomotul monoton al roților avură o înrâurire adormitoare asupra lui. Luă geamantănașul, îl lipi de trup și . . . închise ochii.

Când se trezi, se făcuse lumină. Prima lui privire fu pentru omul din fața sa. Nu vedea dintr-însul decât o pereche de cizme de călă-

torie și o mantilă lungă, cu gulerul ridicat. Între șapcă și guler se zăreau doi ochi negri.

Îndată însă ce străinul băgă de seamă că și contele se trezise, își lăsă gulerul în jos. Ieși la iveală un chip nobil, încadrat de o barbă neagră și deasă.

Lui Rallion i se păru că mai văzuse cândva aceste trăsături, dar nu-și putea aminti unde și când.

Celălalt scoase o cutioară și, fără să ceară voie, își aprinse o țigară. Lăsă apoi în jos fereastra trăsurii și privi afară, ca să-și dea seama unde se aflau. Când trase înapoi capul, aruncă spre conte o privire pe jumătate batjocoritoare, pe jumătate dușmănoasă.

— Acum ne putem continua discuția întreruptă, domnule, zise el. Înainte era întuneric, și-mi place să privesc în față pe cel care mă provoacă.

— Eu la fel.

— Mă îndoiesc. Dumneata ai curaj numai pe întuneric. Ești un ticălos, un mizerabil, a cărui vedere îmi face scârbă. Îți spun asta în față, dar sunt încredințat că n-o să mă tragi la răspundere, ci o să cauți să fugi de mine.

Contele se făcu palid ca un cadavru. Încleștă pumnii și zise:

— Dacă nu mi-aș menține părerea că ești un iresponsabil, ai afla ce răspuns dau unor astfel de cuvinte.

— Firește că-ți vei menține această părere, pentru ca să ai motiv să dai înapoi; eu n-o

să te las să fugi. Palma aceea pe care ți-am promis-o nu era numai o amenințare, ci chiar ți-aș fi dat-o. N-am făcut-o, ținând seamă de împrejurarea nenorocită că . . . ești ruda mea.

Contele avu un gest de surpriză.

— Eu? Ruda dumitale? Visezi?

— Ba sunt foarte treaz. Ești contele Jules Rallion, nu?

— Drace! De unde știi asta? Și ce-ți dă dreptul să mă numești ruda dumitale?

— Adevărat? Nu mă cunoști?

— Habar n-am cine ești.

— Prima oară m-ai văzut cu un prilej care ți-a dat motiv să fugi de un duel. Ai fost provocat de Gebhard von Greifenklau și ți-ai dat osteneală să dispari repede.

— Drace! N-oi fi cumva . . . contele Kunz von Eschenrode?

— Ba sunt chiar eu, stimate vere. Mă miră mult că te văd aici. Înainte de a te întreba, însă, cărei împrejurări datoresc plăcerea de a te întâlni în poștalionul acesta, vreau să pun ordine în chestiunile noastre de onoare. Cumnatul Greifenklau nu locuiește departe de aici, astfel că ni se oferă prilejul cel mai bun să punem la punct provocarea de atunci. Înainte de asta, însă, voi fi atât de politicos să-ți dau satisfacția cerută. Ia privește afară! Vezi pădurea aceea, dincolo de sat?

Contele tăcea.

— Acolo e o căsuță de pădurar, pe lângă care vom trece. Îl cunosc pe locatarul ei, pă-

durarul. Are niște arme minunate și ne va pune cu plăcere la dispoziție două pistoale, Apoi mergem în pădure și-ți promit că numai unul va ieși viu dintr-însa. Și acest unul voi fi eu. Ne-am înțeles?

Se uită la Rallion cu niște ochi, din a căror privire contele nu știa ce să deducă.

— Firește că sunt de acord, răspunse totuși dânsul. Și cred că știu mai bine decât dumneata cine va fi acela care va ieși viu din pădure.

— În privința aceasta, sunt încredințat că acela pe care-l crezi nici nu va păși în pădure.

— Vom vedea.

Cu asta discuția se încheie. Poștalionul intră după câtva timp în sat și opri în fața cârciumii, ca să ia corespondența aflată acolo.

— Zece minute oprire, domnilor! zise vizitiul.

Rallion coborî și intră în casă cu geamantănașul său. Eschenrode îl urmă încetișor. Un zâmbet ciudat îi flutura pe buze. Când intră în birt, îl găsi gol. Numai patronul se afla acolo.

— N-a intrat nici un călător aici? îl întrebă Kunz.

— Nu, domnule.

Eschenrode se duse în curte, apoi în grădină. Acolo găsi un argat, care lucra cu sapa.

— A fost vreun străin aici în grădină? se informă el.

— Da, răspunse omul.

— Încotro s-a dus?

— A ieşit pe poartă.

Kunz ieşi în poartă tocmai la timp ca să-l vadă pe francez dispărând îndărătul unui tufiş. Râse în sinea lui şi se întoarse.

Peste vreo jumătate de ceas argatul auzi paşi.

Întoarse privirea şi-l văzu pe străin intrând pe poartă şi îndreptându-se spre cârciumă. Patronul îl întrebă mirat:

— N-aţi sosit adineauri cu poştalionul?

— Ba da.

— V-a căutat vizitiul, căci nu putea să mai aştepte.

— Nu putea să mai aştepte? întrebă Rallion, mirat. Că doar n-o fi plecat poştalionul?

— Ba a plecat de vreo douăzeci de minute.

— Drace! Vizitiul spunea că rămâne aici cincizeci de minute.

— L-aţi înţeles greşit. Aici opreşte zece minute, nici o clipă mai mult. Încotro vreţi să mergeţi?

— La Drengfurt.

— Acum n-aveţi cu ce să mergeţi într-acolo.

— N-aş putea căpăta o trăsură?

— Nu. Nimeni în sat n-are aşa ceva. Dar după-amiază trece pe aici o diligenţă, în care veţi putea găsi un loc.

— Atunci voi aştepta. Spune-mi, te rog, cât durează să străbaţi pădurea de cealaltă parte a satului? Cu trăsura, firește.

— Cât? Aia nu e pădure, ci un crâng mic. În două minute aţi trecut-o.

— Dar e o casă de pădurar acolo?

— Nu.

— Cum? Nu e nici un pădurar?

— Nici.

Rallion văzu cum se făcuse de râs. Își mușcă buzele și vru să zică ceva, când în fața ușii opri o trăsură. Vizitiul pocni biciul și întrebă, când patronul ieși afară:

— Poștalionul a trecut?

— De o jumătate de oră.

— Mulțumesc. Bună ziua.

Vru să pornească înainte, dar în clipa aceea portiera fu deschisă și persoana dinăuntru sări afară.

— Stai pe loc, porunci el vizitiului.

Vru să intre repede înăuntru, dar Rallion îi și ieșise înainte.

— Căpitane, dumneata aici?

— Da, eu! răspunse Richemonte. Te-am văzut stând la fereastră și, firește, am coborât îndată.

— Ce coincidență! Dar spune-mi, ce te-a îndemnat să vii în ținutul acesta?

— Ce ai în geamantănașul acesta? ocoli căpitanul răspunsul, arătând spre geamantănașul pe care contele continua să-l țină în mână.

— Bani! răspunse acesta.

— Așa? Intră cu el în trăsură! Dar stai, mai avem puțin timp. Se pot odihni și caii câteva minute.

Îl luă de braț pe conte și se trase la o parte cu el.

— Ai crezut într-adevăr, dragă domnule conte, întrebă el apoi, că nu mă voi mai interesa de această afacere importantă? Unde ai ajuns?

— Sper că azi sau mâine să se hotărască totul.

— Cum?

Rallion îi povesti căpitanului cum stăteau lucrurile, apoi zise:

— Dar ca să te văd aici, la asta nu m-am aşteptat.

— Nu-i aşa? râse Richemonte. Am venit să repar o greşeală pe care era s-o facem şi care ne-ar fi adus mari pagube.

— Care anume?

— Închipuie-ţi ce s-ar putea întâmpla! După ce dispare George, Greifenklau află că adevăratul cumpărător este contele Rallion.

— Ei şi? Ce pagubă îmi poate aduce mie asta?

— Foarte mare. Contele Rallion este duşmanul său de moarte. Neamţul va pune în legătură faptul care-l ruinează cu această duşmănie de moarte; se va adresa poliţiei, se vor face cercetări şi se va afla că . . .

— Ce anume?

— . . . contele Rallion, cumpărătorul, a fost înţeles cu acel George de Lormelle.

— Drace! Totuşi eu trebuie să rămân în legătură cu George.

— Nu! Tocmai asta nu trebuie. Acest gând mi-a venit ulterior şi de aceea am venit după dumneata.

— Dar cum Dumnezeu m-ai găsit?

— Cunoșteam adresa mijlocitorului dumitale. De la el am aflat că te afli la Rastenburg și, ajuns acolo, mi s-a spus că ai plecat cu poștalionul. Am luat o trăsură, am pornit după dumneata și . . iată-mă!

— Foarte bine! Așadar, vrei să-l iei asupra dumitale pe servitor?

— Da. E nevoie să-ți poți dovedi alibiul. Se va afla că în timpul când s-a făcut afacerea te-ai aținut prin locurile acestea; dar nu trebuie să se poată spune că ai vorbit sau l-ai văzut pe acest George de Lormelle.

— Dar cum vrei să-l întâlnești, fără să fii observat de alții?

— Asta las-o în grija mea! Spune-mi însă ce faci aici de unul singur și unde e poștalionul cu care ai plecat?

— Ei, dragă căpitane, asta e o întâmplare foarte neplăcută. Urc azi în poștalion, și pe cine crezi că găsesc acolo?

— Pe cine? Doar n-o fi fost un Greifenklau?

— Greifenklau nu, dar unul tot atât de păcătos, o rudă de-a lui; contele von Eschenrode . . .

— Soțul verișoarei dumitale Hedwiga?

— Da.

— Credeam că e la Berlin. Ce caută aici?

— Habar n-am!

— Te-a recunoscut?

— Cred că nu, răspunse Rallion, șovăind. În schimb l-am recunoscut eu când s-a luminat de ziuă, și atunci m-am dat jos aici.

— O prevedere pentru care ți se cuvin laude. Dar parcă spuneai că Greifenklau, pentru a se putea hotărî, aștepta o scrisoare din Berlin?

— Exact.

— Atunci să știi că Eschenrode are această scrisoare. A venit singur, și acum putem fi siguri că hotărârea e luată. Haide, plecăm!

— Până unde mergem?

— Dumneata până la Drengfurt, unde te dai jos, fără ca eu să mă arăt. Eu voi pleca apoi undeva, unde să pot scăpa de vizitiu, fără să trezesc bănuieli. Dacă voi avea de vorbit cu dumneata, știu unde să te găsesc. Va trebui să fiu cu băgare de seamă, căci nici eu nu trebuie să fiu văzut cu dumneata.

Kunz von Eschenrode plecase înainte cu poștalionul; întâlnirea cu Rallion îl înveselise mult. Ce însemnătate va avea această întâlnire pentru familia Greifenklau, habar n-avea.

La Breitenheim sosirea sa produse mare bucurie. Se duse de-a dreptul în camera de zi, unde le găsi pe Margot și Ida. Le îmbrățișă călduros pe amândouă, apoi întrebă de Hugo.

— Se află cu oaspeții, răspunse Margot. Ah, nici nu ți-am spus încă pe cine avem!

— Cred că voi afla.

— E vorba de contele polonez Smirnoff, care vine în calitate de cumpărător, și de un ban-

cher berlinez, care pare să fie consilierul său de afaceri. Soțul meu a așteptat cu nerăbdare răspunsul dumitale, dragă Kunz.

— Am preferat să-l aduc personal și să vă dau și sfatul meu, deoarece Gebhard lipsește din țară.

— Îți suntem recunoscători. Ce hotărâre ne aduci?

— Favorabilă. Nu există nici un motiv să vi se pună piedici într-o chestiune pur comercială și cei în drept sunt de părere că sunteți stăpânii proprietății voastre și puteți face cu ea ce poftiți.

— Atunci mă tem că Hugo va vinde.

— Te temi? întrebă Eschenrode. De ce te temi?

— Nu-ți închipui și dumneata că ne vine greu să ne despărțim de locurile acestea?

— Cred asta fără doar și poate. Dar mi-aș îngădui să te rog să nu ții seamă numai de sentimentele dumitale, ci să te gândești în primul rând la copii. O sporire a averii cu o sută de mii de taleri, ba poate și mai mult, trebuie luată în considerare.

— Se poate. Noi femeile socotim mai puțin cu cifrele. Calculul nostru e sentimental; chiar și acesta te înșală uneori.

— Așadar, nu vei fi împotrivă, mătușico?

— Nu, răspunse ea cu un zâmbet, în care era un soi de renunțare.

— Ce-a răspuns Gebhard?

— Și el e de părerea dumitale. Să vindem.

— Ei vezi? Sunt încredințat că te vei simți bine și acolo unde vă veți muta după vânzarea moșiei, și sper că și unchiul Greifenklau va fi de părerea mea.

Nu se înșelase. Greifenklau ceruse cincizeci de mii de taleri mai mult, la care polonezul ceru un scurt răgaz de gândire. În vremea asta luă indicații de la Rallion și primi încuviințarea să accepte suma cerută. Contele era convins nu numai că va ajunge în stăpânirea celor două moșii, ci și că va căpăta înapoi suma pe care o va plăti.

Vânzarea fu încheiată și perfectată, din punct de vedere juridic, în prezența unor martori, cum se cerea pe atunci. Apoi Smirnoff plăti în întregime suma, bani peșin. O mică parte din această sumă era în fișicuri, restul în bancnote. Banii fură examinați și găsiți în regulă.

Suma aceasta însemnată se afla în geamantănașul contelui. Greifenklau vru să-i înapoieze geamantănașul, dar Smirnoff răspunse cu politețe că, deoarece nu mai erau bani într-însul, nu mai avea nici o valoare pentru el, și-l dărui vânzătorului.

Hugo nu bănuia cât de greu atârna în cumpănă faptul acesta.

Greifenklau duse geamantănașul în odaia sa, unde îl încuie. Ca din întâmplare, George se întâlni cu el tocmai atunci pe gang; oaspetele se ducea spre apartamentul pe care-l locuia la conac.

Ajuns acolo, deschise geamantanul mare de călătorie cu care venise, îngrămădi într-un colț câteva rufe și scoase afară două obiecte. Unul din aceste obiecte era un geamantănaș la fel cu acela care conținea suma pe care o primise Greifenklau.

„Pietre înăuntru! murmură el. Ce ochi va face bătrânul când va da de ele."

Apoi luă în mână celălalt obiect; era o legătură cu chei false.

„Cheile false sunt o invenție minunată! urmă el să-și vorbească. Cheia asta de aici deschide ușa odăii, cealaltă dulapul în care bătrânul a închis geamantănașul, după toate probabilitățile. Acum e acum!"

Vârî în buzunar cele două chei, când auzi deodată pași ușori pe nisip în fața ferestrei sale. Ciuli urechea. Din nou se repetă același zgomot. Ascunse repede geamantănașul în cel mare și-l închise. Apoi se apropie de fereastră și o deschise.

— Pst! auzi el de jos.

— Cine-i acolo? întrebă el, cât putu mai încet.

— Dumneata ești, domnule de Lormelle?

— Da.

— Ai putea veni până jos?

— Pentru ce?

— Nu pot să-ți strig asta în sus. Vino repede la castanul cel mare din grădină!

— Cine ești dumneata?

— O s-o afli mai târziu.

— Bine, vin.

Părăsi odaia, o încuie și se duse în grădină.

Deoarece ospățul care se dădea cu prilejul vânzării îi adunase pe toți locatarii castelului și pe oaspeți în sufragerie, iar servitorii erau foarte ocupați, lipsa lui George nici nu fu observată. El ajunse cu bine la castanul pomenit, de sub care ieși la iveală o făptură lungă, negricioasă.

— George?

— Da, răspunse acesta. Cine ești dumneata?

— Deghizarea pare să fie foarte bună, de vreme ce nu mă recunoști.

— La auzul acestui glas, servitorul tresări puternic.

— Cum? Aud bine? Dumneavoastră sunteți, domnule căpitan?

— Chiar eu.

— Dar ce căutați aici? Dacă vă prind și vă arestează, va ieși totul la iveală.

— Ce? În primul rând nu mă vor prinde, iar cât despre arestare, nici vorbă nu poate fi. Și chiar dacă s-ar întâmpla asta, n-aș trăda absolut nimic. Presupun că banii au intrat în posesia lui Greifenklau, nu?

— Acum un sfert de oră.

— Nu-i ai încă, deci?

— Nu.

— Ei, atunci ce să fi trădat, dacă aș fi prins? Și apoi prezența mea are un scop bine determinat. Vin în propriul tău interes și sunt mulțumit că te întâlnesc.

— ?

— Ne-am înțeles să pleci îndată cu banii.

— Așa voi face chiar.

— Vezi însă că asta nu merge.

— Pentru ce nu?

— Pentru că se va ști îndată cine e făptașul.

— N-au decât să știe, principalul e să avem banii.

— Ba nu, stimabile. Atât de neprevăzători nu putem fi. Se vor lua după tine și vor da repede de urma ta. Atunci ești pierdut și noi o dată cu tine. Trebuie deci să rămâi!

— Atunci vor căuta și la mine și vor găsi banii. Asta-i și mai rău.

— Nu fii idiot! Banii nu vor rămâne la tine, ci mi-i vei aduce mie, iar eu îi voi pune îndată la adăpost.

— Nu e rău nici așa.

Dac-ar fi fost lumină, căpitanul s-ar fi speriat de mutra pe care o făcuse George. Așa însă zise:

— Se va observa pierderea, se va căuta pretutindeni, dar nu se va găsi nimic. Jaful va rămâne învăluit în cel mai profund mister, iar tu vei pleca liniștit.

— Asta nu-mi va fi cu putință!

— Pentru ce?

— Deoarece sunt străin aici, se va cerceta situația mea și se va afla că nu sunt domnul de Lormelle. În cazul acesta sunt pierdut.

— Cum s-ar putea descoperi asta? Hârtiile pe care ți le-a dat contele Rallion sunt bune.

— Asta da, însă ce ne facem dacă i se telegrafiază lui Gebhard von Greifenklau, întrebându-l dacă e adevărat că ne-am întâlnit în Algeria și sunt prieten cu dânsul?

— Asta nu se va întâmpla.

— Ba da, la fel cum a fost întrebat dacă își dă încuviințarea pentru vânzarea moșiilor.

— Ca prieten al lui te bucuri de încrederea alor tăi.

— Dar nu și de încrederea poliției, care va cerceta pe toți locatarii castelului, deci și pe mine.

— Îți voi da de veste îndată ce se va telegrafia.

Acești doi oameni se bănuiau unul pe altul, căci fiecare voia să-l înșele pe celălalt. George se hotărî să trezească încrederea stăpânului său, de aceea întrebă cu sinceritate:

— Veți afla asta, domnule căpitan?

— Da. Voi fi cu ochii în patru.

— Dacă e așa, atunci găsesc bună părerea dumneavoastră. Nu atrag nici o bănuială asupră-mi, n-am nevoie să fug și mă pot întoarce oricând în țară.

— Bine că recunoști.

— Dar unde vă găsesc mai târziu?

— Nu e nevoie să-ți indic un loc.

— Pentru ce?

— Contele Rallion cumpără totul de la Smirnoff și devine astfel proprietar. N-ai nevoie deci

să ne cauți nici pe mine, nici pe el. Ai înțeles?

— Acum da.

— Bine. Când aduci banii jos?

— Asta nu pot ști, zise George. Va trebui să aștept momentul potrivit.

— Unde-i geamantănașul?

— În odaia bătrânului Greifenklau.

— Cheile false le-ai încercat?

— Da; se potrivesc. Dar vedeți colo sus cele două ferestre luminate, din colț?

— Ce-i cu ele?

— E camera bătrânului. Copiii sunt acolo cu guvernanta și trebuie să aștept până pleacă.

Asta era o minciună. Camera lui Hugo se afla în partea cealaltă a castelului.

— Asta-i neplăcut, zise căpitanul. Va trebui să aștept cam mult.

— Să sperăm că nu. De altfel, când e vorba de o asemenea sumă, se cere să ai puțină răbdare.

— Nu-mi face morală, mai bine pune-te pe lucru! Eu mă trântesc aici în iarbă.

George se duse în odaia sa și scoase o sticluță, să ungă cu ulei cele două chei false. În timp ce făcea asta, se plimba gânditor de colo-colo prin odaie. Deodată îi flutură pe față un zâmbet batjocoritor.

— Drace! Mi-a venit un gând bun! Aș vrea să fiu de față când ticălosul ăla bătrân va deschide geamantănașul și va găsi bilețelul!

Se așeză la masă, luă o hârtie și scrise cu litere mari:

„Scumpului prieten și tovarăș Richemonte, în amintirea comorii după care i-a lăsat gura apă în zadar.

George de Lormelle"

Împături hârtia și o puse în buzunar, apoi se duse în sufragerie, unde se părea că nu fusese observată lipsa lui. Aici rămase o vreme, până când fu încredințat că nimeni nu va părăsi curând încăperea. Se întoarse în odaia sa, luă un șnur lung și trainic, precum și geamantănașul, puse în buzunar tot ce l-ar fi putut demasca, în caz c-ar fi fost găsit aici, și părăsi odaia. Încuie ușa și luă cheile.

Pe partea asta a coridorului totul era liniștit. Sufrageria se afla în celalaltă aripă a castelului.

Repede și în vârful picioarelor se furișă până la ușa care dădea în odaia lui Greifenklau. Cât ai clipi din ochi, aceasta fu deschisă. Intră și puse zăvorul în urma sa. În felul acesta se asigură că nu va putea fi surprins. Chiar dacă venea cineva, îi rămânea posibilitatea de a sări pe fereastra deschisă.

George aprinse un chibrit și, la lumina acestuia, constată că geamantănașul nu se vedea nicăieri, ceea ce însemna că fusese închis undeva. Scoase a doua cheie falsă, cu care des-

chise dulapul și, pipăind cu mâna, găsi ceea ce căuta. Îl scoase și puse în locul lui pe cel pe care-l adusese și care avea aceeași greutate. Apoi încuie la loc dulapul.

Desfășură apoi pânza pe care o adunase, legă într-însa geamantănașul furat și-i dădu drumul pe fereastră. Cercetase bine locul în timpul zilei și știa că prada va cădea lângă o tufă aflată acolo. Era atât de întuneric, încât chiar dacă cineva s-ar fi aflat în imediata apropiere, n-ar fi observat nimic.

Trase înapoi zăvorul ușii, scoase capul prin deschizătură și văzu că nu e nimeni pe aproape. Ieși pe coridor, încuie ușa la loc, luă cheia și coborî în grădină, la locul din fața ferestrei.

Cheia se afla în broasca geamantănașului. Îl duse pe acesta spre partea cea mai întunecată a grădinii, îl deschise, scoase afară conținutul și-l puse cu grijă în colțul zidului. Acolo erau mai multe pietre căzute din zid. Umplu geamantănașul cu ele și cu frunziș, puse deasupra biletelul pe care-l scrisese, și-l încuie la loc.

Abia acum îl duse spre partea opusă a grădinii, unde îl aștepta căpitanul, sub castan. Bătrânul îl auzi venind și se retrase îndărătul trunchiului copacului. Nu era exclus să fie altcineva!

— Pst! domnule căpitan!

— Cine-i acolo? întrebă acesta, încetișor.

— George.

— A! Ai reușit?

— Da.

— Unde-s banii? Dă-i încoace!

George îi dădu geamantănașul. Când îl simți în mâinile sale, Richemonte cu greu își putu reține o exclamație de mulțumire.

— N-a observat nimeni nimic?

— Nimeni. Dar, domnule căpitan, cred că voi căpăta ceea ce mi s-a făgăduit!

— N-ai încredere în mine?

— De ce n-aș avea? Mi-a venit așa un gând. Aș dori, totuși, deoarece aveți atâta bănet în mână, să lăsați să pice și în mâinile mele o micuță parte. Eu nu mai am nici un ban. Cine știe ce se întâmplă și va mai trece timp până să mă pot duce în vizită la domnul conte Rallion.

Richemonte scoase din buzunar o pungă și i-o dădu lui George:

— Iată! Sunt câteva monede de aur înăuntru; nu mai am nimic la mine. Mai târziu o să fii cu mult mai mulțumit. Acum, însă, vreau s-o șterg imediat. Am de alergat o porțiune lungă de drum și de purtat o mare greutate. Noapte bună, dragă George!

— Noapte bună, dragă domnule căpitan!

Richemonte dispăru în întunericul nopții. De partea cealaltă a grădinii, rămase pe loc, răsuflând ușurat.

— Sunt, totuși, mai bun decât am crezut, mormăi el. L-aș fi făcut să cedeze și pentru două sute de franci. Mi-a zis „dragă domnule căpitan". Oare ce-o să zică mai târziu? Aș prefera să păstrez totul pentru mine; totuși, in-

fluența lui Rallion este mare; prin el pot să obțin mai multe avantaje, decât jumătate din ce se află în geamantănașul ăsta. Noapte bună, Greifenklau! Noapte bună „madame" Margot! O să vă aduceți aminte toată viața de această noapte.

George râdea în sinea sa, în vreme ce se întorcea la castel.

— Tâmpitule! Mi-a zis „dragă George". Pe deasupra, mi-a dat și un pumn cu monede de aur. Ce-o să-l mai roadă asta pe bătrânul ticălos!

La castel, îi ordonă unui servitor să spună, dacă va fi întrebat despre el, că are o ușoară indigestie și roagă să fie scuzat. Apoi, se duse în camera lui. Acolo, își aruncă afară pe fereastră mantia de călătorie și o tașcă de piele pe care o purtase la sosire și coborî și el pe frânghie.

Ospățul se terminase la o oră atât de târzie, încât participanții preferară să înnopteze la castel. Dar, dimineața în zori, porniră cu toții la drum. Smirnoff și samsarul fură primii care porunciră să le fie înhămați caii, pentru a pleca spre Drengfurt, la Rallion. Îl găsiră îmbrăcat deja în straiele de călătorie.

— Cum așa? întrebă polonezul. Se pare că vreți să părăsiți acest loc!

— Negreșit! De fapt, sufăr de o boală care, deseori, mă atacă pe neașteptate. Ieri, pe înserate, am suferit un asemenea atac, încât a trebuit să trimit după o îngrijitoare, care a fost nevoită să stea cu mine până dimineața. Nici hangiul n-a putut dormi toată noaptea. Trebuie să ajung urgent la Berlin, să găsesc un doctor mai bun decât aș putea găsi aici.

Își făcuse foarte bine calculele . . . îngrijitoarea și servitorii de la han ar fi putut să jure că nu-și părăsise camera.

— Și noi? întrebă Smirnoff.

— Ei, cum a mers?

— Așa cum am dorit. Mă prezint în fața dumneavoastră ca stăpânul recunoscut de drept al proprietății dumneavoastră.

— Și actele?

— Iată-le. Cumpărare, chitanță, e totul aici. Acolo unde, de obicei, era nevoie de mai multe săptămâni pentru a cădea de acord cu domnii de la administrație, ne-am descurcat foarte repede aici. Banii reprezintă puterea și tare îmi doresc să am și eu această putere!

— În curând o să ți se îndeplinească dorința. O să încheiem cea de-a doua parte a afacerii noastre la Berlin; se poate realiza la fel de bine ca și aici, dar eu consider că e mai înțelept s-o facem acolo. O să călătorim împreună. Când încheiem cu totul, vă veți primi amândoi răsplata.

Plecarea asta grăbită fusese pusă la cale în înțelegere cu căpitanul, care avea de gând să-l urmeze cât mai repede. Aleseră chiar un han de mâna a doua ca punct de întâlnire, pentru a nu fi recunoscuți.

În hanul acela descălecă Rallion a doua zi după sosire și se interesă de Richemonte, care, firește, își luase un nume de împrumut. Căpitanul sosise.

— În sfârșit! exclamă el. Timpul mi s-a părut nesfârșit de lung.

— Cum? N-ai avut cu ce să te ocupi?

— Ce puteam să fac?

— Să numeri banii.

— Nici nu mi-a dat prin gând.

— De ce?

— Pentru că asta vreau s-o fac în prezența dumitale.

— Ah, așa! Care vasăzică George și-a îndeplinit misiunea?

— De minune.

— Bine, dar de căpătat nu va căpăta nimic. Asta va fi pedeapsa pentru ticăloșiile sale de odinioară. Unde-i geamantănașul?

— L-am pus într-un coș și am spus că în el se află probe de pietre.

— Ai procedat foarte inteligent.

Căpitanul scoase coșul de sub pat, tăie frânghia cu care era legat și-l deschise. Înăuntru erau pietre și geamantănașul pe care cei doi îl contemplau cu ochi plini de lăcomie.

— Probe de pietre! râse contele. Genială idee! Cred că s-au și pornit cercetări după acest geamantănaș. Banii îi luăm noi, iar pietrele le vârâm înăuntru și-l trimitem la poliție. Toată lovitura asta e o adevărată operă de artă. Deschide!

— Vezi că lipsește cheia.

— Pentru ce?

— Desigur că nici George n-a găsit-o. O fi vârât-o Greifenklau în buzunar.

— Atunci trebuie să căutăm niște unelte.

— M-am îngrijit eu de ciocan și daltă.

Geamantănașul nu opuse rezistență prea mare. După numai câteva lovituri capacul sări în sus. Ochii celor doi se ațintiră cu multă curiozitate asupra conținutului.

— Ce-i asta? întrebă contele. Frunziș!

— Și un bileţel deasupra, adăugă căpitanul. Trăsnit om, Greifenklau ăla, de i-a dat în gând să acopere banii cu frunze. Nemții cam sunt ei în general pe jumătate nebuni. Ce vrea cu bileţelul ăsta?

— Probabil că a trecut pe el numerele bancnotelor și a pus însemnarea împreună cu banii. Ce prostie! Acum s-au dus banii împreună cu însemnarea, și dumnealui nu va putea să indice poliției numerele.

Richemonte aruncă o privire pe bilet și în aceeași clipă ochii i se holbară, iar din gâtlej îi ieși un mârâit de fiară întărâtată.

— Trăsnete și fulgere! Privește și dumneata!

Contele luă hârtia și citi cu glas tare cuvintele pe care le scrisese George.

Câteva clipe se priviră năuciți unul pe altul. Scormoniră în geamantănaș și azvârliră totul afară.

— Pe toți dracii! Pietre și frunziș! exclamă contele.

— Frunziș și pietre! replică Richemonte, cu venin.

— Ne-a tras pe sfoară.

— Ne-a tras pe sfoară și ne-a furat. Dar o să-l caut pe ticălosul acesta și o să-l fac una cu pământul.

Chipul său căpătă o expresie fioroasă. Mustața i se ridică și dinții galbeni și lungi ieșiră la iveală.

— Frunziș și pietre! repetă contele, cu o înjurătură.

— Câinele! scrâșni celălalt. Repede înapoi, să punem mâna pe el!

— Cine știe pe unde o fi! Cel mai inteligent lucru este să-l căutăm în taină. Afacerile mele aici sunt terminate. Am în mână actul de vânzare. Să distrugem geamantănașul și să-l ardem în sobă, apoi pornim. Moșiile sunt ale mele. Răzbunarea împotriva lui Greifenklau a reușit. Am pierdut numai ceea ce am dat peste valoarea reală a pământului. Și dacă vom proceda cu înțelepciune, vom scoate prada din mâinile ticălosului.

Arseră geamantănașul și, după câteva ceasuri, se aflau în tren, pentru a duce la îndeplinire lovitura îndreptată împotriva lui Greifenklau și în același timp să dea de urma aceluia care-i trăsese pe sfoară.

A doua zi de dimineață, Hugo von Greifenklau îi văzu plecând pe Smirnoff și pe bancher, fără să bănuiască ceva de pierderea pe care o suferise. Abia la dejun, când notarul care perfectase vânzarea spuse că e nevoie de făcut o însemnare a numerelor bancnotelor, deschise dulapul și scoase afară geamantănașul.

Cheia lipsea. Asta îi bătu la ochi, căci își aducea aminte bine că o lăsase în broască. Negăsind-o totuși, cu toate cercetările, se simți îngrijorat. Îi chemă pe cei care se mai aflau la castel și le împărtăși neliniștea sa.

Luară hotărârea să spargă broasca, ceea ce făcură imediat. Spaima și disperarea care-i cuprinse pe toți când făcură grozava descoperire fu de nedescris. Notarul dădu ordin ca nimeni din cei prezenți la castel să nu-l părăsească, fără permisiune. Un servitor fu trimis la poliție și începu o percheziție generală. Suma furată era atât de mare, încât nu se putea proceda cu nici un fel de rezervă față de nimeni.

Acestei lovituri îi urmă o a doua, mai mare încă.

Margot se aflase în odaia ei când fusese făcută trista descoperire. De multă vreme nu mai putea merge pe picioare, fără sprijin. Auzi deodată alergături, chemări și tânguieli. Sună, dar nici un servitor nu se arătă. O spaimă grozavă puse stăpânire pe ea și spori pe măsură ce creștea larma și nimeni nu se interesa de ea.

Încercă să se ridice din fotoliu, ceea ce izbuti, fără să țină seamă de durerile mari pe care le resimțea. Sprijinindu-se de pereți și de mobile, ajunse la ușă, o deschise și se strecură afară. Un servitor trecu pe lângă ea, fără s-o bage în seamă.

— Wilhelm! Wilhelm! strigă dânsa. Ce s-a întâmplat?

Abia acum o observă omul și strigă:

— Oh! Dumnezeule! Coniță! S-a comis o spargere... Un furt grozav...

— Spargere? Furt? Pentru Dumnezeu, ce s-a furat?

— Banii, toți banii rezultați din vânzare. Din geamantănașul în care au fost închiși.

— O . . . Dumnezeule . . . Dumnezeule sfinte . . . vândut . . . pierdut . . . Ah . . . Ah . . .

Se prăbuși la pământ.

Servitorul alergă la Greifenklau, care stătea năucit între ai săi.

— Repede! Repede! Conița a leșinat!

Toți alergară după el, dar Hugo nu fu în stare să-i urmeze. Dacă nu l-ar fi susținut două persoane, s-ar fi prăbușit și el la pământ. Ajunse în urma celorlalți la Margot, care în vremea asta fusese ridicată și întinsă pe pat. Părea moartă, ochii îi erau sticloși și deschiși și o spumă cafenie clăbucea în jurul buzelor. Scoțând un țipăt, Hugo se prăbuși lângă ea.

Notarul trimise un călăreț la medic.

Acesta sosi și-i examină pe amândoi și spuse că doamna Margot fusese lovită de un atac de apoplexie și mai avea de trăit numai câteva zile, poate chiar ceasuri. Și Hugo suferise un șoc, care-i putea pune viața în cea mai mare primejdie. Numai cea mai bună îngrijire l-ar putea salva.

În această tragedie se dovedi de ce e în stare o inimă de femeie, când norii nenorocirii încep să se descarce. Din clipa când aflase de cele petrecute, Ida nu rostise nici un cuvânt. Toată ființa ei părea copleșită de durere, și totuși ea era singura care dovedea liniște și stăpânire de sine.

În agitația aceasta, nimănui nu-i dăduse în gând de oaspetele francez. Unul singur se gândi la el, și acesta era . . . copilul.

Micul Richard se mai afla în pătuțul său, când se stârnise furtuna. Curios, se dădu jos, deschise ușa, și privi afară, fără să priceapă ceva. Deodată însă văzu pe cineva venind pe coridor, cineva despre care știa bine că va sta de vorbă cu dânsul. Era bătrânul Florian Rupprechtsberger, care plângea și abia se putea ține pe picioare.

— Florian, Florian! strigă copilul. Vino 'ncoa Floriane! De ce aleargă așa oamenii?

Bătrânul prinse capul copilului în mâini, se aplecă și-l sărută pe frunte.

— Richard, drăguțule, s-a întâmplat o mare nenorocire! Bunicuța și bunicuțul . . .

Se întrerupse, chibzuind dacă era bine să-i spună copilului totul.

— Ce-i cu dânșii, dragă Florian? stărui băiatul.

— Nimic! Nimic! Dorm. Dar li s-au furat banii. Toți banii.

Micuțul își ațintì ochii asupra bătrânului și întrebă:

— Cine-i hoțul?

— Nu știm, dar îl căutăm.

— Unde se aflau banii?

— În odaia bunicului tău.

Copilul împreună mâinile.

— O, Florian, atunci știu cine e hoțul! E domnul de Lormelle.

— Dumnezeule! exclamă bătrânul. Nu spune nimănui asta!

— Pentru ce să nu spun?

— Pentru că domnul de Lormelle este un bărbat distins și un prieten al tatălui tău, nu e hoț.

— E un bărbat distins, dar mie nu-mi place. Aseară a fost singur în odaia bunicului.

Servitorul ciuli urechile.

— Ai văzut tu asta? întrebă el.

— Da.

— Când s-a întâmplat?

— Atunci când domnii aceia mulți se aflau în sufragerie și pe mine m-au trimis la culcare.

— A fost și cu bunicul în odaie?

— Nu. Bunicul a fost cu domnii în sufragerie. Eu n-am vrut să rămân în pat; eram singur, căci Emma dormea. Vroiam să fiu și eu în sufragerie, și atunci m-am sculat, ca să te chem pe tine să mă îmbraci. Când am deschis însă ușa, l-am văzut venind pe domnul de Lormelle. Pășea atât de încet, ca și cum ar fi vrut să mă prindă, și atunci am tras ușa, lăsând numai o mică crăpătură.

Bătrânul asculta cu răsuflarea tăiată.

— Și ce-ai văzut acolo?

— Domnul de Lormelle a scos o cheie din buzunar și a deschis ușa bunicului; a intrat înăuntru și abia după mai mult timp a ieșit iar afară.

— Avea ceva în mână?

— Nu, dragă Florian, n-am văzut nimic.

— Ciudat! Ai povestit asta și altora?

— Cui?

— Unchiului Kunz, de pildă.

— Da, ăstuia îi voi spune.

— Chiar dacă ar fi de față și domnul notar, Richard?

— Chiar și atunci.

— Atunci așteaptă! O să-i aduc îndată pe amândoi.

Plecă și se întoarse cu Eschenrode și cu notarul, cărora copilul le povesti în cuvinte simple ceea ce văzuse. Notarul ascultă cu luare-aminte, apoi îl întrebă pe Kunz:

— L-ați văzut azi pe acest domn de Lormelle?

— Nu, abia acum mă gândesc la el.

— Eu la fel. Ciudat e că nu s-a arătat încă, cu toată larma asta. Să mergem în odaia sa!

Ciocăniră de câteva ori în ușă, dar pentru că nimeni nu răspunse, notarul dădu ordin să fie spartă broasca. Când intrară, văzură că patul era neatins. Francezul trebuia să fi șters putina pe fereastră, căci ușa fusese încuiată pe dinăuntru. Fereastra era deschisă și, când priviră în jos, observară frânghia.

Începură să cerceteze lucrurile celui bănuit. Geamantanul său conținea ceva rufărie și obiecte de îmbrăcăminte, dar acestea nu ofereau nici un punct de sprijin. Însă între geamantan și perete se afla . . . o legătură de chei false. În grabă George le uitase.

— El e hoțul! spuse notarul. Cheile acestea false explică totul. Voi dispune îndată să fie urmărit.

Se luară imediat măsuri pentru prinderea fugarului, dar totul fu în zadar.

Prevederile medicului se realizară. Hugo von Greifenklau fu cuprins de friguri și în tot timpul acesta vorbea aiurea, pomenind despre vânzări de moșii, spărgători și casete de război. La vârsta sa erau prea puține speranțe de însănătoșire. Margot își dădu sfârșitul a patra zi, fără să-și mai recapete cunoștința.

Astfel tristețea își făcu loc în casa unde ani îndelungați sălășluise fericirea. Sărăcia, boala și moartea își făcuseră intrarea și nimeni nu-și făcea imputări mai mari decât Kunz, care-și zise că vânzarea n-ar fi avut loc dacă dânsul n-ar fi intervenit cu atâta stăruință pentru aceasta.

Se telegrafie imediat lui Gebhard, care răspunse că va veni curând și că n-avea nici un prieten cu numele de Lormelle. Kunz își luă concediu, ca să poată fi de ajutor nenorocitei familii. O chemă la castel și pe Hedwiga, soția sa.

Dar încă înainte de sosirea acestor doi, în a cincea zi după nenorocire, un servitor îl anunță pe Kunz von Eschenrode că sosiseră doi străini, care ceruseră să vorbească cu Hugo von Greifenklau.

— Le-ai spus că stăpânul nu-i poate primi?

— Da, și de aceea doresc să vină la dumneavoastră.

— Numele lor?

— Cică o să vi-l spună dumneavoastră.

— Curios! Condu-i la mine!

După câteva clipe noii sosiți intrară.

Abia îi zări și Kunz sări de pe scaun.

Nu Rallion era acela care-i atrase atenția, ci Richemonte, pe care vru să-l străpungă cu privirea. Cine a văzut o dată chipul acela nu era în stare să-l mai uite. Și dânșul îl văzuse, în Africa, puțin timp după vânătoarea de lei.

Cei doi se înclinară, dar într-un fel care era departe de a fi politicos; dimpotrivă.

— Dumneavoastră sunteți von Eschenrode? întrebă Rallion.

— Precum știi, răspunse Kunz. Desigur că vii ca să-mi explici dispariția dumitale din poștalion?

— Voi avea să vă explic și alte lucruri, domnule.

— Poate că, în sfârșit, te-ai hotărât să-mi dai și satisfacție? zise Kunz, cu ton disprețuitor.

— Firește! Acesta e și scopul prezenței mele. Vin să vă comunic . . .

— Te rog, te rog! îl întrerupse Eschenrode. N-ai vrea să mi-l prezinți mai întâi pe domnul celălalt?

— De fapt voiam să fac asta mai târziu, totuși vă pot spune numele prietenului meu: domnul căpitan Albin Richemonte.

Eschenrode izbuti să se stăpânească. Privirea lui se aţinti asupra căpitanului, cu o expresie de gheaţă. După câteva clipe zise:

— Vorbeşte mai departe!

— Imediat! Domnul Greifenklau şi-a vândut proprietăţile contelui Smirnoff?

— Da.

— Cu condiţia ca să le părăsească în curs de o lună, începând din ziua încheierii vânzării?

— Da.

— În cazul acesta am onoarea să vă comunic că eu am intrat în toate drepturile contelui Smirnoff, de la care am cumpărat amândouă moşiile.

Eschenrode scoase o şuierătură printre dinţi. Mii de gânduri şi presupuneri se încrucişară în capul său.

— Cred că aţi auzit ce-am spus? întrebă Rallion.

Kunz dădu din cap.

— Te-am priceput foarte bine, domnule. Cred chiar că mi-ai comunicat mai mult decât ai avut de gând. Te rog să mă urmezi în odaia alăturată!

Deschise o uşă şi-i lăsă pe cei doi s-o ia înainte. Ei rămaseră ca împietriţi în prag. Încăperea în care se aflau era drapată cu pânză neagră; nu era nici o mobilă într-însa. În mijlocul încăperii se ridica un catafalc îmbrăcat în crep şi catifea, la colţurile căruia ardeau lumânări mari de ceară. Ferestrele erau aco-

perite și lumina lumânărilor cădea pe un sicriu, care atrase ca un magnet privirile celor doi. În acesta zăcea Margot, învesmântată în alb. Gura-i frumoasă era încleștată, obrajii rotunzi, scofâlciți. Pe fruntea atât de luminoasă altădată jucau tonuri cenușii, iar albeața părului își pierduse luciul.

Nimeni nu veghea la căpătâiul moartei, numai jos, la picioarele catafalcului, stătea un copil palid de atâta plâns, și care nu încetase să se tânguie: „Bunicuțo, scumpa mea bunicuță!“ Dar când se deschisese ușa, el se ascunsese între faldurile catifelei.

Kunz von Eschenrode urcă scările și arătă cu mâna dreaptă spre moartă.

– O cunoști pe femeia asta? întrebă el cu glas profund, despre care nu s-ar fi putut spune dacă era de emoție sau de mânie. Ți-am spus adineauri că mi-ai împărtășit mai mult decât avuseseși de gând. Mi-ai mărturisit că ai cumpărat proprietatea acestei femei ucise cu ajutorul unui al treilea, și ai pus pe un al patrulea să fure banii rezultați din vânzare, ca să te răzbuni într-un chip monstruos. Moarta este o jertfă a acestei răzbunări, și acela de care dânsa a fost legată în viață se zbate și el cu moartea. Jur în fața acestui cadavru că nu voi avea odihnă până ce mârșăviile făptuite nu vor fi date la iveală și nu-și vor fi primit răsplata! Conte Rallion și căpitane Richemonte, va veni vremea când ne vom socoti cu voi în

numele Dreptății veșnice! Plecați! Nu e loc pentru voi aici, lângă cadavrul acestei nobile femei!

Arătă spre ușă, cu un gest poruncitor.

Rallion se simți străbătut de fiori și se pregăti de plecare. Dar Richemonte îl prinse de braț și-i zise:

— Așteaptă!

Se apropie de catafalc, urcă treptele, veni aproape de tot de sicriu și privi cadavrul cu răceală. Chipul său nu exprima nici un pic de emoție. O urmărise cât putuse pe această femeie, care fusese sora sa. Și acum, când o vedea fără viață înainte-i, nu resimțea nici o mustrare. Își atinsese ținta.

După ce o contemplă așa cum contempli o figură de ceară, se îndepărtă de sicriu, înălță din umeri și zise:

— Nu e demnă de compătimit. Cu toată osteneala ce mi-am dat-o, n-a vrut să-și dea seama unde e fericirea ei. Nu-mi venea să cred, dar trebuie să constat totuși că există unii oameni care vor totul, numai propria lor fericire nu.

Eschenrode se simți revoltat și strigă, plin de mânie:

— Mizerabile!

— La mine te referi, domnule? întrebă căpitanul.

— Da, la dumneata.

— Ești prea neghiob ca să mă socot insultat de dumneata.

— O să pun să te alunge din casă.

— Domnule, replică Rallion, batjocoritor, vezi să nu fii dumneata acela care va fi azvârlit afară.

— Laşule!

— Laş? Fiecare om are metoda lui de luptă. Pe câtă vreme unii se încaieră sub ploaia de gloanţe, minerul îşi face datoria sa sub pământ şi nu-i mai puţin curajos decât ceilalţi. Gebhard von Greifenklau a fost odinioară atât de nebun să mă provoace. Am primit provocarea, dar am renunţat să lupt cu armele pe care el, ca ofiţer, le putea mânui mai bine ca mine. Rolurile ar fi fost inegale şi rezultatul nedrept. M-am folosit de alte arme, şi vezi şi dumneata că acum eu sunt învingător.

Eschenrode făcu un pas înainte:

— Ah! prin asta recunoşti că lovitura împotriva familiei Greifenklau a fost pusă la cale de dumneata!

— N-ai decât să crezi ce vrei! Dacă eşti atât de nechibzuit să crezi că am venit aici şi am luat banii care v-au fost furaţi, n-am ce-ţi face. Mă mulţumesc cu aceea că sunt stăpân al proprietăţilor care au aparţinut duşmanilor mei. Dacă vrei să duci lupta mai departe, sunt gata să o reiau. Îţi comunic că nu voi locui aici, ci voi preda altuia administrarea bunurilor. Dacă crezi cumva că ai să-ţi valorifici anumite drepturi, n-ai decât să te foloseşti de toate mijloacele legale ce-ţi stau la îndemână, dar te rog să porţi de grijă ca atunci când va veni omul meu, să nu găsească aici pe nici unul din cei pe care

n-am nici un chef să-i mai văd vreodată! În caz contrar, voi ști să-mi exercit drepturile de stăpân într-un mod care nu vă va fi pe plac. Bună ziua, domnule.

Trăsnetul căzuse, și Margot von Greifenklau putea fi socotită fericită că fusese cruțată. Înmormântarea ei fu prilejul unei manifestări de dragoste neprecupețită din partea tuturor acelora care o avuseseră de stăpână și pentru care fusese ca o mamă.

Hugo von Greifenklau avea o constituție robustă. Deși fusese la un pas de moarte, se însănătoși totuși.

Când putu părăsi pentru prima oară patul, se afla deja de multă vreme la Berlin, unde Kunz von Eschenrode îi închiriase o locuință. Nora și cei doi nepoți se aflau cu dânsul, dar el se simțea totuși singur și părăsit. Îi lipsea Margot, care fusese sufletul lui. Moartea ei i se comunicase abia mai târziu, deoarece medicii opriseră aceasta; groaznica veste fu cât pe ce să-l trântească iar la pat. Fu nevoie de toată dragostea și sforțările celor săi, pentru a-i abate cel puțin pentru câtva timp gândurile de la dânsa.

Lucrurile se îmbunătățiră întrucâtva când sosi Gebhard. Fusese înștiințat de tot ce se petrecuse; știa că mama murise și tatăl fusese grav bolnav. Mai știa și că averea lor era pierdută și că dușmanul se cuibărea pe proprietatea lor. De aceea își grăbise cât putuse în-

toarcerea, dar totuși nu-i fusese cu putință să sosească mai curând.

El luă în mână problema la care Eschenrode și poliția lucraseră zadarnic, anume cercetarea celor petrecute odinioară.

Chibzuind bine, dobândi aproape siguranța că între furtul banilor și vânzarea moșiilor către Rallion era o legătură strânsă. Dar misterul continua să persiste și toate cercetările fură zadarnice. Lumină s-ar fi putut face numai dacă hoțul, acel George de Lormelle, ar fi fost descoperit și arestat. Dar nu izbutiră să dea măcar de o urmă de-a lui.

Între timp se mai produse o nenorocire.

Gebhard von Greifenklau primi din Paris o scrisoare îndoliată, care cuprindea vestea morții mătușii soției sale, contesa Juliette de Rallion, în urma unui atac de inimă. Testamentul prevedea că din moștenirea lăsată, numai o parte neînsemnată revenea celor două nepoate, Hedwiga și Ida, pe când grosul averii trecea în mâinile nepotului ei, contele Jules de Rallion.

Cercetările făcute îngăduiră să se constate că în inima bătrânei femei izbucnise un sentiment de admirație pătimașă față de Napoleon al III-lea, ceea ce avu drept urmare redeșteptarea vechii ei uri împotriva germanilor. Astfel că nu-i veni greu contelui Jules s-o hotărască să-și schimbe testamentul, pentru ca averea ei să nu cadă în mâini dușmane . . .

Contesa de Rallion fusese bătrână și Gebhard sperase că la încetarea ei din viață îi va reveni o parte însemnată din moștenire. Asta ar fi fost un mare ajutor pentru dânsul în situația în care se afla. Dar acum se spulberase și această speranță.

Trebuia să se pună pe muncă deci, pentru ca sărăcia să nu intre în casa lor.

În cumnatul său Kunz, Gebhard avea un prieten a cărui întreagă avere i-ar fi stat la dispoziție, dar el prefera să-și câștige singur existența. Începu să-și pună în valoare experiența și cunoștințele căpătate în cursul călătoriilor sale, scriind cărți, rapoarte și ținând conferințe, având bucuria să-și vadă osteneala răsplătită. Izbuti să-și creeze o situație cu ajutorul condeiului.

Dar vremea trecea și nevoile deveneau din ce în ce mai mari. Richard ajunsese la vârsta când trebuia înscris ca elev în școala militară. Pentru aceasta erau trebuitoare mijloace bănești, pe care părintele nu le avea. Kunz von Eschenrode interveni, dar era de prevăzut că cheltuielile vor spori an de an. Trebuia căutat ùn alt izvor de câștig.

Bunicul, tatăl și mama stăteau adesea împreună, sfătuindu-se și făurind planuri, care se dovediră însă nerealizabile. Un singur plan le dădea oarecare speranță, deși părea prea aventuros. Iar bătrânul Hugo aducea vorba despre dânsul.

— Caseta de război! spuse el. De-am putea găsi caseta aceea!

— Dar nu ne aparţine nouă; e a Franţei, obiectă Gebhard.

— Franţa va răsplăti pe acela care o va găsi.

— Bine! Dar unde s-o căutăm?

— Din păcate, eu nu-mi mai pot aminti. Atât cât m-ajută memoria, pot spune că am îngropat-o nu prea departe de locul unde se aflase la început, şi anume ceva mai spre miazăzi. Schiţa pe care am făcut-o atunci a luat-o Blücher. Dar mai am un duplicat.

Convorbirea aceasta se repeta atât de des, încât Gebhard începu să se obişnuiască cu gândul de a se angaja în căutarea casetei pierdute. În mod discret Ida făcea şi ea tot ce-i stătea în putinţă să-l întărească în hotărârea aceasta.

Într-o frumoasă zi de vară a anului 1859 şedeau în grădiniţa care aparţinea locuinţei lor şi vorbeau despre acelaşi lucru. Hugo se înflăcără atât de mult, încât exclamă:

— Bine, Gebhard! Dacă nu te duci tu, mă duc eu.

— Tu? Cu neputinţă!

— Pentru ce?

— Pentru că rana ta veche îţi dă tocmai acum foarte mult de lucru. Ai nevoie de odihnă şi luni de zile va trebui să te cruţi. Nu e nici o plăcere să te caţări pe munţii ăia şi să cauţi ziua de ieri. La asta se adaugă faptul că totul trebuie să se petreacă în taină. Trebuie să

lucrezi pe orice vreme, ba cu cât e mai proastă vremea, cu atât mai bine, ca să nu existe primejdia de a fi spionat.

— Hm! se poate să ai dreptate. Așadar, după cum văd, trebuie să renunț. Dar tu ai putea încerca, Gebhard.

— Dacă doriți cu tot dinadinsul, vă voi face pe plac. Dar cum?

— Nu e greu! se auzi atunci un glas îndărătul lor.

Se întoarse și-l văzu pe bătrânul Florian Rupprechtsberger, care venise pe vremuri cu Hugo în Germania, și nu părăsise familia nici când ea sărăcise.

— Nu e greu? întrebă Gebhard.

— Merg și eu.

— Tu? Hm!

Florian îmbătrânise. Gebhard îl privi cercetător, ca și cum ar fi vrut să-și dea seama dacă credinciosul servitor ar fi fost în stare să reziste eforturilor care se cereau de la dânsul.

— Adevărat! zise Hugo .... cum eu nu pot să merg, Florian e singurul care cunoaște ținutul acela.

— Firește! aprobă fostul vizitiu boieresc. Am fost și atunci în văgăuna unde s-a îngropat caseta. Asta s-a întâmplat în ziua în care căpitanul Richemonte l-a ucis pe baronul de Reillac.

— Istoria aceasta ai povestit-o adesea, dar vei mai regăsi astăzi văgăuna?

— Cu siguranță.

— Descrie drumul! ceru Hugo.

— Treci prin Bouillon, pe dinaintea cârciumii în care ați poposit odată, o iei pe urmă o bucată de-a lungul apei și când ajungi la copaci, cotești la stânga, pentru a urma drumul îngust care trece prin fața colibei cărbunarului. De aici mai ai de urcat numai câteva minute prin pădure. și în dreapta se deschide văgăuna.

— E corect. Dar, de atunci, au trecut mulți ani și unele lucruri s-au schimbat, poate chiar într-atât, încât terenul nu mai poate fi recunoscut.

— Da, dar muntele n-au putut să-l mute din loc și, deci, văgăuna se află tot acolo.

— Adevărat! Și dacă o să găsiți văgăuna, ce-ați realizat?

— O să luăm planul pe care l-ați întocmit dumneavoastră atunci și începem să căutăm, ținând-o tot spre sud.

— Și chiar crezi că mai poți întreprinde o asemenea călătorie?

— Ocolesc și pământul dacă, în felul acesta, vă pot face o bucurie.

— Atunci, n-am nimic împotrivă să-l însoțești pe Gebhard în călătoria asta. Și, pentru că tot am ajuns la o hotărâre, să nu mai ezităm și să trecem la punerea ei în aplicare.

Florian se arătă deosebit de bucuros.

— Minunat! strigă el. Cu această ocazie, pot să-mi vizitez și eu rudele. Probabil că cei bătrâni au murit, iar pe cei tineri nu i-am văzut

niciodată, dar ne-am scris din când în când. Și banii! Poate o să fiți din nou la fel de bogat cum ați fost odinioară!

— Și a câta parte din total veți primi? întrebă Ida.

— Aceeași întrebare, zâmbi Hugo, i-am pus-o unui jurist de aici. A studiat documentele și mi-a spus că rezervele financiare de război, care zac îngropate de atâta timp, sunt considerate a fi comori. Cel ce găsește comoara primește jumătate din ea, în vreme ce stăpânul pământului pe care s-a aflat aceasta primește cealaltă jumătate.

Această informație îi entuziasmă și mai mult pe întreprinzători și se luă hotărârea să se înceapă de îndată pregătirile pentru a porni în călătorie.

În acest timp, căpitanul Richemonte locuia, împreună cu baronul şi baroana Liama de Sainte-Marie la ferma „Jeannette". Starea baronului nu se îmbunătăţise cu nimic, era din ce în ce mai deprimat. Crimele în masă săvârşite în Sahara îi chinuiau tot mai mult conştiinţa şi gândul la acea faptă mârşavă îl făcea uneori să se afle într-o dispoziţie sumbră. Mai târziu, începu chiar să aibă momente când credea că vede stafia celor ucişi.

Nu mai putu fi lăsat nesupravegheat şi acest lucru trebuia să-l facă însuşi căpitanul. Dacă l-ar fi încredinţat pe mâna unei alte persoane, se temea că întâmplările din trecut aveau să fie date la iveală.

Fură nevoiţi, însă, în cele din urmă, să ceară sfatul unui medic. I se spuse atât cât era necesar, pentru a nu-i trezi suspiciunile, şi acesta, după ce-l examină pe bolnav, propuse o schimbare a locului, care putea să constea într-o călătorie. Voiajul, însă, trebuia să fie extrem de obositor, întrucât oboseala trupească exercita o influenţă curativă asupra spiritului bolnav.

Căpitanul blestemă în sinea lui starea rudei și a fiului său adoptiv. Să se descotorosească de el n-ar fi însemnat să-și încarce conștiința; dar se gândi că ar fi o lovitură prostească. Dacă murea baronul de Sainte-Marie, rămâneau moștenitoare Liama și fiica sa Marion. Ar fi fost o situație îngrijorătoare, așa că bolnavul trebuia să trăiască.

Richemonte se hotărî să întreprindă o călătorie, pe jos, cu el, și anume pe munte. Voia să urce pe Argoni* și apoi să meargă în pădurea din Ardeni.**

Pregătirile nu necesitau prea multe formalități. Luară cu ei un argat tânăr și puternic, care să-l țină în frâu pe bolnav, dacă l-ar fi apucat vreun acces de nebunie. Apoi porniră. Mai întâi cu poștalionul spre Châlons și apoi sus în pădurea din Argoni, care fu străbătută până la Launois. Această călătorie obositoare, pe jos, avu o influență extraordinară asupra baronului. În primele zile, avu câteva accese ușoare, de care însă nu se plânse, și chiar tristețea care nu-l părăsise de ani de zile începu, încet, încet, să facă loc unei alte stări de spirit. Pe zi ce trecea, devenea mai vesel, mai vorbăreț, și începu să fie din ce în ce mai plin de viață, mai preocupat de tot ceea ce vedea. Richemonte trebuia să evite cât se poate să

---

* O creastă calcaroasă între Aisne și Maas (nord-estul Franței) înaltă de 300—400 m *(n.ed.)*.

** Partea de nord-vest a munților șistoși renani din Belgia, Luxemburg și nord-estul Franței *(n.ed.)*.

vorbească despre trecut. Bolnavul, doar dacă se gândea la trecut, începea să-i revină starea de dinainte.

Între Launois și Signy l'Abbaye, se află un sătuc încântător și bogat. O singură familie de acolo putea fi numită săracă, aceea a ciobanului Verdy. Acesta locuia, împreună cu nevasta și fiica lor, într-o colibă mică, care avea doar o singură încăpere și în care se adăposteau atât oamenii cât și animalele lor.

Fata era lumina ochilor săi, dar îi dădea mai mult de lucru decât toate vitele satului, a căror supraveghere îi fusese încredințată.

Adeline, așa se numea fata, fusese disprețuită și luată în batjocură în copilărie de odraslele țăranilor bogați, astfel că se obișnuise cu singurătatea. Dar era mândră fata aceasta. Se privea în oglindă, se asemuia cu celelalte fete, și rămânea încredințată că era cea mai frumoasă dintre toate.

Îi lipseau însă bani să se împodobească, și începu să-și muncească mintea în căutarea unui câștig. Ca servitoare nu voia să se angajeze, căci nu voia să i se poruncească de către aceia care o disprețuiau.

Atunci îi veni un alt gând. Tatăl ei avea oarecare experiență în tratarea animalelor bolnave. Adesea se dusese ea pentru dânsul, afară pe câmp și în pădure, pentru a culege plante vindecătoare. Știa că șpițerii au nevoie de asemenea buruieni, pe care le cumpărau de la cei

ce se ocupau cu strângerea lor. Începu deci să culeagă plante pentru ceai, pe care le vându farmaciștilor. Era o muncă ușoară și aducea tocmai atâta câştig de cât avea dânsa trebuință.

Nu trecu mult timp și fata avu ghete și ciorapi, o rochie frumoasă și un șorț alb. Mai cumpără apoi câteva panglici și cordelițe, și iată că tinerii începură să-și arunce privirile asupra ei. Dar dânsa nu voia să știe de toți acei care înainte n-o luaseră în seamă.

În vremea când se aținea singură pe câmp și în pădure, multe gânduri amare îi populaseră mintea. În primul rând, se hotărî să se răzbune pe lumea rea din jurul ei. Dar cum?

În astfel de ceasuri încolți într-însa planul să cucerească pe flăcăul cel mai cu vază din sat, care nu era altul decât fiul primarului.

Zis și făcut. Începu să-și arunce undița după el. Celelalte fete o luară în râs, dar tânărul văzu că Adeline era cea mai frumoasă dintre toate.

La început se întâlniră întâmplător, pe ici pe colo, până când își dădură întâlniri în toată regula. Până atunci nu avusese voie să se arate pe acolo, așa că socoti drept o mare izbândă când fiul primarului dansă cu ea și nu dădu atenție nici unei alteia.

Dar părinții lui îi făcură aspre mustrări și în cele din urmă tatăl îl opri să mai stea de vorbă cu Adeline.

Cei doi tineri începură să se întâlnească în taină, și veni ziua când fata declară iubitului,

printre lacrimi, că trebuia s-o ia de nevastă. Se deșteptă însă într-însul conștiința bogăției, începu să chibzuiască și ajunse la concluzia că fiica unui biet păstor nu e o soție vrednică de el.

Curând fata nu mai avu alt prilej să-și vadă iubitul decât la dans. Se ducea acolo, dar nu mai înregistra nici o izbândă, ci numai înfrângeri.

Într-o duminică seara se afla iar la dans, cu sufletul plin de amărăciune și cu gânduri de răzbunare. Toți erau veseli, numai ea rămăsese singură și nebăgată în seamă.

Deodată, toți ochii se ațintiră spre ușă. Doi străini îmbrăcați elegant, intrară și priviră dansul. Cel mai în vârstă avea mustață căruntă și părea morocănos. Celălalt făcea o impresie mai bună și avea una din acele priviri suferinde, care adesea exercită o putere de atracție asupra femeilor.

După ce priviră câtva timp, bătrânul păru că se plictisește și plecă. Celălalt rămase lângă ușă și continuă să observe. Adeline văzu că privirea lui trecea de la o fată la alta, ca și cum vroia să le cerceteze frumusețea, și iată că ochiul lui se fixă și asupra ei.

Ea lăsă în jos privirea și simți sângele urcându-i-se în obraji. Când ridică apoi ochii, el continuă s-o privească.

„I-am plăcut, își zise ea. Cine-o fi?“

Îl examină pe furiș și constată că ochii săi se întorceau mereu la dânsa. În cele din urmă el se apropie și o întrebă:

— Atât de singură și izolată de ceilalți, domnișoară?

— Sunt mereu singură, domnule, răspunse ea.

— De ce, copila mea?

— Pentru că sunt săracă.

— Și ce-are a face? Sunt celelalte atât de mândre?

— Da, foarte mândre.

— Prostii! Ce motiv au să fie mândre? Sunt atât de culte și instruite? Cred că nu. Așadar, nu dansezi deloc?

— Nu.

— Dar cred că-ți place dansul?

— N-am dansat prea mult, dar îmi place.

— Pot dansa și străini aici?

— Cine să-i oprească, domnule?

— Atunci ... îmi cedezi mie dansul următor?

Inima bietei fete tresăltă de bucurie.

— Glumiți, se vede!

— Ba nu glumesc deloc, domnișoară. Și mie îmi place dansul. Dar am fost multă vreme departe de Franța, într-o țară unde nu se prea dansează. Îmi refuzi dansul?

— Nu, domnule.

— Atunci, vino te rog! Muzica începe.

Străinul își petrecu brațul în jurul ei și ea se lăsă în voie. Ținea ochii închiși, astfel că nu

observă că nimeni nu mai dansa. Se temeau toți să nu-l supere pe domnul elegant, dacă s-ar lovi de dânsul. Dar când el se opri o clipă să se odihnească, câțiva tineri își luară fetele și se avântară . . .

Celor doi le mai veni rândul de două ori, apoi muzica încetă. Și în timpul tăcerii care se lăsase pentru o clipă, un al treilea străin intră în sală, se apropie de dansatorul Adelinei și spuse tare, încât fu auzit de toți:

— Domnule baron, domnul căpitan m-a trimis să vă întreb dacă luați masa cu dumnealui.

— Nu! răspunse baronul. Spune-i să nu mă aștepte. Voi mânca mai târziu.

Trimisul era servitorul adus de la ferma „Jeannette". El se întoarse la han.

— Ei? întrebă Richemonte, care se și așezase la masă.

— Domnul baron spune să nu-l așteptați.

— Așa! Se distrează acolo?

— Domnul baron dansează, răspunse omul, șovăind.

— Drace! Adevărat?

— Zău așa! Valsul era pe sfârșite și domnul baron o mai ținea pe duduia de braț.

Chipul lui Richemonte se schimonosi într-un râs batjocoritor.

— Ce fel de nimfă era? Frumoasă ori slută?

— Foarte frumoasă.

— Hm! Nu suntem cunoscuți aici, așa că merge. Să se distreze domnișorul! Eu mă duc la culcare după masă și rămâi tu să-l servești.

Cuvintele servitorului stârniseră senzație în sală. Un baron dansase cu fiica păstorului. Asta era ceva.

Adeline plutea în al șaptelea cer. Toată lumea era a ei. Un baron era un baron! Asta era răzbunarea împotriva iubitului necredincios, care stătea acum colo în colț și făcea o mutră caraghioasă, fără să știe dacă trebuie să se necăjească sau nu.

Baronul n-o mai conduse la banca pe care fata șezuse înainte, ci la o masă.

— Aș dori să fiu un fecior de țăran, ca ăștia de aici, ca să poți dansa mai des cu mine, îi spuse fetei.

— Oh, domnule, atunci ai fi la fel ca ceilalți și ai prefera una bogată, răspunse ea.

— Ba nu. Aș prefera-o pe aceea care îmi place, și asta ești dumneata. Ai părinți?

— Da.

— Ce-i tatăl dumitale?

— E doar păstorul satului.

— Doar? De ce folosești acest cuvânt? Orice om e un om întreg, când își îndeplinește datoria. Nu mi-o lua în nume de rău, dar mai am o întrebare: ai vreun admirator?

— N-am pe nimeni, răspunse ea, roșind.

— Spui adevărul?

— Pot să jur, domnule.

— Dar ai iubit pe cineva, nu?

Ea privi stingherită în jos și șovăi cu răspunsul. În cele din urmă zise:

— Da, am avut un iubit, dar nu mai vorbim unul cu altul.

— E aici?

— Da.

— Vrei să mi-l arăți?

— Stă singur de tot, colo la tejghea, și a cerut vin.

— Ăla? N-are gust, domnișoară, și nici inimă, de aceea n-ai fi fost fericită cu el. E împotriva obiceiului ținutului dumneavoastră dacă te-aș invita să iei masa cu mine în seara asta?

— Nu, însă ar bate la ochi, dacă am face asta într-un loc unde am fi singuri.

— Atunci aici?

— Da, aici, unde ne pot vedea toți.

— Bine! Dar mai spune-mi, te rog, dacă ar stârni senzație în cazul când te-aș conduce apoi acasă?

— Da. S-ar vorbi mult pe socoteala noastră și n-aș mai putea să mă arăt în lume.

— N-am putea orândui lucrurile astfel, încât să nu se bage de seamă? E atât de frumoasă seara! Ne-am mai putea plimba puțintel.

— Atunci ar fi mai bine să plec eu înainte și să vă aștept.

— Pentru ce?

— Pentru că nu se obișnuiește ca fata să aștepte bărbatul, astfel că nimănui n-o să-i dea

în gând că fac așta, ci vor crede că m-am dus acasă.

— Nu ești numai frumoasă, ci și deșteaptă, domnișoară. Așadar, voi putea să te însoțesc?

— Nu știu încă. Mai întâi, ar trebui să vă întreb și eu ceva.

— Vă ascult!

— Dar poate o să vă supere întrebarea mea.

— Din gura dumitale nu mă va supăra.

— Sunteți căsătorit?

— Am fost, dar nevasta mea a murit, minți el.

— Deci, sunteți văduv?

— Da.

— Atunci, accept să mă însoțiți. Părăsiți salonul după mine și luați-o spre dreapta, ca să ieșiți din sat. Veți face doar două minute până la ultima casă. Acolo vă voi aștepta.

Rămaseră seara împreună la masă. Dansă și mai des cu ea, astfel încât nu bătu la ochi faptul că ea participa la dineul lui. Acest lucru stârni mai degrabă invidia decât neîncrederea. Și, când fata își luă, în sfârșit, rămas-bun, nu mai exista nici o suspiciune.

Baronul mai așteptă încă un sfert de oră, apoi plecă și el, îl căută pe servitor și îi porunci să găsească ușa deschisă când se va reîntoarce, întrucât voia să mai respire puțin aer curat. Apoi, părăsi casa.

La locul stabilit, o găsi pe Adeline. Aceasta nu ezită să-l ia de braț și se plimbară pe sub

arborii care străjuiau, de o parte și de alta, drumul ce ducea spre Mézières.

Discutară despre nimic și de toate. Adeline era foarte vorbăreață și entuziastă. Îi era recunoscătoare acestui bărbat care o ajutase să triumfe în fața iubitului; și, atunci când, în cele din urmă, el încercă să o sărute, întâmpină doar foarte puțină rezistență.

Totuși, Adeline nu-i făcu impresia că s-ar fi comportat la fel cu oricare altul. Când satul se află din nou în fața lor, el spuse pe un ton de regret:

— Cât de repede a trecut timpul! Aș vrea tare mult să vă cunosc mai îndeaproape.

— Și credeți că-i așa de greu? îl ademeni ea.

— Bine. O să mai rămân și mâine aici. Fixați ora și locul!

Fata arătă spre dreapta.

— Vedeți acolo, în lumina lunii, colțul pădurii?

— Da.

— La lumina zilei, veți putea observa un stejar înalt care se află acolo. Ne vom întâlni la acel stejar, după-amiază, la ora unu fix. Merg să culeg plante.

— Ah! Vă voi ajuta.

— Și acum, noapte bună, domnule!

— Noapte bună!

14. ÎN CĂUTAREA CASETEI DE RĂZBOI

În absența baronului, sau mai bine-zis în vreme ce acesta se afla încă în salon, se petrecu ceva foarte important.

Tocmai când căpitanul servea cina, mai veniră doi oaspeți noi, un bărbat mai în vârstă și unul mai tânăr. Luară loc la o masă din apropierea lui. Richemonte ședea într-un separeu, așa încât ei nu-l putură observa, în vreme ce el le zări siluetele într-o oglindă care se afla agățată în fața lui. I se păru că pe cel bătrân l-ar mai fi văzut cândva, dar nu-și putea aminti când sau unde.

Cei doi comandară mâncare și băutură. În vreme ce dădeau comanda, cel bătrân întrebă:

— Nu locuiește cumva la dumneavoastră un domn străin pe nume Chenet?

— Ba da, domnule, răspunse hangiul.

— Mai aveți loc și pentru noi doi?

— Dumneavoastră sunteți cei doi domni pe care-i așteaptă domnul Chenet?

— Da. V-a vorbit despre noi?

— Mi-a spus că trebuie să se întâlnească cu dumneavoastră aici și că nu se va culca, ci vă va aștepta în camera lui.

— Ce cameră?

— Numărul trei.

— Bun. Daţi-ne şi nouă o cameră. Şi, adresându-se tovarăşului de drum, îl întrebă: n-avem nevoie de camere separate, nu-i aşa?

— Nu, rămânem împreună, unchiule Florian.

Auzind răspunsul tânărului, se făcu deodată lumină în mintea lui Richemonte. „Unchiul Florian!“ Da, acum îşi amintea. Îl cunoştea foarte bine pe acest bărbat. Era Florian Rupprechtsberger, fostul vizitiu de la „Jeannette“. Ce căuta omul ăsta aici? Locuia în Berlin, la familia Greifenklau. Şi cine era aşa-numitul domn Chenet care îl aştepta?

Toate întrebările acestea îl puseră pe gânduri. El avea camera numărul doi, care se afla alături de aceea a lui Chenet. Hotărându-se repede, se ridică şi urcă sus; în vârful picioarelor, se apropie de uşa odăii sale, pe care o deschise cu băgare de seamă. După aceea aşeză un scaun la uşa de legătură, încuiată dinspre partea sa, şi luă loc în aşteptarea evenimentelor.

După câtva timp auzi paşi şi ciocănituri în uşa de alături.

— Cine-i acolo? întrebă un glas dinăuntru.

— Eu, Florian.

Uşa fu deschisă şi cel ce se anunţase intră.

— Ce imprudenţă să-ţi spui numele afară, pe hol! auzi Richemonte. Locuim aici sub nume de împrumut şi nu trebuie să ne trădăm. De ce

ai întârziat? Cred că noaptea e greu de căutat în pădure.

— Sper că voi dobândi iertarea dumneavoastră. Cât de bine e, totuși, că ne-am despărțit, lucrând separat. Se cercetează, în același timp, o suprafață mai mare.

— Cum? întrebă celălalt, plin de bucurie. Ai avut cumva noroc?

— Da, sper să fi găsit locul. Deși aveați planul la dumneavoastră, eu mi-am întipărit totul foarte exact în minte. Copacii de acolo au crescut mai înalți și mai groși, firește, și printre ei se poate să fi crescut tufe, dar restul este întocmai, ridicăturile și adâncimile terenului, copacii; lipsea numai trunchiul acela retezat care îmi fusese indicat.

— Putea să fi putrezit între timp. N-ai cercetat terenul?

— N-aveam alte unelte decât bețele și cuțitele noastre, și doar o casetă de război se îngroapă mai adânc, așa că nu poți ajunge la ea cu un cuțit. Trebuie să facem rost mâine de o sapă, să cercetăm locul împreună.

— Firește. Pentru mâine e de-ajuns să aflăm dacă am găsit locul adevărat, apoi . . .

Muzica de dans începu iarăși peste drum și Richemonte nu mai putu auzi nici un cuvânt.

„Drace! murmură el agitat. Uite că se ivește iar caseta de război. Ei o caută . . . Poate că au și găsit-o; cel puțin locul unde e îngropată. Chenet ăla e cu siguranță un Greifenklau. Ce noroc c-am tras aici! De data asta nu-mi vor

scăpa. Şi caseta va fi a mea . . . dacă nu cumva or fi întovărăşiţi cu dracul!“

Richemonte auzi dincolo uşa deschizându-se. Florian plecase. Acum nu mai era de ascultat nimic. Căpitanul se dezbrăcă încetişor şi se întinse în pat. Dar somnul nu se lipea de dânsul. Umbrele trecutului căpătară viaţă şi toată ura lui reînvie. Se frământă în pat şi, când se făcu ziuă, preferă să renunţe la somn.

Nu trebuia să se lase văzut jos; părăsi deci încetişor odaia, pentru a spune servitorului cum să se comporte. Înapoindu-se în cameră, închise uşa şi se îmbrăcă. Trebuia să fie gata să-i urmeze pe căutătorii casetei, de îndată ce ei vor părăsi hanul.

Când începu mişcarea în casă, se furişă jos, pentru a cere cârciumarului să nu dea nici o lămurire acelora care vor întreba de el şi tovarăşul său.

Apoi se aşeză la pândă. Regreta că nu luase nici o armă, afară de un cuţit, care avea una din lame atât de lungă şi ascuţită, încât se putea folosi de ea pentru apărare şi, în caz de nevoie, chiar pentru atac.

Într-un târziu, auzi mişcare în odaia alăturată. Locatarul se sculase şi cobora în cârciumă. Se scurse o jumătate de oră şi Richemonte văzu trei persoane ieşind din casă şi îndepărtându-se încetişor. Erau fostul vizitiu Florian şi ruda sa, iar în a treia persoană recunoscu un Greifenklau.

Căpitanul părăsi în grabă odaia și se duse la baron, pe care-l găsi încă în pat.

— Te-ai și trezit? întrebă Sainte-Marie. Doar nu plecăm?

— Nu, răspunse celălalt, poți dormi liniștit. Mai rămânem aici astăzi.

— Zău? exclamă baronul, bucuros și mirat în același timp. Motivul?

— N-am timp acum să-ți explic. Trebuie să plec repede și mă înapoiez probabil abia spre seară. Vei afla atunci despre ce e vorba. Sper că vremea n-o să-ți pară prea lungă.

Habar n-avea ce bucurie făcea cu aceste cuvinte tovarășului său și părăsi casa cu hotărârea fermă de a nu-i scăpa din ochi pe Greifenklau și însoțitorii lui.

Când fu afară din sat îi zări. Se abătuseră de pe șosea și-și făceau de lucru pe lângă un plug, alături de care se aflau un topor și o lopată. Aceste două unelte erau bine-venite pentru dânșii. Le luară, lăsând în schimb pe plug câteva monede, și se îndepărtară repede, pentru a nu avea vorbă cu stăpânul lor.

Richemonte îi urmă de la distanță. Terenul era presărat cu coline, altfel că nu-i fu greu să-i țină sub observație, fără să fie văzut de ei. Abia când ajunseră în pădure, trebui să se țină mai aproape de dânșii, ca să nu-i scape din ochi.

La ceasul hotărât, baronul se duse la locul de întâlnire, după ce poruncise servitorului să-l aştepte la han.

Adeline îl aştepta şi nu se împotrivi, când el îi dădu o sărutare.

— Aproape să nu mă pot ţine de cuvânt, spuse ea.

— Pentru ce?

— Pentru că azi tata s-a dus el însuşi să caute plante pe care eu nu le cunosc încă. Are în cirezile lui câteva animale bolnave, pentru care e nevoie de buruieni de leac. Eu trebuia să rămân cu mama la oi, dar am pus o rudă bătrână în locul meu.

— Bine ai făcut, fată dragă. Vom colinda împreună prin pădure şi vom petrece câteva ceasuri fericite.

Aşa şi făcură. Dar mintea baronului era slăbită; el nu se gândea la urmările pe care le-ar putea avea pentru el o întâlnire cu fermecătoarea Adeline. Dânsul îi spuse numele, domiciliul şi, înfierbântat cum era, îi făgădui că o va lua în căsătorie.

Fata nu simţea însă nimic pentru el. Numai rangul lui o atrăgea. Şi când îi mai făcu şi cererea în căsătorie, ea nu se mai gândi la altceva decât la un mariaj avantajos. Să devină baroană de Sainte-Marie. Ce noroc! Ar fi fost în stare de orice, ca să-şi atingă ţinta.

Colindară astfel prin pădure, până găsiră un locşor umbros. Se aşezară pe muşchiul moale,

când deodată, un țipăt răsunător sfâșie tăcerea nu departe de ei.

Ciuliră urechile și Adeline zise:

— Dumnezeule, ăsta n-a fost țipăt obișnuit. E . . .

Se întrerupse și sări în sus, speriată, căci în clipa aceea se auzi un strigăt de ajutor, cum nu poate fi scos decât de cineva care se află în primejdie de moarte.

— Ce s-o fi întâmplat acolo? exclamă ea. Tata e în pădure. Haide!

Baronul o luă înainte și ea îl urmă.

Ajunseră într-un loc unde terenul cobora, formând un fel de văgăună. Acolo era teatrul unei lupte înverșunate.

Doi bărbați înhățaseră pe un al treilea și se sileau să-l culce la pământ, în vreme ce el se apăra împotriva lor cu un cuțit. Nu departe de ei zăcea un al patrulea, care părea mort. La mică depărtare de grupul care se încăierase, se vedea o groapă proaspăt săpată, din care ieșeau cozile unui topor și unei sape.

Primii doi erau Florian și nepotul acestuia; al treilea, care mânuia cuțitul, era Richemonte, iar cel care zăcea la pământ, cu o rană în piept, era Gebhard von Greifenklau.

Baronul îl văzu pe căpitan în primejdie de moarte. Nu știa despre ce e vorba, dar se simți obligat să-i vină în ajutor tovarășului său. Coborî repede în văgăună, puse mâna pe topor și izbi cu atâta putere în Florian, încât acesta se

prăbuşi cu capul spintecat. Richemonte îl strângea pe tovarăşul fostului vizitiu în braţe.

— Ah, tu! strigă el. Ce noroc! Haide, culcă-l şi pe ăsta la pământ! Îl ţin eu.

Omul nu se putea mişca. Văzu toporul ridicat, scoase un ţipăt de groază şi, în clipa următoare, zăcea şi el mort lângă cadavrul unchiului său.

Richemonte gâfâia de sforţările făcute. Avusese de-a face cu potrivnici puternici.

— Cum ai ajuns aici? întrebă el, aproape fără suflare.

Baronul stătea ca o statuie în faţa lui. Cu toporul încă ridicat privea înmărmurit la cei doi oameni pe care îi ucisese.

— Ei, vorbeşte! stărui Richemonte, nerăbdător.

Sainte-Marie se uită năuc la el:

— Ce-ai spus?

— Vreau să ştiu cum ai ajuns aici.

— Făceam o plimbare . . . Dumnezeule! Toporul era plin de sânge şi cuţitul la fel.

Richemonte îşi schimonosi gura într-un zâmbet înciudat.

— Firește că e plin de sânge cuţitul. L-am înjunghiat cu el pe omul acesta.

— Cine e? De ce te-au atacat?

— Nu ei pe mine, ci eu pe ei.

— Tu? Pentru ce?

Ochii săi aveau o lucire stranie, nebunească, iar tonul glasului nu mai era acela al unui

om care știe ce spune și ce face. Vederea sângelui trezise într-însul vechile amintiri.

— Nu-l cunoști pe omul acesta? zise Richemonte, drept răspuns, arătându-l pe Gebhard. El, împreună cu ceilalți doi, a săpat groapa asta. Îți dai seama de ce a venit încoace din Germania, ca să vâre toporul în pământul acesta?

— Nu.

— Atunci află că aici e îngropată caseta aceea de război pe care am căutat-o atâta timp.

Privirea baronului deveni mai limpede.

— Caseta de război? întrebă el.

— Da, și omul acesta e Gebhard von Greifenklau, pe care l-am urmărit încă din Algeria. Atunci ne-a-scăpat, acum însă am încheiat socotelile cu dânsul. Celălalt e vizitiul Florian, și al treilea rubedenia lui, după cum am aflat ieri.

Baronul venise pe marginea gropii și privi înăuntru, ținând încă toporul în mână. Chipul său căpătase iarăși expresia ce prevestea un acces al bolii de care suferea.

— Banii sunt acolo jos! Comoara! Caseta de război! Trebuie săpat, săpat! Afară cu banii și înăuntru cu aceste hoituri! El sări în groapă și începu să sape cu toporul, fără să se mai sinchisească de bătrânul căpitan.

Acesta voia ca baronul să-și urmeze explicația, dar nu mai avu răgaz. Privirea-i spe-

riată se îndreptase spre marginea văgăunii, de unde două persoane coborâseră încetişor.

În vreme ce baronul sărise în ajutorul lui Richemonte, Adeline, înspăimântată de cele ce vedea, se oprise. Cum nu era o fire sperioasă, ea îşi învinse curând emoţia. Vru să-l urmeze pe baron, când auzi îndărătul ei zgomot de paşi repezi.

Se întoarse şi-l zări pe tatăl ei, care se opri surprins. Avea în mână un cuţit cu tăişul lung, care-i servea la scoaterea rădăcinilor din pământ.

— Ce cauţi aici, fato? întrebă el. Te credeam acasă! Cine a strigat după ajutor?

— Priveşte colo!

Bătrânul îşi aruncă ochii în văgăună, tocmai în clipa când baronul îl culca la pământ pe nepotul vizitiului Florian.

— Ah! Un ucigaş! exclamă el.

Vru să se repeadă în jos, dar fata îl opri:

— Stai! Ăla e un adorator al meu. Dacă vrei să devin baroană, rămâi liniştit şi nu te amesteca în chestia asta, până nu ţi-oi spune eu.

Tatăl făcu o mutră uimită.

— Tu baroană? întrebă el.

— Da. Hai jos cu mine! Să te iei numai după mine.

Richemonte îi văzu venind şi spaima îi schimonosi o clipă trăsăturile. Strânse mai tare mânerul cuţitului în mână, dar şi păstorul îl

ținea bine pe al său. Doi martori ai crimei? Va avea de suportat încă o luptă?

— Domnule căpitan, să n-aveți teamă de nimic, căci venim ca prieteni! îi strigă fata.

— Cum? Mă cunoști? întrebă Richemonte.

— Da; i-am ținut tovărășie domnului baron în pădure și, firește, mi-a vorbit și despre dumneavoastră.

— Cine ești dumneata? întrebă el, întunecat.

— Mă numesc Adeline Verdy. Tatăl meu e păstor în satul unde ați petrecut noaptea.

— Aha! Atunci dumneata ești aceea cu care baronul a dansat seara trecută și v-ați dat o întâlnire aici în pădure?

— Da.

— Prea bine, stimată domnișoară. Ai văzut ce s-a petrecut aici?

— Firește c-am văzut.

— Ai auzit și ce-am vorbit?

— Fiecare cuvânt.

— Să te ia dracu'! Cum l-ai putut îmbrobodi pe tip, să se plimbe cu dumneata în pădure? De ce te ocupi de chestiuni care nu te privesc?

— Mă privesc tot atât de bine ca și pe dumneata. Aici e îngropată o comoară, o casetă de război. Ăia trei au vrut s-o scoată afară și au fost uciși de dumneata și de baron. Dă-ne voie să vedem dacă e adevărat, că se află ceva îngropat aici! Tată, ține cuțitul pregătit, căci în domnul căpitan nu se poate avea încredere!

Se apropie de groapă să vadă ce făcea baronul, în vreme ce păstorul se aplecă deasupra morților, să-i examineze mai atent. Richemonte nu știa cum să procedeze. Fata asta îi impunea respect.

— Ai fost și dumneata cu baronul în pădure? se adresă el lui Verdy.

— Asta nu te privește! răspunse păstorul, care nu știa cum trebuie să răspundă. Noi am văzut că i-ați ucis pe acești trei oameni; restul se va vedea.

— Ah! Probabil că vrei să împarți cu noi conținutul casetei?

— Ceea ce vrem nu te privește încă. Mai întâi vezi dacă există într-adevăr caseta aceea!

Căpitanul își arătă dinții lungi și galbeni. Ar fi vrut să-i înjunghie pe cei doi nepoftiți, dar se temea de cuțitul celui dintâi, și apoi voia să vadă ce vor întreprinde cele două persoane împotriva lui. De aceea se hotărî să treacă deocamdată cu vederea prezența lor și să-i ajute baronului în lucrul său. Coborî în groapă și luă sapa în mână.

Sainte-Marie lucra sub impulsul unuia din accesele sale de nebunie, fără să-i pese de cineva sau ceva. Groapa se făcea tot mai largă și adâncă, dar nu se vedea nici o urmă de ladă sau ceva asemănător.

Păstorul și fiica sa stăteau sus, pe marginea gropii. Bătrânului i se părea că visează. Adeline voia să devină baroană și mai spu-

sese că vrea să dezgroape aici o casetă de război; două lucruri de necrezut.

Se scurse astfel o jumătate de oră, fără să se găsească ceva. Căpitanul sări afară din groapă și strigă:

— Nu-i nimic aici, absolut nimic. Individul ăla, Greifenklau, trebuie să se fi înșelat. Avea o schiță, după care se conducea. Unde o fi hârtia aceea?

Căută peste tot, dar în zadar.

Atunci Adeline își dădu părerea:

— Poate o fi pus-o în buzunar. Tată, ia scotocește-l pe mortul ăla de colo!

Hârtia nu fu de găsit. Căzuse la pământ când Greifenklau fusese atacat pe la spate și căpătase lovitura aceea de cuțit. În timpul luptei care urmă, cei trei oameni o călcaseră în picioare, afundând-o în pământul scos din groapă, iar baronul zvârlise deasupra atâta țărână, încât toate cercetările rămaseră zadarnice.

În vreme ce bătrânul păstor scotocea prin buzunarele lui Gebhard, răsucindu-l când pe o parte, când pe alta, sângele începu să curgă iarăși din rană; în același timp presupusul mort mișcă brațele.

— Dumnezeule sfinte, mai trăiește! exclamă păstorul. A mișcat brațele.

Bătrânul țăran avea unele cunoștințe de medicină. Îl examină amănunțit pe german și zise:

— Trăiește, nu e mort.

— Va mai reveni la viață? întrebă Richemonte.

— Prea curând nu. Rana e foarte gravă. Cu îngrijire bună ar mai putea fi însă salvat. Dar înainte de a-și recăpăta cunoștința, o să fie apucat de frigurile rănii.

— Drace! L-am putea sili să ne împărtășească taina. Dacă moare, se duce totul dracului; dacă trăiește însă, devine primejdios.

Îngândurat, își mângâie barba, apoi, cu o mișcare repede, se întoarse spre fată:

— Domnișoară, știi să taci?

— Da.

— Ne putem bizui pe tatăl dumitale?

— La fel ca și pe mine.

— Și îți vei ține gura, în cazul când îți făgăduiesc că, dacă găsim caseta, îți vei primi partea?

— Da, răspunse ea, cu șovăială. Pun însă condiția ca partea aceea să nu fie prea mică. Cât dai?

— A zecea parte.

— Bun! Atunci vom tăcea.

Căpitanul avea mutra vulpii care încheie pace veșnică cu găina, ca s-o poată cu atât mai curând mânca. Fata însă avu un zâmbet care ascundea mai multe decât bănuia Richemonte.

— Atunci ne-am înțeles, urmă el. Întâmplarea a făcut să ne întâlnim, astfel că vom rămâne tovarăși. Trebuie să-l îngrijim pe acest rănit până va fi în stare să vorbească și să ne împărtășească taina. Nu l-ați putea lua la voi acasă?

— Poate c-ar fi cu putință, domnule.

— Dar nimeni nu trebuie să bage de seamă ceva.

— Asta e de la sine înțeles.

— Atunci să-l pansăm, ca să nu piardă sânge. Dumneata mă consideri drept ucigașul acestor oameni?

— Da, răspunse fata.

— Te înșeli. Îți voi explica împrejurările, și atunci vei vedea că părerea dumitale de acum e greșită. Pe rănit nu-l putem transporta la locuința dumitale decât după ce se va înserа. Până atunci avem de lucru. Groapa trebuie acoperită la loc.

— Dar morții?

— Îi vârâm și pe ei înăuntru. Ieși afară! strigă el baronului, care continua să sape, cu nădușeala curgându-i șiroaie pe frunte.

Căpitanul se văzu nevoit să-l tragă afară de braț. Privirea baronului căzu pe capetele sfărâmate ale celor două cadavre. Ochii săi deveniră și mai ficși. Își duse mâinile la cap și răcni:

— Dumnezeule sfinte, i-am omorât! Sunt un ucigaș! Unde-i caseta de război? Unde e?

— Tăcere! ordonă Richemonte. Vrei să ne audă și să pună mâna pe noi?

— Să pună mâna pe noi? Nu, nu! Vorbiți încet, încet de tot! Dar ucigașul sunt totuși eu.

— În unele ceasuri are spiritul bolnav, le spuse Richemonte celorlalți doi.

— Îl voi însănătoși eu, spuse Adeline.

Se apropie de baron, îi petrecu brațul în jurul trupului, îl lipi drăgăstos de pieptul ei și zise:

— Fii liniștit! Nu ești ucigaș.

El o privi cercetător și păru că se liniștește o clipă.

— Nu-s ucigaș? întrebă dânsul. Dar cine ești tu? Ah, ești dansatoarea mea, Adeline, frumoasa fiică de păstor. Da, ai dreptate, nu-s ucigaș. Tu însă ești logodnica mea, iubita mea! Hai să te sărut!

O trase spre dânsul și o sărută pe buze.

Ea se lăsă în voie, apoi îl duse pe baron spre un tăpșan, unde luară loc amândoi. Tatăl ei o privi cu admirație.

Căpitanul ceru păstorului să-l ajute la acoperirea gropii. Omul se supuse. Toată viața sa fusese un om sărac, dar cinstit . . . și iată că acum devenise martor al unei fapte sângeroase. Simți ca un fel de amețeală. Lucra în neștire. Ajută să fie așezate în groapă cele două cadavre, zvârli țărâna înăuntru, o bătători și presără frunziș pe locul care acum se înălțase. Făcu totul mecanic, ca un somnambul.

În vremea asta baronul și Adeline stătuseră de vorbă în șoaptă. Tot mângâind-o, el îi făcu unele mărturisiri de mare însemnătate pentru dânsa, după cum dovedeau privirile furișe pe care le îndrepta din când în când asupra căpitanului.

Când se înseră, rănitul fu așezat pe o targă improvizată, care fu dusă de Richemonte și

păstor spre locuinţa acestuia. Baronul şi Adeline veneau în urmă, braţ la braţ, ca doi oameni care-şi aparţineau unul altuia.

Ceea ce se mai întâmplă în seara asta şi ceea ce se mai discută în coliba lui Verdy, rămâne acoperit de vălul misterului. Servitorul adus de la ferma „Jeannette“ fu foarte mirat că cei doi stăpâni ai săi se întoarseră atât de târziu la han. Cu atât mai uimit fu de starea de iritare a baronului, care părea aproape turbat.

Ceea ce povestea în gura mare Sainte-Marie era din cale-afară de primejdios. Cu ajutorul servitorului, căpitanul trebui să-l lege şi să-i pună căluş. Se aduse o trăsură în care nenorocitul fu urcat şi, încă în aceeaşi noapte, părăsiră locul blestemat.

Era cu neputinţă să fie liniştit: vedea numai fantomele oamenilor ucişi şi gropi adânci, cu casete de război. Îşi închipuia că furase astfel de casete în luptele de la Austerlitz, Magenta, Solferino şi altele. Într-un rând o striga pe Liama, apoi iarăşi pe Adeline, căutând salvare la ele de fantomele care-l urmăreau.

Medicii aduşi la „Jeannette“ dădură sfatul să schimbe mereu locul şi deoarece se oferi prilejul de a se schimba proprietatea cu o alta, căpitanul acceptă tranzacţia. În sinea sa era mulţumit să plece de la „Jeannette“, căci de ţinutul acela se legau amintiri urâte pentru dânsul şi, afară de aceasta, făcuse constatarea că locatarii ei ştiau mai mult despre viaţa sa decât ar fi vrut.

Locul unde se mută se numea Ortry, un sat mic, în apropiere de graniţa Luxemburgului. Acolo se instală într-un castel medieval, bine întreţinut, aşezat în mijlocul unui parc întins, şi care avea multe acareturi.

Era abia de puţin timp acolo, când i se anunţă vizita unei tinere femei, care voia să-i vorbească. Rămase surprins când recunoscu într-însa pe Adeline, fiica păstorului Verdy. Ea era îmbrăcată ca o femeie din lumea bună. Cu siguranţă că pentru aceasta se folosise de o parte din banii pe care căpitanul îi lăsase tatălui ei pentru îngrijirea lui Gebhard von Greifenklau.

— Îmi aduci veşti bune? întrebă el.

— Da, răspunse fata. Rănitul s-a restabilit într-atâta, încât viaţa sa nu mai este în primejdie. Totuşi, mai e încă grav bolnav.

— Ai vorbit cu el despre caseta de război?

— Da, însă refuză să dea vreo lămurire.

— Mie nu-mi va refuza. Voi şti eu să-l silesc să vorbească. Plecăm astăzi într-acolo.

— Plec şi eu cu dumneavoastră?

— Firește.

— N-aş putea vorbi mai întâi cu domnul baron?

— Pentru ce?

— Păi, aş vrea să ştiu cum se simte.

— Asta trebuie să-ţi fie indiferent. Se pare că uiţi faptul că s-a preocupat de dumneata doar atunci când l-a apucat un acces al bolii sale. Între un baron şi o fiică de cioban este,

însă, o prăpastie atât de mare, încât n-are de ce să te privească pe dumneata starea sănătăţii fiului meu.

— Aveţi dreptate, domnule căpitan! strigă ea, aruncând fulgere din ochi. Deosebirea dintre o fiică cinstită de cioban şi criminali, hoţi şi foşti spioni este într-adevăr foarte mare!

— Ce vrei să spui cu asta?

— Vreau să spun că domnul baron mi-a povestit totul. Cunosc toate crimele pe care le-aţi comis!

— Ah! exclamă el, cu viclenie. Ceea ce v-a spus fiul meu este o dovadă a nebuniei sale. Poftiţi, intraţi la el! O să retracteze totul.

— Vă mulţumesc! replică fata, zâmbind cu superioritate. Am auzit că, în acest castel, există multe unghere tainice şi nu mi-ar face plăcere să dispar într-unul dintre ele. Plec. În ce priveşte germanul pe care vreţi să-l ucideţi, ca şi pe însoţitorul lui, am să închei cu dumneavoastră un pact impus de mine. Dacă nu-l veţi respecta, tatăl meu va face un denunţ cu privire la cele întâmplate. Cel care zace rănit în coliba mea este stăpânul de drept al proprietăţii dumneavoastră, căci singurul Sainte-Marie, care a mai existat după moartea marabuului, a fost ucis de voi. Vă sfătuiesc să faceţi pace cu mine, altfel sunteţi pierduţi!

1. Glasul inimii 5
2. „Ochiul francezilor“ 62
3. Răcnet de panteră 97
4. În duar, la fiii lui Aissa 123
5. Marabuul muribund 150
6. Moștenitorul 179
7. O revedere în Sahara 196
8. Favoritul împăratului 215
9. Viclenii drăcești 227
10. Lupul în piele de oaie 251
11. Criminalii între ei 268
12. Un trăsnet din senin 293
13. Fiica ciobanului 316
14. În căutarea casetei de război . . . 327

EDITURA EDEN
București — sector 1
Piața Presei Libere nr. 1
Corp central, etaj 8, camera 860
Telefon 222.48.60

Pentru corespondență
Editura Eden
Căsuța poștală 33–39

Coli de tipar: 21,75
Bun de tipar: 21. 10. 1998.
Tiparul executat la:
Imprimeria „ARDEALUL" Cluj,
B-dul 21 Decembrie nr. 146
Comanda nr. 80149

40

karl may

OPERE

RĂZBUNĂTORII

Înfrângerea lui Napoleon la Waterloo a schimbat soarta Europei, dar și a familiei Greifenklau, căsătoria lui Hugo cu Margot, cunoscuți cititorului din volumul anterior, nemaiputând fi împiedicată de nici o uneltire. Istoria acestei familii continuă după douăzeci de ani, cînd fiul lor, locotenentul Gebhard, întreprinde o expediție în Sahara, plină de riscuri și aventuri. Întâlnirea dintre tânărul ofițer german și bătrânul căpitan Albin de Richemonte — spion francez dezonorat și refugiat în Africa — reia firul întrerupt al răzbunării, intrigilor și crimelor comise de perfidul francez. Pagini palpitante, pline de dinamism, cu răsturnări neașteptate de situații conflictuale, fac deliciul acestui roman. Achiziționați-vă din vreme volumul următor:

CĂPITANUL GĂRZII IMPERIALE

Lei 19.500 + 400 T.L. = 19.900